כ"ב חשון תשל"ט, 22.11.78 שנה 43 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2151

העולם הזה

ההתנפלות על בגין

מבגין מהחנחלות אלקנה מזנק על המכונית שבה יושב מנחם בגין, והביצים ניתזות מן השמשה

תשקיף

ידין לטיפול

סגן ראש־הממשלה, יגאל ידין, עומד לצאת בימים הקרובים למסע מיסתורי נוסף לחוץ־לארץ. ידין יסע בין השאר לז'נווה, כדי לקבל טיפול רפואי והקרנות.

חוכויח

ישראלית־ירדנית

בתיווכו של מי שהיה שר־החוץ האמריקאי, הנרי קיסינג'ר, וביוזמת יגאל אלון, התקיימו מגעים בין משקיעים ישראליים ובין שילטונות ירדן לגבי הקמת מיפעל הידרו־אלקטרי, שינצל את הפרשי־הגובה בין הים־התיכון והירדן.

אלון, העומד למסור על כך בימים הקרובים, טוען כי קיסינג'ר הבטיח לגיים מימון אמריקאי, ממשתי ופרטי לפרוייקט זה. בידי אלון נמצאת תוכנית־אב מפורטת לפרוייקט, שעברה את עיונה של ממשלת ירדן.

בגין חוטר

תחת ארליך

ראש־הממשלה, מנחם בגין, עומד למנות בשבועות הקרובים שרים נוספים לממשלתו, ולהשלים בכך את מילוי הכיסאות הריקים בממשלה.

כימעט ברור כבר ששר־הקליטה דויד לוי יקבל את תיקי התיקשורת והתחבורה, ואילו תיק הקליטה יבוטל. נראה שיעקב מרידור יקבל בכל־זאת את תיק התעשייה־המיסחר־והתיירות, כשמינוי זה מלווה בהבטחה של בגין כי לא יארך הזמן והוא יוחלף בתיק־האוצר. כוונתו של בגין היא לשכנע חוגים מסויימים במיפלגה הליברלית להסכים שסגן־שר־האוצר, יחזקאל פלומין, יחליף את שימחה ארליך ליד שולחן הממשלה, ויקבל את תיק התעשייה — זאת, תמורת סגנות ראש־ממשלה לאיש המיפלגה הליברלית.

מקורבין של בגין כבר החלו מנהלים שיחות עם חברים בכירים במיפלגה הליברלית, שיסכימו להדחתו־למעשה של ארליך. בין התומכים בכך שר־האנרגיה יצחק מודעי, ראש עיריית תל־אביב שלמה להט, שמעמדו במיפלגה התחזק אחרי הבחירות, סגנו דויד שיפמן וח"כ יצחק ברמן, האיש החזק של סניף תל־אביב, הוא הסניף של ארליך.

בורג מכין אוטונומיה

צוות מיוחד, שהוקם ע"ידי מנכ"ל משרד־הפנים חיים קוברסקי, ע"פי הוראת שר־הפנים יוסף בורג, מכין עתה תוכנית־אב של המישרד לתקופת האוטונומיה.

הצוות, המורכב מראשי מישרד־הפנים, פקידים בכירים במישרד־החוץ ואנשי צה"ל, מכין תוכניות לגבי מיגזרי־פעילות שונים, כשהדגש מושם על בעיות הבחירות בשטח האוטונומיה.

בורג הורה לשמור את דבר קיומו של הצוות בסוד, בעיקר מטעמים מיפלגתיים־פנימיים.

עתידן ייעץ לבגין

יועץ חדש עומד להתוסף אל גדוד יועצי ראש־הממשלה, מנחם בגין. המדובר באיש האוניברסיטה העברית, הפרופסור לעתידנות שמואל ברי־זכאי, שימונה כיועץ לענייני שלום.

במישרד ראש־הממשלה בירושלים כבר מכינים את לישכתו של היועץ החדש, שמיניו עומד לעורר הדים כמו אותם שליוו את מינוייהם של הפרופסור יצחק שוהם והד"ר יהודה בלום, משום התגדותם של פרופסורים בכירים באוניברסיטה לבר־זכאי.

ידלין לא ייחנן

ועדת־החנינות העיונה, בראשות שר־המישפטים שמואל תמיר, עומדת לדחות את בקשתו של אשר ידלין לחנינה.

כמה עורכי־דין עומדים לפנות לנשיא־המדינה לגבי כמה חנינות שנידחו. על־פי הטענה אישרו הוועדות־הבודקות מיספר רב של חנינות, שנידחו ללא הסבר על־ידי ועדת־החנינות העליונה של תמיר.

בדיקה ב„ארקיע"

מישרד מבקר־המדינה בודק את קשריו של המנכ"ל הקודם של „ארקיע", לב ביגון, עם חברת ייצור המטוסים שמכרה ל„ארקיע" את מטוס ה„באק".

הועלתה טענה כי אחיו של ביגון משמש כסוכן של החברה המייצרת מטוסים, ועתה בודקים אם אין בכך טעם לפגם.

מי יממן את לין

מיספר אישים מרכזיים בחרות נפגשו

צפוי מעצר

פקיד בכיר

אישיות בכירה ביותר במינהל העירוני בחיפה עומדת להיעצר בימים הקרובים על־ידי מחלקת ההונאות בי־מטה הארצי, המחלקה של בנימין זיגל.

האישיות תיעצר בקשר לפרשת המנדסים והקבלנים, שבה נעצרו עד כה קבלן ומהנדס. האישיות לא נעצרה עדיין ביוזמת ההוראה של שר־הפנים, שלא לעצור מועמדים לעיריות ערב־הבחירות המקומיות.

בשבוע שעבר עם ח"כ אמנון לין, בידיעתו של ראש־הממשלה מנחם בגין. בשיחה הועלה נושא החובות של לין ממערכת הבחירות לעיריית חיפה, שבה הוא נכשל, ואותם אישים הבטיחו ללין סיוע בתשלום החובות.

מתוך הוצאותיו במערכת הבחירות, שהסתכמו בכ־400 אלף לירות, הצליח לין לגייס תרומות והלוואות־עומדות בסכום של 320 אלף לירות. העזרה שהובטחה לו היתה בסך 80 אלף הלירות החסרות.

אנשי הפלג של יגאל הורביץ בלע"מ טוענים, כי מסיבה זו לא הצטרף לין אליהם.

וחיקי האצ"ל החרימו

רק עתה נודע כי כמה מוותיקי אצ"ל החרימו את כנס אצ"ל שנערך בשבוע שעבר, כיוון שהכנס נערך בתל־אביב, ולא בירושלים.

אל ראש־הממשלה, מנחם בגין, הגיע מיכתב נוזעם מאותם ותיקים.

מכ"ם לילי

משטרת ישראל רכשה באחרונה מכשירי מכ"ם ללכידת נהגים הנוסעים במהירות מופרזת, שבהם אפשר להשתמש גם בלילה.

עד כה לא התקבלו דו"חות המכ"ם כראיות במישפט, כשהדו"ח נעשה בלילה, כיוון שבתי־המישפט פיקפקו ביכולתו של השוטר לזהות את המכונית שנתפסה במכ"ם. המכשיר החדש מצלם את המכונית בקרני אינפרא־אדום, כשעל התמונה מופיעה גם מהירות הנסיעה.

פצצה במישטרה

אנשי מישטרה, שקראו את סיפרו של סגן־ניצב יהודה סגלוביץ, טוענים שאם ספר זה יפורסם, יגרום הדבר מהפכה במישטרה.

סגלוביץ, שהתפרסם בשעתו כאשר הועמד בפני בית־דין מישמעתי של המישטרה בהאשמות שונות וזוכה ממרביתן, כתב ספר ובו גילויים מרעישים על קצינים בכירים במישטרה, ועל מערכת היחסים האנושיים במוסד זה.

מפל"ל המישטרה, רב־ניצב חיים תבורי, מנסה למנוע את הופעת הספר בכל מחיר. בכך הצטרף אל תבורי גם שר־המישפטים שמואל תמיר, העומד בראש ועדת־שרים שמתפקידה לאשר או לפסול ספרים שכתבו עובדי מדינה. עד כה, הנטיה בוועדה היא לפסול את הספר.

מצא נגד בגין

המועמד המוכס של הזיכוי בראשות עיריית ירושלים, יהושע מצא, החליט לארגן חוג בתוך תנועת החרות, שיתנגד למדיניות־הפנים של בגין.

מצא אינו מצטרף לקבוצת גאולה כהן בחרות, מאחר שהוא תומך במדיניות החוץ והביטחון של בגין, אולם טוען כי בגין נכשל בדבר החשוב ביותר לדעתו: ניהול ענייני הפנים של המדינה ההולכים, לדבריו, מדחי אל דחי.

מילואימניקים

חייבים כסף

באחרונה התגלה בצה"ל כי ביקורת חובות אנשי המילואים ממיחמת יום־הכיפורים לא היתה מושלמת, וכי יש עדיין אלפי חיילי־מילואים שקיבלו מצה"ל סכומי־ענק עבור תקופות שבהן לא שירתו כמילואים כלל.

מחלקת התשלומים (מת"ש), עומדת לשלוח דרישות־תשלום לאנשי־המילואים שעדיין חייבים כסף, ולהגיש תביעות מישפטיות נגד אותם שלא יפרעו את חובם. החיילים החייבים יוכלו לקוז סכומים אלה מהכספים שיגיעו להם בעתיד מהביטוח הלאומי עבור שירות־מילואים, והביטוח הלאומי יעביר את הכספים לצה"ל.

דובר חדש למישטרה

לשישה עיתונאים הוצע ע"ידי מפקד מחוז תל־אביב של המישטרה, ניצב משה טיומקין, להתגייס ולשמש כדוברי המחוז, אולם כולם סירבו.

בינתיים מתנהל משא־ומתן עם אחד מכתבי סוכנות ע"תים, הנוטה לקבל מישרה זו.

תאונות לאופנועי

המיצעד

27 מתוך 40 אופנועי ה־BMW של המישטרה הצבאית קטועים לחיפוי יתעשייה הצבאית. אלה הם האופנועים שנרכשו כדי לגונן את ראש־הממשלה ביום־העצמאות האחרון, אך תוכנית זו בוטלה בעיקבות הסערה הציבורית שקמה אז.

חוגי המישטרה הצבאית אינם מעלים על מאופנועים אלה, כאשר חם מתפוצצים קרים בפעילות רגילה. עד כה היו 16 מהם מעורבים בתאונות־דרכים.

מרסום מלניק/רפאל טיראן

העולם הזה
השבועון העצמאי לשלום ולדמוקרטיה

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש 6 וחצי עמודים (מתוך 16) לפירסום „דו"ח אישי מיוחד עבור „העולם הזה" " מאת יעקב מרחבי, שהואשם ברצח אבינו יוסף מרחבי. דו"ח זה הוא אחד המיסמכים האנושיים המדהימים שפורסמו אי־פעם בישראל.

כתבת־השער הוקדשה לרקדנית־הבאלט זהרה גילבר, אחיינית תה ותלמידתה של מיא ארבמובה, מהרקדניות הישראליות הכוכדות שניסו כוחן בבאלט קלאסי. הכתבה העלתה את דרכם וקשייהם של רקדני הבאלט הקלאסי הישראלים, שנאלצו לרקוד בשדות זרים.

בשער הגיליון: פרח־ריקוד זהרה גילבר.

„הטוב, היפה והנאצל שהקים ומקיים מדינה..." * עיסקי מרידור 1953 * השאה הפרסי מחסל את מתנגדו מוסאדק

הנעם

שלושה חברים

„נגבאים! נגבאים!
עיניכם האדומות עוד תחזינה
במיפנה!"
(דף קרבי, גבעתי, יולי 1948)

האורות כבו. האפלה חזרה וכבשה את מרחב נגבה.

מעל הבהיקו הדובה הגדולה, כוכב הצייר, הקסיופיאה, מוריי־נבוכים של לילות הקרב. הדימיון מילא את הלילה בחיים עומומים. ממול, בעיבדים, התכווצו לוחמים עייפים בשוחותיהם, ביד קפואה על קנה הרובה. ליד בית־עֶפֶא נערכו בדומיה מחלקות להסתערות, הציבו רגמים את מרגמותיהם. מאחור, מול החומות האימתניות של מצודת עירק־סואידן, זחלו סיירים בין הסיחים. עוד רגע יתמלא החלל כדורים מצליפים, רעם תותחים, קריאות, צווחות, אנקות...

ולפתע נדלקו הזרקורים. רחש עבר בין המאות שהתכנסו ליד שער נגבה, לרגלי מיגדל־המים המפוצץ. שלוש דמויות ענק הזדקרו מולם מתוך האפלה, שלובות יד, כחומה חיה: איש־משק גבה־קומה ונחוש־מצח, חייל גיבעתי מתולתל, ובת־משק לוטת־עין חגורה תיק של חובשת.

מיטב נוער הזהב. מעטים באו להשתתף במאורע. רק כמה עשרות מבין מאות הלוחמים שהחזיקו בציפורניהם בעמדות, בלמו את המצרי בעל הדפיות הכבירה, שעה שהמדינה הנצורה השליכה את כל כוחותיה לעבר הליגיון הערבי וכבשה את לוד ואת רמלה. הם לא דמו לגיבורים של סיפרי ההיסטוריה: בעל חנות גלנטריה, נהג־מונית, חקלאי, מסגר, דיירי שכונות פלורנטין והתיקווה, בני מושבות הדרום, מיטב נוער הזהב הממלא את בתי־הקפה של תל־אביב.

ולעומתם — בני נגבה כפופי־העמל, הגיבורים האמיתיים של הערב, ומאות בני מישקי הדרום שבאו להשתתף באוכרתם ובשימחתם; הגרעין הקשה של ההתיישבות העובדת שהיתה בסיס, עורף ועמדה קידמית לחיילי גיבעתי בשעת ההכרעה.

הידיים לא נעצרו. 44 חללי הקרב חסר־התקדים זכו בהנצחה חסרת־תקדים. נתן רפפורט, יוצר אנדרטת מרד הגטו בווארשה ופסל מרדכי אנילביץ ביד־מרדכי, התעלה לשיא חדש בפסל הענק, המשקיף על בית־הקברות הקטן, שהוא גאוות המשק ומרכז טיפוחו. במשך שלוש שנים תמימות ניסה רפפורט לתמצת את קווי האופי של תקופה שלמה, של משק שלם, בשלוש פנים.

ביגלל התנגדות הדתיים אי־אפשר היה לממשלה להקים פסל דומה במקום ציבורי, ורק קיבוץ של השומר־הצעיר יכול היה ליצור יצירה אדירה זו. אולם מישרד־הביטחון, בהנהלת מנציח החללים אפרים (עלי־לות ש') דקל ", נתן עזרה מכרעת בתיכנון ובביצוע.

כמינהג היהודים באוכרה, לא מחא הקהל כפיים כששרה מקהלת נגבה בחולצותיה הלבנות, בהדרכת יעקב רבאו, את „פתח של הגדל. אולם הוא לא יכול לעצור את כפות־ידיו כשקם ליד השולחן גבר צנום ולא־בולט, בחולצה כחולה־כהה. שימעון אבידן, שקולו ריחף פעם על מרחב נגבה כקול הגורל, דיבר עתה במילים שקטות, שחדרו היישר לנישמות האנשים שחייהם היו פעם תלויים בו. „המאקטיקה משתנה, אך גורמי־היסוד של הלחימה לא השתנו... כאז כן עתה, גבול המדינה יהיה במקום שאחרון החורשים יחרוש את גירוי"

היה זה כאילו כל הטוב, היפה והנאצל שהקים ומקיים את המדינה התגלם במאות־רע אחד מתחת לשמיים השחורים של נגבה הלילית. רחוק־רחוק התמקחו מיסלגות, הורכבו ופורקו קאליציות, שסתו החיים הקטנים. הם ניראו זעירים ומוזרים, לעומת שלושת החברים היצוקים בברונזה.

* מראשי הש"י, שירות־המודיעין של ה„הגנה".

„הרגתי את אבי!"

יעקב מרחבי נאשם בפשע חמור ביותר שבין אדם לאדם: רצח אב. בהמחזנו למשפטו, בכלא תל־מונד, כתב יומן אישי, שלוש מחברות שאותן מסר למערכת **העולם הזה**. המערכת ראתה חובה לעצמה לסטות ממנהגה, ולהביא לקהל הקוראים מיסמך זה במלואו.

מזון

שטן הבשרים

התאווה לבשר, המקננת עמוק בליבו של כל אזרח ישראלי שאינו נמנה עם צרכני הקבועים של השוק השחור, הניעה את יעקב (ארוכה הדרך לחרות) מרידור לפרוש לפני שנתיים מהכנסת, להקים חברה בשם אינקודה לייבוא בשר מחבש.

אולם למרות העובדה שלחברה החדשה לא חסר הון, שהיה לה שוק רעב לבשר ושקיסר הקיסרים הנאגוס היילה („גוראריה יהודה") סלאסיה פרש את חסותו עליה, לא התנהל העסק כשורה. הבשר החבשי לא התבשל בסיריהן של עקרות־הבית הישראליות, אם ביגלל התערבות המצרים, שהחרימו פעם מיטען בשר בתעלת־סואץ, ואם ביגלל מחסור בעובדים מוכשרים וכשרים ובמחסנים מתאימים באריתריאה.

הסיר החריק. כשנפסק כימעט לחלוטין ייבוא הבשר מארגנטינה, ביגלל דילדול העדרים באסם־הבקר העולמי, נעשתה המדורה מתחת לסיר (החריק) של הבשר החבשי בוערת ביותר. החברה חזרה על הבטחותיה הקוסמות, הביאה מיטען של 230 טון בשר ללא תקלות בדרך. מנהל חטיבת המזון במישרד המיסחר והתעשייה שיפשף בנחת את ידיו, והכריז על שתי חלוקות בגות 100 גרם לנפש בחודש נוסף במבר.

אולם ברגע האחרון ציפתה לו, ולכל חובבי הבשר בארץ, אכזבה קשה: הוטו־רינגארים שבדקו את המישלוח עיון את פרצופיהם, וקבעו שהבשר אינו ראוי לאכילה. הסיבה: מחוסר מחסני־קירור בחבש, הושלך הבשר על קרקע הנמל וקלט כמות חול ורמשים גדולה מכפי שתוכל לעכל אפילו קיבתו הרעבה של האזרח הישראלי. רק 50 טון, החלק המשובח (יחסית) של המישלוח, נמסר לתעשיית הנקניקים, שכבר התנסתה לא פעם בעיבוד חומר־גלם מעין זה.

במרחב

התקפה על ההגנה

טבריה, עיר הבירה של מחוז אזרבייג'אן הצפוני, ידועה ברחבי איראן בשני מוצריה העיקריים: שטיחים, ומנהיגים קומוניסטיים. השבוע הוסיפה העיר הישג חדש רשימת תהילותיה.

ברחובותיה העתיקים ערכו מאות אוהדי השאה צייד שיטתי על קומוניסטים. לא היתה זו אומנם מילחמת־אזרחים קטנית, אך לקומץ אוהדי מיפלגת הטודה, שנלכדו ברשת, הכאיבה לא מעט. אנשי השאה כרתו להם את אוזניהם. „זאת רק אזהרה," היתרו בהם.

בטהראן הבירה פורסמה אזהרה נוספת. מכוונת גם היא לקומוניסטים. אם יערכו הפגנות או שביתות, תנקוט הממשלה צעדים נגדם.

לא ריצה עזרה. הסיבה לכל זה התחוללה באולם קטן, במרכז טהראן, שם ישב בית־הדין הצבאי שהוקם במייוחד כדי לשפוט את ראש־הממשלה לשעבר, מוחמד מוסאדק.

ראש־הממשלה המודח התנהג כפי שנהג בכל הרגעים הגדולים בחייו: הוא בכה, השתולל, התעלף. הדבר הראשון שהעיר את

„העולם הזה" 839
תאריך: 19.11.53

חמתו היה הסנגוריה שלו. „איך העזתם למנות לי סניגור?" צעק לעבר השופטים, „אני לא רוצה שום עזרה מכם! אגן על עצמי בעצמי!"

הסניגור, קולונל ג'ליל בוזורגמאד, שתפקידו לא נעם לו כלל, לא ידע מה לעשות. מוסאדק עזר לו להחליט. בתנועות מהירות זינק הזקן ממושבו, הדף את הקולונל הצידה, הנחית עליו סטירת־לחי מצלצלת. איש מהנוכחים לא העז לעצור בעדו.

אחרי הניצחון על ההגנה פנה מוסאדק לפתח בית־המישפט, אולם שם ניצבו שני שומרים מזויינים שחסמו בפניו את הדרך. הוא לא ניסה להתפרץ, העדיף להתעלף. שלושה קצינים הרימו אותו, והחזירוהו למושב הנאשמים.

הגורל העיוור. כאשר התעורר מעלפונו היה עליו להשיב להאשמות הכבדות שהועלו נגדו: סירוב להישמע להוראת הפיטורין של השאה, חתירה־בכוח נגד השילטון, פעילות מזיקה למדינה.

מוסאדק, האיש ששיחרר את ארצו מהשפעת האנגלים וכימעט שהרס את כלכלתה והביאה תחת השפעה רוסית תוך כדי כך, יכול רק להתלונן על הגורל העיוור. „עמדתי כבר לסיים את מילחמתי בניצחון," הכריז להגנתו. „לולא הקנוניה של אנשי החצר הייתי כבר חותם על חוזה עם האנגלים, שלפיו יוותרו על זיכיונות הנפט ובתי־הזיקוק, תמורת פיצויים שהיו משולמים במשך 20 שנה. אבל נראה שיש באיראן אנשים המקנאים בי. הם רוצים להדיחני כאדם שנכשל, ולקצור בעצמם את פרי עמלי."*

אנשים

● סיפר **ד"ר נחום גולדמן**, יושב־ראש הסוכנות היהודית הדור־הלבוש, ערב טיסתו מן הארץ: בארצות־הברית נתן השנה, ראיון לכתב לייף, וקיבל עבורו 2,000 דולר (5,000 לירות ישראליות) כשכר סופרים. לצורך תמונה אחת שנדפסה, צולם עליידי צלם השבועון הנודע (תפוצה: 3 מיליון עותקים) 60 פעם.**

● התנחם השחקן הצעיר **יורם מטמור**,*** אחרי הופעתו בתפקיד ראשון על במת אוהל במחזה הדגן הוא ירוק: „אומנם הפעם נתנו לי תפקיד קטן, אבל אין דבר, להצגה הבאה הבטיחו לי תפקיד עוד יותר קטן."

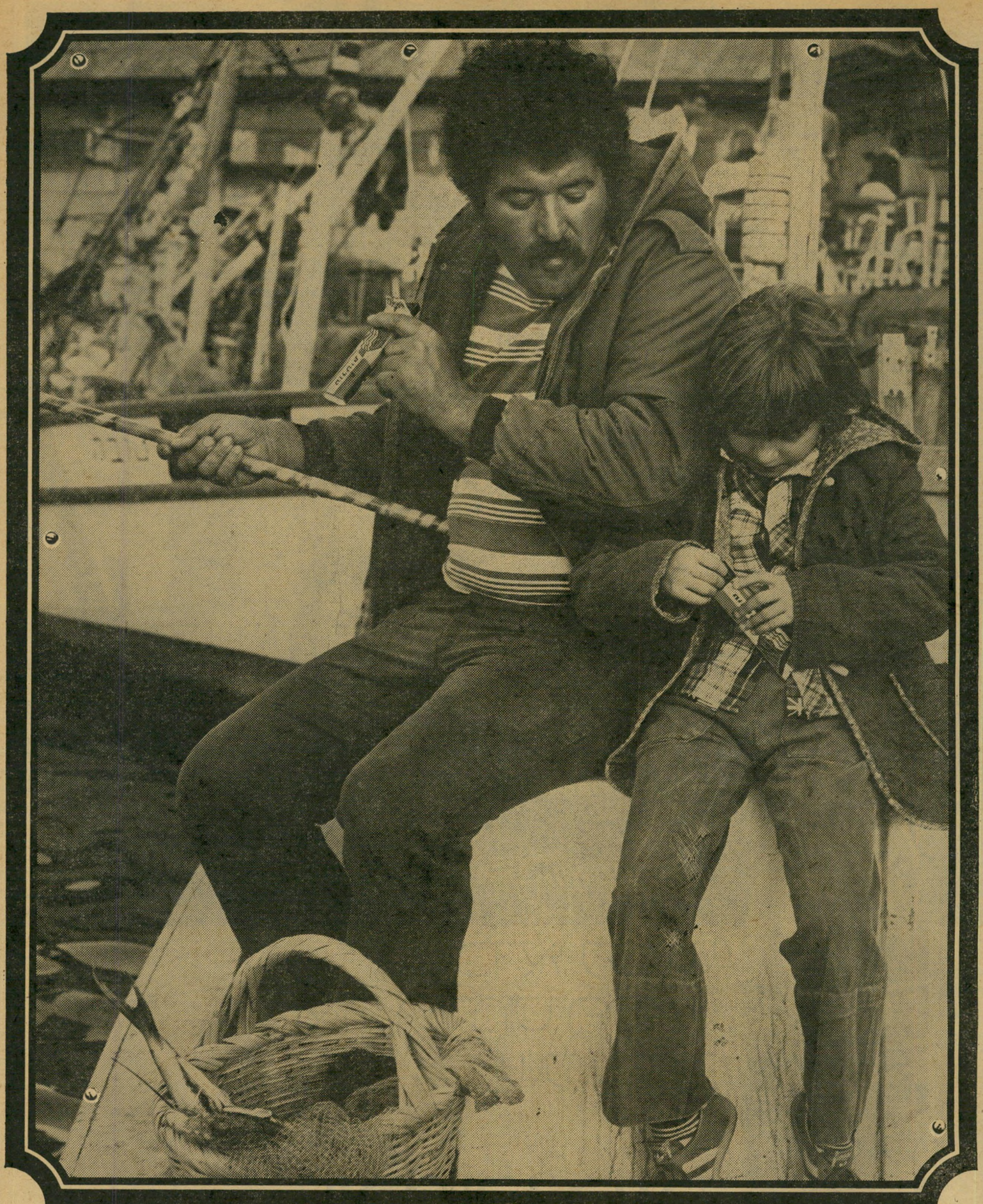
● מרוצה מעצמה לא פחות היתה שחקנית הקאמרי **חנה** (אחותי איילין) **מרון**, שעה שנראתה השבוע עונדת צמיד־זהב דקיק על רגלה הימנית. הסבירה מרון, בקולה המגרה: „אני חושבת שזה יפה," והוסיפה אחרי הירהור: „אומנם אינני יכולה לראות את עצמי, אבל כשראיתי זאת אצל אחרים, זה מצא חן בעיני."

* מוסאדק סיים את חוק לימודיו בפקולטה למישפטים בסורבון, פאריס.

** השאה אכן קצר את פרי־עמלו של ד"ר מוסאדק, ובחודשים האחרונים הוא נקלע למשבר לאומי המזכיר במאפייניו את המשבר שהיה באיראן לפני 25 שנה.

*** לצורכי השוואה: **העולם הזה** (838) ערך את הראיון חינם, וצילם 25 תמונות.

**** שהתפרסם מאוחר יותר במחזהו „מחזה ו'ג'ל", שהוא הטוב והמעולה במחזות על דור תש"ח. מטמור נפטר לפני כשלוש שנים, בפנרטוגל, מהתקף־לב.

טורטית
הנאה קטנה ומתוקה שלי. עד

פרסום א. טל/שמ.

כדאי לפגוש
את הוורמוט החדש
של שטוק

וורמוט רוזה.

שטוק הביאה לארץ משקה משגע. וורמוט רוזה.
טעם חדש לכל מסיבה. טעם חדש לכל אירוע.
פגוש אותו. זה כדאי לך.

STOCK

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גיליונות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קריאה יקרה.

בכניסה המישרדי המערכת שלנו תלוי תצלום, שאנו עוברים על פניו כמה פעמים ביום. ובכל פעם נצבט לבנו מחדש.

בתצלום נראה בחור צעיר, בעל פנים קורנות, כשמצלמה תלוייה מכתפיו. זהו רמי הלפרין ז"ל.

רמי בא אלינו ישר משרותו הסדיר ב־צבא. רק לאחר מכן נודע לנו כי כבר ב־ילדותו חלם להיות צלם במערכת העולם הזה, ואף התכונן לכך במשך שנים. לק־ראת תום שרותו הצבאי בא אלי, ומכיוון שאנו משתוקקים תמיד לצרף למערכת כיש־רונות צעירים רעננים, קיבלנו אותו לעבודה. הוא התחבב במהירות על כולנו. כל הכתבים ביקשו לצרפו לחולייה־הכיסוי שלהם. כ־שבאו לעבודה שחייבה העזה או התמדה. זמן קצר לאחר מכן פרצה מלחמת יום־הכיפורים. לשווא המתין רמי לצו־גיוס. הצו לא בא — כי רמי נמצא במצב שבין־השמשות, הוא שוחרר מיחידתו וטרם צו־רף ליחידת־מילואים.

במשך יום־יומיים צילם רמי בתל־אביב את גיוס המילואים, ואז נמאס לו. באופן פרטיזני הגיע ליחידה שממנה שוחרר, ש־היתה מעורבת בקרבות הקשים ביותר ליד לסטודנט המצטיין, יגאל שם־טוב.

אביו של רמי נעדר מן המכס. הוא נפטר כמה ימים לפני כן. הוא לא החלים מעולם מן ההלם של האסון שפקד את המישפחה. אנו, במערכת זו, מצדיעים בלבנו לרמי בכל פעם שאנו עוברים על פני תצלומו.

■ ■ ■

מזה שבועיים מקרינה הטלוויזיה סידו־רה בשם לו גראנט, שבמרכזה אין רצח ואלימות, אלא עבודה עיתונאית. גיבוריה אינם בלשים קשוחים או גנגסטרים אכ־זריים, אלא עורכים וכתבים של עיתון אמ־ריקאי דמיוני אך רגיל.

מאז שואלים אותי כל מכרי באיזו מידה נאמנה סידרה זו למציאות, ועד כמה היא משקפת את עבודת העיתונאי בארצנו. ו־בכלל, מה דעתנו על הסידרה?

אף שהסידרה היא, כמובן, פשטנית ו־בידורית, כמו כימעט כל סידרה טלוויז־יונית, היא מעוררת בכל זאת כמה מן ה־בעיות היסודיות של המיקצוע. בעיות אלה שוות בכל מקום שיש בו עיתונות חופשית.

למשל: הניגוד המתמיד בין הצורך בדיוק ובין הצורך במהירות.

לאחרונה נזדמן לעורכי שבועון זה כמה פעמים לעמוד בבית־המישפט ולנסות להס־ביר את הבעייה הזאת לשופטים, הרחוקים מן ההווי העיתונאי.

באופן אידיאלי לא יפרסם עיתון אחראי דיפוס. העיתון הוא מנגנון מורכב, הכפוף לצרכים טכניים רבים, וחומר שאינו מוגש בשעה הנכונה, כאילו מת.

כפי שמראה הסידרה בצורה מוחשית, נמצא כל עיתונאי במירוץ מתמיד עם ה־זמן. העריצות של מועד־ההגשה־לדפוס שולטת בו ובכל מעשיו בכל עת. בסופו של דבר מושגת פשרה בין השאיפה לדיי־קנות מושלמת ובין הצורך למסור את ה־ידיעה לדפוס.

לפשרה זו יש הרבה מרכיבים — בין השאר האינטואיציה של הכתב ושל העורך, ושיקול־הדעת של העיתונאי המנוסה. בכל עיתון בעולם, הדיוק הוא אופטימלי, לא מכסימלי, ואין כל אפשרות למנוע לחלוטין טעויות ושגיאות. השאיפה צריכה להיות למנוע טעויות ככל האפשר.

בפרק שהוקרן בשבוע שעבר בסידרה אירעו לעיתון שתי תקלות. פעם פורסם שפוליטיקאי מסויים מתייצב לבחירות, ו־הסתבר לאחר מכן שהיה זה ניחוש כוזב. בפעם השניה פורסם שמפקד־המישטרה מת בתאונה, בעוד שהוא רק נפצע. בשני ה־מיקרים לא נגרם נזק לאיש.

בחיים, להבדיל מן הטלוויזיה, קורות שגיאות הפוגעות באזרחים. במיקרה כזה, עיתון הגון מתנצל ודואג לתקן את הד־ברים בצורה נאותה ובולטת. אך לא פעם מנצלים אזרחים שגיאה כזאת, שנעשתה בתום־לב, כדי לסחוט כסף מן העיתון. שו־פט נבון מבין זאת, ולא יתן את ידו לסחי־טה. אך לא פעם קורה שהשופט עצמו אינו מבין את עבודת העיתונאי, ונותן פורקן לעצמו על־ידי חיוב העיתון בפי־צויים ובקנסות שאין להם כל הצדקה.

אולי תעזור סידרה זו להבהיר גם ל־שופטים אלה את הבעיות שהעיתונאי מת־מודד עימן מדי יום.

■ ■ ■

המיטה החזירת בסידרה היא המושג העיתונאי המקודש „סקופ" (מתחרז, פחות או יותר, עם חבוב).

רמי הלפרין ז"ל
— בחווה הסינית

ה„סקופ" היא ידיעה בילעדית, בעלת חשיבות ועניין, והיא משאת־נפשו של ה־עיתונאי ועיתונו.

הסידרה מראה כיצד כל כתב (וכתבת) רודף אחרי הסקופ, ומוכן כימעט להיהרג כדי להקדים את מתחריו בכמה דקות.

השאיפה לסקופ קיימת אצל כל עיתונאי בשדה, הראוי לשמו. במערכת זו היא שו־לטת בדיוק כמו באותו עיתון שבטלוויזיה.

אצלנו הבעייה היא קשה עוד יותר. אין אנו מתחרים בשבועון אחר, כי אין בארץ שבועון־חדשות שני. אנו מתחרים בעיתו־נים היומיים, ברדיו ובטלוויזיה. פירוש הדבר שאם נודע לנו סקופ עצום ביום הרביעי בבוקר (וזה קורה, לשיברון הלב, פעמים רבות) אנו נאלצים „לשבת" עליו במשך כימעט שבוע שלם, כשאנחנו פות־חים כמה פעמים ביום את העיתון ואת המקלט מתוך חשש שהנה־הנה התפוצץ הסקופ שלנו.

בכל גליון של העולם הזה יש עשרות סקופים, אך רק לעיתים רחוקות מאד אנו מעניקים לגילוי שלנו את התווית ה־רשמית של „סקופ", באמצעות הכוכב ה־מיוחד המודפס בראש העמוד. אנו עושים זאת רק כאשר אנו רוצים להדגיש כי זוהי ידיעה בילעדית לחלוטין, שאין דומה לה בשום עיתון אחר, ושיש לה חשיבות רבה.

לפעמים עוברים חודשים מבלי שאנחנו משתמשים בכוכב זה. בשבועות האחרונים השתמשנו בו פעמיים, בזה אחר זה — פעם כאשר פירסמנו את השיחה על גורל אל־על, שהתקיימה במיסעדת טריאנה, ו־פעם כאשר מסרנו, בשבוע שעבר, את ה־דו"ח הרפואי המלא, המוסמך והמפורט על מצב־בריאותה האמיתי של גולדה מאיר.

■ ■ ■

יכול אתה לשאול: מה, בעצם, חשי־בותו של הסקופ? מדוע ממלאה שאיפה זו תפקיד כה גדול בעבודתו של העיתונאי? האם אין זו שאיפה ילדותית במיקצת?

התשובה היא ששאיפה זו דרוש כדי ש־העיתונאי ימלא את תפקידו, שהוא חיוני לתיפקודה של החברה הדמוקרטית.

השאיפה הנעלה ביותר של הרופא היא להציל חיי אדם. שאיפת הקצין היא לנצח בקרב, מבלי לאבד אבידות. שאיפת המורה היא לחנך תלמידים בעלי־רמה. לכל מיק־צוע שאיפה משלו, הנובעת מן המהות ו־האתיקה של המיקצוע המסויים.

השאיפה לסקופ מבטאת את האתיקה של המיקצוע העיתונאי. תיפקיד העיתונאי הוא למסור לציבור מידע — את מירב המידע על מירב המאורעות. זרם מתמיד של מידע חיוני לפעולתו של האדם המודרני כפרט, כאזרח, כבוחר, כאיש־מיקצוע.

השאיפה לסקופ מדרבנת את העיתונאי למלא את שליחותו זו. אם הוא בחור (או בחורה) בעל יוזמה ותושיה, אינטואיציה ושיקול־דעת, הוא יכול להרוויח הרבה יותר כסף במיקצוע אחר. הוא יכול להשיג כבוד ומעמד חברתי בפחות מאמץ בדרכים אח־רות. אם הוא נשאר עיתונאי למרות כל הפיתויים האלה, ואם הוא נשאר נלהב ו־דרוך אחרי שנים ארוכות של עבודה במיק־צוע, הרי זה תודות למיתוס של הסקופ.

עיתונאי אמיתי — כלומר, אדם שהעי־תונות היא בדמו, 24 שעות ביממה ושיבעה ימים בשבוע — מפיק סיפוק עילאי ברגע שיש בידו סקופ. שום פרס, שום כיבוד לא ישתוו בעיניו להרגשה זו, שהוא השיג ידי־עה בילעדית לגמרי, חשובה ומעניינת. גם אם אף אדם אחד לא יידע על כך, מילבד העורך שלו.

דומה שהסידרה הטלוויזיונית מצליחה להעביר את המסר הזה, ומשום כך היא ממלאה תפקיד חיובי.

■ ■ ■

ושוב אתה יכול לשאול: למה, ב־עצם? למה היה זה חשוב לפרסם מילולית את תוכנה של שיחה חשאית בין שר־האוצר ובין יו"ר מועצת־המנהלים של אל־על? ומדוע היה זה חשוב לספר על מצב בריאותה של גולדה מאיר?

אנחנו צריכים לחשוב פעמיים בבואנו להסביר לך את הנימוקים לכך — כי לנו הם מובנים מאליהם, ואיננו רגילים לחשוב על כך כלל.

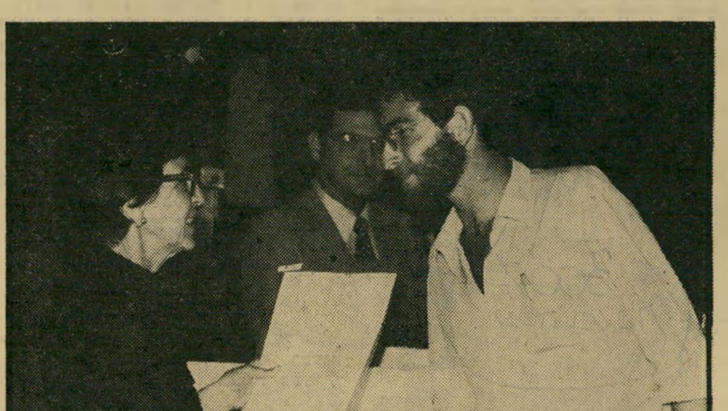
גילוי השיחה החשאית (ובאחד הימים נוכל לספר לך את הסיפור הפנטסטי כיצד השגנו אותו) חשוב, מפני שהוא נוגע ל־חברה לאומית חשובה ביותר, ולפרנסתם של אלפי עובדים. הפירסום גרם לתגובת־שרשרת. הוא העמיד את החברה על ראשה. הוא גרם לתהליכים רבים במישורים שונים.

בחברה הדמוקרטית, האזרח צריך לדעת מה קורה בחברת־ענק השייכת לו. חוץ משני בעלי־השיחה, לא היה אדם שלא בירך את העולם הזה על סקופ זה.

מצב בריאותה של מנהיגה לאומית, גם כשאינה עיד בתפקיד רשמי, הוא נושא חשוב, שכל אזרח רשאי וחייב לדעת אותו. עיקרון זה נתקבל מזמן בארצות האנגלו־סאכסיות, והוא חדר גם ארצה, תודות ל־העולם הזה, שדגל בו מאז קמה מערכה זו.

גם כשאינה בתפקיד, יש לגולדה מאיר השפעה רבה על מיפלגתה, ובמילא גם על המאורעות. מזה כמה שבועות פעלה „במחתרת" חרושת־שמועות. פעם אף הז־דעקו כל כלי־התיקשורת בעולם, וצוותות־הטלוויזיה צבאו על בית־החולים, אחרי שפשטה שמועה חסרת־שחר. תפקידו של עיתון אחראי למסור על כך מידע אחראי.

באחד הימים נספר לך איך השגנו את המידע המוסמך.

אביו של רמי מעניק את הפרס ליגאל שם־טוב
עם נשק ומצלמה —

שום חומר אלא אם כן נבדק כל פרט ופרט שבו כמה פעמים, ואחרי שכל אחד מן ה־מעורבים בפרשה נתבקש להגיב עליה, לוודא את פרטיה ולמסור את גירסתו.

זהו האידיאל. כמו כל אידיאל אפלטוני, אין הוא ניתן להשגה במלואו. והוא חשוב כמטרה שיש לשאוף אליה.

כי מול צורך זה קיים המושג העיתונאי האנגלו־סאכסי, שאין לו תירגום בעברית: DEADLINE, כלומר: תאריך ההגשה.

לכל חומר בעיתון, יומי או שבועי, יש „קו־מוות" כזה, מועד אחרון להגשה ל־התעלה. כאזרח הצטרף ליחידתו, כשהוא מצוייד בנשק ובמצלמה. בקרב על החווה הסינית נהרג. צה"ל חייל אותו אחרי מותו.

אני חוזר ומספר לך סיפור זה, כי לא מכבר, במלאת חמש שנים למותו של רמי, נערך באקדמיה לאמנות בצלאל בירושלים טכס צנוע לזיכרו. הוריו של רמי, בשיתוף עם ועד נאמני קופת־עם (שבה עבד האב) הקימו קרן לזיכרו ועל־שמו. הקרן מעניקה פרס לסטודנט־הצילום. המצטיין בגישה חזותית ורעיונית לצילום ובכושר־ביצוע. בטכס העניקה אמו של רמי את הפרס

מכתבים

אגודה פושטומנית

באחרונה, אופנתי מאד בארץ להקים אגודות. אחרי האוסף הלא־ייאמן של אגודות עותומניות שיש לנו כבר, שמענו לא מכבר על האגודה שהקים ילד בן שמונה להגנה על זכויות הילדים (משגעים פה ילדים קטנים.)

אבל הרעיון, בעצם, לא רע. לאור הגי־

דול המדהים בעבריינות הנוער והילדים בארץ, כפי ששמענו השבוע, למה שלא יקומו גם הם ויקימו להם אגודה? הם יוכלו לבחור ועד, להקים מטות־פעולה, למנות מנהיגים, ולחלק את העבודה לפי קבוצות־הגיל (סוגי עבירות שונים לבני הגילים השונים).

רוצים מדינה מתוקנת! שיהיה סדר!

נ. הרפלר, רמת־גן

● ● ●

דוגמה אלופית

אלופי (מיל.) שלנו היו צריכים לתת דוגמה טובה לאזרחי ישראל, בתחום התנהגותם הציבורית ובאזרחות טובה.

נדהמתי, וכמוני בוודאי רוב עם ישראל, מצורת דיבורו הקיצונית של האלוף שמואל גונן. חבל מאד! — על כן — מה אנו מתפלאים על קרייסקי?

ולעצם העניין: החלטות ועדת אגרנט פגעו קשות בדדו המנוח, בלי להתייחס כלל לשרי־החוץ של היום, משה דיין. כמי אזרחים רבים אחרים, גם אני חושב שנעשה עוול לדדו, וזה מה ששבר אותו.

ההגינות פחתה, כנראה, מאד בציבורנו. איך אפשר להסביר את העובדה שמשה דיין היה יכול להגיע לעמדה כזאת בהנהגת מדינתנו, אחרי כל מעשיו הבלתי־מכובדים הידועים לכל?

יהושע מאיר, כפר־רופין

● ● ●

הדת ועיכובי השלום

כאשר תחמו אזרחים חופשיים על עצומות שונות, יצאו חוצץ נגדם, בטענה שהשתמשו בדרגותיהם הצבאיות כשמות־תואר (קצינים במילואים).

אך כאשר יוצאים חלק מרבני ישראל בעצומות וגיליוויי־דעת, וחותמים בתארי מישרותיהם הציבוריות־דתיות, אין חרד ואין פוצה פה ומצפצף בקהל־מרעיתם.

הרבנים שיצאו לטעון על ה„איסור להחזרת שטחים מארץ־ישראל," הביאו מו־באות רבות מספור מן המקורות, אך קל ביותר לסותרם. אשתמש בשני טיעונים יסודיים:

● ארץ־ישראל, על־פי תפיסתם, משתרעת מ„נחל מצריים ועד נהר הפרת וה־חידקל, ומהים ועד המידבר הגדול". איזור זה כולל כיום את ירדן, סוריה, עיראק ומצריים, והרי לית מאן דפליג שזהו חלום באספמיא.

● ארץ כנען היעודה לא היתה „ישראלית" עד להתנחלות בני־ישראל, והם הורישוה מבני עמים אחרים, וכמו־כן מעולם לא זכינו לשלוט על כל כנען (להוציא תקופות קצרות).

אי־לכך, צר הדבר שאנשים המכהנים בקודש (כנבחרים מטעם), עושים עבודתם חולין בענייני מדינה רגישים, השנויים במחלוקת גם בציבור הדתי.

החלטת הממשלה לעבות יישובים ביהודה ושומרון, היא הרת־גורל ומסכנת את השלום ואת הסכמי קמפ־דייוויד, בלשון המעטה.

הצטרפות עשרות מישפחות לכל יישוב וסלילת כמה כבישי־רוחב בגדה, לא תוכל לדחות את הפתרון האחד והיחידי: אוטו־נומיה מלאה או ריבונות לעם הפלסטיני, לנהל את חייו ואורחותיו על־פי דרכו.

נראה כי אין תקדים לכך שכמה יישובים ישראלים וכמה אלפי אזרחים, ינהלו את חייהם בשטח אוטונומי או ריבוני זר לעם היהודי. לא כך רקמנו את חלום הציונות, ולא כך נגשימה.

לכן, אך איוולת תהיה כל השקעה כספית נוספת בשטחים המוחזקים. משאבים אלה יש להפנות לתיכנון משותף, לפיתרון בעיות חברה וכלכלה משותפות.

פיתרון „חבל ימית" יביא גאולה לנגב השומם — פיתרון „יהודה ושומרון" יביא גאולה לגליל הריק.

דן יחב, תל־אביב

● ● ●

שלום בית — עכשיו

עכשיו, כשהשלום כבר מבצבץ ונובט, אי־בזה, מבין הניירות, החתימות, החלבוקים, ההבזקים, המילים — אפשר להגיד משהו נוסף.

זה הזמן להשכין שלום־בית. אסור להשתהות, להדחיק ולדחות! יש להתנהג כבני־אדם, להתחשב בזולת, להחשיבו, לכבדו.

לא ללכלך את החוצות, לא לגלגל בקבוקים, לא להשליך ניירות.

יש להנמיך את מקלטי הרדיו, הטלוויזיה ו... את הפה.

יש לסגת מהיריבויות הבין־אישיות, וגם מן הקינאות.

יש לטפח איכות־חיים שונה, אחרת, חדשה.

ואם לא עכשיו — אי־מתי?

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

רוצה לחיות ראש־עיר!

אני פשוט לא יכול לסלוח לעצמי. אילו רק עשה מישהו את הטעות, והיה מעלה לראשי־הערים את המשכורות שלהם ב־300(!) אחוזים לפני הבחירות המוניציפאליות, בטוח שגם אני הייתי מגיש את מועמדותי. אני רק מביט בתוצאות

הבחירות, וזה מספיק כדי לשכנע אותי שאם אלה מי שיהיו ראשי־העיריות שלנו, ואלה מי שיהיו — אז כל אחד יכול!

לא מתמצא ביותר בסיבכי האותיות הקטנות של העלאת המשכורת המשונה הזאת, אבל דבר אחד בטוח: כשהמשכורת שלי תעלה בשלוש־מאות אחוז, אני כבר לא אהיה כאן. רק הנסדים שלי יזכו לראות את זה, אם בכלל.

נחמן אזוני, חיפה

● ● ●

בכלי־זאת — שינוי

בבחירות העירוניות של נובמבר 78', חל בכלי־זאת שינוי.

במועצת רמת־השרון הודח פסח בלקין, למרות שקיבל 43 אחוזים מהקולות.

בעיריית גבעתיים הודח קובא קריי־זמן ברוב גדול ובלתי־צפוי, על־ידי מורה צעיר בשם יצחק ירון, איש המערך.

(המשך בעמוד 10)

כל המזלות השבוע מראים חודש אידיאלי. אתה יודע לצחוק ולי־הנות מהחיים. המשך בדרך בה התחלת. ה־יחס הקריר, אותו קי־בלת מבת זוגך הולך ומתחמם. הקפא את תוכניותיך העסקיות לחודש הקרוב, אפילו אם נדמה לך שזה הזמן להגשים אותן. הימנע מהימורים השבוע. אל תפריז בערך עצמך. בסופו של דבר אתה עוד תנחל אכזבה. מגיעה לך מנוחה. על כן צא לחיפשה.

* * *

השבוע תסיים בהצלחה תפקיד בו לקחת חלק בעבר. אתה חוזר שוב לעבודתך הקבועה. היזהר מהתנגשויות בינך לבין חבריך לעבודה. האנשים שמקנאים בך מחכים שתעשה מישגים כדי להשתמש בהם נגדך. עם קצת ערנות תוכל להתגבר על המכשולים שבפניך.

* * *

פזיזות אינה מעלה, אך הססנות־יתר אינה טובה ממנה. אם נגזר עליך להחליט, עשה זאת, אחרת תישאר קרח משני הצדדים. ברגע שהחלטת, הקדש את כל תשומת ליבך ואת יכולתך כדי להוציא את החלטתך לפועל. חוסר בטחונך יקטן השבוע, בעקבות יחס חם ולבבי ממקור בלתי צפוי. אל תעוררי את קינאתו השבוע.

* * *

אם תוכלי לשמור על מיסגרת־חיים דומה לזו בה היית עד כה, בתנאים החדשים, תקבלי במיקצת על הבעיות. אם לא — מוטב שתסמכי על איש עם שיקול נבון. העיקר: לא להגזים ולא לבוא לידי ריב. אל תזניחי אותו, בת סרטן, טפלי בו במסירות והשגיחי שלא יחסר לו דבר. הוא יקח את זה לתשומת־ליבו ויחזיר לך — בבוא הזמן — כגמולך.

* * *

אם תסמוך השבוע על האינטואיציה שלך, ולא תהסס לקבל החלטות חשובות במישור הכספי, עומדים לרושתך סיכויים רבים לעשות עיסקה מצויינת ולהבטיח את עתידך לאורך ימים. אם ההחלטה אינה בידך, הפעל את מלוא השפעתך על בר הסמכא, והשתדל לשכנע אותו לקבל את עמדתך, כדי להצליח עליו להשתמש בנימוקים הגיוניים. בת אריה — תכיריי בשבוע זה גבר מקסים.

* * *

מחלה קלה, בה לקית בתחילת השבוע, תעבור בלי להשאיר אחריה עקבות. בחיי האהבה שלך חל משבר קטן, גם עליון תתגברי. אבל רק אם תדעי איך להתנהג. פנקי אותו ותני לו להבין כי הוא האחד ויחיד בחייך. אחרת הוא עוד עלול לעזוב אותך. לך בן בתול, צפוי שבוע יבש. לא תצליח בשום דבר: לא בעבודה ולא בחיי המישפחה. אין לך ברירה אלא להשקיע את כל כולך בלימודי השפות שלך.

בתחילת השבוע שב בשקט. השתדל לצבור מנוחה. בשבוע הבא תחדקק לכל כוחותיך הפיזיים והנפשיים. גם לך יהיה כדאי השבוע להפסיק להתאמץ. בין כה וכה לא תראי עמל בטיחתך. יחד עם זאת כדאי לכם, בני מזל מאזניים משני המינים, להתחיל לחסוך לשעת מצוקה. לעומת הבשורות הרעות עתידכם צופן בחובו אושר.

* * *

אל תהיה יותר מדי ביקורתי לגבי מאמציהם ועבודתם של האחרים. אם יש לך מה להעיר, אמור זאת, אך בצורה עניינית ולא בנימה מבטלת. שמור על יחסי עבודה תקינים ותזכה לתמורה באותו מטבע. גישה פיוסופית לבעיות תוכיח את עצמה כמשתלמת בקרוב. היה סבלני.

* * *

מצפה לך שבוע נפלא מבחינה רומנטית. סוף־סוף תפוצה על עוגמת־הנפש והכאב שגרמו לך בפרשת האהבה הגדולה שנסתיימה לא מזמן. נסה לכבוש את נטייתך לנקום בבן־הזוג החדש על כל מה שהישן ערל לך, והתנהג אליו כמו שמגיע לו. נסיעה קצרה, תפתיע אותך.

הישמר מאכילה מופרזת, ואל תזלזל בחוקי הבטיחות בדרכים. סיכסוך שכנים עלול לגרום אי־נעימות, אם תתפתה להיות מעורב בו יתר על המידה. אל תסמוך על בעלי המלאכה המטפלים בחפציך, ובדוק היטב את עבודתם. בת גדי: תפסיקי להיות ביישנית, ואל תשאלי אותו כל הזמן אם הוא באמת אוהבך.

* * *

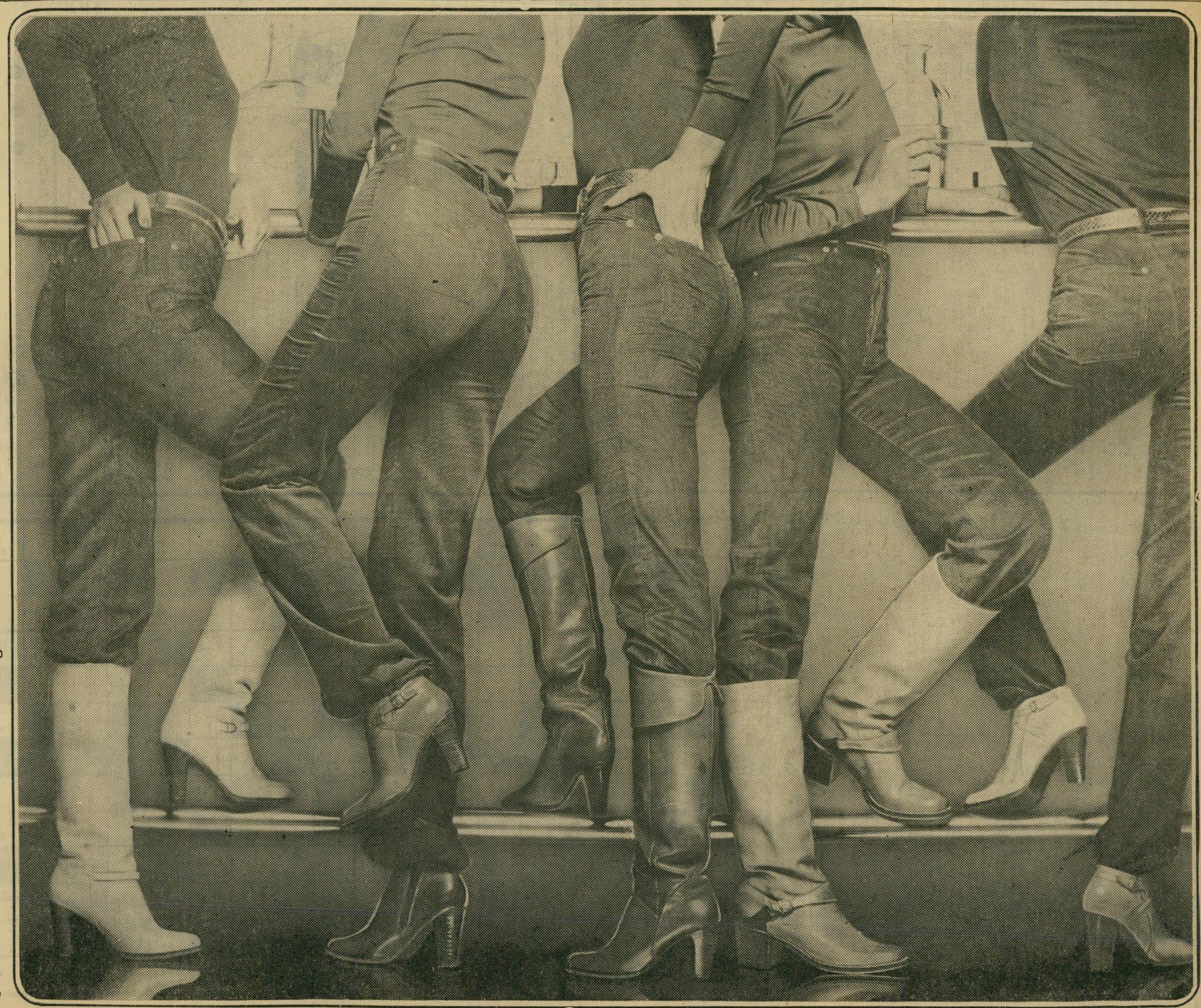
לאחר הפסקה ממושכת, חזרת לעצמך. נצל את השלווה היחסית ממנה אתה נהנה כדי לקדם את מעמדך בעבודה. פקח עין על שותפיך ועל הכפופים לך, ואל תהסס להעיר להם כאשר הם מתרשלים. במישור הרומנטי — אל תניח ליחסים המתוחים קצת בבית להדאיג אותך.

* * *

לטובת בני־משפחתך, גלה כלפיהם תשומת לב. הם יעריכו את זה. אף על פי שהם לא יביעו זאת כלפי חוץ, בת דגים, נכונה לך הפתעה נעוצה מן הכלל מכיוון שלגמרי לא ציפית כי תבוא. השבוע תשיגי הישגים ניכרים, אם תדעי לנצל את כוחותיך לדברים מועילים ולא לדברי הבל. בת דגים ליבשי ורוד.

אל-גה מקנה לך תשומת לב בהילוך גבוה.

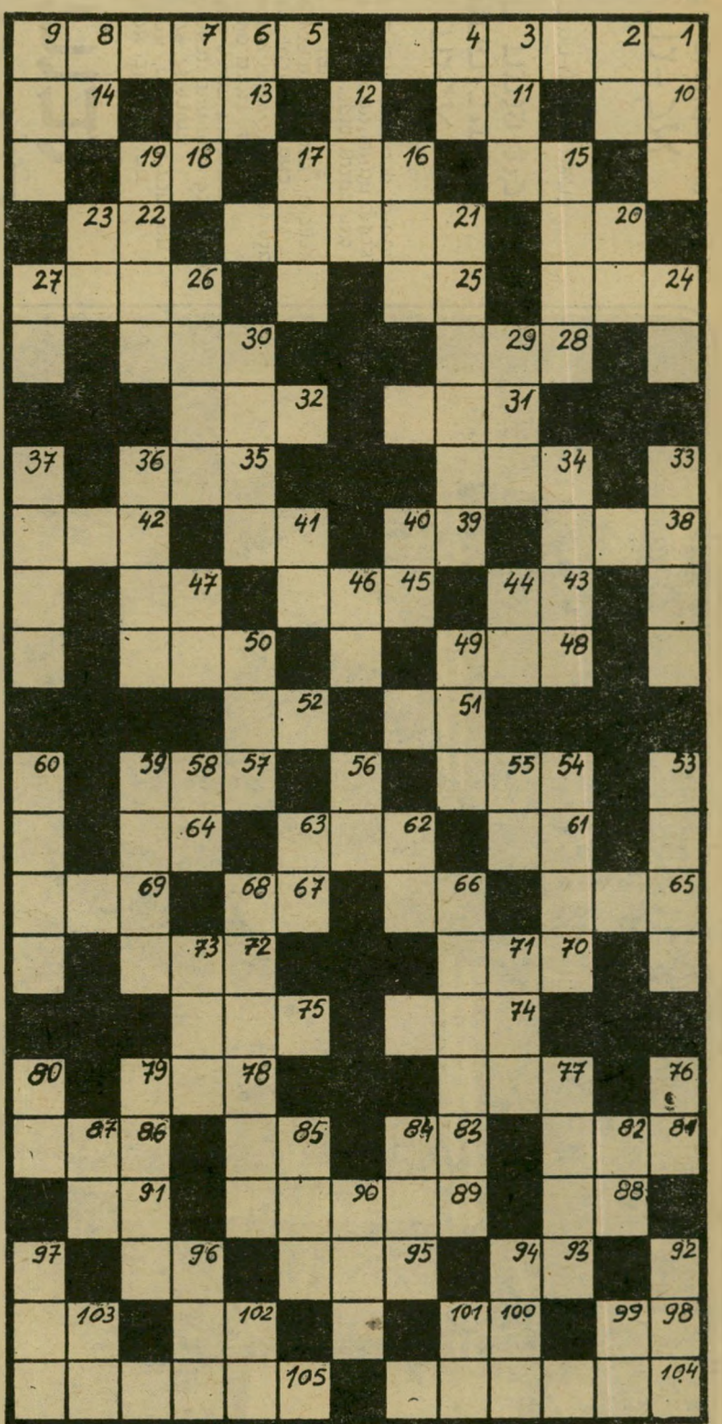
הקו ספורטיבי-אלגנטי,
הוא הנתיב ש"אלגה" התוותה עבורכן
לחורף '78-'79,
מתאים לכל שעות היום ונראה טוב עם כל בגד
קולקציית החורף מאופיינת
במספר דגמים מעניינים:
מגף גבוה ורגיל שניתן להופכו לערדליים
באמצעות רוכסן מיוחד,
"ערדלים", מגפי שלושת רבעי נמוכים. (בלעז
בוטים).
מגף בסגנון בוקרים בעקב רחב ועבה.
הצבעים המאפיינים את דגמי הנתיב החדש:
מסטיק, קרם, חום אדמדם, קוניאק ועוד.

אל-גה
הנתיב החדש
אליו פנתה הנעל

להשיג בחנויות המובחרות

אל-גה
סלמה 99 תל-אביב טל. 838475

תשבץ העולם הזה 2151

מאוזן:

1) שחקנית־קולנוע נודעת (ש"מ); 5) בעל־חיים שיכן נהרות; 10) דלפון; 11) רציעה; 13) בתוכם; 14) אם־הפנינה; 15) אחוריים; 16) מחוסי האריג; 18) מילת־תנאי; 20) נוכרי; 21) צורי; 22) מרגיש; 24) נחל בעמק; 25) פרוסה; 26) צורת יישוב חקלאית; 28) תחושה; 30) חתיכה גדולה; 31) אולם; 32) קללה; 34) צידו החיצוני; 35) אגם גדול; 38) הסתיר; 39) חי לילי; 41) רחמנא־ליצלן (ר"ת); 42) ממדינות מלכותו של אחשוורוש; 43) מצבת־זיכרון; 45) פיקפוק; 47) כיוון ש־; 48) לחם הפסח; 50) צמית; 51) מושת על כל אזרח; 52) מידת־שטח; 54) מטפל ב־גנים; 57) גנגרנה; 61) מונח בתורת ה־חשמל; 62) יורד־ים; 64) מגופה; 65) סיעה בכנסת; 66) מילת־שאלה; 67) מילת־תחינה; 69) נמל עתיק בארץ; 70) ממוצרי החלב; 72) היפרעות; 74) ציר הדלת; 75) צאצאי החיה; 77) נהיר; 78) בצוותא; 81) רוכב; 82) מילת־זירוז; 85) בסיס; 86) עריץ־נחל; 88) הדרך הקצרה בין שתי נקודות; 89) הפצצה; 91) מכלי־השחמת; 93) מספיק!; 95 נס; 96) מסולם הצלילים; 98) מזמר; 100) קידומת הולנדית; 102) מופע באנגלית; 103) ועוד, בתוספת; 104) קליעים; 106) קיבוץ בנגב.

מאונך:

1) ציפור־שיר קטנה; 2) הוויה; 3) ירק־גינה; 4) סוס בלי ראש; 6) סופו של טוב; 7) לא קדוש; 8) מן הגפיים; 9) עזוב!; 12) מעונות השנה; 15) אבר ה־תנועה; 16) משגיח; 17) ירביץ; 19) כאב; 20) מחוספס; 21) יכולת; 23) אריג מיק־ראי יקר; 24) מילת איסור; 26) סופר אנגלי (ש"מ); 27) הגיע; 29) תרנגול; 30) חבל בארץ; 33) הבל; 34) צאצאים ממין זכר; 36) כלל בתוכו; 37) כהן־דת נוצרי; 40) פלא; 41) בלבד; 44) עולץ; 46) שמא; 47) כיסא־כבוד; 49) מצוררי ישראל; 50) אבי המדע־הבידיוני; 53) נאום־הטפה; 54) קלף; 55) ניתן שכם; 56) תנועת מים בים; 58) בגד־שרד; 59) חמסין; 0) משמש ל־חתירה; 62) מלכסיקון הכבשים; 63) נועם. רוך; 66) לחן; 68) דלקת השקדים; 71) עוטף את העצמות; 73) מים קפואים; 76) אבר־התנועה; 77) חבל בארץ; 79) תבואת־קיץ; 80) מילת־שאלה לזהות; 82) כמו 41 מאונך; 84) פרח נאה; 85) מעד; 87) עבר (הפוך); 90) בן הפרה; 92) עיר גדולה; 94) ירק־גינה; 97) קטל בביקורתו; 99) חומת־מים; 101) נרו יאיר (ר"ת); 102) אמר; 103) גוף.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

האם עובדות אלה ואחרות בקשר לבחירה האישית כבר לא מעניינות את העולם הזה?

היינו רוצים לפתח עניניי יותר, ביחס לבחירות האישיות של נובמבר 78'.

דן וינור, גיבעתיים

● ● ●

למה מיקצוע?

קראתי לפני חודש (העולם הזה 2147), את המאמר על המהנדסת שחנקה את אשת מאהבה למוות.

תמהני, מדוע הודגש מיקצועה של הפילגש? מה הקשר בין מיקצועה לבין המעשה שהיא עשתה?

אשמח אם העניין יוסבר לי.

זהבה אלרואי, תל־אביב

● בכל העולם נוהגת העיתונות למסור את מיקצועו של אדם, בין שאר הפרטים הנוגעים לו, בכתבה על פרשה כלשהי.

● ● ●

מדיטציה — ומהר!

קופת־חולים פירסמה, שעשרים אלף מיקרי מחלות־לב מתגלים בארץ מדי שנה, והם הגורם הראשון לתחלואה ולתמותה בישראל. מסיבה זו מייחסת קופת־חולים חשיבות רבה להרחבת הפעולות למניעת המחלה.

מאחר שהוכח, מדעית ומעשית, שתירגול המדיטציה מבטל גורמי מחלות־לב (ועוד מחלות אחרות), כדאי לקופת־חולים לעודד את חבריה שיאמצו לעצמם תרגיל קל, יעיל וחסכוני זה — לטובתם. הדבר גם יפחית את הלחץ על הרופאים ואת השימוש המופרז בתרופות.

המדיטציה כבר מזמן התקבלה בעולם המערבי כמסייעת בדוקה למדיצינה. לנו לא נותר אלא לקטוף את הפרי הבשל, ויפה שעה אחת קודם.

זאב גזע, חולון

● ● ●

מי שנזכר להיבהל?

אני מתפלאת על העולם הזה. עיתון כזה, שרק מחפש שחיתויות וסקופים לעילות עליהם, ושמפרסם כתבות בענייני כל־כלה כמעט בכל שבוע, לא הבחין במה שקורה בשטח העלאות המחירים? ההרדעות השבוע על העלייה הפנטסטית של המדד, שנחתו על ראשי כולנו כרעם ביום בהיר והפתיעו אפילו את האמריקאים, בעצם לא היו צריכות להפתיע בכלל.

כבר חודשים רבים אנחנו רואים, יום־יום, במכולת ובשוק ובכל חנות וחנות, איך המחירים משתוללים. מה נזכרו פית־

אום לעשות סטאטיסטיקה ולהיבהל? ועוד מתפלאים שהעם הזה, שהיה תמים ורואה־ורודות רק לפני שנים מעטות, הפך עם של זאבים טורפים.

וזה עוד לא הסוף.

גילה זנדברג, תל־אביב

● ● ●

תשבצים שנויים

שמתי ליבי לעובדה שבגיליונות האחרונים של העולם הזה חלו שיבושים בתשבצים. ובשל כך לא ניתן לפתור אותם כהלכה.

אתם משתמשים, כפי הנראה, בשאבלונה קבועה, ועורך התשבץ רק מחבר מילים חדשות והגדרות אחרות למיספרים הקבועים — בקיצור, הטעויות חוזרות ונישנות.

אבקש לשים לב לכך, ובכלל לערוך הגהה מדי שבוע גם על התשבץ.

נ. צוריאל, תל־אביב

● עורך מדור התשבצים משיב: התשבץ אכן מתחבר מחדש, מדי שבוע, בערכים והגדרות חדשים לגלופה קבועה. את הגלופה עצמה משנים אחת לכמה חודשים בלבד, וכך מקובל.

אשר להגהה: באחרונה הוזנח העניין — מכאן השיבושים — ואנו מקווים שיתוקן לאלתר.

● ● ●

מה שאסור לשוטרים

המדינה כולה סערה בשבוע האחרון בגלל הופעתם של שלושת אנשי המישטרה בטלוויזיה, בעניין זכותם של השוט־

רים להתאגד ולתבוע את זכויותיהם בצורה מסודרת. נדמה שרק העולם הזה שתק. האם אין לכם מה לומר בנדון?

עד שלא ייערך דיון מקיף בכל ההיבטים החוקיים של העניין, אף אחד לא יידע בדיוק מה מותר לשוטרים ומה אסור להם. בינתיים אנחנו יכולים להסתמך רק על הרגשות.

אותי, באופן אישי, מדאיג רק דבר אחד. המישטרה היא גוף ממלכתי, המופקד על שלומה וביטחונה של המדינה. מה יקרה, אם־כן, אם גם בצה"ל יחליטו להתאגד? האם אותם סעיפים בחוק, שאותם ציטטו המישפטנים, הפותחים פתח להתאגדויות בתוך המישטרה, תופסים גם לגבי צה"ל? ואם לא — מדוע?

יעקב אלפי, רחובות

● ● ●

חול בעיניים

הנני להתייחס לכתבה לוקש של שוטר במדור אתה והלירה, בגליונכם מיום 25 באוקטובר (העולם הזה 2147).

השוטר ששכרו נטו הוא כ־5700 ל"י מקבל „נקי" 1.664 ל"י, משום שבחר לקחת הלוואות שונות שעליהן הוא משלם, קרוב לוודאי, פחות ריבית מאשר אזרח רגיל כדוגמת הח"מ. עצם הצצת הסכום כ„משכורת נטו של שוטר" היא איפוא בבחינת זריית חול בעיניים. אילו, למשל, היה לוקח הלוואות באלף ל"י נוספות, יכול היה להצביע על משכורת נטו של 664 ל"י!

יש להניח שאם אכן נכנס השוטר דנן לחובות, משמע שיש לו הכנסות נוספות, למשל — אשה עובדת. לגופו של עניין, 5,700 ל"י נטו אינם כיום בבחינת משכורת־רעב. אלפי עובדי ציבור ותעשייה מקבלים משכורת כזו, מהם עובדים שהכשרתם המיקצועית עולה על זו של הסמל השני הנדון בכתבתכם.

איזי פניגשטיין, פתח־תיקווה

● שכר הנטו של השוטר, בסך 5,700 ל"י, התקבל אחרי עבודה של שעות נוספות, משמרות לילה ועבודה בשבתות. ללא תוספות אלה היתה משכורתו נמוכה בהרבה, כפי שפורט בכתבה.

כדאי לך לבחור דווקא מץ-צבע!

במץ-צבע,ניתן להתקין – BURST REVIVER (״אנטי מחיקון״, לפי אפרים קישון) – אותו חלק אלקטרוני המבטיח לך קליטת תוכניות צבעוניות המשודרות בטלויזיה, גם אם עברו ״סינון״ צבע באולפן – ומשודרות בטלויזיות צבעוניות אחרות בשחור לבן, כגון: ״תשע בריבוע״, ״האחים״, ״עוד להיט״, ״תיאטרון-הכורסא״, כדורגל אנגלי, ועוד....

מץ-צבע הינה בעלת מכשיר הפעלה מרחוק –REMOTE CONTROL – לנוחיותך.

מץ-צבע קולטת עבורך את השידורים בצבעים הברורים והטבעיים ביותר – ממש כמו בחיים.

ניתן להשיג בגדלים 14״ 16״ 26״.

היחידה עם BURST REVIVER "אנטי-מחיקון"

אז למה לך להתאמץ?

אמץ את

מץ צבע

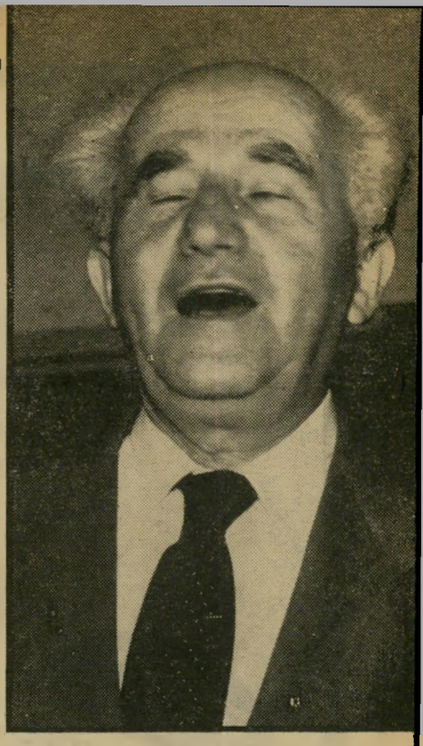
מץ-צבע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית

פרטים אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ – רח' מודיעין 19 בני-ברק – רמת-גן.

בלבנון חלה חפנית גדולה - ובארץ התפרסם

מיסמך המגלה פרטים מדהימים על

הקנוניה

הרעיון: דויד בן־גוריון

ב לבנון חל מיפנה. הקרבות שקטו, מילבד התפרצויות מדי פעם. סיגנון דיבריהם של מנהיגי הימין הנוצרי השתנה. לא עוד הצהרות מפוצצות. לא עוד דיבורים על „רצח עם".

לפי ידיעות מוסמכות, החלו אנשי הימין הנוצרי לצמצם באופן מכריע את קשריהם עם ישראל ועם המובלעת הישראלית בדרום לבנון.

מה קרה?

מנהיגי הימין הנוצרי הגיעו לכלל מסקנה כי ישראל לא תחוש לעזרתם, אם יעלה בידיהם לגרום למילחמה־רבתי בלבנון. כפי שגילה העולם הזה, על פי מקורות־המידע העצמאיים שלו, (וחרף שטיפת־המוח הכללית בארץ) היה זה היעד העיקרי של הנוצרים: להביא להסלמה בלוחמה בלבנון, בעיקר על־ידי פעולות פרובוקטיביות בביירות, מתוך אמונה שאם הסורים יסתערו עליהם בכל כוחם, תאלץ ישראל להתערב במילחמה ולגרש את הסורים מלבנון.

תיקווה זו נתבדתה עתה. ראשי הימין הנוצרי הגיעו למסקנה כי מצבם מסוכן מאד, וכי הם התקרבו אל עברי פי פחת. על כן שעו לעצות הנבונות שבאו מפי ממשלת צרפת, שעוררו זעם רב בישראל: שלא לסמוך על סיכויי ההתערבות הישראלית, אלא להסתדר עם הצדדים הלבנוניים ועם סוריה.

בשבועות האחרונים פעלו כמיל שמעון ופיאר ג'מייל על פי עצה זו. הם נועדו עם ראשי אש"ף. הם הפסיקו כימעט לגמרי את הצליפות שלהם לעבר הסורים. הם הסכימו להסדר חדש בביירות, שצימצם את אפשרויות החיכוך בינם ובין הצבא הסורי. ובעיקר: הם צימצמו באופן מכריע את קשריהם עם ישראל.

פירוש הדבר: ראשי הימין הנוצרי ויתרו, לפחות לפי שעה, על חזונם לחקים בכך רחבי לבנון שיטתון של המיעוט הנוצרי, אז (לחיזופין) להביא לחלוקת לבנון ולבינון מדינה נוצרית בחלק ממנה.

התערבות ישירה בלבנון

ב שעה שתפנית זו אירעה בלבנון, התרחש בישראל דבר שלכאורה אין לו שום קשר עם המאורעות שמעבר לגבול הצפוני. פורסם יומנו האישי של משה שרת.

אולם מי שמעיין בעיון ביומן רחב־הממדים, ימצא שיש קשר בין הדברים. היומנים מכילים חומר־נפץ גם בשטח זה.

כי החל בראשית 1954 גילה שרת ליומנו, כי דויד בן־גוריון חוגה רעיון מהפכני: לגרום לחלוקת לבנון ולהקמת מדינה נוצרית נפרדת בה.

לא היתה זאת הצעה מופשטת. בן־גוריון הציע להקדיש לכך אמצעים ניכרים, ולהתערב במישרין במתרחש בלבנון.

כל זאת בשעה שלבנון היתה שרוייה בשלום עמוק. בשנים ההן, כאשר שררה המתיחות לאורך כל שאר גבולות ישראל, דמה הגבול הלבנוני לגן־עדן בודד. שני הצדדים לא החזיקו בגבול זה כוחות־צבא. היישובים הישראליים שם התנהגו כאילו הם נמצאים בלב ישראל. באופן בלתי־רשמי, שררו בין התושבים ואנשי־הביטחון משני עברי הגבול יחסים ידידותיים.

ריאליסט, התעלם ממנו באירוניה דקה. הוא רצה להינתק מאלג'יריה, ולא להסתבך במילחמת־נצח.

עתה מסתבר מיומנו של שרת כי בצמרת ישראל התנהלו במשך שנים דיונים על התערבות פעילה בלבנון, כדי לכפות עליה חלוקה. אף רמז על כך לא דלף אל כלי־התיקשורת. לכאורה יכלה להירקם באותה שעה היה שרת ראש־הממשלה ושר־החוץ. פינחס לבון היה שר־הביטחון, ומשה דיין כיהן כרמטכ"ל. בן־גוריון ישב, כביכול, בשדה־בוקר, לשם היגלה את עצמו כמחאה על גיבוש גוש יוני בממשלה, שלא קיבל את דעתו בנושאים שונים.

אולם בעודו יושב בשדה־בוקר הפעיל

התוצאה: לוחם מוסלמי בביירות יורה בגופתו של לוחם נוצרי

מדי פעם עברו אזרחים ישראליים, ביניהם נערים ונערות, את הגבול בטעות, והם הוחזרו ארצה ברוב כבוד, אחרי שהוענק להם יחס אדיב.

לא היתה, איפוא, שום סיבה מיידית לתשוקתו של בן־גוריון לחתור ערב בלבנון ולחמם שם את האווירה. בן־גוריון פעל על־פי דחפים אחרים.

במשך שנים היה בן־גוריון חסיד חלוקתה של ארץ־ישראל, כפיתרון יחידי לסיכסוך בין שני העמים בארץ. מרוב התלהבות לפיתרון זה, סבר בן־גוריון כי זהו הפיתרון בכל מקום בעולם שבו יש סיכסוך מקומי, וכדרכם של גרי־צדק הפך קנאי לרעיון ומיסיונר ששקד על חפצו.

כך, למשל, כעבור שנים, כאשר מילחמת־השיחרור האלג'רית הגיעה לשיאה, הציע בן־גוריון באופן פומבי לנשיא שארל דה־גול להביא לחלוקת אלג'יריה בין מדינה אלג'רית מוסלמית בדרום ומדינה של המתיישבים הצרפתיים („הקולונים") בצפון. לוחמי־השיחרור האלג'ריים דחו רעיון זה בזעם, ודה־גול, שהיה קנונייה בינלאומית מסוכנת ביותר, מטעם ממשלת־ישראל, מאחרי גבו של הציבור הישראלי.

מן הראוי לזכור כי בראש המימסד השמרני הנוצרי בלבנון עמדו אז אותם האנשים העומדים בראשו כיום. כמיל שמעון, פיאר ג'מייל, ריימון אדה, סוליימאן פרנג'יה ועמיתיהם הם מנהיגים זקנים, שלא התחלפו. בראש המחנה השמאלי עמד ג'נבלאט הזקן, המנהיג הדרוזי שנרצח רק בשנה שעברה.

הדברים חשובים כיום, כי כעבור 22 שנים הלכו יורשיו של בן־גוריון בדרך זו בדיוק. גילויין של שרת יכולים לעזור מאד להבנת הדברים המתומים שהתרחשו בלבנון מאז 1976, ואולי עוד לפני כן.

מיליון דולאר להתערבות

ר ישומיו של שרת בפרשת לבנון החלו בפברואר 1954.

בן־גוריון לחצים כבירים על ממשלת־שרת, וניסה לכפות עליה את רעיונותיו ודיעותיו.

וכך רשם שרת ביומנו:

שבת, 27 בפברואר 1954

עלי להוסיף כי בתחילת השיחה, כשסקר לבון את המצב ואפשרויות־הפעולה, ציין כאחת התוכניות הבאות בחשבון את הגיחה מהנגב לחוף הים מדרום לרצועת עזה, על מנת לנתקה ממצריים, אך בן־גוריון דחה כל מחשבה על התגרות במצריים והציע להתרכז הפעם בפעולה נגד סוריה.

בן־גוריון פתח בעניין אחר. זוהי השעה לעורר את לבנון — זאת אומרת את המארונים שבה — להכריז על מדינה נוצרית. אמרתי כי זהו חלום־שווא. המארונים מפולגים. הדוגלים בהתבדלות נוצרית ידם על התחתונה, ולא יעזו דבר. לבנון נוצרית פירושה ויתור על חבל צור, על טריפולי, על ביקעת־לבנון. אין כוח שיחזיר את לבנון לממדיה שלפני מילחמת־העולם הראשונה *, מה גם שאז היא מאבדת כל זכות־קיום מבחינה כל־

כלית. בן־גוריון הגיב בשצף. התחיל מו־כיח הצדקה חיסטורית ללבנון נוצרית מצומצמת.

אם תיווצר עובדה, לא יעזו המעצמות הנוצריות לצאת נגדה. טענתי כי אין גו־רם שייצור את העובדה, ואם נתחיל לעו־רר ולדרבן, נסתבך בהרפתקה שננחל בה רק קלון.

כאן פרץ נחשול של תוכחה על חוסר־העזה וצרות־אופק. יש לשגר שליחים ולזי־רוק כסף. אמרתי כי אין כסף. התשובה השקולה היתה כי זוהי שטות, הכסף מוכרח להימצא, אם לא מהאוצר אזי מהסוכנות (!) — לשם מטרה כזו מותר לתלות על קרן הצבי מאה אלף דולר, חצי מיליון, מיליון, ובלבד שיקום הדבר, ואז יבוא שידוד מכריע במערכות המיז־רח התיכון ותתחיל תקופה חדשה.

עייפתי מלהאבק עם גלגל־סופה.

חילצוני מהמיצר חברים שבאו להת־ייעצות המיפלגתית...

● עד אז היתה לבנון חבל קטן, שה־קיף את האזורים הנוצריים. כאשר עברה סוריה מידי התורכים לידי הצרפתים, ציר־פו אלה לחבל־לבנון אזורים מוסלמים גדולים, כדי שהחבל יהיה גדול וחזק יותר, ויוכל לשמש מישקל־נגד לשאר חלקי סוריה, על פי העיקרון של „הפרד ומשול". לדעת רבים היתה הסכמת הנוצרים לכך טעות היסטורית, כי המוסלמים הפכו מייד מיעוט גדול בלבנון הגדולה, ובינתיים הפכו בה רוב.

האנשים שלנו בלבנון

ב אותו יום שיגר בן־גוריון לשרת מיכתב מפורט, שבו פיתח את רעיון ההתערבות הישראלית ביתר פירוט.

להלן המיכתב, שצורף ליומן:

שדה בוקר, 27.2.1954.

משה,

...הלבנון היא החוליה החלשה ביותר בשלשלת „הליגה". המיעוטים האחרים במדינות ערב הם מוסלמים, פרט לקופ־טבעי, יש לו שורש היסטורי, וימצא תמי־כה בכוחות גדולים בעולם הנוצרי, גם הקאתולי וגם הפרוטסטנטי.

בימים כתיקונם הדבר הוא כימעט בלתי־אפשרי. קודם־כל מחוסר יוזמה ואומץ־לב של הנוצרים. אבל בשעת מבו־כה ומהומה ומהפכה או מילחמת־אז־רחים, משתנים הדברים והחלש יאמר גיבור אני. יתכן (כמובן שאין ודאות במדיניות) שעכשיו היא שעת־הכושר להביא לידי הקמת מדינה נוצרית ב־שכנותנו.

בלי יוזמתנו ועזרתנו הנמרצת הדבר לא ייעשה; ונראה לי שזהו עכשיו ה תפקיד המרכזי, או לכל הפחות א חד התפקידים המרכזיים של מדי־ניות־החוץ שלנו, ויש להשקיע אמצעים, זמן, מרץ, ולפעול בכל הדרכים העלו־לים להביא לשינוי יסודי בלבנון.

יש לגייס את אליהו ששון (למען המדינה הנוצרית אני מוכן להשתמש ב„את") ושאר הערביסטים שלנו. אם יידרש כסף — אין לחסוך בדולרים, אם כי אולי יונח הכסף על קרן הצבי. יש להתרכז בדבר זה בכל הכוחות.

אולי כדאי להביא הנה מייד, לשם כך, את ראובן שילוח. זוהי הזדמנות היס־טורית שהחמצתה לא תסולח. פה אין כל התגרות בתקיפי־עולם. בכלל אין אנו צריכים לעשות שום דבר „מטעם" — אבל יש לעשות, לדעתי, הכל בזריזות ובמלוא הקיטור.

בלי קיצוץ הגבולות של לבנון הדבר כמובן לא ייתכן, אבל אם יימצאו אנ־שים וגולים בלבנון שיתגייסו להקמת מדינה מארוניסטית — אין להם צורך בגבולות מורחבים וביישוב מוסלמי גדול, ולא זה יהיה המפריע.

איני יודע אם יש לנו אנשים בלבנון — אבל יש כל מיני דרכים אם יש לעשות הניסיון המוצע.

שלך,

ד. בן־גוריון.

מי שסבור כי משה שרת התנגד עקרו־נית לרעיון לעורר מהומות ומהפכה ב־מדינה שכנה, שהיתה שרוייה בשלום פני־מי גמור, טועה.

„ליבוי הגחלת"

שישה שבועות אחרי הדיון עם בן־גוריון, השיב שרת למיכתבו. הוא פיתח את התנגדותו להצעת בן־גוריון — אך תוך כדי כך הוא תמך בעצם הרעיון בפה מלא. הוא רק הסתייג מהערכת־המצב ומן העיתוי.

ברור כי ההתערבות הישראלית, שבאה כעבור 22 שנים, בימי כהונתו של יצחק רבין, תאמה לא רק את השקפת בן־גוריון, אלא גם את השקפת שרת.

וכך כתב שרת:

18.3.54.

לכבוד

מר דוד בן־גוריון,

שדה־בוקר.

...קודם כל עלי לקבוע הנחה אחת יסו־דית הנקוטה בידי מאז, והיא כי אם יש לפעמים טעם וחשבון לגורם מבחוץ להתערב בענייניה הפנימיים של איזו ארץ, על־מנת לתמוך בתנועה מדינית החותרת בתוכה לקראת איזו מטרה, הרי זה רק במיקרה שאותה תנועה מגלה פעילות עצ־מית כלשהי, אשר יש סיכוי להגבירה ואולי גם להנחיל לה הצלחה על־ידי עי־דוד ועזרה מבחוץ. אין טעם ואין חש־בון לנסות לעורר מבחוץ תנועה שאיננה קיימת כלל בפנים. אפשר לחזק רוח חיים כשהיא פועמת ממילא. אי־אפשר להפיח רוח בגוף שאינו מראה כל סי־מני־חיים.

...אחרי כל הדברים האלה, לא רק שלא הייתי מתנגד אלא הייתי מסכים בהחלט להושיט עזרה פעילה לכל תסי־סה בקרב העדה המארונית, במגמת ה־התעצמות וההתבדלות, גם כשתסיסה זו היתה מתנהלת ללא כל סיכוי להשיג את המטרה. הייתי רואה ברכה בתסיסה זו כשלעצמה, בעירעור היציבות שהיה כרוך בה, בצרות שהיא היתה גורמת ל־„ליגה", בהסחת־הדעת מהתסבוכת היש־ראלית־ערבית שהיתה נובעת ממנה, וב־עצם ליבוי הגחלת של יצר העצמאות הנוצרית לבל תכבה, שהיה בא בעיק־בותיה. אבל מה אעשה, ותסיסה כזו אי־ננה, כמו שכבר ציינתי בראשית דברי... מ.ש.

כמיל שימעון מופיע

א ך נראה שבינתיים כבר החלה ה־קנוניה פועלת כאילו מכוחות עצמה. אולי היה זה מיקרה, ואולי החל בן־גור־יון מפיץ את הרעיון בדרכים משלו. באמ־צעות נאמניו שהיו פזורים בשלוחות ה־שילטון, ובעיקר במערכת־הביטחון ובשי־רותים החשאיים.

על כל פנים, שנה אחרי הדיון הראשון, בפברואר 1954, בעצם הימים שבהם חזר בן־גוריון משדה־בוקר לתפקיד שר־הביט־חון (בעיקבות פרשת לבון) רשם שרת ביומנו רישום מעניין. בקטע זה צץ לרא־שונה שמו של כמיל שמעון — הראש המדיני של המימסד הנוצרי־הימני כיום.

וכך רשם שרת:

שבת, 12 בפברואר 1955.

במיברקים של היום ידיעה מוזרה מרומא. הגיע לשם נג'יב צפיר (מארוני) מביירות, מכרי משנת 1920, הרפתקן ושוגה בדימיונות, ואף־על־פי־כן תמיד יש בדבריו משהו.

בא אל אליהו ששון כאילו בשם נשיא הלבנון, כמיל שמעון, המוכן לשלום נפ־רד, אם נבטיח שלושה דברים: לערוב לגבולות הלבנון, לעזור לה להתגונן באם תותקף על־ידי סוריה, ולקנות עודפי תו־צרתה החקלאית.

(המשך בעמוד 46)

1954: משה שרת התנגד לביצוע

1977: פלישים מוסלמיים הבורחים מביירות מחתנים לפני לוחם נוצרי

מכתבים

סכין מפלסטיק

מיסכן אולסי פרי! לא די שחתכו לו את הברית־מילה, עוד עושים לו דייסה שלמה מזה.

חיתוך העורלה נחשב, משום־מה, מיפ־על בריאותי. אך הוא ל א הוכיח את עצמו. נהפוך הוא. הנה, הודיעו ברדיו שההולנדים צמודי־העורלות דווקא ניצחו את הפועל, נטולי־העורלות, בכדורסל.

אלוהים בראנו מ ו ש ל מ י ם. איוולת וחוצפה מצידנו לעשות תיקונים ביצירתו. כשאלוהים זימן לאברהם אייל לקורבן, במקום את בכורו יצחק, הוא התכוון בפי־רוש שהקורבן צריך להיות סימלי בלבד. כשם שאין אנו מעלים קורבן את בכו־

רינו, אלא חוגגים פידיון־הבן — כך אין לכרות בפועל אבר מן הגוף, אלא להסתפק בברית־מילה סימלית.

העורלה חייבת להישאר צמודה למקו־מה, כפי שההכרה האלוהית תיכננה! ובא־שר לניקיון — יש סבון ומים. רבותי, איננו חיים בג'ונגל! דומני שהגיעה העת לשפץ קצת את המסורת, למען השם!

בעידן ההשתלות והניתוחים הפלסטיים, לא תהיה בעייה להרכיב עורלות למעונ־יינים (לשחקני הפועל, למשל — ולאות סולידאריות, גם למכבי). כל מנתח־מתחיל וסטודנט לכירורגיה ישמחו להתאמן ב־פרוייקט זה, וכך ייצאו נשכרים כולם — הספורט הלאומי, המדינה והדת.

גם המוהלים לא יפסידו: הם ימשיכו לנהל את טיכסי הברית, אבל עם סכין מפלסטיק.

חנן גוהדגרט, חולון

● ● ●

המבזונות תשא פרי

עם כל הכבוד ל„בעד" ו„נגד" בהקשר לתהליכי השלום הנעשים בוושינגטון, מציע אני, שאנו העם, נניח להם לקברניטי השלום משני הצדדים לנהל את המשא־ומתן ללא הפרעה.

בשיטה דמוקרטית נבחרו נציגי העם, ואל לנו עתה לפגוע במכשיר יקר זה שרק אנו באם נסטה, עלולים לגרום לנו לרועץ.

למרות שאני לא נמניתי בין בוחרי הליכוד, עומד אני בדעתי כי אין להת־נכר לראש הממשלה ולשריו בשעה זו.

מאיר הירשהורן, תל־אביב

Capitol

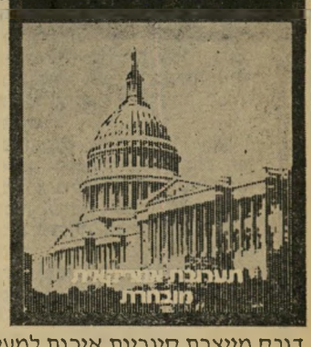
קפיטול

קפיטול-סיגריה עם אופי למעשן הרציני

עשירה, מלאה, מספקת.
למעשן הרציני המחפש את מלוא הטעם. עשויה מסוגי טבק מעולים ביותר שנבחרו בקפדנות לסיגריה זו.
בקופסת אדום־זהב־כחול.

Capitol

קפיטול-סיגריה עם אופי למעשן הרציני

דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ־40 שנה.

פרסום ד"ר יעקבסון

האם נכנסת ממשלת ישראל למלכודת שתמנה לעצמה?

קרני השטור

נ דמח כי שכבר סיפרתי פעם את הסיפור במדור זה:

בדצמבר 1973, כמה שבועות אחרי מילחמת יום־הכיפורים, טסתי לוינה כדי לסקר את ועידת־השלום כעיתונאי וכחבר־כנסת.

נזדמן לי לטוס במטוס שבו נמצאו גם חברי „קומנדו הפרופסורים" — קבוצת המיזרחנים שהוזמנו על־ידי מישרד־החוץ „לייעץ" למישלחת הישראלית במשא־ומתן. (מובן שאיש לא שאל לעצתם, והם הסתובבו במיסדרונות הכ"ל־האומות כרוחות־רפאים.) בעת הטיסה מתל־אביב לצירוף התפתחה שיחה „מיקצועית".

אחד הפרופסורים, איש המחנה הניציי טען, נכנסים למלכודת.

„הנה מה שיתרחש," הזהיר אותנו, „אנחנו נבוא למשא־ומתן עם מצריים, ירדן וסוריה. ילחצו עלינו, ובסופו של דבר נגיע עימם לידי הסכם שיכלול את החזרת כל השטחים שכבשנו — סיני למצריים, הגולן לסוריה, הגדה והרצועה לירדן.

„כשזה ייגמר, ואנחנו נהיה מוכנים ל־חתימת חוזה־השלום, הם יגידו: רגע אחד, רבותי. יש עוד עניין על סדר־היום. לא טיפלנו עדיין בבעייה הפלסטינית. לא נוכל לחתום מבלי שתיפתר גם בעייה זו.

„מאחר שבשלב זה כבר ויתרנו על כל השטחים שמעבר לגבולות 1967, יתחיל הוויכוח על גבולות 1947 ועל החזרת פליטי 1948. יעבדו עלינו לפי שיטת הסאלאמי."

„יתכן שאתה צודק לגמרי," עניתי. „יתכן שאנחנו נכנסים באמת למלכודת. „אבל אם התסריט שלך הוא נכון — ויתכן בהחלט שהוא נכון — מה נובע מכך? מהי המסקנה ההגיונית שעלינו ל־הסיק ממנו?

„המסקנה היא: לפרק את המלכודת. להפוך את הקערה על פיה.

„אילו עמדתי בראש המישלחת הישראלית, הייתי פותח את נאומי בהודעה שלא נתחיל כלל בדיון, אלא אם כן יש־תתפו בו נציגי אש"ף.

„הייתי מודיע לנציגי מצריים, ירדן וסוריה (אילו באו הסורים): רבותי, עם כל הכבוד לבעיות התלויות ועומדות בינינו, ברור לכולנו כי הבעייה הפלסטינית היא לב הסיכסוך.

„איני מוכן להניח אף מילה אחת על סיני והגולן, עד אשר יושג כי־גינו הסכם על פיתרון הבעייה ה־פלסטינית, פיתרון שיתקבל על דעת כל הצדדים.

„אנא, הביאו הנה את הנציגים המוסמכים של העם הפלסטיני, שאתם מכירים בהם. ניכנס־נא על השולחן את הפיתרון שהם חפצים בו. אנחנו נציע את הצעותינו. ננהל משא־ומתן. אם יושג הסכם על כך, נדבר גם על ענייני סיני והגולן. ולא — אין טעם להמשיך."

סיכם הארי שכחבורת הפרופסורים: „יתכן שזה הגיוני, אבל אין זה אפשרי במציאות הישראלית. הממשלה (של גולדה מאיר) ודעת־הקהל לא יקבלו את זה."

■ ■ ■

ה רשיתי לעצמי לחזור על סיפור זה, כי הוא משליך אור על מה שמתרחש בימים אלה.

הממשלה הסכימה להחזיר למצריים את כל חצי־האי סיני, עד המיליימטר האחרון. הממשלה השיגה את הסכמת מצריים לכינון שלום מלא בין שתי המדינות. זו ממשלה חשבה שבכך היא מתחמקת מן הצורך לפתור את הבעייה הפלסטינית.

היה נדמה לחברי ממשלת־בגין שהם הצליחו לבצע טכסיס גאוני.

הם לא הבינו שהם נכנסו למלכודת שהם טמנו לעצמם.

לדברי משה דיין, ההסכם הישראלי־מצרי מוכן. אפשר לחתום עליו מחר בבוקר. אולם הוא מתעכב, מפני שהמצרים תובעים לקבוע לוח־זמנים להקמת השילטון־העצמי בגדה וברצועה. שילטון־עצמי זה אינו אלא שלב־מעבר לקראת פיתרון שלא הוגדר מראש.

ממשלת־ישראל אינה רוצה להסכים ל־לוח־זמנים כזה. היא שואלת, בצדק: מה יקרה אם לא יהיה אפשרי לעמוד בלוח־הזמנים המוסכם? מה יקרה, למשל, אם לא יושג הסכם על סמכויות מוסדות ה־שילטון־העצמי, או על ההתנחלויות, או על ירושלים? הרי או יגידו המצרים ש־הפרנו את החוזה עימם, והם יסרבו לקיימו.

לעומת זאת טוענים המצרים, וגם הם בצדק: אם לא תתחייבו ללוח־זמנים, מניין לנו שביכלל תקימו את השילטון־העצמי? הרי תוכלו למוזמן את המשא־ומתן בלי סוף, להציג דרישות ששום ערבי לא יוכל להסכים להן (כגון המשך ההתנחלות).

האם יוכלו לשגשג „יחסים נורמליים" בינה ובין ישראל?

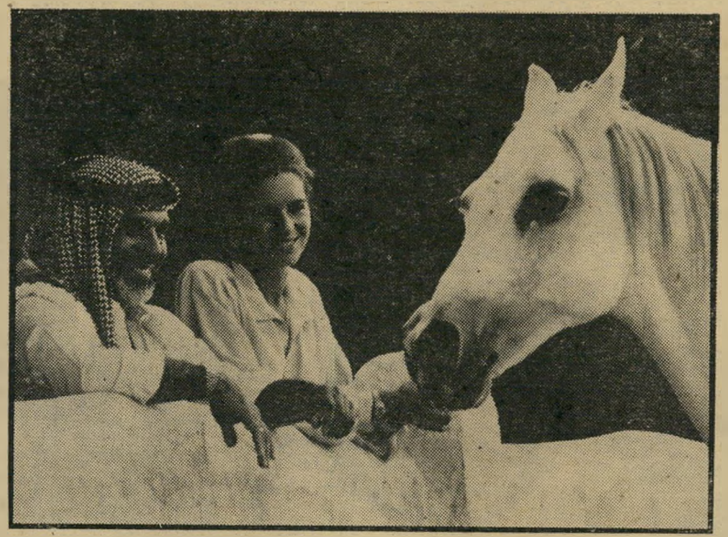
שלום נפרד, „שלום קטן", יוכל להחזיק מעמד זמן־מה. אולי שני תיים, אולי חמש שנים. במוקדם או במאוחר הוא מוכרח להתמוטט.

מה שקרה בשבועות האחרונים בין מצ־ריים וישראל, בשעה ששני הצדדים שוא־פים באמת ובתמים להגיע להסכם ביניהם, ואחרי ששני הצדדים כבר עברו מזמן את הנקודה שממנה עוד אפשר לחזור — הוא את לבאות.

כדי פיתרון לבעיית הגדה וחרי צועה, כדי שלום כולל, „שלום גדול", גם השלום הישראלי־מצרי רופף ופגיע.

■ ■ ■

מ הו הפיתרון לגדה ולרצועה? שימעון פרס אמר השבוע שיש שלושה פיתרונות אפשריים. (פרס מאמין בכיח

חוסיין ואשתו: למה לעלות על הסוס?

המאגי של המיספר 3, זיגמונד פרויד כבר אמר על כך מה שאמר. לכל דבר יש אצלו שלושה פיתרונות. אבל הפעם, במיקרה, הוא צודק.)

הפיתרון הראשון הוא להמשיך ולשבת שם על כידוני צה"ל, לנצח נצחים. כלומר, לקיים שם את ה־מימשל הצבאי לצמיתות.

נדמה שחוץ מקומץ מטורפים בממשלה ומחוצה לה, אין עוד איש מאמין שהדבר אפשרי. הדבר נשמה קשה יותר משנה לשנה, ובמוקדם או במאוחר יתמוטט ה־שילטון הישראלי בגדה וברצועה תחת לחץ המעצמות, המילחמה, המרי והטרור.

בסוף 1978, אין טעם להשחית על כך מלים. מי שאינו מבין זאת עתה, לא יבין זאת לעולם. אפשר למחוק „פיתרון" זה מן הרשימה.

■ ■ ■

ה פיתרון השני הוא זה ששימעון פרס ממליץ עליו. זהו הקו המסורתי של מיפלגת גולדה מאיר.

הפיתרון, לפי פרס, הוא להפוך את המלך חוסיין לשוטר מטעם ישראל, ולמסור לו את השטחים האלה (או חלק מהם, כ„פשרה טריטוריאלית") לשם חיסול אש"ף.

הצרה היא שחוד מלכותו אינו מראה שום להיטות לקבל על עצ־מו את התפקיד המכובד של שו־טר ישראלי.

למצוא לכל סעיף אלף פירושים מסול־פים, כפי שעשיתם לגבי החלטה 242.

המסקנה: כדי הסכם מפורט על העניין הפלסטיני, כך הסכם שיושג או יושג עם מצריים עומד על כר־עי־תרנגולת.

■ ■ ■

ף ש להניח כי בסופו של דבר תימצא נוסחת־פשרה מעורפלת, שתהווה חצי־פיתרון לחצי־בעייה. שני חתני פרס־נובל לא יוכלו להרשות לעצמם להודיע לפר־למנט הנורווגי שהכל היה טעות, ושהם מוותרים על הפרס.

בניח. אז מה?

ייחתם הסכם. ישראל תיסוג, תוך תיש־עה חודשים, מחצי סיני ותקום שגרירות מצרית ברחוב הירקון בתל־אביב.

אבל אם הבעייה הפלסטינית לא תיפתר, תתרחש במוקדם או במאו־חר התפוצצות.

הפלסטינים ייילחמו. יהיה מרי בגדה ו־ברצועה. השם הקדוש של אל־קודס יוסיף להפעים לבבות ערביים ממכה עד רבאט. תקום חזית מיזרחית, שתוכל — בעזרת הסובייטים — לגרום לסיבוך בינלאומי.

האם תוכל מצריים לעמוד מנגד לאורך ימים, כאשר כל העולם הערבי ימשיך במילחמתו בישראל? האם תוכל מצריים להחזיק מעמד, מבחינה נפשית ומעשית, כשהיא מבודדת לחלוטין בעולם הערבי?

יהיה זה מעשה־טירוף מצד המלך לקבל על עצמו שוב לשלוט על ארץ ששני שלישים מתושביה יהיו פלסטינים, וזאת תוך מילחמה לחיים־ולמוות במנהיגות ה־מוכרת של העם הפלסטיני. המלך אל־חוסיין רחוק מאד־מאד מלהיות מטורף.

נכון, הוא עשה זאת עד יוני 1967. אז ישב על הפגיונות של שוטריו ועל הכידו־נים של צה"ל (אחרי שממשלת ישראל הודיעה חד־משמעית שתפלוש לגדה אם יופל מישטר המלך.) אך מאז זרמו הרבה מים בירדן. קמה התגבשה תנועת־ההתנג־דות הפלסטינית. קמה מנהיגות לאומית שאינה מוכרת רק על־ידי ארבע־חמישיות ממדינות־העולם ומאו"ם, אלא גם על־ידי המוני העם הפלסטיני באשר הם.

אך גם אינו היה המלך מתפתה להרפתקה כזאת — האם היה זה כדאי לנו?

אין כימעט ספק שאחרי עיסקה כזאת, יופל המלך על־ידי נתיניו הפלסטיניים. אחרי שנה או חמש או עשר שנים ישתל־טו הפלסטינים על המדינה שמשני־עברי־הירדן, או נעמוד מול מדינה פלסטינית שתשתרע מטול־כרם עד גבול עיראק, ו־שממשלתה תתכחש — בצדק — לכל ה־הסכמים שנחתמו על־ידי מלך זר, בלי השתתפותו של העם הפלסטיני עצמו.

כך „הפיתרון" הזה הוא אוויליי, ואבר עיוור הכלה.

כאשר חזרו הבורבונים לשילטון בצר־פת, אחרי נפילת נפוליון, נאמר עליהם ש„הם לא שכחו כלום ולא למדו כלום." חרשתי שאם תחזור מיפלגת־העבודה אי־פעם לשילטון, אחרי בגין, ייאמר עליה אותו הדבר.

■ ■ ■

נ ותר הפיתרון השלישי. לאמיתו של דבר, זהו הפיתרון המעשי היחידי.

שימעון פרס אמר שה„אוטונומי־יה" תביא בהכרח למדינה פלסטי־נית, כהנחת אש"ף. גם ככך צודק.

השאלה היא: איזו מין מדינה פלסטי־נית? מה תהיה רוחה?

מן הגדה נושבות בימים האחרונים רו־חות של שרב. בכינוסים הושמעו סיסמות קיצוניות, מליצות שחוקות על „האימ־פריאליזם והציונות", תביעות לחזור ליפו (אם כי בהקשר של החזרת־פליטים).

מניין באה קשיחות זו לחסידי אש"ף בגדה, המדברים עתה בלשון קיצונית מזו של המנהיגים בבירות?

החלטתה של ממשלת־ישראל למנוע כל השתתפות של אש"ף כי מהלכים המדיניים לקראת השלום, ולכפות מכך וכך אפשרות של תקום מדינה פלסטינית, דוחקת את המחנה הפלסטיני לעמדות קיצו־ניות יותר ויותר.

קשה לדעת אם הדבר נעשה מתוך כוונה תחילה או מתוך תוסר־מחשבה. זה לא חשוב. חשובה רק התוצאה.

וזו התוצאה: אם לא יחול שינוי במצב, לא יהיה פיתרון בגדה וברצועה, ולא יהיה שלום כולל.

ובהעדר פיתרון כזה, השלום עם מצריים יווזר כתינוק חוזה מאד.

■ ■ ■

כ ? הניחוך שבעמדתה של ממשלת־בגין התגלה השבוע בהחלטה לאסור כנסים פוליטיים בגדה.

ישראל הציעה להעניק שילטון־עצמי ל־תושבי הגדה והרצועה, כדי להימנע מן הצורך לשאת־ולתת עם אש"ף. עתה ברור כי הרוב העצום (90%? 99%?) של תוש־בים אלה תומכים באש"ף ופועלים על פי הוראותיו. כתוצאה מכך אוסרת עליהם ישראל להתכנס ולהתבטא.

פראדוכס? אבסורד? מעגל קסמים?

איך תקום אוטונומיה, אם לתחשבים אסור להתבטא? ואיך ייתכן לתושבים ל־התבטא, אם הביטוי הוא שאש"ף מייצגם?

הסתבכות קטנה זו היא רק קצה המלכודת, שממשלת־ישראל טו־מנת לעצמה. כמרם תיכנס לתוכה בשתי רגליה, מוטב שתשנה את הכיוון, תכיר בעובדות־החיים ותת־פוס את השור בקרניו.

גם לפלמ"ח וגם לאצ"ל הצטרפו אנשים רבים

אחרי שהאירגונים כבר פורקו

■ כאשר נשאל מי שהיה יושב־ראש ועדת חגיגות ה־30 **דויד אדמון**, מה השונה ומה השווה בין כנס אצ"ל שנערך בשבוע שעבר לבין כנס הפלמ"ח, שנערך חודש קודם־לכן במעיין־חרוד, השיב: „בכנס הפלמ"ח כולם ציפו ל־נאום קצר וענייני מפיו של מפקד הפלמ"ח, יגאל אלון, והוא נשא נאום פוליטי ארוך. בכנס אצ"ל ציפו כולם לנאום פוליטי ארוך מפי מפקד ה־אצ"ל, מנחם בגין, והוא נשא נאום בן שני מישפטים בילבד. השווה בין שני הכנסים הוא, שהתגלה כי גם לפלמ"ח וגם לאצ"ל הצטרפו הרבה מאד אנשים אחרי שאירגונים אלה פורקו."

■ יום לפני שחזר ראש־הממשלה **מנחם בגין** ליש־ראל נכנס ממלא־מקומו, סגן־ראש־הממשלה **יגאל ידין**, ללישכת ראש־הממשלה וישב על כיסאו של ראש־הממשלה. מייד אחרי שהתיישב הוא זי־נק בבעתה מהכיסא וצעק: „מישהו ישב על הכסא הזה! מישהו טיפל לי בניירות שעל השולחן!" רק לאחר־מכן התב־ברר כי אחם ממזכירותיו של ראש־הממשלה אומנם ישבה על הכיסא, בעת שסידרה את השולחן כפי שאוהב בגין, ולא על־פי הסדרים של ידין.

■ שר־החינוך **זבולון המר** נתן השבוע את הרמז הבולט ביותר, שהוא אכן עו־מד להתפטר מחברותו בממש־לה. המר ביקש מנהגו שימצא עבורו מורה־נהיגה טוב בירו־שלים, ויברר את המחירים. עד היום לא היה להמר רשיון־נהיגה, ולפני שהתמנה כשר נהג לנסוע מביתו שבבני־ברק לירושלים באוטובוס, כשאת הדרך בחזרה הוא עושה ב־טרמפ עם אחד מחברי־הכנסת.

מיטקה יפה

קצרנית הממשלה, היתה בין מקבלות פניו של בגין כאשר שב בשבוע שעבר לארץ. יפה, אלמנתו של איש חיל־האוויר אלוף־מישנה (מיל.) אברהם יפה, באה לנמל־התעופה בתפקיד, כדי לכתוב בקצרנות את נאומו של בגין. באמצע נאומו פנה ראש־הממשלה אל יפה ואמר לה: „אוי, שכחתי, מגיע לך מזל טוב. אני רוצה לברך אותך." מיטקה יפה התרגשה, כשסיפר לכל כי היא אמו של טייס, — בעלה של מיכל, בתו של שר־החוץ עזר וייצמן — והפכה סבתא באותו היום שבו הפך עזר סבא, כאשר למיכל ולבנה של מיטקה נולדה בת.

אריק פולאט

אחד מעורכי־החוץ של השבועון הגרמני שטרן, מכין פרופיל על ראש הממשלה מנחם בגין לעיתונו, ורצה לשם כך לראיין את בגין, אם כי ידע שראש־ממשלת ישראל אינו מוכן להעניק ראיונות לעיתונים גרמנים. פולאט רכש כרטיסי טיסה למטוס שבו טס בגין לארצות־הברית, במחלקה הראשונה, והיה היחידי שם מלבד ראש־הממשלה, אשתו, ארבעה קרובי־משפחה של בגין, ראש־לישכתו יחיאל קדישאי, ואיש ביטחון של אל־על. אחרי שהמריא המטוס ניגש פולאט אל בגין, הציג עצמו והציע לו לשחק עימו שחמט. בגין הסכים, פולאט שלף לוח־שחמט והשניים שיחקו שני מישחקים, שבהם הפסיד ראש־הממשלה לעיתונאי הגרמני. רק אז ביקש פולאט מבגין ראיון, וראש־הממשלה ענה לו: „אני מבקש ממך, לא, אני לא יכול." אולם בגין לקח את לוח־השחמט, וכתב מאחוריו הקדשה שעליה חתם, בזו הלשון: „מהמפסיד פעמיים, מנחם בגין," אח"כ חיבק את העיתונאי הגרמני ונפרד ממנו. אגב, סרט הקולנוע שהוצג באותה טיסה היה על הנאצים.

■ שני חברי תנועת־המו־שבים מקרב חברי־הכנסת, ח"כ **עמוס הדר** וח"כ **יחזקאל זכאי**, המתינו בשבוע שעבר לביקור של מישלחת נציגי כפרים מגרמניה, שהוזמנה על־ידי מיפלגת־העבודה לארץ, ושהיתה אמורה להיות אורחת שלהם בכנסת. השניים הזמינו במיזנון כיבוד בכמות גדולה, אולם חברי־המישלחת לא הגיי־עו. לפתע נודע לשניים כי המישלחת הגרמנית נמצאת ב־קומת־הוועדה של הכנסת. הם הריצו את מלצרי המיזנון ל־אותה קומה, אולם התברר כי היתה זו אוזקת־שווא. בקומת־הוועדות נודע להם כי המיש־לחת התקבלה על־ידי יושב־ראש הכנסת, **יצחק שמיר**, בלישכתו. המלצרים נשלחו בבהילות עם המשקאות והער־גות אל חדר היושב־ראש, או־לם התברר כי המישלחת ה־גרמנית לא הגיעה לשם כלל. אז אמרה מזכירת היושב־ראש, **חיה בק**, כי נדמה לה שרא־תה את האורחים בקומה החי־מישית, בחדר סיעת המערך. המלצרים נשלחו לשם עם מג־שים. אולם גם שם לא נמצאו הגרמנים. כעבור שעה תמימה הגיעו האנשים, והתירוץ שבפי ראש המישלחת היה ש„העוב־דה ש„הגרמנים ידועים כדיי־קנים נכונה רק לגבי הגרמ־נים העירוניים, לא לגבי אלה שגרים מחוץ לעיר."

■ יושב־ראש סיעת המערך בכנסת, ח"כ **משה שחל**, כינס את כל חברי־הכנסת של המערך כדי לחלק ביניהם את העיריות, שבהן מתמודד המע־רך בסיבוב השני בבחירות לראשי־ערים ולמועצות מקו־מיות. כוונתו של שחל היתה שכל חברי־הכנסת של המערך ייצאו לעזור למתמודדי המיפ־לגה. אולם כאשר התחיל לח־לק האזורים, התברר לו כי כל חבר־כנסת כבר אימץ לו את העיריות שלו. לדוגמה: ח"כ **מיכה חריש** בחר ברמלה, ח"כ **עוזי ברעם** במבשרת־ירושלים. שחל התרגז: „אתם תקבלו מה שאני מציע, ותפ־סיקו לחשוב על איזור־בחירה שלכם לקראת הבחירות לכנ־סת הבאה!" רק אחרי הישי־בה התברר, כי גם שחל עצמו אימץ לו איזור־בחירה: רמת־ישי וטירת־הכרמל, הסמוכות לעיר־מגוריו, חיפה.

■ כאשר נאם בשבוע ש־שעבר **יגאל אלון** לפני ה־מישמרת הצעירה של תנועת־העבודה הציונית, העביר לו מזכיר־המישמרת, **חיים צ'ס־לר**, באמצע הנאום פתק שבו סיפר לו, כי על פי הרדיו, **אנור אל־סאדאת** הודיע על השעיית השיחות עם יש־ראל. אלון הודיע זאת לנא־ספים, ובאותו רגע קם אחד הפקידים הבכירים במישרד־החוץ שהשתתף באסיפה, **אלון לבר**, כדי לצאת את האולם. קרא לעברו אלון: „מה, אתה כבר רץ להתגייס למילואים?"

■ חבר־הכנסת עוזי ברעם ביקר בחריפות את הופעותיו הרבות של ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, בארצות־הב־

יחזקאל רביא

דובר מישרד־הפנים, ידוע ב־ירושלים כמי שפוחד ממצ־למות. בכל פעם שפוגש לביא בצלם־עיתונות, הוא מבקש ממנו שלא לצלמו ובורח מ־המצלמה. גם כשהוא נמצא ליד השר שלו, יוסף בורג, באירועים רשמיים. השבוע תפס את לביא צלם העולם הזה, ואחרי שזה הבין כי צולם, עיוות את פניו למצלמה.

אנשים

ריח, וטען כי הן מעוררות גיהוץ. „בגין נוהג," טען בר־עם, „כמו אותה צפרדע המ־גיעה לאורווה ומרימה את ה־רגל כדי שיפרזלו לה פרסה. באמריקה כבר בכלל לא מת־ייחסים לבגין!"

■ מי שהיה שר־המישט־רה, ח"כ **שלמה הילל**, תקף אף בחריפות את בגין, על כך שביקש מהאמריקאים הלוואה טרומן שותף בחנות גלנטריה עם יהודי בשם **יעקובסון**, במיסורי. השניים פשטו את הרגל, וטרומן נשאר חייב כסף ליעקובסון. מישלחת של עס־קנים יהודיים איתרה את יע־קובסון, וזה טילפן אל הנשיא ואמר לו: „תמורת ויתור על החוב שלך, אני מבקש ממך להיפגש עם וייצמן." טרומן הסכים, ווייצמן הצליח לשכ־

סוניה פרס רבים תמהו לראות את יושב־ראש מיפלגת העבודה, שימעון פרס, בין מקבלי פניו של ראש הממשלה מנחם בגין עם שובו של זה מחוץ־לארץ. פרס מיהר להסביר כי הוא אינו ממתין לבגין אלא לרעייתו, סוניה, ששבה מביקור בבוסטון, שם שהתה אצל בתה ציקי המתגוררת עתה באמריקה. ואומנם, כאשר ירדה סוניה פרס מהמטוס, רווח לשימעון.

במקום מענק. הילל הישווה מעשה זה לאחת הבדיחות ה־עתיקות ביותר, שגיבורה הוא קצין פולני. לפי גירסתו של הילל: „הצעד הזה של בגין מזכיר לי אותו קצין רוסי, ש־בילה בבאר, ואחרי ששתה כמות גדולה של וודקה, לקח עימו מהבאר יצאנית רוסיה והלך עימה להדרה. בבוקר הוא ההעורר, והתחיל להתל־בש. הזונה שאלה אותה: 'מה, אתה כבר הולך?' אמר לה הקצין הרוסי: 'התפקיד מח־ייב.' 'ומה עם הכסף?'" שאלה הזונה. 'קצין רוסי אף פעם לא לוקח כסף מנשים,' השיב לה הקצין."

■ מי שהיה שגריר יש־ראל באנגליה וקודם־לכן חבר המישלחת הבלתי־רשמית של המדינה־בדרך לאירגון האומות המאוחדות, **מיכאל** („מייקל") **קומיי**, רואיין בשבוע שעבר בתוכנית־הרדיו ממני מני, ש־תשודר לקראת יום הכ"ט ב־נובמבר. קומיי סיפר כי ה־נשיא האמריקאי **הארי טרי־מן** לא רצה להכיר בנגב כ־חלק ממדינת־ישראל, והלובי היהודי והארצישראלי הפעיל עליו לחצים כבדים. בין הש־אר הגיע לארצות־הברית גם מי שהיה אחר־כך נשיאה ה־ראשון של מדינת־ישראל ה־ד"ר **חיים וויצמן**, וביקש להיפגש עם טרומן. טרומן סי־רב, ואמר: „נמאס לי כבר מהנידנודים של כל היהודים האלה." חברי המישלחת לאו"ם היו אובדי עצות, עד שמישהו גילה כי בשנות ה־30' היה

נעו להשאיר את הנגב בידי מדינת־ישראל." הגיב **מיי־כאר** על סיפורו של קומיי: „עכשיו אני מבין. בחובות של טרומן קנינו את הנגב." זוהי, אגב, גירסה חדשה לסיפור ה־ידוע זה מכבר.

■ אחרי שסגן־שר־הביט־חון, **מרדכי** („מוטקה") **צי־פורי**, הודיע כי המדינה תצ־טרך להשקיע בנגב כ־60 מיל־יארד לירות בעיקבות פיגוי סיני, פנה אליו שר־הדתות **אהרון אבו־חצירא** ואמר לו: „אני חושב שאנחנו צרי־כים לשכנע את המצרים להס־כים שנבצע את הפינוי מהר, עוד השנה. בשנה הבאה הוא יהיה הרבה יותר יקר."

■ אנשי האצ"ל, שהשתת־פו ביום החמישי האחרון בכנס אצ"ל, שנערך בהיכל התרבות בתל־אביב, יצאו מאוכזבים, ו־טענו כי העצרת, שבויימה על־ידי **יומי כנאי**, היתה שיט־חית ופסחה על פרקים חשו־בים בתולדות האירגון. בין ה־מתלוננים היה גם יועץ ראש־הממשלה לענייני עיתונות, **שלמה** („נקדי") **נקדימון**, שהתמרמר בעיקר על־כך ש־פרשות אלטלנה והסיוון לא הוזכרו כלל במסכת. אולם ל־נקדימון היתה סיבה דווקא לש־מוח. בדוכן־מכירה מיוחד ש־הוצב בהיכל התרבות נמכרו יותר מ־100 עותקים של סיפ־רו, אלטלנה.

■ בנו של שר־החוץ **משה דיין**, תושב נהלל **אהוד** („אודי") **דיין**, ממשיך בהת־קפותיו על מדיניותו של אביו.

יצחק שמיר מחלקת יחסי־הציבור של מיפעל צעצועי־הילדים הגדול בדנמרק, לגו, שלחה לכל סניפיה בעולם תמונה שבה הם רשאים להשתמש לפירסומם. בתמונה נראים יושב־ראש הכנסת יצחק שמיר וכמה חברי־כנסת, כשהם יוצאים ממיפעל לגו ב„ארץ הלגו", בעיר בילונד שבדנמרק, כשבידיהם שקיות שי של לגו. התמונה צולמה בעת שבדנמרק ביקרה לפני כחודש מישלחת של הכנסת בראשותו של שמיר, אשר קפצה גם לביקור ב„ארץ הלגו". בתמונה נראים, מימין לשמאל: המזוקן פיטר אמבק־מדסן, קצין־העיתונות של לגו; לידו (עם קרחת) אלי תבורי, ציר ישראל בשגרירות בדנמרק, ח"כ יגאל כהן מלע"ם, יושב־ראש הכנסת יצחק שמיר שמאחרי גבו מציץ יושב־ראש סיעת המערך בכנסת, משה שחל, וכתב ידיעות אחרונות שנילווה למישלחת, גדעון רייכרט.

פסוקי השבוע

● **ח"כ (ש"ץ) מרדכי וירשובסקי:** „רק פוצים

אמר דיין הצעיר: „אבא שלי גרם כבר די הרבה מילחמות בחיים שלו. אבל המילחמה ה־באה תהיה הראשונה שהוא יגרום ביגלל הטיפשות שלו, ולא ביגלל הרצון להילחם."

ושוואנצים יכולים להשוב ש־זקיפות־קומה היא ערך לאו־מי."

● **הסופר בנימין גיאי**, על השאה הפרסי: „השאה החש־בראש."

שבתאי טל צלם השבועון המערב־גרמני שטרן בארץ (מימין), נפגש בעת טכס הענקת פרס מישפחת האדם לראש־הממשלה מנחם בגין, שנערך במלון הילטון בניו־יורק, עם שני ידידים ישראליים שלו, יועצי ראש הממשלה לעיתונות דן פתיר ושלמה („נקדי") נקדימון. השניים הציגו את טל לפני שגריר מצריים, אשרף גורבאל (שאת ידו לוחץ טל), ועם רעייתו של גורבאל הנראית משמאל בתמונה. טל נזכר באותו רגע כי הגברת גורבאל היתה קורבן שערוריית הפירמידות של עוזרו של הנשיא קארטר, המילטון גורדון, אשר התייחס בארוחת־ערב, שגרמה לפרשה בינלאומית, למחשופה של אשת השגריר, ואמר בגילופין: „הייתי רוצה לנגוע בזוג הפיראמידות שלה."

אנשים

למישה אשרוב לא היה התקף־לב.
יפה ירקוני נשדדה ועדה הוז אינה גבר

■ שחקן הבימה, **שלמה בר־שביט**, מגלם בימים אלה תפקיד של אשה באחת ההצגות. כאשר נשאל איך הוא מרגיש כאשה, טען שגילה תופעה חדשה. כל השחקניות בהצגה נוגעות בו ללא־הרף. למשל, השחקנית **ליא קניג**. „שיחקתי עם ליא בהצגת הכס־אות במשך חודשים רבים, ואף פעם לא שמה עלי יד. עכשיו, היא ממש לא יכולה להסיר את ידיה מעלי," סיפר בר־שביט בהנאה גלוייה.

■ תוך כדי חזרה על הצ־גה חדשה, ליל הכלולות, נתקף השחקן **מישה אשרוב** בן ה־54 בכאבים בחזהו. הוא גל־קח מייד לבית־החולים איכי־לוב, ושם נקבע שאומנם לא היה זה התקף־לב, אך השחקן חייב להישאר ימים אחדים ב־מקום, לצורך בדיקות. שתי הצגות הבימה, הבימה ותיבת הצלצלים, שהיו אמורות להת־קיים באותו שבוע, בוטלו מ־חמת מחלתו של מישה. השח־קן **שמואל עצמון** קפץ ל־תפקידו של מישה בהבימה, הבימה, וימלא תפקיד זה עד שיחלים עמיתו ממחלתו.

■ קיגאת מנחים תרבה חוכמה? לאוי־דווקא. שני ה־מנחים של שעשועון־הטלוויזיה החדש שאלה של זמן, **זאב ענר** ו**מאיר שיון**, עסקו בהקלטת אחת התוכניות של־הם. באולפן הקימו הילדים, המתחרים בתוכנית, אוהל־סיי־רים. כאשר נכנס ענר לאוהל, לבדוק אם הכל בסדר, הפיל עליו שליו את האוהל לעיני המצלמות. אחרי שהצליח ענר להיחלץ משם, התלוצץ: „אין לי ספק שמאיר מנסה להתנקש בחיי, בגלל התחרות ביניהם. מזל שצילמו את הקטע ויש לי עדים!"

■ פירצה קוראת לגנב בזאת נוכח **שויקה ירקוני**, בעלה של הזמרת **יפה יר־קוני**. יפה, שיצאה לסיור הו־פעות בפינלנד לשלושה שבו־עות, הסכידה את ביתה בידיו האמונות של בעלה. אך בוקר אחד, משיצא שייקה לעבודה, פרצו גנבים לדירה ועשו שם מאפיכה אמיתית. עדיין לא ידוע מה בדיוק נגנב. יש לח־כות עד שבעלת־הבית תחזור מפינלנד ותברר מה חסר.

■ ביום הבחירות הוזמנו לשידור ברדיו הדוברת **עדה הוז**, שעבדה עבור **אשר** („ארתור") **בן־נתן** והדובר **עמיקם שפירא**, שעבד עבור **שימה** („צ'יצ") **הט**. עדה, בעלת הקול העמוק, ביקשה מהקריין, שכאשר הוא פונה אליה יציין בפירוש את שמה, מאחר שחשש שהמא־זינים יחשבו שמדבר גבר. קולו של שפירא, לעומת זאת, דקיק.

■ בתוכנית־הרדיו לצון נופל על לצון, שהוקדשה ל־לשון העברית, נתבקשו חברי הצוות להמציא מונחים חדשים למילים לועזיות. אמר הבלשן **אבשלום קור**: „לאוטו טראנטה אני מציע לקרוא אוי־טו־טו." המנחה **דודו דו־תן** שאל איך לקרוא לפאנ־קייק. אמר קור: „פאנקייק זה מין בליל, שיכול להכין גם מי שלא למד לבשל. אני מציע לקרוא לבליל הזה 'בלילל־מוד'."

■ בתוכנית־הטלוויזיה עלי כותרת **ניראה הזמר יגאל בשן** כשהוא מלווה בגיטארה את הזמרת האמריקאית הצעי־רה **רוזאן קאש**, ששרה שיר שהלחין יגאל. הקשר ביניהם נוצר דווקא בגרמניה, באמצ־עות החברה שהפיקה תקלי־טים לשניהם. כאשר חיפשה רוזאן מלחין לאחדים משיריה, המליץ בעל החברה על בשן. רוזאן הוציאה תקליט שבו תשיר את שירו של הזמר ה־ישראלי. אחרי שנפגשו הש־ניים באירופה, הזמין יגאל את הזמרת לביקור בארץ. היא הגיעה, מלווה במישפחתה הע־סף הגיע איתם גם בנם המ־שותף.

■ עודף־מישקל הוא בע־ייה המטרידה מאד אנשים בע־לי נטיות השמנה. זאת גילה השחקן **ראובן בר־יותם**, המתכונן בימים אלה להצגתו החדשה חוות ה־שמנים, העוסקת במכוני־הרז־ייה. ברויתי בירר אצל ידידו, **עזריאל עינב**, בעל בריכת נפה. אביה, זמר־העם האמרי־קאי **ג'וני קאש**, שבעבר ה־רחוק היה מכור לסמים ואף ישב בשל כך בכלא, „חזר בתשובה" אחרי שהשתחרר, הפך מטיף נאמן לנצרות. ג'וני הגיע ארצה בראש קבוצת צל־יינים יחד עם אשתו, הזמרת **ג'ון** (מתחרז עם נו"ן) **קאר־טר**, שהביאה את בתה מגי־שואין קודמים, **רוזי**, שהופי־עה גם היא בתוכנית כזמרת־רקע.

■ אגב, בני־הזוג קאש, ששניהם נשואים בפעם הש־נייה, הביאו את כל ילדיהם מנישואיהם בעבר. ג'וני בא עם שלוש בנותיו מנישואיו הקודמים, וג'ון עם ארבע בנו־תיה מנישואיה הקודמים. בנו־גורדון בתל־אביב, שבו פגש בטיסה מלונדון לתל־אביב, מה קורה בחוות שכאלה. עינב סי־פר לו שאומנם שהה במכון מעין זה בלונדון עם ידיד שלו, והשניים התחרו ביניהם, מי יוריד מישקל רב יותר בז־מן קצר. אך שניהם קיבלו בלילות, בחשאי, אוכל מידי־דים, ששהו מחוץ לחווה. עינב טען שבאחת הארוחות האלה קיבל אשכולית ועליה דובדבן. חברו, שהיה רעב מאד, הסכים לקנות את הדובדבן מעינב בסכום של 50 דולר.

■ **שמוליק ארוך**, נגן הבאס הישראלי, מעורה מאד בכל הנוגע למוסיקת־גאז ב־ארץ. מלבד הופעותיו בלילות,

צבי שיסל במאי הסרטים („ישראלים מצחיקים"), נתכבד בקריעת־הסרט בחנוכת־הבית של מועדון הלילה החדש שנפתח בצפון ת"א, „המקום החדש". לצורך הפעולה המסובכת ניתן לו סכין, אך שיסל קרע הסרט בשיניו.

אורי ריפשיץ הצייר וצבי שיסל שהיו אורחים במועדון־הלילה החדש, צפו בסקרנות בכל החתיכות שמילאו את המקום בהמוניהן. לבסוף החליטו שמה שהם באמת אוהבים זה את זה וכהוכחה לאהבה זו, נישקו איש את רעהו בחום. הנשיקה עוררה סקרנות במקום.

מישל לאגי הדוגמנית הצרפתיה אמנם לא היתה עדיין, בישראל, אך כבר קשורה לארץ. היא לובשת דגם חדש של מתכנן־האופנה גידעון אוברזון, וצולמה על־ידי צלם ישראלי, אבי מרוז, המתגורר במילאנו אשר באיטליה. התמונה צולמה בווילה של מלך־הוודקה האיטלקי, רוברטו נאבאסי.

אנשים בעולם

רובינשטיין נקרע בין בגין לקולק

תמונתם של הפסנתרן ארתור רובינשטיין וראש עיריית ירושלים טדי קולק, הצועדים יחדיו באחד מרחובות הבירה, פורסמה ברבים מעיתוני תבל. רובינשטיין ביקר באחרונה בארץ לצורך הכנת סרט עליו, והגיע בדיוק בתקופת הבחירות המקומיות. באחרונה התיידד רובינשטיין עם ראש הממשלה מנחם בגין, אולם הוא לא שכח גם את ידידותו עם קולק, ותמך בו בבחירות לעירייה, למרות שבגין תמך ביריבו של טדי קולק.

סארטר וסימון דה־בובואר משתזפים ברומא

הפילוסוף הצרפתי ז'אן־פול סארטר בן ה־73 וידידתו הסופרת סימון דה בובואר, נכחו בשבוע שעבר כשהם מתחממים בשמש הרומאית החורפית, באחד מבתי הקפה שבוויא־וונטו ברומא. שני ענקי־הרוח אינם כותבים עוד. סארטר הוא עיוור־למחצה ודה־בובואר, שהיא כבר בת 70, נשענת על עברה. בשנה הבאה עומד לצאת לאור קובץ מאמריה של דה־בובואר על הפמיניזם, שאותם פירסמה במשך השנים. דה־בובואר מכינה עוד הפתעה לאוהדיה. בשנה הבאה ייצא לאור גם הרומן הראשון שלה, „קריאת הנשמה", שאותו כתבה בובואר בין השנים 1936 ו־1938.

הספורט הגברי של אנתוני קווין

„אפשר להיות מיתוס בעולם הקולנוע, ענק שקט, וגם לדעת לכתוב," טוען השחקן אנתוני קווין, המבלה את השבועות האחרונים בטירתו שעל שפת הים, טירת קסטלגאנדולפו, בכתיבה ובעיסוקי הספורט החביבים עליו: שייט־מיפרשיות, דייג וטניס. קווין עשה בתקופה האחרונה הסבה מיקצועית, משחקן־קולנוע לסופר. אחרי שהספר הראשון שפירסם זכה בהצלחה, התיישב בטיראתו לכתוב שני ספרים נוספים. האחד: סיפורה של הרפתקנית שייקרא „מאמא בורג'יה", והשני — מחקר על פרחים. קווין גאה בכושר העבודה וההתמדה שלו, ומספר לכל עיתונאי הבא לראיין אותו: „אני מוכרח לעשות משהו אחרת אשתגע."

אילנה גור הפסלת, הנמצאת בביקור בן 10 ימים בארץ, הגיעה למסיבה בקיסריה כשהיא עונדת שלושה תליונים מזהב, כשכל תליון הוא דמוי גוף של גבר. אילנה מפסלת גופות נשים וגברים, ולאחרונה החלה יוצקת אותם מזהב, כתכשיטים. במסיבה פגש אותה נשיא התאחדות התעשיינים, בומה שביט. הוא התפעל מאד מהתליונים וקנה בו במקום תליון אחד כדי להעניק אותו כמתנה לאשתו. בכל התליונים האלה שיבצה אילנה גור יהלום במקום אבר־המין של הגבר.

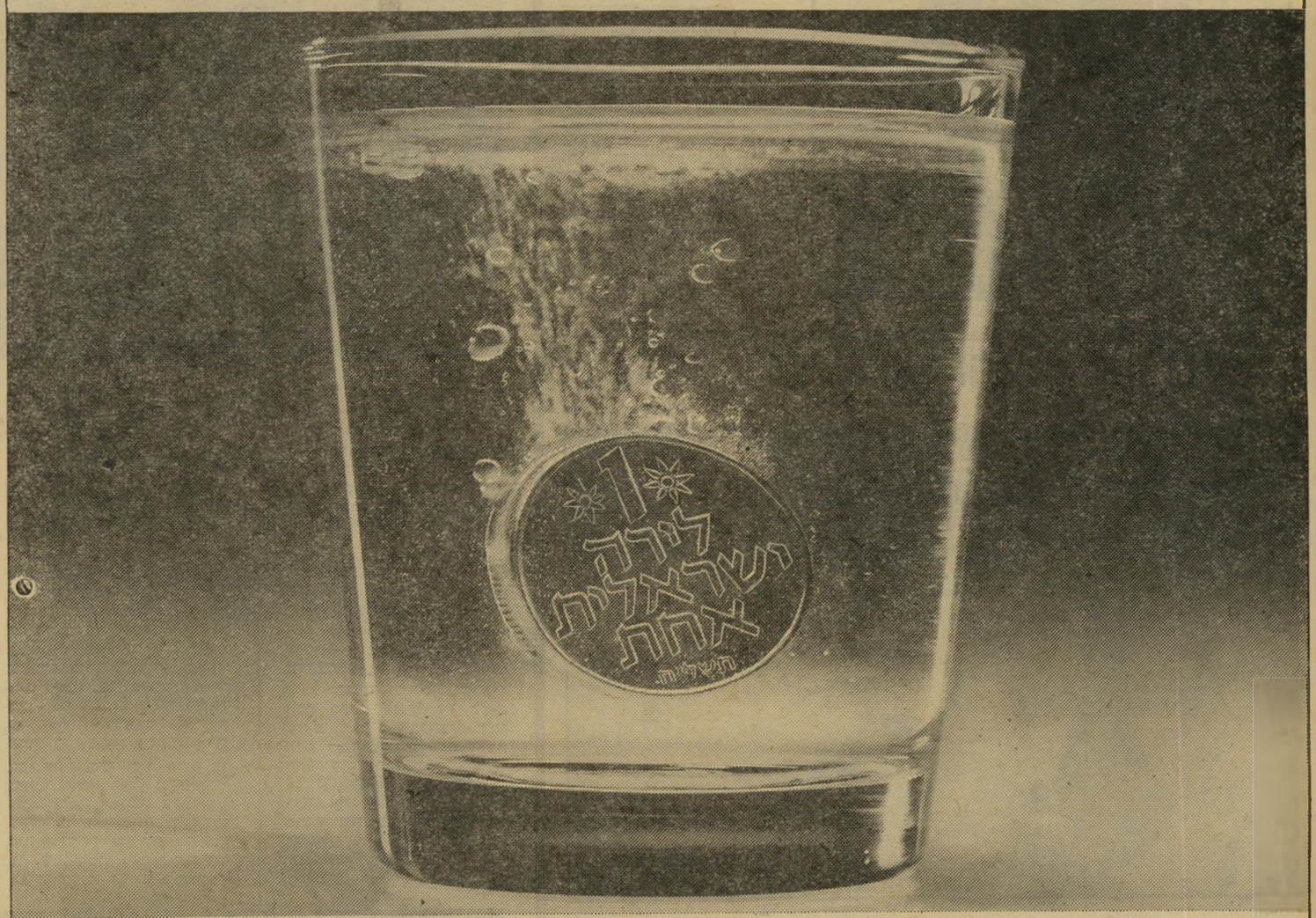
הוא גם משמש כמהנדס־קול וכמורה לגיטארה־באס. לפני זמן־מה לימד שמוליק את תורת־הנגינה לבחור, שגילה קשיים רבים בנגינה. אחרי שלושה חודשים הצליח הסטודנט ללמוד שני אקורדים ביל־בד. שמוליק הציע לו לוותר על הרעיון ולעבור לעיסוק אחר. כל העניין נשתכח מליבו, אך בביקורו האחרון במיאמי, לרגל אחת מהופעותיו שם, הוזמן שמוליק להתראיין בטלוויזיה המקומית. להפתעתו היה המראיין אותו התלמיד עצמו, שתוך כדי ראיון לקח גיטארה לידיו, ועם שני האקורדים שידע, ניגן מנגינות אחדות עבור אורחיו.

יש אנשים שמשתלם להם לעשות רושם של זרוקים או נודדים. **יצחק בן־צור** („פיצ'ו") הוא אחד מהם. הוא קיבל תפקיד בסרט ישראלי חדש בשם טרנזיט, רק משום שהוא נראה כבן־בלי־בית, המבלה בבתי־מלון מרבית הזמן. התפקיד שיגלם מול השחקן **גדליה בסר** יהיה כדמותו הוא. אך פיצ'ו בכל־זאת הספיק לעשות כמה דברים בחייו הקצרים. הוא בעל תואר ראשון בפילוסופיה, ותואר שני בקולנוע.

חיים פרד הפירסומאי מישראל שהוזמן לסאן־פאולו בברזיל, לסימפוזיון של מדינות אמריקה הלאטינית, התיידד עם הנציג של דובאי, סמיר פארס (מימין בתמונה) שהוא ממוצא לבנוני נוצרי. השניים בילו את מסיבת־הסיום של הסימפוזיון במועדון־הלילה מונטה־ליבאן (הר הלבנון), שהוא מרכז הקהילה הערבית בעיר הברזילית. בתוכנית הופיעה, כמובן, רקדנית־בטן ערביה, לצלילי תיזמורת כושית ברזילית. שיעשע אותם נציג כווית, שסיפר שכאשר מתקלקלת מכונית בכווית, אין נותנים אותה לתיקון, אלא קונים מכונית חדשה במקומה. לידו אשתו זמירה אחותה של המלחינה דפנה אילת.

יותר רווחים.
פחות כאב ראש.

עם קרנות הנאמנות של בנק הפועלים.

במסגרת מבצע מיוחד **לתקופה מוגבלת** תוכל להשקיע
בקרנות הנאמנות הרווחיות של בנק הפועלים **בלי לשלם כל עמלה על השקעתך.**
ההשקעה בקרנות הנאמנות של בנק הפועלים נותנת לך יתרונות רבים:
ניהול מקצועי • רווחים גבוהים פטורים ממס • פזור ההשקעה
חסכון בטרחה ובזמן • נזילות גבוהה.
כדאי לך להצטרף לקרנות הנאמנות של בנק הפועלים.
לקבלת פרטים נוספים ותשקיפים על הקרנות להשקעות משותפות בנאמנות-
פנה ליועץ לניירות ערך באחד מסניפי קבוצת בנק הפועלים.

איתן•אלמוג•ארז•עדיף•צבר•רשף

בנק הפועלים מע"מ

לנו אכפת.

מודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות בתשקיפים הנ"ל, ההצעה כלולה בתשקיפים המתאימים של הקרנות ויש לעיין בהם בטרם רכישת היחידות.

אתה והלירה

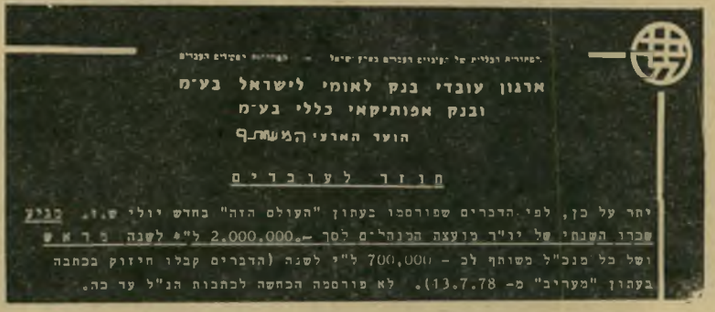
מאת יגאל לביב

בנק לאומי משלם ליפת הוצאות אחזקה של ביתו

מיס בים פנימיים של „בנק לאומי" מראים כי הבנק משלם הוצאות־אחזקה שוטפות של ביתו הפרטי של **ארנסט יפת**, מנהלו הכללי של הבנק, יושב־ראש מועצת המנהלים שלו.

הבית נמכר ליפת בשנת 1977 על־ידי הבנק, במחיר שלא פורסם, כפי שנאמר בתשקיף של הבנק.

המיסמכים מגלים כי ב„בנק איגוד", השייך ל„בנק לאומי", קיים חשבון מיוחד, שמיספרו 820900/08, שממנו שילמו כמה פעמים הוצאות שונות של יפת, שהן הוצאות פרטיות שלו. כך, למשל, שולם מחשבון זה ב־10 באוגוסט השנה סכום של

קטע מחוזר העיבדים
הוצאות שוטפות

4,120 לירות, כהוצאות סיוד הגג בבית יפת, ברחוב דנין 20 בצפון תל־אביב. בספטמבר השנה שולמו הוצאות גינון בסך כמה מאות לירות.

דובר הבנק, ד"ר **זלמן סגל**, אמר בתגובה, כי למיטב ידיעתו משולמים בדרך כלל כל התשלומים מחשבונו האישי של יפת. לפעמים מחייבים בטעות את חשבון הבנק, ואז מחייבים לאחר מכן את חשבונו האישי של יפת.

הפירסום במדור זה, כי משכורתו של יפת מגיעה ל־2 מיליון לירות לשנה בקירוב, והיא משולמת לו מראש בתחילת כל שנה (גידול למעשה ב־40%) זכה בציטוט נרחב בכרוז של „אירגון עובדי בנק לאומי", במיסגרת מאבק עובדי הבנק נגד ההנהלה. פירסום זה קדם בארבעה חודשים לידיעה של **יאיר קוטלר** ב„מעריב", שהופיעה לפני כמה ימים בעמוד הראשון, והתחזתה כגילוי ראשון.

איך להילחם באינפלציה

קודם כל דרוש שהממשלה תרצה להילחם באינפלציה. שכן האינפלציה משמשת לממשלה מכשיר לבטל את תוספות־השכר של השכירים, ולהעשיר את השכבות ששלחו את **שימחה ארליך**, ה־תעשיין הזעיר, **ויחזקאל פלומין**, רואה־החשבון, לכנסת — העשירים של המיפלגה הליברלית.

אולם כיוון שזו ממשלה שלומיאלית יותר מזו של המערך **ויהושע רבינוביץ**, הרי שכמו בסיפור על שולייתי־הקוסם, חרגה האינפלציה מהמתוכנן. ה־אוצר רצה אינפלציה של 40% בילבד, למטרותיו שלו, והיא חורגת ממיסגרת זו. עכשיו אומר ארליך שיש להקטין את האינפלציה על־ידי מניעת תוספות שכר. אפילו „הארץ" יודע („העולם הזה" 2150) כי האינפלציה נוצרת כדי לבטל את תוספות־השכר, הבאות ביגלל האינפלציה וכפיצוי עליה.

הגורם העיקרי לאינפלציה הוא הביקוש הגובר, וזה בא כתוצאה מכמויות גדולות והולכות של הון שחור. בהתאם לכלכלני האוצר, נוספו ב־1977 לפחות 20 מיליארד לירות להון השחור המצטבר של כ־200 מיליארד לירות. השנה יהיה ודאי גידול בסך 40 מיליארד לירות. זהו סכום אדיר, השקול כנגד רבע מכלל תקציב המדינה. הוא אינו עובר מיסוי, ויכול להתפנות לצריכה בזבזנית.

סקר הוצאות המישפחה, שפורסם לפני כמה ימים, מגלה כי הכנסות המישפחה מכסות בקושי את מחצית הדרוש לה למחייה. מכאן שיש מצבור הכנסות נעלמות, גם אצל שכירים, אך בעיקר אצל עצמאיים. כאן, אגב, המניע העיקרי ל־שחיתויות, לשוחד ולשאר המעשים ה־נעשים כדי לזכות בתוספת הכנסה.

מנגנון הגביה של האוצר אינו יעיל ו־אינו פועל, ונראה כי ארליך ופלומין שבעים־רצון ממצב זה, המגביר את הכ־נסות שולחיהם לכנסת. רק עתה ערכו שילטונות מס־ההכנסה בדיקה מידגמית של ניהול ספרים של 2000 עצמאיים וחברות. הבדיקה הוכיחה כי 20% מ־הספרים נפסלו לחלוטין כלא־נכונים, וב־מרבית המיקרים הוכח שההכנסות ה־מוצהרות היו קטנות במאות אחוזים מהאמיתיות. הבדיקות הראו כי הנבדקים הרוויחו למעשה במאות אחוזים יותר ממה שהצהירו, ומכאן יש לקבל מושג לגבי קרוב למאה אלף עצמאיים, שאינם מנהלים ספרים כלל, ושאינם משלמים מס ערך מוסף.

תחת להגביר את הגביה, וכך להילחם בביקוש היוצר אינפלציה, אישרה ממשלת־הליכוד השנה שורה של תיקונים בחוקי־המסים, המקטינים את המסים ב־5 מיליארד לירות. תיקונים אלה הועברו על־ידי יו"ר סיעת הליכוד, **חיים קויפמן**, שהוא גם יבואן גדול של מוצרי „לגו", ויש לו עניין אישי וישיר בתיקונים שנעשו.

סיעת הליכוד מקטינה את הסובסידיות למוצרי־יסוד, שכל היקפם פחות מ־10 מיליארד לירות, השנה, ולא נוגעת ב־סובסידיות להלוואות לעשירים, שהיקפם השנה בתקציב 25 מיליארד לירות. אפילו נציג הליכוד בוועדת הכספים של הכנסת, ח"כ **יגאל כהן־אורגד**, אומר על הפליה זו: „אין כל הצדקה בקיצוץ הסובסידיות למזון, כל עוד לא שמנו קץ לתופעה השערוריתית הזאת של מיליארדים כבדים של סובסידיה להון. הדעת אינה סובלת אפליה כזאת, שאת המוני־העם נחייב לשלם יותר בעד לחם ושמן וביצים וחלב, אבל הממשלה תיתן ביטוחי הצמדה של מיליארדי לירות ל־חלקים החזקים והמבוססים ביותר ב־חברה ובמימסד הישראלי, המתעשרים במשק אינפלציוני."

הערבים הצילו את וולפסון מהפסד

סר אייזיק
עזרה מכוויית

סר **אייזיק וולפסון** ניצל לאחרונה מהפסד של כמה מיליוני לירות סטרלינג תודות למשקיעים מכווית. בעלי־הון כוויתיים הם בעלי חברה בשם „ארטוק בנק אנד טראסט". „ארטוק" רכשה ב־אחרונה חברה אמריקאית בשם „ליי נשיונאל קורפוריישן". „ארטוק" תשקיע, 40% ממניות „ליי", סכום של 4.5 מיליון לירות סטרלינג.

נוסף להון מכווית השתתפו בעיסקה זו גם בעלי־הון מסעודיה ולוב, כך מסר הדו־שבועון הבריטי „פרייבט איי" ב־10 בנובמבר 1978.

„ליי" הפסידה בשלוש השנים האחרונות מעל ל־6 מיליון לי"ס, והיתה ב־מצב כספי קשה. אחד המלווים הגדולים ל„ליי" היה „בנק" אנגלו־פורטוגז", ש־הילווה 5 מיליון לי"ס ל„ליי".

הבנק היה שייך לסר אייזיק, ונמכר לאחרונה לקבוצות הביטוח „נורויץ' יוניון".

למעשה, ההלוואה ניתנה לחברת־בת של „ליי" בשם „גרייט יוניברסל דוול־ופמנט". חברה זו קשורה בחברת של וולפסון, „גרייט יוניברסל סטורס". ה־הלוואה ניתנה ללא ביטחונות, זמן קצר לפי ש„ליי" קנתה את מחצית המניות של „גרייט יוניברסל דוולופמנט" בתנאים נוחים.

דבר מוזר נוסף: המישנה־ליו"ר מועצת המנהלים של „ארטוק בנק" הוא **ליאונרד וולטון**, שהוא גם מישנה־ליו"ר מועצת־המנהלים של „בנק אנגלו־פורטוגז".

מיכאלי פרש מ„סולכור"

זאב מיכאלי פרש מניהול חברת „סולכור". במקומו התמנה **יוסף ברנטל**, שניהל קודם־לכן מיפעל בקריית־הפלדה.

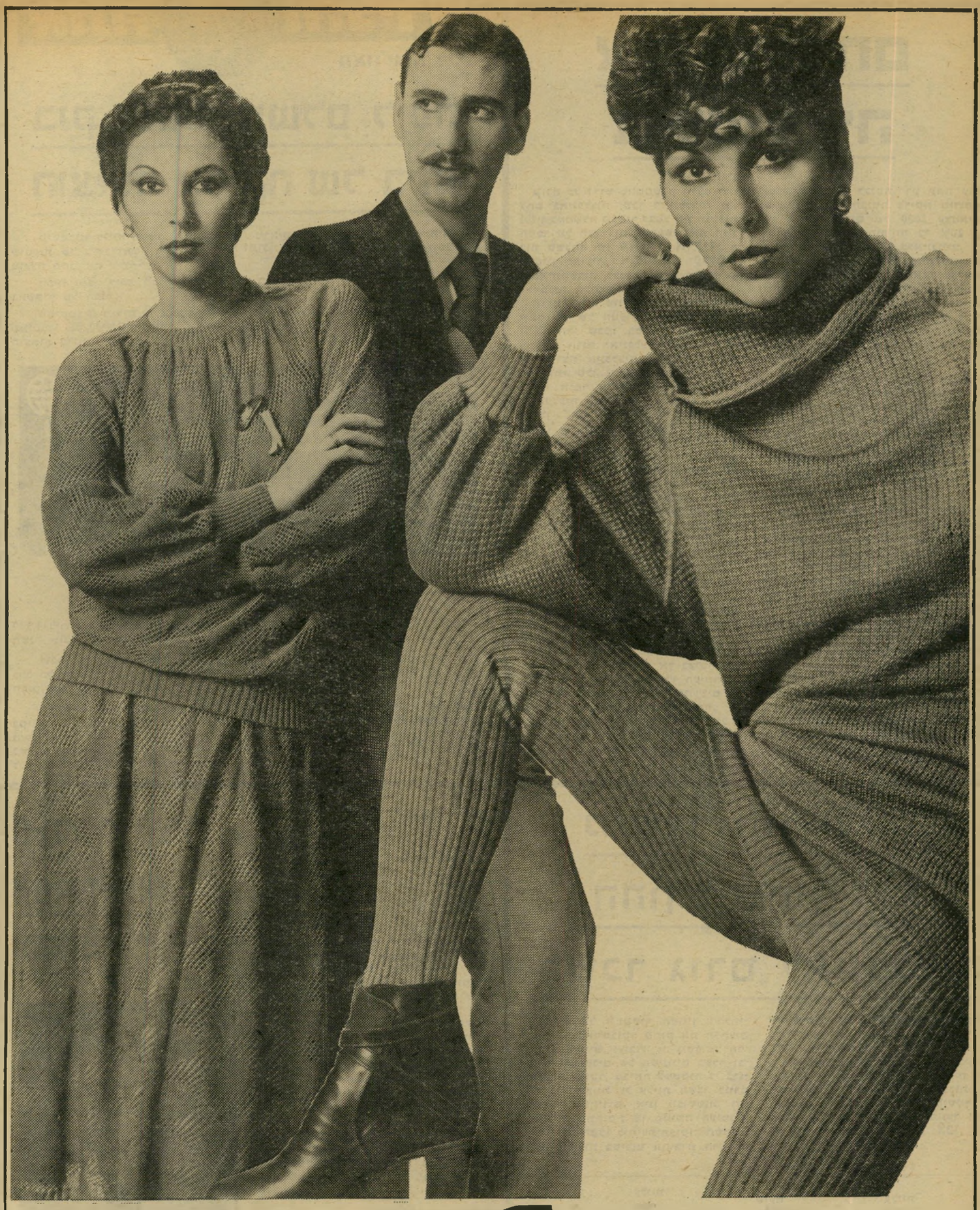
שלמה אלון, שניהל את מישרד כור בווינה, עבר לנהל את חברת „סולבוט" של „כור" במקום **שלמה ירושלמי**.

מישרד התעשייה: ההון השחור ולא השכר גורם לאינפלציה

גידולו של הסקטור השחור הבלתי־נמדד והבלתי־מבוקר מחזק את הלחצים האינפלציוניים, ועובדה זו, נוסף על הכ־ללים והמועדים של השינויים בשכר וב־תוספות היוקר, מביאה למסקנה די ברורה כי הטענות על עליות השכר כגורם לשינויי המחירים, אינן מבוססות, וק־ביעה זו מתחזקת מן המגמה העיקבית של ירידת השכר ליחידת־תפוקה. מסקנות אלו מופיעות בסיכום החוברת הרשמית של מישרד התעשייה־המיסחר־והתיירות על התעשייה הישראלית בשנים 1975 1977, שהופיעה בימים אלה.

דומה כי דברים אלה ברורים ביותר, ולא ברור מדוע ממשיכים עיתונאים שונים לטעון כי תוספות השכר יוצקות את האינפלציה. על סמך נתוני המיסמך הממשלתי האמור עשה חבר הוועד הפועל של ההסתדרות, **יאיר צבן**, את הטבלה המאלפת הבאה:

	עליית שכר ריאלי	שיעור אינפלציה	עליית תל"ג
1972	+ 0.6%	+ 12.9%	+ 12.1%
1974	—2.4%	+ 39.7%	+ 6.6%
1975	—0.5%	+ 39.3%	+ 2.8%
1976	+ 2.0%	+ 31.3%	+ 1.0%

סריגי הצן ליפות שבאופנה

קו אופנתי חדיש ובלעדי לחורף 1978/79

להשיג בחנויות המובחרות

במדינה

העם

איש מיוחד מאד

שנה אחרי הביקור, הוא מזדקר כחר שגיא בנוף ההיסטוריה

יתכן שזהו טיבעם של מאורעות היסטוריים גדולים: שהם יוצרים מציאות חדשה, שבה נראה המעשה החריג בדיעבד כטיבעי לגמרי.

שבועיים לפני בואו של אנוור אל־סאדאת לירושלים, נראה מעשה כזה כבלתי־אפשרי, כפרי דמיונו של מחבר ספרי מדע־בדיוני.

השבוע עבר יום־השנה של מעשה זה בלי ציון מיוחד. לא נגאמו נאומים, לא הוקדשה לו תשומת־לב מיוחדת בכלי־התיקשורת.

בעיני הישראלי בנובמבר 1978, לא היה דבר טבעי יותר מאשר ביקורו של נשיא ערבי בישראל.

צחוק ודמעות. אותו ישראלי התרגש ב־19 בנובמבר 1977, כפי שלא התרגש אולי מימיו.

הוא ישב מרותק למקלט־הטלוויזיה, כי אשר נפתחה דלת המטוס המצרי בלוד, וחצוצרות צה"ל הריעו לכבודו של נשיא המדינה האוייבת, שפקד ארבע שנים לפני כן לתקוף את צה"ל.

האזרח שתה בצמא כל מילה שיצאה מפי אל־סאדאת בכנסת, התרגש עד דמעות למראה הנשיא המצרי במוסד יד ושם, התגלגל מצחוק כאשר התלוצץ המצרי עם גולדה מאיר, עלז כאשר סקר את מישמר־הכבוד של צה"ל והצדיע לדגל הישראלי.

אז שררה ההרגשה שהגיעו ימי המשיח. השבוע נראה בואו של המשיח כדבר שבשיגרה.

אחד בדורו. אולם ביקור אל־סאדאת בירושלים יישאר לעד רשום בתולדות העמים, כמעשה מייוחד־במינו, מקורי וחסר־תקדים.

ברבות הימים התגלה ועוד יתגלה כי קדמו לכך מהלכים סודיים, וכי חלקו של מנחם בגין במהלכים אלה לא היה קטן. אך בכל זאת יישאר הביקור עצמו בבחינת אקט אישי, שאין דומה לו. המעשה וה־איש ראויים לאותו התואר: אחד בדורו.

כל מנהיג יכול להחליט, אחרי שנים רבות של מילחמה, כי הגיעה השעה לעשות שלום. כל מנהיג יכול ליזום מהלכים, שיקרבו מטרה זו. אך מעשהו של אל־סאדאת עצר את נשימת העולם, מפני שהיה נועז מאין כמוהו. היתה טבועה בו חותמת של אישיות מיוחדת מאד.

מזה מאות בשנים סוער הוויכוח בין ההיסטוריונים הטוענים כי הנסיבות יוצרות את הגיבור, ובין עמיתיהם הטוענים כי הגיבור הוא היוצר את הנסיבות. מעשהו של אל־סאדאת יכול לספק את התשובה לשאלה. הנסיבות לכריתת שלום בשלו במצריים, כתוצאה מתהליכים שונים. אך רק אדם מייוחד־במינו יכול היה להחליט לבקר בבירת הארץ האוייבת, בעיצומו של מצב־מילחמה, בלא השגת הסכם מלא מוקדם.

עיקבי עד הסוף. במהלכה של שנה של משא־ומתן, משברים ומשברונים, כוסה המעשה המקורי במעטה עבה של דברי־תעמולה, חששות, ספקות, האשמות וטענות. באווירה של משא־ומתן, זה טבעי.

אך המבט החודר מבעד למעטה זה מגלה כי אנוור אל־סאדאת נשאר עיקבי בגישתו למן היום הראשון. הוא לא העלה במשך השנה, ואף לא בשבוע האחרון, שום דרישה או תביעה שלא היתה כלולה עוד בנאומו הגדול בכנסת.

כבר אז אמר בצורה חד־משמעית כי לא יסכים להסכם נפרד עם ישראל, ושגם אין בעיניו ערך להסכם כזה, אף לא לישראל. הוא אמר שיש להעניק לעם הפלסטיני את הזכות להגדרה עצמית, וכי על ישראל להחזיר לערבים את כל השטחים שכבשה במילחמת ששת־הימים, וביכללם ירושלים המיזרחית.

לא היתה כל זכות למישהו בישראל להתמרמר או להתפלא על כך, שאל־סאדאת העלה דרישות אלה שוב ושוב, ואף חזר עליהם השבוע.

שלום נפרד. אם ביכלל יכולה להיות טענה כלפי אל־סאדאת, הרי דווקא בכיוון ההפוך: על שלא היה די עיקבי ועיקש בעמידה על דרישות אלה.

ההסכם שהושג בקמפ־דייויד, והנמצא עתה על האובניים בוושינגטון, הוא למעשה שלום נפרד. אף כי אל־סאדאת עשה את הכל כדי למנוע רושם זה. דרישתו לחייב את ממשלת־ישראל ללוח־זמנים לכינון המימשל־העצמי בגדה המערבית וברצועת־עזה, היא המאמץ האחרון בכיוון זה. בהיעדר לוח־זמנים כזה, המפיח רוח־חיים בהתחייבות לגבי הגדה ועזה, נותר ההסכם הישראלי־מצרי כאקט מוחלט של שלום נפרד.

הם ההישגים שהשיג אל־סאדאת בקמפ־דייויד עבור העם הפלסטיני עלולים להיות שאר ריקים מתוכן ממשי, ואף להיראות כך, אם לא ייכלל בהסכם דבר שיחייב את ממשלת־ישראל למלא אותם בתוכן. גבולות ה־4 ביוני 1967 אמנם מרומזים בהסכמי קמפ־דייויד, אך בהסכם־השלום הסופי עם מצריים מדובר רק על הגבול הבינלאומי בסיני.

אל־סאדאת שילם מחיר זה, כדי להשיג את השלום עם ישראל, בבירכת האמריקאים. זהו מחיר כביר. בעיני מיליוני ערבים, נראה מעשהו כאקט של בגידה — לא מפני שעשה שלום עם ישראל, אלא מפני שהוציא את מצריים מחזית־המילחמה מה מבלי שכל שכנותיה של ישראל, ובעיקר הפלסטינים, באו על סיפוקם.

מחיר כביר. גם מבחינה זו אין כל דמיון בין הקורבן שהביא בגין ובין זה של אל־סאדאת.

שני המנהיגים הקריבו, על מיזבח השלום, את האידיאולוגיות של אתמול, סיסמות מקודשות ומושגים שדבקו בהם במשך כל חייהם.

לשני המנהיגים יש בבית אופוזיציות קטנות של קומוניסטים, לאומנים וקנאים דתיים. כל אחד מהם פותר בעייה זו בשיטות משלו (ראה עמודים 29—27). לכל אחד משניהם יש בעמו רוב גדול התומך במדיניות השלום.

אך בעוד שבגין יכול לסמוך גם על תמיכת הרוב המכריע של העם היהודי בעולם, נתקל אל־סאדאת בהתנגדות כימעט טוטאלית בעולם הערבי. אף מנהיג ערבי אחד מחוץ למצריים אינו תומך בהסכמי קמפ־דייויד, וגם ידידיו הטובים ביותר של אל־סאדאת, כמו מלך מארוקו, סבורים שוויתר על דברים שאסור היה לו לוותר עליהם.

המוני העולם הערבי, וכימעט כל העם הפלסטיני, רואה בו בוגד.

זהו מחיר נורא. הוא עולה בהרבה על הקשיים שאל־סאדאת עצמו ציפה להם, כשיצא לדרכו. הוא יעיב על עתיד השלום

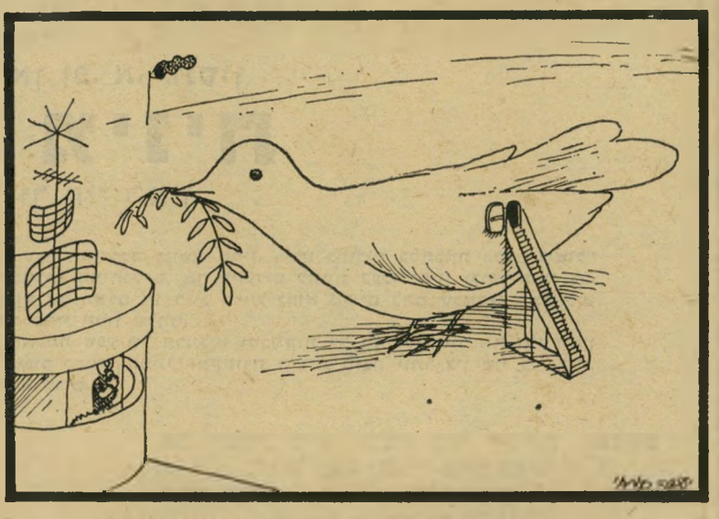
(המשך בעמוד 24)

אנוור אל־סאדאת מגיע ינמי־התעיפה בניגוריון: 19.11.78
מה שנראה כבואו של משיח —

אל־סאדאת נואם בכנסת: 20.11.78
— הפך בדיעבד מעשה שיגרתי

„ההמראה תתעכב — יש ערפל!"

quicker's קוויקר'ס

הנעלים הגמישות של

נעלי אלים alice

כן, גם לנשים!

נעלי קוויקר'ס מיוצרות מעור ונובוק אמיתיים, על
סוליות גומי גמישות, בלעדיות לנעלי אליס שהן להיט
העונה באירופה ובארה"ב.

קוויקר'ס של נעלי אליס: רכות, ונוחות כמו כפפה. תופתעי
עד כמה תהייה הליכתך קלילה, מרחפת ולא מעייפת.

נעלי קוויקר'ס מיוצרות בלעדית ע"י נעלי אליס.

קוויקרס של נעלי אליס להשיג ב: תל-אביב: די-וי - אלנבי 35; מיקולינסקי - אלנבי 45; נימרוד - דיזנגוף 185; פורמרנץ - אלנבי 33, דיזנגוף 150; רונדו - אלנבי 29, דיזנגוף 119. ירושלים: מאוטנר - בן יהודה 9; מרניר - בן יהודה 5; פרידמן - יפו 45; שיק פריזיאן - יפו 63. חיפה והקריות: צוריאנו - הרצל 29; צמרת - שד' הנשיא 117; שיינמן - הרצל 15; טלי - מרטין בובר 5. ק. ים אזור המרכז: רחובות: באום - הרצל 160; חן - הרצל 182; פינתי - הרצל. נס-ציונה: הולנדר. ראשל"צ: אריה יפפולר. לוד: לילי - הרצל 41. אשדוד: באום. קיראון: אבניר - המרכז המסחרי. בת-ים: ראוז - מגדל נחום. רמת-גן: שולי - ביאליק 47. פתח-תקוה: מיקי - ההגנה 13; נתניה: גזית - הרצל 24; הרצליה: הרצליה - סוקולוב 26; מלמו - סוקולוב 13. רעננה: מלמו. אזור הצפון: עכו: ארבע העונות - כן עמי 26. עפולה: ארבע העונות - ארלוזורוב 16. נצרת עילית: מירב - מרכז מסחרי חדש. חדרה: דובון - רוטשילד; מיאמי - הרברט סמואל 66; נתן - הנשיא וייצמן 50. באר-שבע: נעלי אטרנה - פסג' אוניקו; נזרית - מורדי הגיטאות 40; שיק - קק"ל 85. רשתות שווק: אבנעל, המשביר לצרכן.

בהוצאת „אור-עם", ת"ד 22096, תל-אביב

הופיע ספרם של

ב. וו. מקארטי, מ. ריאן ופ. א. גונסון

מודעות מיניות

גישה מעשית לשיפור חיי המין

ספר זה שונה לחלוטין מכל שאר ספרי ההדרכה בנושא המין. רובם כתובים במתכונת „ספר בישול" ובהם מצוי שפע של טכניקות ותרגילים מתוחכמים, אך מיועדים לזוגות בעלי נסיון וכושר מיני רב. לעומת זאת הספר הזה נועד לצרכיו של האדם או הזוג הרגיל והוא מדגים להם טכניקות ותרגילים שהם בהחלט יכולים ליישם אותם בחיי המין שלהם.
הספר מדריך את הזוג הממוצע, בהדגמת שפע של תרגילים וטכניקות על מנת להעשיר את חיי המין שלהם. ספר זה משמש כמדריך לשפור הכושר המיני, ותקשורת הדדית טובה יותר בין שני בני הזוג, שהיא היסוד לחיי מין מלאים ומאושרים.

את הספר ניתן להשיג בכל חנויות הספרים
ובהזמנה ישירה מההוצאה.
מחיר הספר 89.60 ל"י (כולל מע"מ ודמי משלוח)
המחיר בתוקף עד 15.12.78

במדינה

(המשך מעמוד 23)

לום ועל עתידה של מצריים (ראה הנדון).

האנדרטה שאיננה. אין אדם יכול לדעת מה מתרחש במוחו של זולתו, ועל אחת כמה וכמה אם הזולת הוא פוליטיקאי. אך עולמו של אנוור אל-סאדאת סתום אף יותר מן הרגיל.

הנער מן הכפר מית אבו-אל-כום היה תמיד מופנם ומכונס בעצמו. נטייה זו גברה בו במשך השנים הארוכות, שבילה בכלא, ולאחר מכן, כאשר היה חבר מוצנע, מודח-למחצה, בצמרת המהפכה המצרית, בצילו של גמאל עבד-אל-נאצר.

איש אינו יכול לדעת אילו מחשבות ריצדו במוחו לפני שנה, כאשר עמד על הבמה בלוד, והקשיב לתזמורת צה"ל ש-ניגנה את הימנוני מצריים וישראל.

איש גם לא יכול היה לדעת, השבוע, מה מתרחש בליבו עתה, במלאת שנה ליוזמתו, ערב חתימת הסכם המכונן שלום בין ישראל ומצריים, בעודו משאיר את המילחמה סוערת במלוא חמתה בין ישראל ושאר העולם הערבי.

תיקווה אחת שלו כבר התבדתה. החלום של חתימת ההסכם ביום-השנה לביקור, כדי להפוך את מיסמך-השלום עצמו אנדרטה היסטורית לביקור זה, נמוג השבוע.

בשביל אנוור אל-סאדאת היתה זאת, מן הסתם, מכה מרה, שאת רישומה גנז, כרגיל, מאחרי ארשת-הפנים הרגועה המסתירה את כל המתרחש בליבו.

מיפלגות

הלצה בתוך בדיחה

הבדיחה, העטופה בהלצה, בתוך קריקטורה, מפרפרת את פירפוריה האחרונים

כשהתבקש פעם וינסטון צ'רצ'יל להגדיר את ברית-המועצות, הוא אמר זאת כך: „סוד, עטוף בחידה, בתוך סוד." אילו חי צ'רצ'יל כיום, ואילו התבקש להגדיר את מיפלגת לע"מ שהתפלגה בסוף השבוע שעבר, ודאי היה אומר: „בדיחה, עטופה בהלצה, בתוך קריקטורה."

הרצינות שבה התייחסו כלי-התיקשורת להתפלגותה של לע"מ, יכולה רק לעורר חיוך אצל כל מי שמכיר את ההיסטוריה והקצרה של מיפלגה זו.

לידתה של לע"מ היתה בשנת 1965, עת קמה רפ"י של דויד בן-גוריון וניסתה להתמודד עם מפא"י, שהיתה של בן-גוריון. איש משמונה חברי הכנסת של לע"מ כיום לא היה חבר פעיל ברפ"י ההיסטורית. יגאל הורביץ, הגאה כל-כך על היותו תלמידו של בן-גוריון אומנם תמך ברפ"י כספית, התראיין לביטאונה ואף אירגן סניף של רפ"י בקריית-מלאכי, הסמוכה ליישוב-מגוריו באר-טוביה, אך לא הראה את פניו במרכז.

מוזר ומשונה. זלמן שובל היה איש-עסקים מרוחק מפוליטיקה. יצחק פרץ היה עסקן מקומי קטן בדימונה, ללא כל זיקה ממשית לרפ"י שאותה הנהיג בעיר זו יריבו, ערמון לרדו. הסופר משה שמיר היה עדיין בשמאל, שהיה מרוחק מרפ"י. אליעזר שוסטק ואהוד אולמרט התחבטו בין חרות למרכז החופשי, אמנון לין היה מפא"ינק שרוף שיצא בחריפות נגד רפ"י, במיצוות חתנו אבא חושי ז"ל, ואילו יגאל כהן היה רק בתחילת דרכו כעסקן של תנועת המושבים, מטעם מפא"י.

ב-1969, כאשר רפ"י בהנהגתו של שמעון פרס חזרה למפא"י והותירה את בן-גוריון כמעט בודד, גילה אותו יגאל הורביץ. אז הוקמה רפ"י ב', שזכתה בארבעה מנדטים. כאשר הבין אפילו בן-גוריון עצמו כי רפ"י הפכה בדיחה, הוא התפטר מהכנסת והותיר אחריו את יגאל הורביץ כמנהיג, מבלי שהוריש לו את ההנהגה.

אחרי מותו של בן-גוריון החל תהליך שרק הפוליטיקה הישראלית היתה מסוגלת להמציא מוזר ומשונה כמוהו. הורביץ תלה תיקוות רבות במשה דיין, והחליט להחזיק מעמד, פוליטית, רק כדי לתמוך במאבקיו הפנימיים של דיין בתוך מיפלגת העבודה. דיין עצמו מעולם לא הזדהה עם לע"מ, ולא רמז אפילו להתייחסות למיפלגה זו, אם כי מעולם לא התכחש לתמיכתו בו.

לקפוץ על העגלה. בינתיים חלו שינויים במיגזרים אחרים. בין שמואל תמיר ואליעזר שוסטק חל פילוג, ושוסטק מצא

(המשך בעמוד 33)

„המתנגדים למדיניות השלום של בגין לא השתתפו בעצמם בשום מילחמה!" קרא סגן שר־הביטחון. למי התכוון?

החייל האמיץ אולמרט!

סגן שר־הביטחון, שלמה ציפורי, זעם. הלוהם הוותיק, שהיה תת־אלוף בצה"ל, קרא לעבר המתנגדים להסכמי קמפ־דייוויד: „הלוחמים נגד מדיניות־השלום של בגין לא השתתפו בעצמם בשום מילחמה!" (ראה עמודים 28—27).

לא ברור למי בדיוק התכוון ציפורי בדבריו. המיבחר גדול מאד. בקרב מיב־חר מגוון זה שמור מקום־כבוד לח"כ ה־ליכוד שהצביע נגד אישור ההסכמים ב־כנסת: הלוחם האמיץ אהוד אולמרט.

בימים אלה משתדל אולמרט לשים את ידו על אחד החילות הביטחוניים במדינה: מישטרת־ישראל. מזה כמה שבועות ש־הוא מנסה לגייס תמיכה בקרב עסקני ה־ליכוד מצד אחד ובקרב קציני־מישטרה מצד שני, כדי שיתמכו בתביעתו למנותו כסגן־שר־הפנים הממונה על המישטרה, כשלב־ביניים, לפני שיירש את אליעזר שוסטק בתפקיד שר בממשלה.

שר־הפנים, יוסף בורג, דחה בזילזול מופגן הצעה למנות את אולמרט כסגנו. צמרת המטה־הארצי של המישטרה הביעה אף היא את התנגדותה לכך.

אולם עם פרישתו של יגאל הורביץ מה־ממשלה והפילוג שאירע השבוע בסיעת לעם, צופה אולמרט את ההזדמנות ש־נקרתה לו. קיימת האפשרות שבנוסף לשר אחד (אליעזר שוסטק), יפצו את נאמני הקואליציה של לעם במישרת סגן־שר. אולמרט נושא את עיניו לתפקיד זה. כמי שרואה את הנולד ומתכנן את מהלכיו מראש, כבר החל במלאכת הכשרת הקר־קע לכך.

יד שבורה באימונים

על רקע מסע השתדלנות שערך אולמרט למען מינויו כסגן־שר ל־ענייני מישטרה, כדאי לבדוק מה אירע לרוח־הלחימה של הח"כ הצעיר דווקא בת־קופה שבה נדרש היה לגלותה, ובה ציפו ממנו, כמו מכל צעיר ישראלי אחר בגיל גיוס, להפגינה לעיני כל.

כאשר מלאו לאהוד אולמרט 18 שנים והגיעה שעתו להתייצב לשירות צבאי, הוא היה חדור רוח־קרב. כאשר גוייס, ב־13 בנובמבר 1963, הוצב הטוראי אהוד אולמרט לחטיבת חיל־הרגלים גולני. ב־מיסגרת זו גם עבר את אימוני הטירונות שלו.

עד היום נוהג אולמרט להתפאר בשירו־תו הקרבי בחטיבת גולני. בראיונות, ש־העניק בזמנו לעיתונות, סיפר כי אחרי שירות של שנה בחטיבה הוא נפצע, נז־קק לאישפוז ממושך וכתוצאה מכך נדחה המשך שירותו הצבאי.

האמת היא קצת שונה. אולמרט, שרצה להיות לוחם כמו אחיו, שהם קציני קרביים בצה"ל, לא הספיק לסיים את אי־מוני־הטירונות שלו. באחת מסידרות ה־אימונים המפרכות נפצע ולקה בשבר ביד וברגל.

הוא לא היה, כמובן, החייל הראשון ב־צה"ל שנפצע באימונים. כל חיילי גולני, כמו כל חייל אחר בצה"ל, זוכים לטיפול רפואי חינם בשירותי חיל־הרפואה, ה־משולבים בבתי־חולים אזרחיים, והעומדים על רמה הנחשבת בין הגבוהות שבעולם. חובתו של צה"ל היא לרפא ולשקם את החיילים הנפצעים באימונים, כמו את ה־חיילים הנפצעים בקרב. אולם סידור זה לא הלם, ככל הנראה, את דרישותיו ורמתו של הטוראי אהוד אולמרט.

אחרי שרגלו השבורה החלימה, התגלו סיבוכים בשבר כף־ידו, שהיתה נתונה בג־בס תקופה ממושכת. אולמרט לא סמך על הטיפול הרפואי הניתן לכל חיילי צה"ל, הביא אישורים רפואיים שהוא נז־קק ל„ניתוח פרטי". על סמך אישורים אלה נאותו שילטונות צה"ל לאשר לאולמרט דחיית־שירות לחצי שנה, כדי שיוכל לק־בל טיפול רפואי פרטי. כך שוחרר אול־מרט מהשירות בדיוק חצי־שנה אחרי ש־גוייס לצה"ל, כשחלק מתקופת שירותו זו עבר בבית־חולים. בחודש מאי 1964 ניתנה לאולמרט דחיית־שירות לחצי שנה.

אולם כאשר חלפה מחצית השנה, לא שב אולמרט ללבוש את מדי צה"ל. כף ידו עדיין היתה נתונה בגבס, והוא ביקש להאריך את משך דחיית השירות. גם הפעם התחשבו שילטונות צה"ל במצבו, הסכימו להאריך את חופשתו בחצי שנה נוספת.

משוחרר ממילחמת ששת הימים

בראה שאולמרט ידע מראש כי המשך שירותו בצה"ל יידחה. באותה השנה שבה קיבל דחיית־שירות, נרשם ללימודים באוניברסיטה העברית בירוש־לים, בחוגים לפסיכולוגיה ולפילוסופיה. הפציעה בפרק כף ידו השמאלית, שלא איפשרה לו להמשיך ולשרת בצה"ל, לא מנעה ממנו ללמוד באוניברסיטה.

כאשר החלימה כף היד והיה עליו לח־זור לשירות סדיר, לא התחשק לאהוד אולמרט להפסיק את לימודיו האקדמיים. ביגלל פציעתו הורד הפרופיל הרפואי שלו. לא היתה סכנה שיציבו אותו שוב ליחי־דה קרבית. תחת זאת ביקשו להציבו ב־יחידת מורים. אבל גם זה לא היה בש־בילו, שהרי הוא כבר לומד לימודים אקד־מיים. אולמרט תבע אז שתינתן לו דחיית־שירות נוספת, כדי שיוכל להשלים את לימודיו באוניברסיטה.

שילטונות צה"ל לא גילו נכונות רבה להיענות לבקשתו זו. היו לכך שתי סי־בות. אולמרט איחר להתייצב לשירות ה־צבאי המחודש, והואשם בנפקדות של חודש ימים. טענתו היתה שהנפקדות שלו מקורה בטעות ברישום. ואומנם, הוא לא נתבע לדין על כך.

לעומת זאת הוא סירב לחתום על התי־חייבות לשרת בשירות־קבע אחרי ש־ישלים את לימודיו האקדמיים. דרישה מעין זו מעוגנת בתקנות־הצבא, והיא נד־רשת מכל מי שמקבל שיחרור או דחיית־שירות, במיסגרת העתודה האקדמאית או מחוצה לו. תמורת הפריווילגיה להמשיך בלימודים באוניברסיטה, בשעה שחבריו משרתים בצבא, דרש צה"ל מאולמרט לשרת שנה בצבא־הקבע, בנוסף ליתרת שירותו הסדיר. מאחר שאולמרט סירב לחתום, לא היו שילטונות צה"ל נכונים לאשר לו דחיית־שירות נוספת.

אלא שבאותה שעה כבר היה אהוד אול־מרט עסקן פוליטי פעיל בתנועת החרות. אהוד הוא בנו של מרדכי אולמרט, בית"רי ותיק, שהיה יו"ר המחלקה להתיישבות של חירות ובית"ר, ושכיהן גם קדנציה אחת כח"כ מטעם תנועת החרות. הבן החל עוסק בפעילות פוליטית בהיותו בן 20, כשנמנה עם פעילי תא־הסטודנטים של חרות בירושלים. כעבור שנה, ב־1966, נבחר לייצג את התא בוועידה השמינית של תנועת־החרות, שנערכה בכפר־המכ־ביה. הוא נשא שם נאום תוקפני נגד מנ־היגותו של מנחם בגין, טען כי בגין נכשל בבחירות, וכתוצאה מכך עליו להתפטר חייבות לשרת בשירות־קבע אחרי ש־ישלים את לימודיו האקדמיים. דרישה מעין זו מעוגנת בתקנות־הצבא, והיא נד־רשת מכל מי שמקבל שיחרור או דחיית־שירות, במיסגרת העתודה האקדמאית או מחוצה לו. תמורת הפריווילגיה להמשיך בלימודים באוניברסיטה, בשעה שחבריו משרתים בצבא, דרש צה"ל מאולמרט לשרת שנה בצבא־הקבע, בנוסף ליתרת שירותו הסדיר. מאחר שאולמרט סירב לחתום, לא היו שילטונות צה"ל נכונים לאשר לו דחיית־שירות נוספת.

אלא שבאותה שעה כבר היה אהוד אול־מרט עסקן פוליטי פעיל בתנועת החרות. אהוד הוא בנו של מרדכי אולמרט, בית"רי ותיק, שהיה יו"ר המחלקה להתיישבות של חירות ובית"ר, ושכיהן גם קדנציה אחת כח"כ מטעם תנועת החרות. הבן החל עוסק בפעילות פוליטית בהיותו בן 20, כשנמנה עם פעילי תא־הסטודנטים של חרות בירושלים. כעבור שנה, ב־1966, נבחר לייצג את התא בוועידה השמינית של תנועת־החרות, שנערכה בכפר־המכ־ביה. הוא נשא שם נאום תוקפני נגד מנ־היגותו של מנחם בגין, טען כי בגין נכשל בבחירות, וכתוצאה מכך עליו להתפטר

מקום פנוי בזלדה

באותן שנים שבהן לא שירת אול־מרט בצה"ל, ובהן גם לא נקרא לשי־רות מילואים, הוא יכול היה להשלים את לימודיו בפסיכולוגיה ובפילוסופיה, לשאת אשה, להוליד ילדים ולכהן גם כמזכיר סיעת המרכז החופשי בכנסת.

כאשר חזר לשירות סדיר, בנובמבר 1969, אי־אפשר היה להתייחס אליו עוד כאל חייל רגיל. עיסוקיו הפוליטיים כמז־כיר־סיעה לא איפשרו לו לשרת בצה"ל כמו כל מגוייס אחר. בעזרת קשרים ו־פניות, שיחות טלפוניות ופתקים, הוא שו־בץ לבסוף ביחידת־החינוך של צה"ל, כ־כתב שבועון צה"ל במחנה ותחנת השידור הצבאית גלי־צה"ל.

שירותו הצבאי הנוח איפשר לו להי־רשם שוב ללימודים באוניברסיטה — הפעם בפקולטה למישפטים — ולהמשיך לעסוק בפעילות הפוליטית הענפה, למ־רות שעיסוק זה אסור על פי פקודות ה־מטכ"ל.

שתי שנים ומחצית השנה, שהיה עליו להחזיר לצה"ל, עברו על אולמרט למע־שה כאזרח. אחת לשבוע או לשבועיים הוא היה מספק כתבה למחנה, מבלה את יתרת זמנו באוניברסיטה ובפעילות פולי־טית במרכז החופשי. חבריו לשירות ב־אותה תקופה מספרים אודותיו ניסים ונפ־

(המשך בעמוד 29)

ח"כ אולמרט בפעולה
אבל לא בצה"ל

סקסי על הבוקר

no.1 after shave for men מי אחר גילוח לגבר

עם מי אחר גילוח no.1 על הבקר, תהיה לגבר שלך הרגשה חדשה,
הרגשה נפלאה של גבריות ורעננות, הרגשה רעננה וניחוח נעים שילוו אותו ואת הסובבים אותו במשך כל היום.
no.1 מגיש לך מי אחר גילוח בשני סוגים שונים לבחירתך.
no.1 בבקבוק הירוק Green Leaf; no.1 בבקבוק החום Golden Tabacco

באור-ורשבסקי

קרן התרבות אמריקה - ישראל

נופעל הנוילגות ע"ש שרת

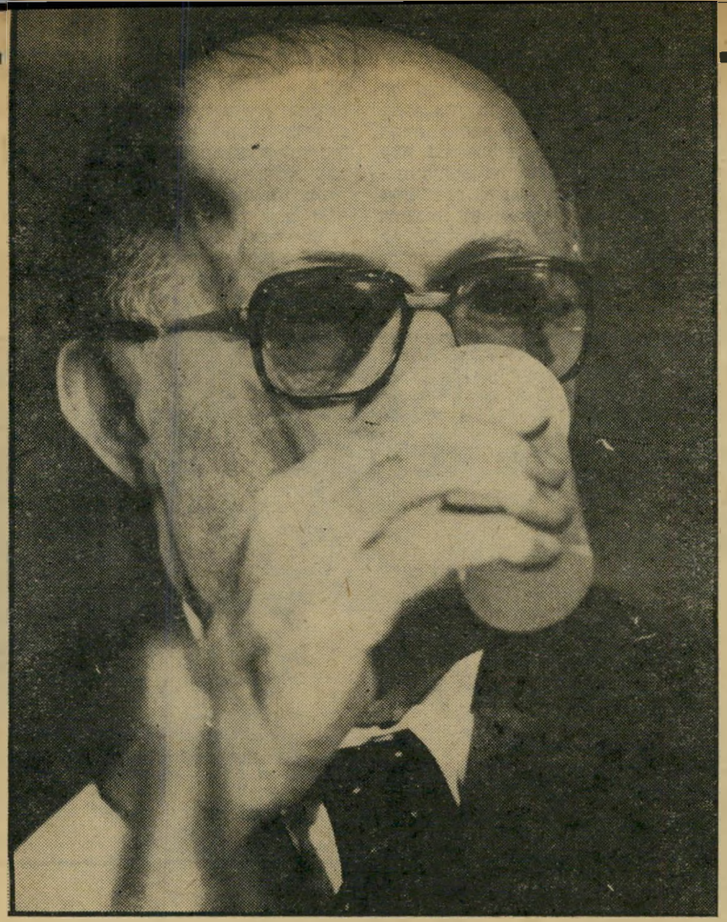
הכרזה על מילגות לשנת 1979/80
ההרשמה עד ל־15 בדצמבר 1978

1. **למילגות השתלמות קצרות מועד בחו"ל לאמנים — יוצרים ומבצעים — ולמורים.**
   בתחומי המוסיקה, אמנות הבמה, המחול והאמנויות הפלסטיות (פרט לעיצוב תעשייתי וסביבתי) בעלי נסיון מקצועי רב וכן לאנשי מקצועות טכניים בתחומי התיאטרון והמחול.
2. **בשיתוף עם משרד החינוך והתרבות — המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות והמכון הישראלי לקולנוע בתחום הקולנוע והטלויזיה.**

* **להשתלמויות קצרות מועד בחו"ל לאמנים ולמורים שהם בעלי נסיון מקצועי רב.**
* **ללימודים סדירים של שנה או שנתיים במוסד מוכר בחו"ל — למי שסיימו לימודיהם בבי"ס גבוה לקולנוע וטלויזיה בישראל והם בעלי נסיון של שנתיים לפחות בתחום המקצועי.**

פרטים וטפסי הרשמה: במשרדי קרן התרבות אמריקה—ישראל
רח' אלנבי 32, ת"א (טל. 03־54177/8).

כוס התרעלה של בגין

ותיק חרות שולח אצבע מאשימה –

„בגין כוגד!" הכריזו השלטים שנשאו חברי גוש־אמונים ויישובי פיתחת רפיח וההתנחלויות, בפיתחה של מצודת זאב בתל־אביב. נהג מכוניתו של ראש־הממשלה שהגיע למצודה, שם התקיימה ביום הראשון האחרון ישיבת מרכז חרות, נדהם. כאשר עמדה המכונית ליד היעצר זינק לעברה צעיר, בן היישוב אלקנה, והשחטח על המישטח הקידמי של המכונית. שומר־הראש שישב ליד הנהג, קפא במקומו. כעבור שניות, שניראו ארוכות כנצח, זינקו לעברו כמה שומרי־ראש מהיחידה המיוחדת לשמירה על אישים, שהמתינו לראש־הממשלה כבר שעה ארוכה קודם־לבן, והורידו אותו מהמכונית.

מנחם בגין עצמו, חיוור ונרעש, יצא מן המכונית. אולם התלאות שנועדו לו לאותו ערב רק החלו. מעבר קהל המפגינים הוטלו לעברו כמה עשרות ביצים. שני שומרי־הראש שליוו אותו, מיהרו לסוכך עליו בגופם. בגין לא נפגע מהביצים, ונדחק לתוך הבניין במהירות. הנזקים של שני שומרי־ראש: חליפה כחולה ומעיל־עור חום שהוכתמו כליל.

כשישב מנחם בגין על הבמה בתוך האולם, שבדרך־כלל משמש כאולם־חתונות, דומה היה שהוא מתגעגע לאי־הנעימויות שחווה בחוץ. חסידיה של גאולה כהן חילקו כרוזים, עצומות וקריקאטורות, כולם מכוונים נגדו. הנואמים שעלו לבמה תקפו אותו בחריפות רבה, ואלה שתמכו בו עשו זאת בחצי־רפה או ללא כישרון. מפלגתו של בגין הפנתה לו את הגב — הן בקריאות־הביניים, הן ביחס הזילזול והן בתרועות למתנגדיו — אם־כי היה ברור שבכל הצבעה ינצח הרוב השקט התומך בבגין.

ראשון הנואמים היה בגין עצמו. הוא עלה על הדוכן ונשא נאום אפור, כמו פניו, שניראו חולניים באותו ערב. נאום רצוף גימגומים ושגיאות. „לא אמרנו לו מה אנחנו חושבים עליו, בגלל שהוא היה כל־כך עלוב," הסביר אחר־כך גרשון, מחסידיה של גאולה כהן. ואומנם, נאומו של בגין, שמרביתו נקראה מן הנייר — שלא כהרגלו של ראש־הממשלה — נעדר כל ברק, והיה מעין דיווח מסוג אלה שמוסר מזכיר הממשלה אריה נאור אחרי ישיבות הממשלה.

דברים כדורבנות מאלמנת הידיד

ן בגין אכן מסר דיווח מישיבת הממשלה. הוא לא סיפר כל שאירע בישיבה שנערכה באותו בוקר. בישיבה זו לא נגע כלל. הוא מסר רק את תגובתו שלו על הישיבה, סיפר על שלושת הלאווים שהעביר למצריים, בהנחה שזו תהיה החלטת הממשלה בישיבתה שעמדה להיערך יומיים אחר־כך. בגין מיהר לסיים את הנאום, וחזר למקומו. באמצע נאומו של בגין נכנס לאולם אברהם („אברשה") שכטרמן, יושב־ראש הנהלת חרות. הוא אומנם הגיע לבניין קודם־לכן אך המישטרה, אנשי הג"א ומישמר־הגבול ושאר אנשי־ביטחון למיניהם שסגרו על מצודת זאב, לא זיהו אותו ולא הניחו לו להיכנס.

כמה דקות דחריו נכנס לאולם שר־הביטחון, עזר וייצמן. הציעו לו לעלות ולשבת על הבמה, אולם הוא סירב והתיישב בשורה הראשונה. „אני לא רוצה לאכול את הלב של ארנס," הסביר למלווים, בהתכוונו אל יושב ראש ועדת־החוץ־והביטחון שניהל את הישיבה מעל הבמה. אולם פטור בלא־כלום, אי־אפשר. ח"כ יצחק יצחקי, שישב בשולי הבמה, מיהר למלא כוס פלסטיק במיץ, ירד מהבמה והגישה לעזר.

אחרי בגין עלה אריק שרון. שלא

– ואחד מחסידיו של מנחם בגין מנסה להשתיק אותו

כוס התרעלה של בגין

(המשך מעמוד 27)

כהרגלו היה אריק לבוש בחליפה וענוב עניבה. הוא נשא נאום נרגש שנע בין תמיכה בבגין לבין התנגדות למדיניותו. בין מישפט למישפט העיף אריק מבט לעבר בגין, כדי לבדוק את תגובותיו. סיכום נאומו של אריק היה שלב נוסף בנדנדת דיעותיו בחודשים האחרונים, ו־הפעם — לטובתו של בגין. אולם הקהל לא הניח לאריק לעבור סיבוב זה בשקט: „זכור את שלומציון!" צעקו לעברו. „אריק, אתה יכול לגמור, כבר צילמו אותך!" „זכור את הדם שנשפך במילחמות! אסור לוותר על הכל!" באחת השורות האחרונות ישבה לילי שרון, לידה עוזרו של אריק מוטי תג'ר ומצידה האחר אשה יפה, אראלה קיש, אשתו של המהנדס מיכאל קיש, בנו של מי שהיה הבריגאדיר קיש.

הנאום הבא היה, לגבי בגין, חווייה קשה בהרבה מדמות המפגין שניתלה על מכונית ומן הביצים שהוטלו לעברו. הנואמת היתה יהודית בן־אליעזר, אלמנתו של ידיד הקרוב ביותר של בגין, אריה בן־אליעזר. פעמים רבות בחודשים האחרונים ציטט בגין מדיברי בן־אליעזר. הזכיר אותו, ולשומעיו נדמה היה כאילו בגין אומר: „אילו חי בן־אליעזר היום, היה הכל אחרת," בהתכוונו לאופוזיציה הפנימית שקמה נגדו במיפלגתו.

יהודית בן־אליעזר, אשה מטופחת נשאה נאום שקט מהכתב, אך אמרה דברים כדורבנות. ותיקי חרות גם הנאמנים ביותר לבגין, לא העזו להפריע לה. היא תקפה את בגין, בשמה ובשם בעלה, כשמדי פעם היא נעזרת גם בשמו של זאב ז'בוטינסקי. יהודית בן־אליעזר לא חסכה על ידידו של בעלה המנוח. אחרי שחשפה את חולשות תוכניותיו, היא תקפה את התרפסותו בפני הנשיא קארטר. כשסיימה פרק זה, רמזה לחוסר־נאמנותו של בגין לעקרונות המקודשים לו ולבעלה, ובסיימה זאת, חשפה את מחדליו של בגין במהלכים הטאקטיים היומיומיים במהלך המשא־והמתן. כל אותה עת ישב בגין, כשפניו נעווים וקפואים.

ציפורי ישלט־האתרעה שצייר לעצמו
הלוחמים לא שירתו בצה"ל

כשסיימה בן־אליעזר את נאומה פרץ שוב מחול־השדים של קריאות־הביניים וצעקות־הנאצה לעבר בגין. דוברו של בגין, שלמה („נקדי") נקדימון, עבר בין העיתונאים וניסה לשכנע אותם, כי למעשה, המפרי־עים הם שניים בלבד. אחד הצועקים הללו, דיגבי שמו, הוצא על־ידי יושב־ראש הישיבה, משה ארנס, מן האולם.

את הנאום המרכזי נשא מי שהיה ידיד־ימינו של בגין במשך שנים רבות, אחד הפרלמנטרים הטובים שהיו אי־פעם לכנסת, הד"ר יוחנן באדר. לפני שנים אחדות נתגלע קרע אישי בין בגין לבאדר. עתה, אחרי קמפ־דייוויד, לבש קרע זה מעטה אידיאולוגי, כאשר באדר התייצב במתנה המתנגד למדיניותו של בגין.

בקהל הושלך הס. באדר פתח בניתוח פרק סיני של המשא־ומתן, ונזף בבגין: „ההסכם לגבי סיני הוא כאילו אנחנו היינו המנוצחים במילחמות, וחייבים לקבל את תנאי המנצחים," אמר, אולם אחר־כך עבר לטפל ביהודה ושומרון. תוך שימוש בכל הגימיקים של תורת הנאום — אירוניה, צחוק, לעג, קריאות, דפיקות על השולחן, ענווה והכנעה — וכשהוא מכנה את ראש־הממשלה „מנחם ידידי!", קילף באדר אחת לאחת את כל הטענות שהשמיע קודם־לכן בגין עצמו, בגייסו לעזרתו את הנשיא סאדאת, סונדרס, משה דיין ווייצמן.

ציפורי נאלץ להתנצל

נאומו של באדר היה מעשה־אמן. הקהל כולו קם על רגליו ומחא לו כפיים בהתרגשות רבה, כשהוא סיים ב־אומרו: „אני כבר עוד מעט בן 78, ויכול מאד להיות שזו הפעם האחרונה שאני מדבר אליכם, אבל הייתי מוכרח להגיד את האמת שלי. אני בטוח שאם ידידי, מנחם, היה אומר לכם אותן המילים בכישרון הרתורי שלו, הייתם משתכנעים פי־מאה. חבל שהוא לא אומר מילים אלה."

ההיפך הגמור מנאומו של באדר היה זה של סגן שר־הביטחון, מרדכי ציפורי. ציפורי, אגרסיווי ולא־נעים, הצליח להרגיז את הכל, אפילו את השר שלו, עזר וייצמן, שישב לא הרחק משם. הוא אמר כי לדעתו, אלה שמתנגדים לבגין לא לתמו כלל במילחמות ישראל. אחר־כך גילה כי הוא פעיל בתנועה כבר 40 שנה. רק ערב הבחירות האחרונות השתחרר ציפורי מ־צה"ל, בדרגת תת־אלוף. כאשר משרתים בצה"ל, אמר, „אסור להיות חברים בתנועה פוליטית."

ציפורי הצליח להרגיז אפילו את יושב־ראש הישיבה, הפרופסור ארנס. כשקרא לעברו מישהו מהקהל „תגמור כבר!" השיב: „אל תדאג, אני אגמור." מישהו אחר קרא לעברו: „אם היושב־ראש ירשה לך," וציפורי ענה: „עם היושב־ראש, או בלי היושב־ראש!"

ארנס הסמיק מחימה. הוא קם, שיסע את דבריו של ציפורי והודיע לו: „תחליט אם אתה מדבר עם רשותו של היושב־ראש, או בלעדיה. אם אתה מדבר בלי רשות, לא תמשיך לדבר." ציפורי התנצל.

כשסיים את נאומו, מיהר ציפורי לכתוב על פיסת־קרטון את מילת הקסם הביתי"רית „הדר", והציב אותה על שולחן בימת הנשיאות, מול עיני הקהל. התגובה: „תפנה את השלט לעצמך!"

כל אותה עת ישב בגין בשקט. מי ש־אינו מכיר אותו ראה בגין מובס, שידידיו מתנפלים עליו בזה אחר זה ותומכיו, כמו עזר וייצמן שותקים, או כמו אריק שרון וציפורי — מגמגמים. מי שמכיר אותו ידע כי בגין שאנן, זומם ומתכונן.

לוויכוח נרשמו יותר מ־50 משתתפים. גאולה כהן, שוויתרה על מקומה הרביעי ברשימה למען באדר, הוצבה רק במקום ה־24 ברשימה. כעבור 11 נאומים, אחרי שהתייעץ שעה ארוכה עם בגין ואחרי שנאם בעצמו, הוטלה הפצצה: הנאומים נסתיימו. בגין יסכם, ואחר־כך כולם יילכו.

כמו בימים הטובים

גאולה כהן וחסידיה השתוללו מזעם על שרומו. בנאומו פרק א' הבטיח להם בגין כי עד לישיבת הממשלה יוכל המרכז להחליט — ואילו עתה לא ניתן למרכז לדבר כמעט כלל. כמה עשרות מחסידיו של בגין, שישבו בשקט עד לאותו רגע, התארגנו, כעל־פי הסכם מוקדם, ויצרו שלוש שורות של כיסאות סביב הבמה, כדי שלא לאפשר לגוש של גאולה כהן להתפרץ לעבר הבמה.

כשהוא נשמר על־ידי שומרי־ראשו מוכתמי הביצים ועל־ידי חברי המשפחה הלוחמת שניצבו סביבו כחומה חיה, נשא בגין את הפרק השני של נאומו. רק עתה התברר כי בגין של פרק א' היה חלש בכוונה־תחילה. היה זה מסוג הנאומים שבהם התמחה בגין ב־30 השנים האחרונות. „למה עלי לספוג עלבונות ולשמוע את בי"ת־ו"ו־ג־ימ"ל־ד"ל־ת?" קרא. „האם אני צריך להמשיך? חייב להמשיך? יכול להמשיך?" ביקש בגין את רחמיו ואהדתו של הקהל הווותיק שלו.

„אני לא רוצה שיוציאו מכאן אף אחד. אם יהיו הפרעות, אני יורד ונוסע לירושלים." איים, והמשיך: „אני מבקש את אמונכם. אם לא, אצטרך להסיק את המסקנות." חרות כולה נבהלה. ראשי המגדלים והצועקים הרכינו ראש. הם ידעו כי הפסידו עוד קרב אחד.

וכדי להיות בטוח, סיים בגין בהנפת־ידיים ובהרמת־קול: „צבא ישראל ביהודה, שומרון ועזה לנצח! ירושלים עיר אחת!"

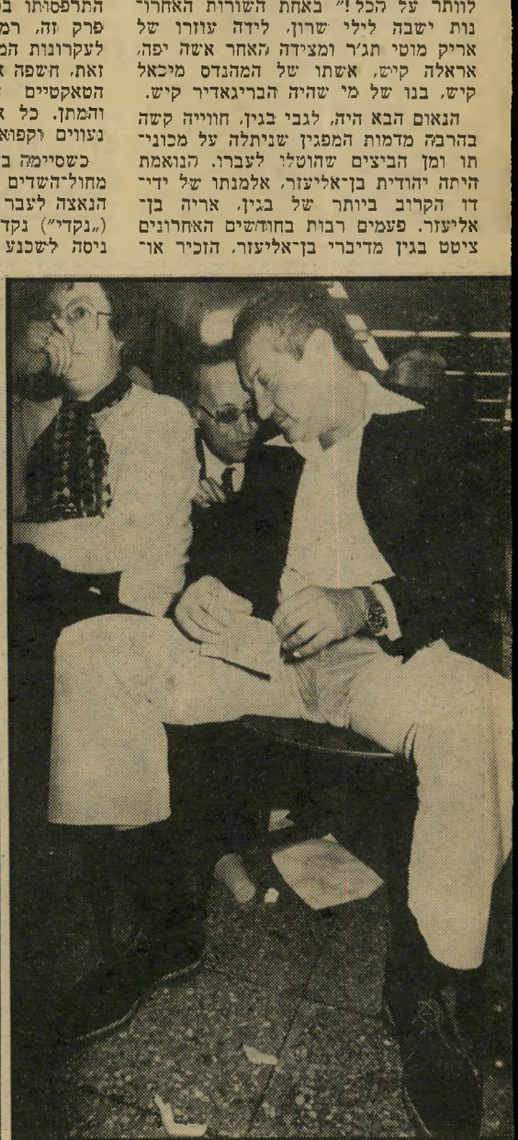
התוצאה היתה בלתי־נמנעת: 306 תמכו בראש־הממשלה — 51 התנגדו לו.

שומר־ראש מוכך בביצים
על חשבון מי הניקוי?

ויצמן מקשיב למתנגד
לא להרגיז את ארנס

באדר מקבל ברכות ממתנגד
כן להרגיז את בגין

(המשך מעמוד 25)

לאות. במשך ימים תמימים ושבועות של־מים לא היה האיש בהישג יד מפקדיו, ש־לא יכלו להטיל עליו משימה כלשהי. כ־אשר הגיע תורו לצאת לשמירה במחנה של יחידתו הוא פשוט סירב. טענתו היתה, כי חובת השמירה בלילות מוטלת רק על שכמם של חיילים רווקים, ואילו הוא, בעל־משפחה, פטור מכך.

בשנים 1972—1969, כאשר בגבולות השתוללה מלחמת־התשה, כאשר מירד־פים אחרי פידאיון היו דבר שבשיגרה, כאשר חיילי צה"ל נהרגו ונפצעו כימעט בכל החזיתות — סירב החייל הלומד אול־מרט לצאת אפילו לשמירה על מחנה ב־תחום העיר תל־אביב.

יצחק ליבני, שהיה אז מפקד במחנה ו־גלי־צה"ל, ניסה לטפל בחייל הסורר. אך עד מהרה קיבל שדר מאולמרט כי מוטב שיניח לו. גם פטרוניו של אולמרט פנו לא פעם למפקדיו, בתביעה שלא להכביד עליו. וכך, הניחו לו לנפשו.

באפריל 1972 הסתיים סוף־סוף השירות הארוך והמפותל של החייל האמיץ אול־מרט, והוא הוצב לשירות מילואים. כיוון שחזר לכהן כמזכיר סיעת המרכז החופשי בכנסת, לא קראו לו לשירות מילואים אלא כשפרצה מלחמת יום־הכיפורים. הוא נשלח אז ככתב במחנה לחזית הדרום. במשך כמה ימים שהה אולמרט במיפקדתו של האלוף אריאל שרון. אולם כאשר יצאה אוגדתו של אריק לחצות את התעלה, קרה משהו לאולמרט.

מספר על כך מי שהיה באותם ימים סגן־אלוף באוגדת שרון ואחד ממפקדי הגשר שהוקם על תעלת־סואץ, כדי לאפ־שר לחיילי צה"ל לחצות את התעלה: „כאשר יצאנו להתקפת־הנגד הוצמד אלי אהוד אולמרט בתור כתב של במחנה וגלי צה"ל. במהלך „התנועה בליל התקפת־הנגד, יצא הזחל"ם שלי מכלל פעולה. אני עברתי לזלדה, להמשך הלחימה, ועם חציית תעלת־סואץ נשארתי עשרה ימים על ראש־הגשר כמפקדו. אולמרט לא היה ולא נברא. הוא נעלם. לאן? אינני יודע. בכל אופן עימי, על זלדת הפיקוד ובראש־הגשר, הוא לא היה, למרות שהיתה לו פקודה להיצמד אלי. אחרי הפסקת־האש ראיתי אותו מסתובב במטה. כן שמעתי אותו כמה פעמים מדבר ברדיו. אבל ב־גיהינום, תחת האש, הטילים, הקאטיושות והתקפות־האוויר — בראש־הגשר הוא לא היה."

נגד ויתורים, למען ג'וב

ז מן קצר אחרי מילחמת יום־הכיפור־רים נבחר אהוד אולמרט כחבר־כנסת מטעם המרכז החופשי, במיסגרת הליכוד. הוא הוצב ליחידת־מילואים שאליה מש־תייכים חברי־הכנסת ומאז ועד היום לא נקרא לשרת במילואים.

ייתכן שבהשוואה לחבריו בממשלת ה־ליכוד, שרבים מהם הצליחו להשתמט בדרך זו או אחרת משירות בצה"ל, אין לאהוד אולמרט במה להתבייש. הוא הרי שירת כמה חודשים בגולני והשלים את חובתו הצבאית כעבור שש שנים, כאשר החזיר לצה"ל 30 חודשי שירות, תוך כדי לימודיו באוניברסיטה ופעילותו הפולי־טית.

עבר צבאי מפואר זה מקנה לו את הבי־טחון העצמי הדרוש כדי להציג את עצמו כנץ שבנצים, כמי שמתנגד לכל הסדר וויתור. לא איכפת לו שתפרוץ עוד מיל־חמה. הוא לא יילחם בה. אבל הוא, כמו חבריו המשתמטים בממשלת הליכוד, יהיה שותף להכרעה על מילחמות וגבולות. הם יחליטו מתי אחרים יחרפו את נפשם למען המדינה.

אהוד אולמרט, שלא הצליח להישאר ב־גולני משום שהיה זקוק ל„ניתוח פרטי", שהצליח להוציא מצה"ל דחיות שירות מ־מאי 1964 ועד נובמבר 1969 ובינתיים למד באוניברסיטה ועסק בפוליטיקה; החייל שהיה לג'ובניק בקרייה בשנות הסער של מילחמת ההתשה; החייל שסירב לצאת לשמירה כאשר חיילים אחרים רבצו ב־מארבים חודשים ושנים, תובע עכשיו את הפרס: תפקיד סגן־שר בממשלת־ישראל.

שתי הגירסות על מה שהתרחש

האלוף והסמלת

ב בוקר היום הראשון השבוע נקרא רהב ברקאי אל מפקדו, רהב משרת חיל־הים

וידוע כאחד החיילים המצטיינים „אתה נוסע מכאן ישר ה־ביתה," הודיע לו המפקד. רהב נדהם. אביו, מפקד חיל־הים האלוף מיכאל („יומי") ברקאי, מעולם לא ניצל את ה־עובדה שהוא מפקד החיל כדי להסדיר לבנו חופשות מיוחדות. רהב, שחשש שמא זוהי „יוזמה" אישית של המפקד שלו, ניסה לסרב אולם התגובה היתה: „זאת פקודה."

אותה הצגה חוזרת על עצמה באותו יום, ובאותה השעה, בבסיס של חיל־הים, שבו רחל, אשה צנומה בעלת שיער שחור קצוץ, הגבוהה מבעלה בכמה סנטימטרים, אישרו את אשר חשו הבן והבת במשך כל ה־שיחה: גם אביהם וגם אמם סבורים כי זו עלילה, וכי אמא תומכת באבא בכל ליבה.

יומי עוד ניסה להתחכם ולהתבדח, אר־לם את ילדיו קשה היה לו לרמות. הם חשו במתח העצום שבו היה שרוי. כש־אמר להם „נו, ועכשיו לחזור לבסיס," הם חשו הקלת־מה, ואחרי נשיקות וחי־בוקים נפרדו מהוריהם.

אבל מיכאל („יומי") ברקאי ואשתו רחל לא נשארו לבדם זמן רב. עוד לפני ש־פורסמה הודעת דובר צה"ל, כבר החלו משרתת החיילת נוגה ברקאי, בתו של מפקד החיל. נוגה, המשרתת בצה"ל רק מזה חודשים ספורים, נשלחה על־ידי ה־מפקדת שלה, על־פי פקודה, הביתה.

בשעות הצהריים הגיעו רהב ונוגה • ל־בית הוריהם שבכיכר המדינה בתל־אביב. בבית המתינו להם אבא ואמא. אחר־כך סיפרו השניים: „זה היה רגע משונה. הבנו שקרה משהו. אבא היה באמצע היום בלי מדים, והפנים של אמא היו חמורים." יומי ורחל ברקאי עמדו בפני אחת המ־שימות הקשות של חייהם. על יומי ניטל לספר לילדיו, כי בעוד שעות אחדות ית־פרסם ברבים כי הושעה מתפקידו, בשל התנהגות בלתי־הולמת כלפי חיילת.

כשם שהבין כל מי שקרא את הודעת דובר צה"ל, כך הבינו מייד גם ילדיו של יומי. אביהם נאשם בכך שניסה לאנוס חיילת. מבטי השאלה שהיפנו אל אמם, השמועות מרחפות.

תחילה דובר רק על העסקות במכונית, אחר־כך על ניסיון־לאונס, אחר־כך על או־נס של ממש. השמועה האחרונה סיפרה שיומי הכניס להריון, וכשילדה לו בן, הח־ליטה להיפרע ממנו.

בעיקבות השמועות, באו הטלפונים. עזר וייצמן אומנם כינס את עורכי העיתונים וביקש מהם להצניע את הידיעה ו„לא לש־חוט את יומי," אבל דובר צה"ל נהג באופן שפגע דווקא ביומי, שעליו התכוון להגן. ההודעה הקצרה גררה מייד גל של שמועות וניחושים. שכל הודעה אמי־תית ומפורטת לא היתה יכולה להיות גרועה מזה. הכל טילפנו לביתו של יומי, ביקשו לדעת אם זה נכון, ביקשו לעודד ולהגיד: „המפקד, אני אתך."

אחרי הטלפונים התחילו לבוא האנשים. בבית ברקאי התאספו בשעות הערב כמה עשרות ידידים. קציני חיל־הים בכירים, ביניהם מי שמונה כממלא־מקומו של יומי אחרי ההשעייה, באו להביע אהדה ואמון. פקידותיו של יומי, אלה שכל אחת מהן נחשדה כמתלוננת האפשרית — שוב, בגלל ההודעה המעורפלת — אמרו: „אנחנו אתך." רחל התרוצצה בין חדר־האורחים למיטבח כשהיא נושאת עימה מגשים עמוסי סטייקים, דגים, ויסקי ועוגות.

יומי ורחל ברקאי
האם אמרה: „אין לי עוד בשביל מה לחיות!"

על המיקרה עצמו, כמעט שלא דיברו. יומי ביקש: „אסור לי." אבל חוץ ממה שהסעיר בדיוק באותה השעה את הארץ כולה, דיברו בביתו של יומי על הכל. סיפרו בדיחות, העלו זכרונות והחליפו חוויות. יומי לקח גיטרה וניסה לנגן עליה, כפי שעשה בעשרות או מאות מסיבות קודמות שנערכו בביתו, או שבהן היה אורח. אבל התברר שהגיטרה שבורה, ואי־אפשר לנגן בה.

שעות אחדות קודם־לכן ביקר יומי אצל אמו, שגם שמה רחל. הוא לא רצה שה־אשה למודת־הסבל תשמע לראשונה ב־רדיו או בטלוויזיה כי בנה הודח מתפקידו. רחל שמעה בשקט מה שהיה ליומי לספר לה, ואחר כך ניסתה לעודד את רוחו. רק אחרי שהלך, נשברה. לקרובת־משפחה ש־ביקרה אצלה, אמרה: „אני לא יודעת בשביל מה יש לי לחיות עכשיו."

המגע — „רק כמעט"

ל גבי מה שאירע באמת קיימות כמה גירסות, שלפחות שתיים מהן מיוחסות לשתי הדמויות הראשיות בדרא־מה, אשר מעטות כמוה הסעירו אי־פעם את צה"ל. בחודש יוני לפני שנה, נפ־גשו מפקד חיל הים, האלוף ברקאי, וסמלת בשירות־קבע, שאינה עובדת עימו אלא עוסקת בנושאים הקרובים יותר לחינוך בצה"ל.

לפי דיברי הסמלת, כפי שנאמרו ב־

(המשך בעמוד 36)

ברקאי כספירט־ים
המכה השלישית

• הוא כבן 20 ונקרא על שם הצוללת „רהב", והיא בת 18 ונקראת על שם אחת הספינות הראשונות של חיל־הים.

השאה, שבנו נולד בעזרת רופאים ישראליים, והמהווה את בעל־הברית החשוב ביותר של ישראל במרחב, מתנדנד על כיסאו - ובמאבק מעורבים הנפט, גיאופוליטיקה מושחתת, שירותי־ביטחון, קומוניסטים וקנאי־דת

השוק הפרסי

כ רגיל, הופתעו כל שירותי־המו־דיעין, כמו פרל־הארבור לאמריקאים ויום־הכיפורים לישראלים, באה ההתפו־צצות האיראנית כאפתעה גמורה לאמרי־קאים ולישראלים כאחד.

גם לאלה וגם לאלה יש עניין חיוני בשילטונו של השאהינשאה (מלך המלכים) מוחמד ריד׳ה שאהפור פהלווי, שהחל לפתע מתנדנד.

לגבי ארצות־הברית, איראן היא אחד מעמודי־התווך של שליטתם במרחב. כל הישגי קמפ־דייוויד עלולים לאבד את ער־כם, בעיניה, אם תצא איראן ממעגל־ההשפעה האמריקאי.

תחילה נפלה אפגאניסתאן לזרועות ה־סובייטים. אם תיפול עתה איראן, יהיו לכך השלכות הרות־שואה. בין השאר:

● הנפט האיראני יועמד בסכנה. אי־ראן מספקת כעת 10% מכל הנפט בעולם, והיא הספק השני בחשיבותו למערב (אח־רי סעודיה).

● אם תתחולל באיראן מהפכה לאו־מנית ו/או שמאלנית, עלול הדבר לשמש דוגמה לכוחות מרדניים בסעודיה. ממלכת הנפט מס׳ 1 בעולם עלולה להילחץ מכל הכיוונים: איראן, עיראק, דרום־תימן, אתיופיה. ובעיקר: מבפנים.

● כל האסטראטגיה האמריקאית, ש־הובילה לקמפ־דייוויד, עלולה לאבד הרבה מערכה. אסטראטגיה זו היתה בנוייה על יצירת מיבנה אמריקאי במרחב, שיהיה מושתת על ארבעה עמודים: מצריים, יש־ראל, סעודיה, איראן. בלי איראן, יהיה מיבנה זה פגום ופגיע.

לגבי ישראל, יש לעניין השלכה חמורה לא־פחות. בעיתוני העולם פורסם כי 60% מכל אספקת הנפט לישראל באים מאיראן, וכי מבחינת התלות בנפט האיראני עומדת ישראל במקום השני בעולם. רק מדינה אחת תלוייה בו עוד יותר: יפאן.

גם מבחינה מדינית, איראן

השאה עם אשתו פאר

כמו ישראל, היא מסורה בלב־ונפש למחנה האמריקאי. כמוה, היא משקיעה הון־עתק בבניין צב־אה. כאוייבת פוטנציאלית של עיראק, היא דואגת לכך שעיראק לא תוכל להתמסר למילחמה בישראל. גם כבעלת־חסות פו־טנציאלית לכורדים, היא מאיימת על עי־ראק. וכמעצמה צבאית גדולה בעורף הער־לם הערבי כולו, יש בעצם קיומה יתרונות רבים לישראל.

כל זה יתמוטט אם תשתלט באיראן

זעם ההמונים: קנאים מוסלמים בטהרא

איספאהאן: גנראל מוביל מישמר בשוק הו

ה דיבה ובנו ריצ'ה

„מוות לשאה!" צועקים המפגינים, הנושאים את גופת חברם

מוסלמית־קנאית־לאומית, או אם תצטרף איראן
ל הקומוניסטי.

אם ייתכן הדבר? במשך כמה שבועות סוערים,
נדמה כי השאה אכן הגיע לסיום המישחק הקרוי
זמו — שאהמת (שחמת). היא נלחץ בין המלכה
למית השחורה והצריח הקומוניסטי האדום, ועמד
בכל רגע למצב של „מת". הסוס של הסי־איי־אי
יקאי והרצים של צבאות ושירותי־הביטחון שלו
אותו לפי־שעה — אך התוצאות עדיין מוטלות
חמור.

נמצא עתה בשילטון בטהראן? לפי הגירסה
המרגיעה, מסר השאה את השילטון לידי הרמטכ"ל הנאמן שלו, הגנראל ג'ולם רידה אזהרי. אולם אפשר לראות זאת גם להיפך! הצבא תפס את השילטון.

במשך דור שלם חרד השאה מפני אפשרות זו, ועשה הכל כדי למנוע אותה. בעודו בונה מכונה צבאית כבירה, המצויידת בנשק היקר ביותר בעולם, מן הסוג שהאמריקאים עצמם עדיין לא הספיקו לצייד בו את צבאם כהלכה, דאג שלא תיתכן הפיכה צבאית. לשם כך נקט אמצעים שגבלו בגיחוך.

שיטת הקידום בסגל הקצונה התבססה על עיקרון פשוט: הכישרון אינו חשוב, חשובה אך־ורק הנאמנות האישית לשאה. בין החילות — אוויר, ים, קרקע — נאסר כל קשר. כל המגעים בין חיל־האוויר (המאומן בידי האמריקאים) ובין חיל־הים (המאומן בידי הבריטים), ובין שניהם לבין חיל־היבשה (שהוא הפרימיטיווי ביותר) התנהלו אך ורק בדרג העליון, ובאמצעות לישכתו של השאה עצמו. בדרך זו ביקש

השאה וחומייני

דכזי

זעקת האמהות: הספד לקורבנות היריות של הצבא

השוק הפרסי

(המשך מעמוד 31)

השאה למנוע אפשרות של קשירת קשר של קצינים צעירים נגדו.

כל זה הרס, כמובן, את היעילות של המכונה הצבאית, שבה השקיע השאה את מיטב הכנסות־הנפט של המדינה. אך הדבר ניראה לו דרוש לקיום מישטרו.

עכשיו הועבר השילטון לידי המכונה הזאת, ורק היא מסוגלת עוד לקיים את מישטרו של השאה. התוצאה צפויה, ב־טווח הקצר או הארוך: הצבא ירצה ב־שילטון כולו, והשאה יישאר — במיקרה הטוב ביותר — שליט רישמי בילבד, משולל כוח אמיתי.

אך גם זה אינו בטוח, כי כוחות כבירים פועלים באיראן, בתערובת מטורפת: ה־קנאים הדתיים, אנשי־השמאל, ובעיקר: ההמונים הבלתי־מרוצים, שציפו כי עושר־הנפט העצום של איראן — הכנסות של 85 מיליארד דולאר מאז 1973 — יביא להם גן־עדן, ושהתאכזבו מרה.

נגד אלכוהול ונשים

ה פגנות אינן דבר יוצא־דופן באי־ראן, בפרט בערים משהד, קום ו־טהראן הבירה. אולם איש לא פילל כי מאות החלו רוכשים כרטיסי־טיסה לצרפת כדי לעלות לרגל ולהשתטח לפניו.

פשיטת־רגל בעושר

ל תכן כי ההסתה הדתית לא היתה מצליחה, לולא היה המשק האיראני עומד על כרעי תרנגולת.

הדבר נראה כבדיחה, אך ארץ שופעת־נפט זו, בעלת ההכנסה האגדתית במטבע חוץ, שוקעת בחובות.

הדבר נבע, דווקא, מרצונו הטוב של השאה. הוא רצה לבצע ב־20 שנה מה שנעשה באירופה ב־200 שנה, להקפיץ את ארצו מימי־הביניים ישר אל תוך המצי־אות של מדינה תעשייתית מודרנית מת־קדמת.

לשם כך הוקדש הון־עתק לא רק לצבא המגוחח, אלא גם להקמת מיפעלי־תעשייה מתוחכמים, בעיקר לניצול מוצרי־נפט. ה־רעיון היה להכין את איראן מראש ליום שיבוא בעוד כ־15 שנה, כשאוצרות־הנפט שלה יאזלו.

הרעיון היה מבורך, אך אוטופי. אי־אפשר, כך מסתבר, להקים מיבנה כזה בלי תשתית כלכלית, מדינית ופסיכולוגית. ה־מיגדלים נבנו באוויר.

מיפעלים רבים הוקמו בלי חשבון, בענ־פים שבהם כבר קיים עודף־ייצור בעולם. אחרים הוקמו בחיפזון ובהצלחה, אך מבלי שניתן היה לדאוג בעוד מועד לתנאי־המחייה של העובדים, שנשארו בלי שירו־תים מינימליים. הייבוא הרקיע שחקים, ומילבד הנפט לא הצליחה איראן לייצא כימעט דבר.

יתר־על־כן, עם התפתחות הכלכלה באה דרישה טבעית לחופש אנושי. הדבר לא ניתן. המישטרה החשאית המחרידה של השאה, שאבאק, המטילה את מוראה על כל אדם במדינה,

דרסה באכזריות נוראה כל גילוי של חירות.

ובעיקר: ההתפתחות המהירה יצרה מת־חים קיצוניים בין חדש וישן, בין המסורת והקידמה, ואלה גרמו לכך שגם הקומו־ניסטים ושוחרי־הקידמה בקצה האחד, וגם הקנאים הדתיים החשוכים בקצה השני החלו מתקוממים נגד השאה — ובסופו של דבר גם מצאו דרך להתאחד במאבק משו־תף נגד המלוכה.

עיקר הכישלונות הכלכליים נובע מסי־בות עמוקות אלה. אך הם הוחמרו על־ידי השחיתות השוררת בצמרת המימסד, ובעי־קר בבית־המלוכה עצמו. טבעי הוא ש־דווקא גילויים אלה, שקל יותר להבינם מאשר תהליכים כלכליים מסובכים, משכו את תשומת־לב ההמונים וזעמם. הם הפכו מוקד המאבק.

במרכז הסקנדלים עומדת אחותו־התאו־מה של השאה, אשרף פהלווי. הסתבר ש־היא ומקרוביה גובים עמלה גבוהה על כל הציוד האזרחי והצבאי הזורם למדינה, ושאין כימעט אפשרות לקבל ציוד כזה מבלי לפנות לכתובת הנכונה — כתובתה של הנסיכה.

הגברת בעלת עיני האש

א שרף פהלווי אינה נהנית רק מ־אחוזי־עמלה. היא מעורבת כימעט בכל הנעשה במדינה זאת, והיא למעשה השלי־טה הכל יכולה במדינתו של מלך־המלכים. החיים שלה קשורים לתולדות המדינה — מן הרגע שנולדה.

ב־26 באוקטובר 1919 הודיע שליח בהול למפקד גדוד קוזאקים, ריד"א ח'אן, כי נולדה לו בת. הוא מסר שי לשליח, וביקש כי יודיע לאשתו הקוזאקית (היו לו שלוש נשים), כי ינתן לה השם אשרף.

שעה לאחר מכן הגיע שליח שני, ובפי הבשורה שנולד לו בן. הוא יצא רכוב על סוסו אל הבית, שם מצא כי אמת הדבר. אשתו ילדה תאומים, אשרף היתה הראשו־נה, ואחריה נולד הבן. ההשוואה היתה קשה. הבת היתה גדולה־יחסית, חזקה ו־ערה למדי, ולעומתה היה הבן חלוש ונטה למות.

חבריו־לנשק יעצו לו לקרוא לבן בשם מוחמד, כדי שהנביא יעזור לו, יקחהו תחת חסותו וישמור עליו מכל פגע ורעה. הבת אשרף התפתחה יפה, והאח פיגר בהרבה אחריה. בגיל שלוש, כשהאב הפך גנראל, החל הבן מהלך לראשונה.

המישטר אומנם היה אז מלוכני, אך פרס היתה מדינה מפוצלת למדינונות קטנות. בדרום שלט השייך הערבי ח'אזעל, ובצפון היו גדודי קוזאקים. ההשפעה הרוסית היתה חזקה והסובייטים היו מתערבים בכל.

המלך, האחרון לשושלת קאג'אר, היה חלש־אופי. הוא התקיים ממענקים שזרמו לכיסו מכל מיני בעלי אינטרסים במדינה. רוב זמנו עבר בהוללות ובבילויים עם סריסים ורקדניות.

ריד"א ח'אן, שהציב לעצמו מטרה להפוך את פרס למדינה מודרנית, החל רואה ב־מלך צעיר אבן־נגף. הוא הדיח אותו, ול־אחר תקופה קצרה הומלך הוא עצמו על פרס כולה. עם הרוסים הסתדר יפה, ועם הבריטים פעל לפי הכלל: כבדהו וחשדהו. כל שנתיים היה מזמין את הנהלת החברה האנגלו־איראנית לנפט באבאדאן, כדי ל־דרוש הגדלת חלקה של פרס בתמלוגים.

הבת אשרף הלכה בעיקבות אביה בכל. היא החלה עוקבת אחר מעשיו, בפרט כש־הזמין את הגרמנים לסלול את מסילות־הרכבת, תוך כריית 39 מינהרות בהרי פרס הגבוהים.

המלך היה עסוק בלימודיו, ולאחר־מכן בנהיגה במכוניות־מירוץ ולאחר מכן ב־מטוסים זעירים. הוא גם הקדיש זמן רב לסוסים.

מעורבות אמריקאית

ב אוגוסט 1941 פלשו לאיראן כוחות בריטניה, ארה"ב וברית־המועצות ואילצו את המלך־האב להתפטר. אשרף דאגה להמליך במקומו את אחיה־התאום, שהיה אז בן 22, בעלה של הנסיכה המצ־ריית פוזיה, אשר ילדה לו בת בשם שאהנאז. פוזיה היתה אחותו של המלך פארוק.

אשרף לא סבלה את נוכחותה של הנסי־כה המצרית, שהיתה צריכה ליהפך למל־כה, והחלה חותרת נגדה, עד שלבסוף התגרש ממנה המלך הצעיר, בטענה שהיא יולדת רק בנות, והוא זקוק ליורש־הכתר. נישואיו עם סוראיה נערכו לפי המלצת האחות אשרף.

כשפרץ בראשית שנות ה־50 המרד של ד"ר מוחמד מוצדק, שהלאים את הנפט, והמלך נאלץ לברוח עם אשתו סוראיה, נשארה אשרף לנהל את המאבק למיגור שילטונו של מוצדק. יחד עם האמריקאים, כמובן, הצליחה להדיח את ראש־הממשלה החולה ושופע־הדמעות, ולהחזיר את אחיה לארמון בטהראן.

השאה חזר, אך גם הגדיל את סמכויו־תיו, והחל פועל למען סילוק הבריטים משדות הנפט תוך החלפתם באמריקאים. ב־1954 הוקם הקונסורציום ש־40 אחוזים מבעליו־הזכויות בו היו האמריקאים, ומאז הפך המלך לבן חסותה של וושינגטון.

בעזרתה של אשרף חדר ההון האמרי־קאי לפרס, ועימו הנשק האמריקאי. כיום נמצאים שם 40 אלף אמריקאים, רובם מומחים צבאיים. לא לשווא צעקו המפגי־נים „מוות לשאה ומוות לגברת הנרקומא־נית!"

גם ישראל עורבבה, ושמה שורבב לא פעם בהפגנות. פשטו שמועות, כי חיילים ישראליים ירו על המפגינים. אין שחר לטענה זאת: החיילים שלא ידעו פרסית הם מאיזור בלוץ', במיזרח פרס, שהם בעלי פנים אדומים ולא שחומים. הממשלה היתה מזעיקה חיילים מאיזור מסויים אחד כדי לפעול באיזור־אירועים שני.

ל ישראל יש קשרים הדוקים עם ה־מדינה הפרסית. תחילתם עוד משנות הארבעים, כשעובדי סולל־בונה עבדו ב־עיר־הנפט אבאדאן. אט־אט החלו מגיעים ישראלים שהקימו את תנועת החלוץ, ש־פעלה באופן חוקי. דגל ישראל התנוסס מעל בית־החלוץ בשכונת היהודית מחלה, ברח' סירוס. כשיהודי עיראק החלו בור־חים משילטון־הפרעות של נורי אל־סעיד,

(המשך בעמוד 36)

מישפחה שכזאת

כל מישפחת השאה. ליד השאה, (מימין) אשתו פארה־דיבא. לידה יושב (מימין) הנסיך ריד"א, לידו (מימין, עונדת פנינים) אחותו־התאומה של השאה אשרף, בעלת דרימת רגל נרחבת בנעשה בממלכת השאה.

הפגנות של קומץ מנהיגים ופעילים של הכת השיעית יכולות להביא להתעוררות ולהתקוממות, כפי שקרה בשבועות האח־רונים.

עוד בשנות ה־60' הראשונות החל מנהיג השיעים, אאייתי־אוללה קאשאני, ל־ארגן הפגנות ולהסית למרד נגד המלו־כה. בשנות ה־50 פעל גם נגד הד"ר מוח־מד מוצדק, אך פעילותו היתה אפסית. אז צידד בבית המלוכה.

הוא הקים את האירגון הקנאי־דתי פדאי־אן איסלאם, הדומה בגישתו המדינית ל־אירגון האחים המוסלמיים במצריים. אירי־גון זה החל בפעילות חבלנית, אך חוסל כליל לאחר שהמוסד־לביטחון של השאה, הקרוי שאבאק, השיג את רשימת הפעי־לים שלו.

אולם בתחילת השנה פנו מנהיגי השי־עים למלך בדרישה לתשומת־לב יתירה למקומות הקדושים (במשהד קבור ריד"א, האימאם השמיני של האיסלאם לכת השי־עים). הם הצביעו על הצריחים שמעל ל־קיברו של ריד"א, המצופה בלוחות של זהב, וביקשו הקצבה חד־פעמית מיידית לשיקום מיבנה בית־הקבר.

יועצי המלך הציעו לקבל את בקשתם ולערוך מסע פירסום רב־ממדים לכבוד רצונו הטוב של השאה, הנענה לבקשת מנהיגי הדת. בתחילת עבודות השיפוץ והציפוי, בחודש יוני השנה, הגיע המלך עם אשתו ופמליה גדולה של מלווים ו־עיתונאים אל העיר משהד, שם ערך המלך עליה לרגל לקבר הקדוש.

מנהיגי השיעים ראו בהיענות המלך סי־מן של חולשה. אביו, השאה ריד"א, זיל־זל בהם. הם נזכרו כי ביוני בשנה הבאה תתחיל תקופה חדשה, שהרי המלך הבטיח לצמצם את סמכויותיו החל בתאריך זה, לתת חופש לעיתונות ולמיפלגות, לפזר את הסינאט ולהחיל את החוקה על כל מוסדות המדינה.

מרגע שהכריז המלך על מגמתו זו הודי־עו הדתיים על התנגדותם לכך ודרשו ממנו להתחשב בסעיף שבחוק, האומר, כי דת־המדינה היא דת האיסלאם, וכח השי־עים היא הכח השלטת, המנחה בכל נושאי הדת.

עד לביקור המלך במשהד נשכח עניין זה מליבם.

עתה החלו להמטיר על חצר־המלוכה דרישות נמרצות ומשונות. בין השאר תבעו לסגור את בתי־הקולנוע והבארים, לבטל את המניסטרין לזכויות האשה (ש־הוקם בלחץ אירגוני הנשים ובהתערבות המלכה החדשה, פארה דיבה, ושהחל לפ־עול למען נישואין אזרחיים רישמיים ובי־טול ההגבלות של הדת על חירויות האשה), ולסגור את המיפעלים לייצור משקאות חריפים.

המלך זילזל בדרישות אלה, והחל מזרז את ביצוע הרפורמות שהוכרז עליהן ב־ספרו המהפכה הלבנה. וזה הרגיז עוד יותר את מנהיגי השיעים.

יועצי המלך הציעו לו להתחשב בדורשי החירויות ולזלזל בדרישות הדתיים. הם נימקו זאת בכך שמנהיג השיעה, אאייתי־אוללה ח'ומייני, נמצא בגלות בעיראק (בעיר נג'ף, שם קבור האימאם הראשון, עלי בן אבו־טאליב, בן דודו של הנביא מוחמד) ואינו יכול להכתיב את רצונו ל־איראן, שהוא זקן וחולני וחלוש, שאין ברשותו אף דיוויזיה אחת.

טעותם התגלתה מייד, והתברר, כי ל־ח'ומייני יש הרבה יותר מדיוויזיה אחת. ההפגנות, שתחילתן היתה בקומץ דתיים לבושי מדי־הדת, הפכו תופעה יום־יומית. המלך נתן הוראה לעצרם, ואז החלו ה־הפגנות לובשות צורה עממית, והשתתפו בהן, לראשונה, פועלים ופלאחים מכפרי הסביבה.

הדתיים שלחו שליחים לכל ערי איראן, שבהן יש השפעה לדת, והחלו להפגין ביום קבוע בשבוע, ביום השישי הקדוש, מייד עם סיום תפילת אל־ג'ומעה (תפילת היום השישי), כשהשוטרים עומדים מנגד חסרי־אונים.

השאה החל לוחץ על ממשלת עיראק לסלק מתחומה את ח'ומייני, והיא עשתה זאת אחרי ביקור המלכה פארה דיבה שם. אולם מעשה זה זכה בפירסום רב. מנהיגי הדת ניצלו את גירוש מנהיגם כדי לגנח את המלך ולהסית את השיעים נגדו. ח'־מייני ביקש מיקלט בצרפת ונענה.

ח'ומייני הפך קדוש מעונה, תמונותיו נמכרו ברחובות העיר תוך פירוט מעלותיו ותכונותיו העל־אנושיות, עד כדי כך ש־

במדינה

(המשך מעמוד 24)

עצמו בראש מפלגה קיקיונית בת שני חברי־כנסת, שהיה ברור כי אין לה סיכוי אפילו להתקרב לאחוז החסימה. קרנו של אמנון לין במפא"י ירדה אחרי מותו של אבא חושי, משה שמיר שכח את סטאלין והפך נץ לפחות כמו בגין באופוזיציה, ונץ עוד יותר מבגין אחרי שזה עלה לשילטון.

כל אחד משרידי חלקיקי מיפלגות אלה הבין, כי אם יישאר במתכונתו הנוכחית זו תהיה התאבדות פוליטית. כל שרידי מיפלגונות אלה הבינו כי גם אם יילכו כגוש אחד לבחירות האחרונות שנערכו, גם אז לא יצליחו להשיג אפילו מנדט אחד. הפתרון היה פשוט: להתאחד ולהקים חטיבה בתוך הליכוד, ולקפוץ על עגלת המיפלגה הגדולה.

המיפלגות הגדולות שבליכוד מצאו עצמן בילעות את הפתיון, וקיבלו לקירבן את כל הגורמים המרכיבים את לע"מ כיום. אחרי ששרידי רפ"י יחד עם שרידי המרכז העצמאי, ובתוספת עם הנציג הבודד של התנועה למען ארץ־ישראל השלמה הקימו להם חטיבה אחת, התברר לפתע כי יש להם שמונה חברי־כנסת, שמבחינה אלקטוראלית אין אף לאחד מהם קיום בזכות עצמו, וכי הם המרכיב השלישי בחשיבותו בליכוד.

החצאים ייעלמו. כשם שההתחברות לא היתה אידיאולוגית כן גם הפירוד, שנשלם בשבוע שעבר, לא היה בעל רקע ערכי. שוסטק, מן הניצים־לשעבר, של חרות, הצביע עבור הסכם־השלום של בגין, בעוד אולמרט מתנגד לו. הורביץ, המתנגד להסכם השלום, נמנע מהצבעה בעיד שובל, שהפך בינתיים פקיד מישרד־החוץ, תומך בה. משה שמיר, מאחרוני הסטאליניסטים, הפך ראש המתנגדים ל־בית הדר דפנה. אחרי הדליקה בצי"ם היה קמפ־דייוויד ויגאל כהן, המתנגד החריף להסכם, נמנע מהצבעה ונוזף אחר־כך לת־מוך בו. אמנון לין דיבר כהרגלו גבוהה־גבוהה נגד ההסכם, אך קיבל את המישמעת והצביע בעדו, בעוד יצחק פרץ הצביע כפי שהצביע הורביץ.

אולם זו אינה החלוקה של ההתפלגות. במחנה אחד נמצאים שוסטק (בעד) ואולמרט (נגד), ובמחנה האחר הורביץ (נמנע), עם שובל (בעד), המחנה הראשון, שלו רקע של חרות, תומך בהסכם — ואילו המחנה השני, שלו רקע של מיפלגת העבודה, מתנגד לו.

חציה האחד של הבדיחה ייעלם בקרוב מהמפה הפוליטית, כאשר הפלג של שוסטק יצטרף לחרות. חציה האחר של הקרי־קטורה ילבש קווים היתולייים ברורים יותר כאשר יהפוך, החל מהיום הרביעי הקרוב, הנציג הקיצוני ביותר של האופוזיציה לממשלה.

אסונות

הוי, איזו שריפה נחמדה

מי שהציל את המצב ב„הדר־דפנה" היה צה"ל שהפיק ולמד את ליקחי „בית צים"

ברגע בו הגיעה הידיעה על הדליקה המשתוללת בבניין רב־הקומות הדר דפנה, ליד בית־המישפט בתל־אביב, קשה היה להימנע מלהיזכר בדליקה של בית צי"ם, בשדרות רוטשילד, שאירעה לפני יותר מ־10 שנים.

אולם רודפי האש, המהומות, מעשי ה־גבורה והדראמות שמיהרו לעבר הדר דפנה, רק התאכזבו. הבניין אומנם היה לפחות גורם אחד שהתיישב להפיק ולל־מוד לקחים — צה"ל. טייסת מסוקים של חיל־האוויר התאמנה מאז בכיבוי דליקות ובחילוץ אנשים לכודים בבניין בוער. ציוד יקר ניקנה למיקרה של דליקה נוספת בסדרי־גודל של בית צי"ם, וחלק מלוחי האימונים של אנשי טייסת המסוקים כולל בתוכו הפעלת ציוד זה.

הפאניקה נמנעה. כאשר הוזעק מ־שדה־דוב הסמוך המסוק הראשון להדר דפנה, לא עשה טייסו את השגיאה ש־הביאה לאסון בית צי"ם. המדחף שלו לא ריחף מעל הבניין ולא ליבה את האש. הטייס ידע כי עליו להישאר בצד הבניין, וידע כיצד לנווט את המסוק כך שזה לא ילבה את האש אך יוכל להטיל ציוד. מחלצים וחבלים, ולשאת עימו נפגעים.

נקודת איסוף הנפגעים לא הוקמה על הגג הבוער אלא על גג סמוך. מסכות נשלפו ממחסן־החירום של טייסת המסו־קים, הועברו לבניין שבער והצילו רבים מחנק ומאיבוד־ההכרה. אדם בעל הכשרה פסיכולוגית השתלט על הרמקול, שכיוון ברגעים מסויימים אפוף להבות, וברגעים רבים אחרים פלט עשן כארובת רידינג, אנשים נמלטו ממנו בבהלה ופה־ושם נלכ־דו אחדים מהם בקומות העליונות שלו — אולם יחסית לדליקה בבית צי"ם, אי־אפשר היה לכנות את הדליקה שפרצה ביום השני האחרון בהדר דפנה אלא „נחמדה".

טייסת המסוקים. בצי"ם נפלו קור־בנות בנפש, ולולא מעשי־הגבורה של אזרח, אלמוני עד אז, בשם משה קטן, היו נגרמות אבדות כבדות הרבה יותר. בהדר דפנה נשלחו לבית־החולים, בעיקר מטעמי זהירות, כמה שבלעו עשן או שהוכו בהיסטריה, וכמעט כולם שוחררו לבתיהם כעבור שעות אחדות.

למרות הנזקים בגובה כמה מיליוני לי־רות שנגרמו להדר דפנה, בעיקר בציוד ובריהוט הפנימי של הבניין, נשאר הבניין עומד על כנו, וכבר בשעות אחר־הצהריים של אותו יום חזרו מרבית מישרדיו לתפ־קד כרגיל. בית צי"ם נשרף בשעתו לחלו־טין, והשלד החרוך שלו פאר את שדרות רוטשילד עוד שנים רבות אחרי הדליקה.

אך נראה כי דווקא **בגלל שהדליקה** בבית צי"ם היתה ביזיון כה נורא, ניצל את הניצולים ומנע את הסכנה הגדולה ביותר במיקרי אסון מסוג זה: הבהלה הכללית.

הנפגעים הכמעט־יחידים מהדליקה, ש־נראית עתה רק כתרגיל גדול לכיבוי־אש, היו קומת המסד של הבניין, שם פרצה האש כנראה בעקבות קצר, מישרדי מיש־רד־החינוך על יחידת המחשב שלו, ומיש־רדי פקיד שומה 4 בתל־אביב.

כפי שאמר אחד הכבאים, אחרי תום פעולות החילוץ: „עם ישראל כבר התגבר על אסונות גדולים מאלה."

מסוק צד הקומה הבוערת, מעל למנוף וכבאי
צה"ל למד את הלקח

קצינה מבוהלת ואחד הניצולים
מישרד התינוק —

פרשות

האיש בעל 87 התיקים

„המעגל נסגר", כותב מן החיפוש האסיר שברח והמישטרה כולה מחפשת אחריו

„גברת, אני מציע לך להיזהר, כי ברגע שנראה את עמי, אנחנו יורים! קיבלנו הוראה לירות בו בלי לדבר קודם!" כך הודיעה המישטרה לדודתו של עימנואל מוטעי.

עמנואל, המכונה עמי, הוא המבוקש מס' 1 ברשימת המישטרה בימים אלה. עמי (26), יליד צפת, בן למישפחה שמוצ־אה מפרס ולה שישה ילדים. הבת הבכורה (27), נאה ומטופחת, נושאת במישרה ממשלתית אחראית. עמי הוא השני במס־פר. נוסף עליהם, אחות אחת היא פקידה, ושלושה אחים נוספים עובדים ומתפרנסים בכבוד. „אנחנו מישפחה טובה," אומרת האם.

„את לימודיו סיים עמי בכיתה ג'," מספרת אמו. אחר־כך, לפי תיקו האישי ב־מישטרה, עבר השתלמויות מקצועיות ב־מוסדות נוער בבתי־כלא.

לפני שבועיים, אחרי בריחה מכלא שאטה שנמשכה חמישה חודשים, נתפס עמי מוטעי והובא לפני שופט. בדרך חזרה לכלא, נפג־עה ניידת האסירים שבה הוסע בתאונת־דרכים, והשוטרים ששמרו עליו נעלו את הדלתות ויצאו לריב עם נהג המכונית ה־פוגעת.

בתוך שניות הצליח עמי לקרוע את רשת החלון, קפץ החוצה והתחיל לרוץ. מייד נזעקו ניידות, והחל מירדף ברחובות תל־אביב. בינתיים נבדקו עשרות בתים של עברריינים מועדים המוכרים למישטרה. הוקמו מחסומים בכבישים — אך לשווא. עמי עדיין לא נמצא.

„המישטרה נרדמה". במיכתבים ש־הוא שולח למערכות העיתונים מאז בריח־תו, הוא מודיע שיתנכל לכל מי שיגיע אליו. המישטרה, מצידה, טוענת שהוא נושא עימו נשק ומהווה סכנה לציבור ה־אזרחי — ובמיוחד לקציני־מישטרה.

עד היום נשפט עמי על 53 עבירות, ישב 11 שנים בכלא, מתוכן שבע שנים בצי־נוק. אם ייתפס או יסגיר את עצמו, הוא יהיה חייב לעמוד לדין על 34 תיקים נוס־פים, ביניהם אישומים בניסיון לאונס, רצח ובריחות מהכלא. סך־הכל: 87 תיקים.

„כשעמי היה בן 12," מספרת האם, „הוא ניסה להציל ילד שנפל לבור־סיד. עמי נפל פנימה מגובה 18 מטר, קיבל מכה בראש ושכב בבית־החולים כפר־סבא מחוסר־הכרה. מאז התחילו הצרות. הוא היה תמיד עצבני, צעק, שבר דברים, התחבר לפוש־עים והתחיל לגנוב.

„בכל פעם שהשתחרר," מוסיפה אחותו, „ניסה לעבוד, אבל המישטרה נדבקה אליו ולא נתנה לו מנוחה."

ביומן שהצליח עמי להעביר להוריו לפני כמה ימים, הוא מספר את תולדות חייו ואת חוויותיו בבתי־הסוהר. „כשמפקד הכלא, אלברט חיות," הוא כותב, „אמר

(המשך בעמוד 34)

(המשך מעמוד 33)

פעם שמהאגף הזה עוד לא הצליח אסיר להימלט ולא יצליח החלטתי: פרינצים, אני בורח. בסוף התחרטתי, אבל עזרתי ל־אחרים לברוח. רציתי להראות לו."

„זריקות שמכוונות". אחרי המאסרים התחיל להתעסק בסמים והפך נרקומן. משוחרר, מתחבר עם רחל דרום, שכונתה „חיפושית". השניים היו זקוקים ל־2500 לירות ליום בשביל סמים, „אז גנבנו," הוא כותב.

„חיפושית" מתה ממנת־יתר של סמים. טוען עמי: „נתנו לה רצפטים ל־30 פרמדורמול ליום, כדי להרוג אותה. אני מכיר עוד כאלה שהקלו עליהם שימוש בסמים, על־מנת לחסלם, ואני מוכן לעמוד בפני שופט, לספר הכל ולתת שמות."

בכלא רמלה ניסה עמי להיגמל מן הסמים. הוא פנה לד"ר סילפן, מי שהופיע בשבוע שעבר בכיבור תוכנית הטלוויזיה על מצב בתי־הסוהר בארץ בהופעה מאכזבת. „הייתי בקן הקוקיה הישראלי," מספר עמי. „נתנו לי זריקות כאלה שמכווצות את הבנאדם והורגות אותו לגמרי."

לחתונתו של אחיו, יואל, קיבל עמי חופשה ל־32 שעות מן הכלא. היתה זו חופשתו הראשונה. „הכל נהדר כל־כך," כתב. „אך כשהגיע הזמן לחזור, התברר לו שלא יוכל להשיג די סמים, והוא החליט להישאר חופשי. חברים הסתירו אותו. הוא השתמש בתעודת־זהות מזוייפת, גם בשיבתו בתא־המעצר. עמי נסע צפונה, ועבד וגר בחווה של מערבי, ליד ראש־פינה.

„המעגל נסגר". כעבור חודשיים התחיל מערבי, בעל החווה, לחשוד, ועמי ברח. „הייתי רעב," הוא מספר ביומנו. „אף אחד לא הסכים לתת לי עבודה." כפתרון אירגן כנופיה קטנה, שהטילה את אימתה על הצפון. המישטרה טענה שאירגונו של עמי ניסה לרצוח קצין צה"ל לפי „חוזה", תשלום שנתן להם מי שהיה מעוניין לרצוח אותו קצין.

כשנתפס עמי לפני חודש, התברר לו, כי שניים מחברי כנופייתו הפכו עדי־מדינה נגדו. „המעגל נסגר, ואני הולך לשבת אותה," הוא אומר. „ברגע האחרון הצליח לברוח. עתה מחפשת אחריו מישטרת ישראל בכוחות מוגברים, תוך חשש כבד לחיי אנשיה.

עבריין־נמלט מוטעי
„אני יורה בכל מי שמתקרב אלי"

בחירות

נערה ושמה רקח

הבחירות למועצה המקומית הוכיחו ליתיגרה המונית בכפר ריינה, ולמותו של צעיר מקומי

„עוד פרח נתווסף לזר החללים!" זו היתה הכותרת שהעניק השבוע ביטאון רק"ח בערבית, אל־אתיחאד, לידיעה על מותו של עפיף קאסם שבתאמנה (27), חשמלאי מן הכפר ריינה שבמבואות נצרת *.

עתאמנה מימיו לא היה פידאין. הוא לא נהרג בקרב עם כוחות ישראלים. אך בכל־זאת זכה, אחרי מותו, בכינוי „פרח בזר החללים", שבאמצעותו חולקים הפלסטינים כבוד לגיבוריהם הלאומיים. הוא היה קורבן מלחמת הבחירות למועצה המקומית בכפרו.

שבועה במיסגד. שעה קלה אחרי סיום ההצבעה בריינה ידעו כבר כל תושבי הכפר — חמשת אלפים במיספר — את התוצאות: החזית הדמוקרטית, מייסודה של רק"ח, זכתה בארבעה מתוך תישעה המושבים במועצה המקומית, ובכך יכולתה להקים קואליציה בברית עם נציג בודד של רשימה חמולתית קטנה. הרשימה המתחרה, רשימת טאטור, על־שם החמולה ששלטה במועצה במשך שנים רבות, על־פי מינוי של מישרד־הפנים, זכתה רק בשלושה מושבים. גם כס ראש־המועצה נכבש על־ידי רק"ח ובני־בריתה — את מקומו של ראש־המועצה הממונה, ראג'ח עבד־אל־קאדר טאטור, יתפוס מעתה ראש המועצה הנבחר, חסן מחמוד חוטבא.

המתח הבין־חמולתי, שליווה את מערכת הבחירות במשך שבועות אחדים, גבר עם היוודע התוצאות. מפה לאוזן הילכו שמועות כי אחד מבני טאטור נשבע, במיסגד, שהמועצה החדשה לא תכונס לעולם ויהי־מה. שמועה אחרת דיברה על מתיחות גוברת והולכת בקרב בני חמולת בסול, שהיא הגדולה והעשירה בכפר. שהרי בני בסול התפלגו לשני מחנות עוד לפני יום־הקלפי: חלק מבניה עסק בתעמולה למען החזית של רק"ח וחלק אחר בתעמולה למען הרשימה היריבה. שני אגפי החמולה התגאו בהישגיהם. אוהדי הקומוניסטים התגאו בעובדה שארבעה מבני החמולה קיבלו מילגות־לימודים בארצות הגוש הסובייטי, יריביהם הבליטו את העובדה כי אחד מבני החמולה הוא המועמד מס' 2 ברשימת טאטור.

חרם בכפר. 24 שעות אחרי שגודעו התוצאות, במוצאי היום הרביעי לפני שבועיים, הרעיד צרור יריות תת־מיקלע את שלוות הלילה בכפרי. הצרור כוון אל ביתו של ספר הכפר, מוחמד איברהים טאטור, שהעז לשבור את הסולידאריות החמולתית ולהעמיד את המיספרה שלו, המכונה „הקרמלין של ריינה", לרשות רשימת החזית הדמוקרטית.

יריבי הקומוניסטים חדלו זה־מכבר להסתפר ולהתגלח במיספרה האדומה, חרף היותה המיספרה היחידה שבכפר. הם העדיפו, לדיברי אחד מהם, להפקיד את ראשיהם בידי ספר ניטראלי, בנצרת השכנה. אך הם לא הסתפקו בחרם על הספר. באחד מלילות השבוע שעבר, שעה שהקומוניסטים ובני־בריתם חגגו במסיבת־ניצחון אחת מני רבות, חבלו אלמונים במכוניותיהם, שברו זגוגיות וניקבו צמיגים. הקומוניסטים התלוננו במישטרת נצרת, אך משהואילו סוף־סוף השוטרים לבוא לכפר בחרו, משום־מה, לעצור לחקירה דווקא את חבריהם של המתלוננים ולא את יריביהם. המתח בכפר לא שכך.

שם מחייב. ביום הראשון לפני שבוע, בעיצומו של חג הקורבן המוסלמי, הופיע אחד מבני טאטור בביתו של איש החזית, כדי לברכו לרגל החג, כמתחייב לפי המסורת. בני הבית, ממישפחת עתאמנה, הופתעו לראות איש מן המחנה היריב שבא לברכם בעיצומה של מתיחות גוברת. ואומנם, הברכות פינו מקומן לחרפות, ולחיצות־ידיים הפכו מהלומות.

ואז החל הגיוס ההמוני. כל אחד קרא לאחיו ולדודיו והתיגרות פשטו ברחובות הכפר, שבתי־האבן שלו, הטובלים בירק, משרים בדרך־כלל שלווה על תושביו, עשרות אנשים מכל צד פשטו זה על זה כשאלות בידיהם, וגם סכינים נשלפו. עפיף עתאמנה נדקר למוות.

הלווייתו של ההרוג, שנערכה למחרת היום, הפכה הפגנה פוליטית, בהשתתפות אלפים מאנשי רק"ח, מכפרי הגליל ומנצרת. הח"כ־לשעבר אמיל תביבי הרגיע את האבלים הזועמים ואילו ח"כ תאופיק זיאד, המנצח מן העיר השכנה, הבטיח לדאוג לכל מחסורה של מישפחת ההרוג. שכן הקומוניסט המסור עפיף עתאמנה השאיר אחריו אלמנה מטופלת בחמישה יתומים. לאחת מבנותיו קרא לונה, לכבוד הישגי־החלל הסובייטיים, ולשנייה העניק שם מחייב הרבה יותר: רקח.

* מרבית אדמות הכפר הוקפעו עוד בשנות ה־50', לצורך הקמת נצרת עילית.

המאפיה

כ אשר טיידפנתי אל מיספר הטלפון שקיבלתי ממקור בלוס־אנג'לס ובי־קשתי את אמנון, ואחרי שהצגתי את עצמי לפני אותו אמנון, הופתעתי כשאמר שאבוא מהר, וכי הוא מכיר אותי טוב.

אמנון זה, לדברי המקור, היה מגדולי הסוחרים במכשירי החשמל בלוס־אנג'לס, ואירח זמן קצר לפני כן את רחמים אהרוני ואשתו, וכן את טוביה אושרי, ששהו בלוס־אנג'לס, לשם הגיעו ממכסיקו־סיטי. אותו מקור גם אמר כי שמע על־כך שהשניים נשדדו וכימעט חוסלו, וכי אמנון יודע הכל.

טילפנתי אל אמנון אחרי שהתברר לי כי השניים טסו לאירופה יחד עם עמליה לוין, שאירחה אותם בביתה.

עוד במכסיקו־סיטי נאמר לי כי רחמים וטוביה יתארחו בלוס־אנג'לס אצל עמליה, וכי עברו את הגבול במטוס פרטי שירד בסאן־דייגו, ועמליה באה לקחתם משם העירה. כיוון שידעתי שרחמים לא קיבל אשרה לארצות־הברית, עניין אותי לדעת כיצד נכנס ללא אשרה. מסרו לי במכסיקו כי השניים התעניינו בעיסקי זהב ונפטם, ורציתי לשמוע מהם פרטים על כך.

כאשר הגעתי לדירתה של עמליה, הובר לי כי טסה עם רחמים לפארים, ב־19 באוגוסט, ומשם המשיכה לתל־אביב ותשהה בהילטון כשבועיים, ואחר־כך תצא למסע סביב העולם.

ידידיה וידידותיה, שעזרו לה לארח את השניים, סיפרו כי היא לקחה את רחמים לללאס־וגאס, שם קיבלה דירה על חשבון הקאזינו והמלון צזאר־פלאס, שכן בעלה, מוקה לוין, היה מהמר גדול וקיבל תמיד אירוח חינם במלון.

אגב, בעלה עזב אותה כמה חודשים לפני בוא אורחיה מישראל. ידידיה אמרו גם כי כתודה על העזרה שהושיטה לאורחיה (טוביה שהה במיאמי בשעה שרחמים טס עם אשתו ועמליה ללאס־וגאס) הבטיחה לה רחמים כרטיס סביב העולם.

בדרכו מישראל ללוס־אנג'לס, שכן שרפו לו את העסק, והוא עצר בלונדון להתייעץ עם יעקובלה מה לעשות. לא נכחתי בהתייעצות, אך הוא זכר אותי, ולכן הסכים לקבלני.

אמנון בחשיאן, ממוצא פרסי, היה עבריין בישראל, והחליט לשקם את עצמו. הוא עבר ללוס־אנג'לס והחל בעיסקי־חשמל. חיש מהר הפך את עיסקו למיפעל פורח. הוא חתם חוזה בילעדי עם אודיו־וקס, חברה גדולה ביפאן לייצור מכשירי־רדיו וסטריאופוניים למכוניות. לפי החוזה מכרה לו החברה את כל המכשירים הפגומים שלה, והוא תיקנם במיפעל שהקים ומכרם ב־28 דולר היחידה לחנויות. מתחריו מכרו מכשיר ב־36 דולר, וכך הגיע מחזור עסקיו חיש מהר ל־3 מיליון דולר לשנה.

גידולו חמהיר הפריע ליריביו, שאף הם ישראלים, ובשעה ששהה בישראל לביקור אצל מישפחתו הציתו לו את העסק בלוס־אנג'לס. כאשר הגיע ללוס־אנג'לס, ראה כי הכל הרוס. הנזק נאמד על ידו ביותר ממיליון דולר, ולא היה לו ביטוח.

תוך שבוע מצא מקום חדש, והקים את העסק מחדש. כיום, ארבעה חודשים אחרי השריפה, הוא כיסה כימעט את כל הנזקים הישירים (650 אלף דולר). כדי לעמוד בנזקי השריפה העביר את ביתו למיפעל, והוא עובד שבעה ימים בשבוע, יום וליל. עשרות טכנאים משפצים את המכשירים שנפגעו בשריפה, ומנסים להציל את מה שניתן להציל.

פושטי־הרגל הרמאים

כ אשר שאלתי את אמנון על השוד שנעשה במישרדו, הראה לי חורי כדורים בשולחן־הכתיבה שלו.

הוא סיפר כי ישב במישרד עם רחמים אותו אמנון מיסתורי היה המקור האחרון שנותר לי לשמוע על השוד, ולכן מיהרתי לעיר התחתית, למקום העסק שלו.

המתחרים שרפו את העסק

ח מזכירה שאיה אותי בעיברית מה רצוני, והודיעה לאמנון בטלפון פנימי שבאתי. הוא הפעיל מנגנון שפתח דלתות משוריינות, והכניסני לחדרו.

כשנכנסתי, הכרתיו. כמה חודשים קודם לכן שהיתי עם יעקובלה כהן בדירתו בלונדון, כשנכנס אמנון וסיפר כי הוא

איש־עסקים אמנון בחשיאן (מימין) עם לקוחות
ארבעה כושים מזויינים פרצו פנימה —

וטוביה, כאשר פרצו לפתע פנימה ארבעה כושים רעולי־פנים, וציוו עליהם לשכב. הוא נשכב מייד, אך רחמים וטוביה לא הבינו מה נאמר להם והמשיכו לשבת. השודדים ירו צרור לכיוונם, ופגעו בשולחן. אמנון צעק להם כי השניים לא מבינים אנגלית, ואמר להם בעיברית לשכב.

השודדים רוקנו את הקופה והלכו. רחמים וטוביה חשבו תחילה כי מישהו חוציא עליהם „חוזה", אך נרגעו כשראו שזה שוד מיקרי. מאז המיקרה סגר אמנון את המיפעל והמישרד בדלתות משוריינות, והתקין מערכות־צילום בכל פינה. טוביה אושרי אישר באוזני את פרטי השוד.

אמנון אמר כי הוא מכיר את רחמים

שהמציאו סוג חדש של פשע, והדביק לה במיסמכים רשמיים את השם:

הישראלית בקליפורניה

וטוביה מלפני עשר שנים בתל־אביב, וכשבאו לעירו הזמינם לארוחת־ערב ולביקור במישרדו.

אמנון סיפר לי כי אחת הסיבות לכך שהצליח לשקם את עצמו כה מהר היא שסירב לעזור למאפיה הישראלית בקליפורניה, הפועלת בשיטת פשיטות־הרגל הידמומות. הוא אמר כי ישראלים רבים מעולם הפשע מקימים חברות ופותחים עסק למכירת מוצרי־חשמל. הם מזמינים דוגמות מספקים, ותחילה הם משלמים בסדר. אחר־כך הם עושים הזמנה גדולה אחת, מוכרים את הסחורה במזומן, בחצי חינם, ופושטים רגל בחברה. הבעייה שלהם היא שכאשר הם מתחילים לפעול, עליהם להרחיק את המלצות של חברות ידועות, ואמנון סירב כמה פעמים לעזור לנוכלים אלה. ייתכן כי ההצתה במיפעלו קשורה בסיכסוכים רובים שלו.

„פוצץ וברח"

ה פעילות של המאפיה הישראלית זכתה בכיסוי בולט בעיתון סאן־דיאגו יוניון בידיעה מה־20 במאי 1978.

להלן הידיעה במלואה:

האף־בי־איי מכין חקירה נרחבת על פשיטות־רגל פליליות בדרום־קליפורניה ובאריזונה, שבהן מעורבים קבוצות אנשים הקשורים זה לזה על־ידי הרקע הישראלי המשותף שלהם. כחצי תריסר פשיטות־רגל כאלה, ששומרי־החוק קוראים להן בשם „פוצץ וברח", היו לאחרונה בערים סניקס, קלכסיקו ולוס־אנג'לס, והן שייכות למה שמכונה בפי סוכני האף־בי־איי „המאפיה הישראלית".

שלושה אנשים נאסרו, מהם אחד בסאן־דיאגו, בקשר עם פשיטת־הרגל בסניקס, וקרוב ל־60 אלף דולר של סחורות גנובות הוחזרו ממקומות בסאן־דיאגו וצ'ולה־ויסטה. בהקשר זה טוען האף־בי־איי כי החקירה שלו מצביעה לעבר פשעים נרספים, כולל סמים ורצח.

שיטת ה„פוצץ וברח" ידועה מזמן כשיטה של הפשע המאורגן להשגת כסף, אמר דיק דאלטון, הממונה במישרד האף־בי־איי בסאן־דיאגו על פישעי הצווארון הלבן. במרבית המיקרים, אמר דאלטון, עסקים קטנים נפתחים או נשלטים על־ידי אנשים הבונים לעצמם אשראי על־ידי תשלום הזמנות קטנות, ואז עושים הזמנה גדולה, לרוב לפני חג־המולד, מעבירים את הסחורה למקום אחר ומכריזים על פשיטת־רגל. הסחורה משווקת לעיתים קרובות לסוחרים מכובדים אחרים.

האנשים האלה עסקו בעיקר בסחורות כמו מוצרי אלקטרוניקה, מצלמות וסטריאו. מדובר רק בסחורות מעולות, של פירמות בעלות שם כמו מארנץ, אקאי, ישי־קה, פנטאקס, סוני, רוקוול, בולובה, קודק וטכסס אינסטרומנט. קל להעביר סחורה זו ולמכרה, כי מי שמבין במוצרים כאלה יבחין מייד בסחורה מעולה ויבין שהמחיר המוצע הוא טוב.

הפירצה הראשונה במאפיה הישראלית באה בחודש האחרון בסאן־דיאגו, כאשר סוכן של האף־בי־איי איתר את יוסף פרץ *, תושב קלכסיקו, בעל מוצא ישראלי־ספרדי, שהיה קשור בפשיטת־הרגל בפניכס של חברה בשם וידאו־פלכס. חברה זו פעלה מספטמבר 1977 עד מארס 1978 לפני שנפלה, בהשאירה חנות ריקה ונושים בסכומים של חצי מיליון דולר, ואולי כפול מזה.

סוכני האף־בי־איי, ששמרו על דירתו של פרץ, עקבו אחר בנו בן ה־17, שהוריבלים למיבנה שבו הוחבאה סחורה באריזות שעליהן הבחינו הסוכנים בשם וידאו־פלכס.

פרץ רצה להוציא את בנו מצרות, ושיתף פעולה עם הסוכנים. פרץ סיפר כי לאתר את הבעלים. חקירות נוספות הן על פשיטת־רגל בקלכסיקו, וכמה פשיטות־רגל באיזור לוס־אנג'לס.

* לפי הכתיב האנגלי אין לדעת אם השם הוא פרץ או פרס.

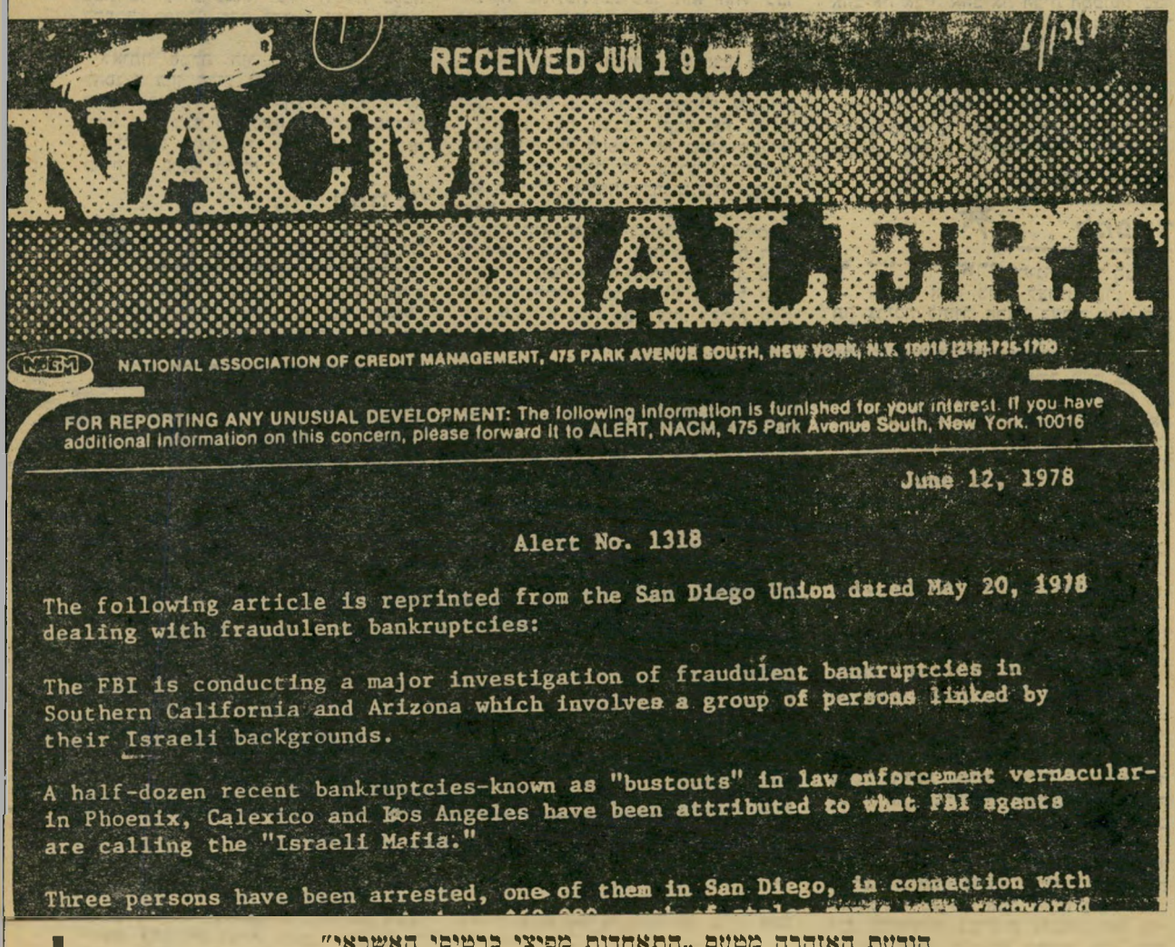
רשימה של ישראלים

ה חוליה המקשרת את המיקרים הללו הוא העבר הישראלי המשותף ל־12 אנשים המעורבים במעשים. אם הם פועלים ביחד, או רק לומדים זה מזה, אין הסוכנים יכולים לומר. אבל ברור כי הם יודעים את בעלות שם כמו מארנץ, אקאי, ישי־קה, פנטאקס, סוני, רוקוול, בולובה, קודק וטכסס אינסטרומנט. קל להעביר סחורה זו ולמכרה, כי מי שמבין במוצרים כאלה יבחין מייד בסחורה מעולה ויבין שהמחיר המוצע הוא טוב.

הפירצה הראשונה במאפיה הישראלית באה בחודש האחרון בסאן־דיאגו, כאשר סוכן של האף־בי־איי איתר את יוסף פרץ *, תושב קלכסיקו, בעל מוצא ישראלי־ספרדי, שהיה קשור בפשיטת־הרגל בפניכס של חברה בשם וידאו־פלכס. חברה זו פעלה מספטמבר 1977 עד מארס 1978 לפני שנפלה, בהשאירה חנות ריקה ונושים בסכומים של חצי מיליון דולר, ואולי כפול מזה.

סוכני האף־בי־איי, ששמרו על דירתו של פרץ, עקבו אחר בנו בן ה־17, שהובילם למיבנה שבו הוחבאה סחורה בארזות שעליהן הבחינו הסוכנים בשם וידאו־פלכס.

פרץ רצה להוציא את בנו מצרות, ושיתף פעולה עם הסוכנים. פרץ סיפר כי

הודעת האזהרה מטעם „התאחדות מפיצי כרטיסי האשראי"

12 מבוקשים ממוצא ישראלי

הסיעו את הסחורות מפניכס לסאן־דיאגו ב־20 משאיות. החלק שנתפס, בשווי 60 אלף דולר, הוא חלקו של פרץ בעיסקה.

פרץ מסר שני שמות נוספים. לדבריו הוא שימש ככיסוי שלהם. אחד מהם שמו ולטר זיפרט (49), בעל הרשעות קודמות, הידוע ברחוב כשובר־רגליים מטעם חבורות־פשע, חשני ג'ק ארליך (39). שניהם נאסרו והואשמו בהעברת סחורות גנובות ממדינה למדינה *.

הם שוחררו עד למישפט בערבות של 100 אלף דולר כל אחד.

האף־בי־איי ורשויות מקומיות אחרות חיקרים פשיטת־רגל אחרת של חנות גדולה בעיר אל־סנטרו. החבובות עולים על 400 אלף דולר, ואין הסוכנים יכולים עים הכל אחד על השני.

יש גם חשדות שטרם הוכחו, כי אנשי עסקים שהיגרו מישראל, נאלצו להכניס כשותפים את המאפיה הישראלית, באיומים על חיי בני משפחותיהם שנשארו עדיין בישראל.

כמה מבין הישראלים המעורבים בעניין הם בעלי מעמד של תושב זר, וכמה שוהים בארצות־הברית באופן בלתי־חוקי. כמה מהם הם חסרי כל נתינות, שכן נולדו בפלסטינה לפני שקמה מדינת ישראל *.

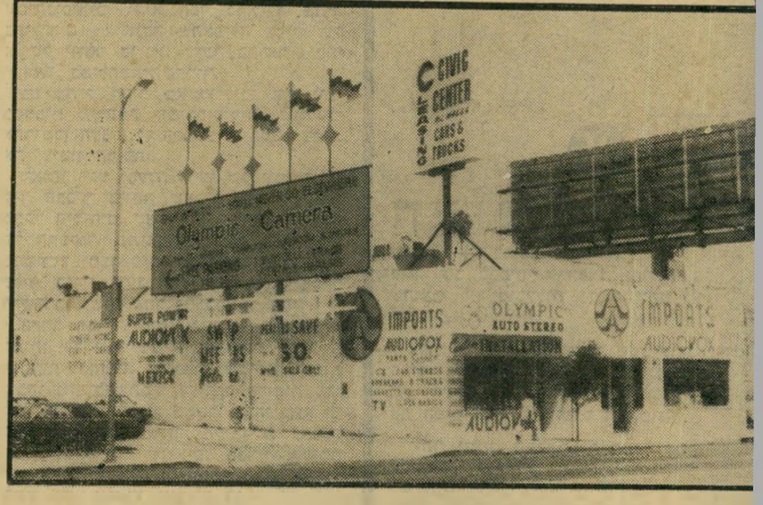
החקירות המתנהלות עתה האטו את קצב פשיטות־הרגל הפליליות, וסוכני האף־בי־איי עוקבים אחרי חנויות המיועדות לפשיטות־רגל פליליות.

עד כאן המאמר שהופיע בעיתון בסאן־דיאגו.

מאמר זה הופץ בביטאון התאחדות מפיצי כרטיסי אשראי באמריקה, **שצירף רשימה של גופים החשודים בפעילות פלילית מסוג זה, ובקשרים עם עבירות סמים. כולם בעלי שמות ישראליים. איני מוצא לנכון לפרסם רשימה זו, בהעדר הוכחות נוספות.**

* זוהי אי־הבנה של כתב העיתון.

יגאל לביב ■

המיפעל החדש של בחשיאן בזום־אנג'לס

— וירו צרור בשני האורחים מחבורת־הכרם

(המשך מעמוד 29)

חקירתה במצ"ח, הגיע אלי הקצין, שליח מטעמו של יומי, שאמר לה כי המפקד קורא לה כיוון שברצונו להטיל עליה עבודה מסויימת. לדבריה פגש בה יומי קודם באחד מבסיסי צה"ל, היא משכה את תשומת־ליבו, הוא חקר מי היא ואחר־כך שלח את הקצין אליה.

לפי גירסתה, כדי לבצע את העבודה שהטיל עליה יומי, היא היתה צריכה לנסוע עימו במכוניתו. הוא ניצל את העובדה שהיו ביחד, וניסה לאנוס אותה. הוא הפשיט אותה בכוח, השתמש בכוח רב שהשאיר בה סימנים, כדי לאנוס אותה. הסמלת מודה כי בסופו של דבר לא קיים איתה יומי, גם על־פי גירסתה, מגע מיני של ממש אלא רק „כמעט."

אותה סמלת מתגוררת בגפה בדירה באיזור תל־אביב, ואילו מישפחתה מתגוררת בעיירת־פיתוח, הרחק מתל־אביב. החיילת עצמה מודה כי היא באה מרקע של „מישפחה פרימיטיווית" וזו היתה גם, לדבריה, הסיבה שבגללה נזכרה רק אחרי שנה וחודשיים להתלונן על ברקאי. „פחדתי," סיפרה לח"כ שולמית אלוני, מי שהביאה את תלונתה בפני הגורמים הצבאיים, ש„המישפחה שלי תעשה נקמה במפקד. פחדתי שהם יחפשו אותו ויהרגו אותו."

לאותה סמלת היו גם סיבות נוספות להסביר בהן מדוע לא התלוננה כל אותו הזמן. „פחדתי שיהיו לחצים, ובסוף לא ייצא שום דבר מהתלונה שלי. גם פחדתי שיגלו את השם שלי וזה יתפרסם, ואז תהיה לי בושה גדולה."

„יד לפה!" במיצוות הרמטכ"ל

כוחים להיות, גם כמובן, הסברים נוספים לכך שתלונתה של הסמלת באה אחרי תקופה כה ארוכה. בפיה של שולמית אלוני יש הסברים מסוג זה. אלוני ישבה בראשות ועדת כנסת שעסקה בנושאי האנוס, ולדבריה הובאו בפני הוועדה כמה מיקרים שבהם התלוננו נאנסות רק חודשים רבים, ולפעמים שנים, אחרי מיקרה האונס עצמו. הן פשוט היו שרויות קודם־לכן בהלם. אלוני גם טוענת כי מאז הוקמה הוועדה התפרסמו דיוניה, הצעירות הישראליות, וביניהן הסמלת שבה מדובר, פתוחות הרבה יותר להגשת תלונה, חוששות פחות, ורבות מהן פונות ישירות אליה במקום למישטרה.

כאשר שמעה שולמית אלוני את סיפורה של הסמלת, היא מיהרה לדבריה לבדוק „עם גורמים מוסמכים." פרטים שונים בסיפור, והגיעה למסקנה כי על פני הדברים הוא נראה נכון. או הפעילה קשרים נוספים שלה. התקשרה עם שר־הביטחון עזר וייצמן ועם הרמטכ"ל רב־אלוף רפאל („רפול") איתן, וסיפרה להם על כך.

מכונת החקירה של צה"ל פתחה בעבודה. על מצ"ח הוטל לחקור את הפרשה. חוקרי מצ"ח, שהגיעו לליישכתו של יומי, נתקלו בתחילה בתגובה של „בדיחה לא מוצלחת". רק אחרי שהבין יומי כי העניין רציני, הוא מסר לחוקרי מצ"ח כמה הודעות. לדיברי אלוני היו למצ"ח כמה עדים נוספים, ביניהם אותו קצין־שליח כביכול והמתלוננת שלפתע הסכימה לחשוף את עצמה. במשך שישה שבועות חקרו אנשי המישטרה־הצבאית־החוקרת את האלוף — חקירה ראשונה מסוגה מאז הוקם צה"ל — ואחר־כך הגישו את מסקנותיהם לפרקליט הצבאי הראשי. המסקנה: יש מקום להעמיד את האלוף ברקאי לדין.

הפרקליט הצבאי הראשי התייעץ עם הרמטכ"ל ועם שר־הביטחון, והללו החליטו להעמיד את יומי לדין. עוד וייצמן היה זה שהחליט להשעות את מפקד חיל־הים עד למישפט עצמו.

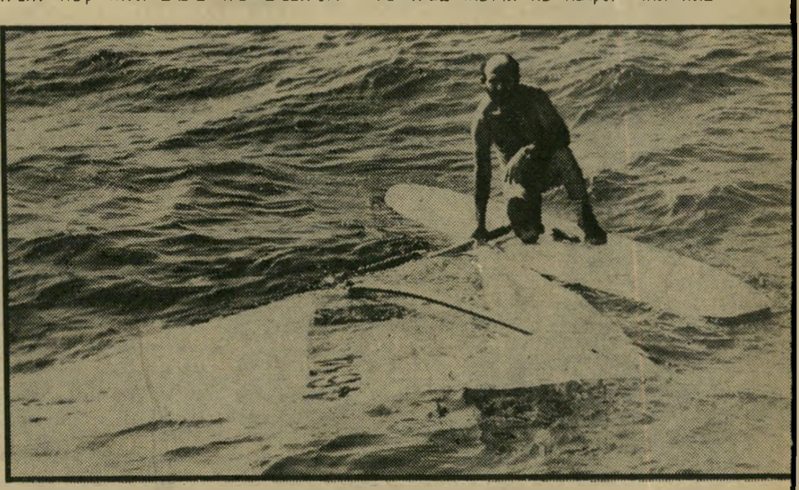
על יומי נאסר לדבר. מלבד פקודות המטכ"ל החמורות החלות על התראיינות לכלי־התיקשורת, הוא נקרא אל הרמטכ"ל שאסר עליו להגיב, בדרך כלשהי, גם באוזני חבריו. יומי, כחייל ממושמע, נשמע גם לפקודה זו.

במקום שלא הצליחו הנאצים

ע"ד שיתכנם בית־הדין המיוחד של מישפטנים, שחבריו יקבלו דרגות־ייצוג של אלוף כדי שיוכלו לשפוט את יומי, ועד שיחליט בית־הדין אם יומי אומנם ניסה לאנוס או שהסמלת מעלילה עליו עלילת־שווא, הטיל על עצמו יומי שתיקה מוחלטת בנושא. הוא החל כבר נושא את העונש, יחד עם מישפחתו, עוד לפני שהתברר בכלל אם העונש מגיע לו ואם המעשה המיוחס לו אכן נעשה.

אולם רפול לא אסר על ידידיו של יומי לדבר, ואלה טוענים כי הסמלת משקרת.

בית־המישפט הצבאי יקבע את נכונות האשמותיה של הסמלת, או שהיא מעלילה עלילות־כזב. אולם מה שברור כבר עתה הוא שחיילת שחורת־שער, צנומה ונמוכת־קומה, הצליחה לעשות מה שלא הצליחו לעשות הנאצים, השילטונות הבריטיים ה־מצרים, מעמקי הים והגורל, שכולם הלמו ביומי בתקופה זו או אחרת של חייו. אותה סמלת הצליחה, כבר בשלב זה של הפרשה, להנחית עליו מכה עזה. למרות העמדת־הפנים שלו בימים אלה, קשה להניח שאחרי סיום הפרשה יהיה זה עדיין אותו יומי מחיל־הים.

ברקאי אחרי שסירתו התהפכה בתחרות
שתי אהבות: האשה והים

המישפחה — ערך מקודש

ליומי נולד בבוקרשט, רומניה, ב־שנת 1935. אחרי הכיבוש הגרמני, הוריו אביו משה, שהיה מנהל־חשבונות ב־בוקרשט, למחנה־הכפייה ואמו, רחל, גידלה אותו ואת אחיו הצעיר אברהם („בומי") *.

האוניה שבה עלתה המישפחה בת ארבע הנפשות לישראל נתפסה על־ידי משחתת בריטית, ונוסעיה הובלו למחנה בקפריסין. כל תושבי אותה תקופה במחנה זוכרים את האיהל של מישפחת בורסוק, הוא שם־מישפחתו של יומי לפני שהוחלף ב־ברקאי. היה זה האוהל הנקי ביותר, שהיה מוקף מישטח מצוחצח תמיד ובתוכו שולחן שבערבי־שבת הונח עליו סדין לבן והודלקו שני נרות.

אנשי המחנה בקפריסין זוכרים היטב גם את תפילת ומסיבת בר־המיצווה שערך הזוג בורסוק, בתנאי המחנה הקשים, לבנם יומי. היתה זו חגיגה למחנה כולו, וכל אחד מיושביו חש אז כאילו הכניס את בנו שלו בעול המיצוות.

עם קום המדינה הגיעה המישפחה לארץ. יומי הצטרף מייד לפלוגה הימית של הפועל. שנה אחריו הצטרף אליה גם בומי. מאותו רגע היו דרכיהם של יומי ו־בומי מקבילות זו לזו, כאשר בומי מפגר אך במעט אחר אחיו הבכור, ולשניהם אהבה משותפת אחת: הים.

בשנת 1955 התגייס יומי לצה"ל, והיה חבר גרעין הנח"ל הימי נחשולים. הוא סיים בהצטיינות קורס־חובלים, ומונה שנתיים לאחר־מכן כסגן מפקד ספינת־טורפדו ב־אילת, ואחר־כך כקצין־המיבצעים של ה־שייטת באילת. ב־1957 הוא פנה לצוללות. אחיו בומי מיהר אחריו, אולם רק שנה אחר־כך איפשר יוחאי בן־נון, מי שהיה אז מפקד חיל־הים, גם לבומי להיכנס למסלול הצוללות, ולעקוב שוב אחר אחיו.

אחרי שהיה כבר סגן־המפקד בצוללת רהב, נשלח יומי בשנת 1967 לסקוטלנד, לעבור את הקורס הראשון של מפקדי צוללות של חיל־הים הישראלי שנערך שם. יחד איתו היה גם בומי, שיועד להיות סגן ואחר־כך מפקד הצוללת דקר. כשהשניים היו בסקוטלנד הגיעה אליהם הידיעה שאביהם לקה בהתקף־לב, ונפטר.

יומי, שלמרות דמותו הקשוחה, הליכותיו המחוספסות, הזקן והקרחת המשווים לו דמות של אישיים נוקשה, הוא איש רגיש. היתה זו מכה כבדה עבורו. הוא אהב את אביו, אהב את הבית המטופח שבו גדל בגבול יפו — בתים, אהב את ערבי־השבת שבהם היתה המישפחה מתכנסת מול הרדיו והאב היה שר יצירות מוסיקה־ליות שלמות ששונגנו באותה עת ברדיו, בעוד הוא ובומי יושבים מרוכזים, כמו בקונצרט. לגבי יומי, אביו ואמו היו ערך מקודש, החשוב ביותר בחייו.

גיבוי חילי למפקד

כ"ומי חזר לארץ ומונה מפקד הצוללת לוויתן, אחיו צורף לצוות דקר, שהיתה צריכה לחזור ארצה כעבור זמן. הוא היה צריך לקבל את הפיקוד עליה חודשים אחדים אחר־כך. הידיעה על היעלמה של הדקר הגיעה אל יומי כאשר ישב בבסיס־האם שלו בחיפה. עוד לפני שקיבל את הפקודה, יצאה הלווייתן ללב"ים לחפש את הדקר. כעבור שבוע נכנסה הלווייתן לנמל חיפה כדי לתדלק. יומי מיהר לביתה של אשת אחיו, חוה. מאוחר יותר סיפרה חוה: „יומי לא אמר לי אז שהעסק אבוד, אבל אני הבנתי בעצמי. כל מה שהיה איכפת לו אז זה שאני אהיה משוכנעת שבדקר מתו בבת־אחת, ולא סבלו."

הים התאכזר אל יומי ואל אמו, שאיבדה בעל ובן בתוך כמה חודשים. אולם יומי המשיך לאהוב את הים, והמשיך לחיות איתו ובו. שנה אחר־כך הוא מונה מפקד זירת ים־סוף, ושנתיים מאוחר יותר מפקד הבסיס הגדול באשדוד.

שנת 1971 היתה החשובה ביותר בקאריירה של יומי. הוא מונה מפקד סלנת ספינות־טילים בחיפה, ושנתיים אחר־כך מפקד שייטת ספינות־טילים. בתפקיד זה מצאה אותו מילחמת יום־הכיפורים. תחת פיקודו חיסלה השייטת שבע ספינות־טילים של חיל־הים המצרי בקרבות „נקיים ו־מהירים." איש מחייליו של יומי אפילו לא נשרט, תופעה נדירה ביותר במילחמת יום־הכיפורים. כל אחד מהקציניים והמלחים שהשתתפו בקרבות שהנהיג יומי מוכן, עד היום, להישבע במפקד שלו. לכל ברור כי היה זה יומי שהביא לאחד הניצחונות הגדולים של צה"ל במילחמת יום־הכיפורים, והוא הפך בן־לילה אגדה בחיל־הים — אגדה שהאפילה אפילו על זו של יוחאי בן־נון, שזכה בתואר גיבור ישראל במילחמת־השחרור.

גם צה"ל הכיר באומץ־ליבו של יומי בקרבות מילחמת יום־הכיפורים. שנה לאחר־מכן העניק לו הרמטכ"ל, בטכס צנוע, את עיטור־המופת.

מאותו רגע נסללה דרכו של יומי לתפקיד הבכיר ביותר שאליו יכול לשאוף: מפקד חיל־הים. קצין אחר, שהתחרה עימו על התפקיד, תת־אלוף שבתאי לוי, פרש מהמירוץ ומצה"ל משהתברר כי יומי גבר עליו. ביולי 1974 הוא מונה כסגן מפקד חיל־הים, ושנה אחר־כך כמפקד החיל.

בקרב חבריו ופיקודיו בחיל הים היתה דמותו של יומי שנויה במחלוקת עד ליום הראשון האחרון. החיספוס, המילים הגסות שבהן נהג להשתמש לעיתים קרובות מדי והגישה הישירה, גם כאשר משהו מצא חן בעיניו ובעיקר כשנזף, הקימו לו מיספר ניכר למדי של שונאים. חבריו, לעומת זאת, ביניהם אלה ששירתו תחת פיקודו תחת אש, נשארו נאמנים לו.

---

* שני הכינויים, יומי ובומי, שכיחים ברומניה.

השוק הפרסי

(המשך מעמוד 32)

עברו דרך פרס, שהסכימה לקבלם כפליטים מדיניים. המלך סירב למסרם חזרה לעיראק, כשביקש זאת יורש־העצר העיראקי עבד־אל־אילה בביקורו בטהראן. שני שבועונים יהודיים (סיני ועאלם יהוד) הופיעו באופן גלוי והטיפו לציונות ולעליה לישראל.

עם הקמת המדינה, הכירה בה איראן של השאהינשאה כבעובדה קיימת, ושלחה את הציר שלה לעיר תל־אביב. צירות זו נסגרה כשהצביעה ישראל באו"ם נגד פרס של מוצדק, בעניין הלאמת הנפט. היחסים בין שתי המדינות התהדקו עם שובו של השאה לכסאו. מדריכים חקלאיים הגיעו מפעם לפעם לפרס, מאות אלפי אפרוחים של תרנגולות לגהורן הועברו במטוסי אל־על לגידול בחוות פרס.

עזרה רפואית הגיעה לפרס בכל פעם שנפגע איזור כלשהו מפגעי־טבע, ואחרי הרעש בחבל־קאזווין החלו הישראלים הופ־כים שם תושבי־קבע כמומחים לחקלאות. בראשם עמד לובה אליאב.

המלך הששי

ה"שבוע חזה רגיעה בפרס. העוצר הוסר, וחלק רב מהשיריוניות שסיירו יומם ולילה ברחובות הבירה ובערים אחרות, שב לבסיסיו, מילבד יחידות צבא, שהוצבו ליד מיכללות שונות שהיו מוקדי הפגנות.

אולם ביום־הצבא שנערך השבוע, כאשר טורי רגלים וטאנקים עברו ברחובות הבירה, חשש השאה לצאת מארמונו ולקבל את המיסדר — זו הפעם הראשונה.

יותר ויותר מתברר כי היתה אמת בנבואתו של המלך פארוק, כשנשאל אם יש עתיד למלכים בעולם, השיב, כי בשנת 1980 יוותרו רק חמישה מלכים: ארבעת מלכי הקלפים והמלכה הבריטית.

הארי והקטינות

"לא שכבתי איתה," חזר וטען דייל סטרייסנד (25), חבר תנועת הארי קרישנה, שנעצר בשבוע שעבר לחקירה, כחשוד בבעילת קטינה.

בדירתו שברחוב וייצמן בתל־אביב, היה דייל שקוע בחזרה אין־סופית על המאנטרה "הארי קרישנה, הארי ראמה". הבחור ממוצע הקומה, ששערו מגודל ובעורפו הצמה המסורתית של אנשי הארי קריש־נה, הפסיק לשנן את המאנטרה ואמר בקול שקט ואיטי: "אינני יודע על מה עצרה אותי המישטרה. אני דבק בעקרונות התנועה ומאמין בהם. מעולם לא הייתי ביחידות עם ריקי*. סתם נטפלו אלי."

אמה של הקטינה, מנהלת מערכות בכי־רה במחשבים, נורית לימור (37), היתה נסערת ונרגשת. לבושה בהידור, כשלעי־ניה משקפיים כהים, היא דיברה בקול רוטט: "אינני יודעת כבר מה לחשוב. חשבתי שהעניין יסתדר מאליו, אבל קרו־בי־מישפחה לחצו עלי להגיש תלונה. ה־ילדה הפסיקה ללמוד ואנחנו רבות כל הזמן. פיתאום היא נעשתה צימחונית. אני לא מכירה את הבחור ולא יודעת אם היא שכבה איתו. היא לא מספרת לי שום דבר."

ריקי, הקטינה בת ה־14, ישבה שלווה במיקדש התנועה, ברחוב הירקון 35 בתל־אביב. "ביקשתי מההורים שיתנו לי לח־יות את חיי," הסבירה הקטינה הנאה, בעלת השיער הגולש ועיני האיילה, ה־ניראית בת 17 לפחות. "אמא רדפה אחרי וירדה לחיי. לא הפסקתי ללמוד בגלל ה־תנועה, אלא בגלל הבעיות שהיו בבית."

הסערה התחילה בעיקבות תלונתה של האם במישטרה, כי בתה אינה חוזרת הביתה ונשארת לישון במיקדש התנועה. חברי התנועה הכחישו בפני חוקרי המיש־טרה כי ריקי לנה במיקדשם. לבסוף הס־כימו אנשי קרישנה והאם, כי ריקי תחזור ערב ערב לביתה בשעה עשר.

בעיקבות לחצים מצד סבתה של ריקי, פנתה האם לחבר־הכנסת יצחק יצחקי, מסיעת הליכוד, שהגיש השבוע הצעה לסדר־היום, לפיה יש להקים ועדה מיו־חדת שתחקור בנושא. הח"כ הסתמך בהצ־עתו על דברי הסבתא, כי מאות קטינים מסתופפים ב־17 מיקדשים ברחבי־הארץ השייכים לתנועה, והם נתונים לשטיפת־מוח מצד חברי התנועה. הוא סיפר כי סבתה של ריקי חשבה, שהקטינה עמדה להינשא לראש התנועה בארץ, המחזיק כבר ב־20 אלף נשים, וכי היא עזבה את בית־הספר, ותחת ללמוד היא משננת מאות פעם ביום את המאנטרה של התנועה.

פרחים ולא מין

בעיקבות התלונה עצרה המישטרה בשבוע שעבר את דייל סטרייסנד ל־חקירה. הוא נחשד בבעילת קטינה, אך שוחרר מחוסר הוכחות כעבור 48 שעות. האשמה נוספת, שלא הוכחה עדיין — "הדחת קטין להמרת דתו" — הוטחה בכל חברי התנועה. התלונות הועברו לטיפולו של היועץ המישפטי במחוז תל־אביב, ודו־בר המישטרה שנשאל על כך, סירב להגיב.

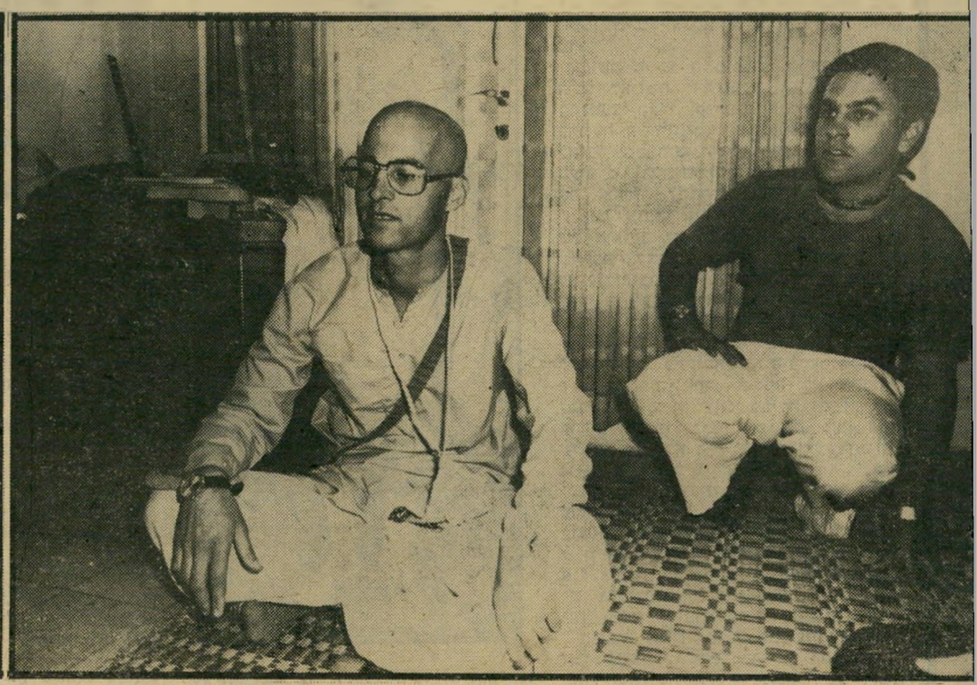
ביום השבת האחרון התכנסו חברי תנו־עת הארי קרישנה במיקדשם שברחוב ה־ירקון, וקיימו תפילה ושירה בציבור. במ־קום נכחו, פרט לגברים, גם שתי נערות בנות 17, החברות בתנועה כשנה, וכעשר בחורות אחרות, שעברו כבר את גיל ה־עשרים והגישו לאורחים ארוחה צימחונית.

סיפר לוצאאנגדה, בחור גבה־קומה בעל תווי־פנים נבונים ועיניים חודרות, שהוא המייצג הרוחני של התנועה בארץ: "ריקי התוודעה לתנועתנו ביוני השנה, באמצ־עות מנחם שטיין, העושה עתה בחו"ל בשליחות התנועה. רק באוגוסט התחילה ריקי לבקר בקביעות בהיכל שלנו, והת־נגדותה של אמה התחילה עוד לפני שהגיע דייל לארץ. כשהתחילה האם להתנגד בתי־קף, יעצתי לריקי לחזור לבית־הספר ואי־מרתי לה כי אם לא תחזור ללימודים לא ארשה לה לבקר אצלנו."

ריקי הקשיבה לטענותיו ומשסיים מסרה את גירסתה: "הייתי באה להיכל כל בו־קר בחופש, פרט לשבועיים שבהם הייתי במחנה נוער שוחר־אמנות. הייתי אוכלת ונחה כאן, הייתי קוראת בספרי התנועה מתוך עניין, ולשם כך התחלתי גם ללמוד איימו כי ישרפו את המקום ויעשו בעיות. האמת היא, שפשוט לא היה לי טוב בבית. הורי התגרשו כשהייתי בת שמונה, ומאז לא פסקו המריבות בבית. כל אחד מההורים שלי ניסה לסכסך אותי עם השני, ואמי השתמשה נגד אבי בכל מיני אמצעים בלתי מקובלים, בגלל שהיו לה הרבה קשרים בכל מיני מקומות.

כשהתחילו העניינים עם התנועה, בא אבי יום אחד להיכל והזהיר את חברי התנועה מפני אמי. הוא אמר להם כי היא מסוגלת לכל דבר כדי להשיג את

"היחס שלי לדייל (מימין בתמונה) אינו קשור במין!" טוענת הקטינה. "רק טיפלתי בבנו!"

אביב." "ביקשתי מההורים שיתנו לי לח־יות את חיי," הסבירה הקטינה הנאה, בעלת השיער הגולש ועיני האיילה, ה־ניראית בת 17 לפחות. "אמא רדפה אחרי וירדה לחיי. לא הפסקתי ללמוד בגלל ה־תנועה, אלא בגלל הבעיות שהיו בבית."

הסערה התחילה בעיקבות תלונתה של האם במישטרה, כי בתה אינה חוזרת הביתה ונשארת לישון במיקדש התנועה. חברי התנועה הכחישו בפני חוקרי המיש־טרה כי ריקי לנה במיקדשם. לבסוף הס־כימו אנשי קרישנה והאם, כי ריקי תחזור

* שמה של הקטינה ושם אמה — בדויים.

אנגלית. אחרי כמה זמן התחלתי לעזור לשאר הבחורות לבשל ולנקות את המקום. הבעיות העיקריות עם אמי התחילו כשהתחלתי ללכת ברחובות ולהציע לא־נשים פרחים. העיסוק שלי לא נראה לה והיא שלחה להיכל את סבתי, שהיא אשה עם הרבה קשרים, כי היא בעלת מישרד גדול לפירסום ויחסי־ציבור. הסב־תא והדודה, שהיא עורכת־דין, הגיעו לה־כל והתחילו לצעוק, כשראו את חברי התנועה הולכים למיקלחת כשרק מגבות לגופם. הן צעקו שהם עירומים, והתחילו לאיים שיש להן קשרים עם אנשים כאלה, שיאסרו עלי לבוא למקום. אחרי כמה זמן שלחה אמי למקום חברים שלה, ש־מה שהיא רוצה. אני חזרתי הביתה ולא ביקרתי בהיכל. אחרי כמה ימים נפגשתי במיקרה עם חברי התנועה ברחוב דיזנגוף, ועזרתי להם לחלק פרחים. אמי, שחיפשה אותי, הגיעה למקום, תפסה אותי בכוח ביד וצעקה עלי לפני כל האנשים ברחוב שאפסיק לחלק פרחים. אמרתי לה שתע־זוב אותי, אבל היא התחילה לגרור אותי לכיוון פסג' הוד. שם הצלחתי להתחמק ממנה, ורצתי את כל הדרך עד רחוב הירקון דרך חצרות צדדיים ובין פתי זבל. כשהגעתי לירקון ראיתי את המיש־טרה חוקרת כמה מהחברים. ואז חזרתי הביתה, כי ראש התנועה ביקש ממני לא לחזור לשם יותר.

(המשך מעמוד 37)

שוב היה שקט כמה ימים ואז היתה מריבה גדולה עם אמי. היא הכינה אוכל שלא היה לטעמי, כי הפכתי לצימחונית. אמרתי לה שאין לי חשק לאכול, והיא לקחה את הצלחת וזרקה אותה לזבל ואמרה לי שאקח את המיזוודה ואעזוב את הבית. הלכתי להיכל. לאן כבר יכולתי ללכת? שם הם אמרו לי שאחזור הביתה. אז ישנתי באותו הלילה אצל חברה שלי ולמחרת חזרתי הביתה.

אחר־כך הסכימה אמי שאוכל לבקר אצלם בתנאי שאחזור יום־יום הביתה. לגבי הבחור, דייל סטרייסנד, אף פעם לא הייתי איתו ביחידות. פעם אחת בלבד ישנתי אצלו בדירה, ואז היו שם אנשים אחרים. אני ישנתי שם עם עוד שתי בחורות, כי עזרנו לו לסדר את הדירה. זה היה בדיוק כשהוא עבר לגור שם. פרט לי ולשתי הבחורות היו שם עוד אנשים.

יאני רוצה רק להגיד, שמאז שאני מבקרת בתנועה אני יותר שליווה. אני לא מאמינה בהארי קרישנה אבל אני משננת את המאנטרה שלהם כי זה מרגיע אותי. לבית־הספר לא הפסקתי ללכת בגלל התנועה. הפסקתי ללכת עוד לפני שהכרתי את התנועה. כשסיפרתי לראש התנועה שאני לא הולכת לבית־הספר, הוא דרש ממני לחזור לשם. אני באמת מתכוונת לחזור לבית־הספר כשתיגמר השביתה.

עד כאן סיפורה של ריקי דימור.

„לא כל כך נורמליים"

לדברי שר דייל סטרייסנד, הוא חבר בתנועה כבר עשר שנים. הוא היה נשוי בעבר לחברת תנועה, ונולד להם ילד שהיום הוא בן שלוש. לפני ארבע שנים גילה דייל כי אשתו מעשנת סמים ושוכבת עם גברים אחרים. הוא הגיש בקשה לגט והיום נמצאים בני הזוג בהליכי־גירושין. לארץ נשלח דייל על־ידי חברי התנועה בארצות־הברית.

דייל, שהוא בן למישפחה יהודית, התחיל ללמוד עברית באולפן ובדעתו להישאר בארץ. את ריקי הכיר, לדבריו, לפני חודשיים. לא היה בינו ובינה כל קשר, פרט לעובדה שהיא היתה מטפלת בבנו כאשר הוא היה יוצא בבוקר עם החברים לחלק כרוזים ופרחים.

„כשראיתי שהיא דואגת לילד שלי," סיפר דייל, „התעניינתי אצל ראש התנועה אם היא חברה קבועה בתנועה. לא ידעתי אז כי היא רק בת 14. חשבתי שהיא

„הכל שקר!"

התרתחה רוזה, אם לבת חברה בתנועה, „אם מה שאומרים עליהם היה נכון, הבת שלי לא היתה נמצאת איתם. הילדה שלי יודעת מה שהיא עושה, היא די מבוגרת כדי להבין."

אריבי השכנה מרים מספרת כי ריקי ישבה כשמרטפית בדירתה, ולידיעתה לא ישנה ריקי בהיכל.

לפחות בת 18. ראש התנועה אמר לי, כי אינה חברת התנועה בגלל שאמה מתנגדת לדבר, וכי היא רק בת 14. אף פעם לא עלה בדעתי כי יאשימו אותי בהאשמה כל כך מגוחכת. חשבתי שזה ברור לכולם, כי תורתנו אוסרת על קיום יחסי־מין מחוץ למיסגרת הנישואין, וגם אז — יחסי־מין הם רק לשם הולדת ילדים ולא לשם הנאה. אני חושב שגרמו לנו עוול גדול בכך שמאשימים אותנו ורודפים אחרינו."

נורית לימור, אמה של ריקי, סירבה להתייחס לנושא היחסים שבינה ובין בתה. על השמועות בדבר יחסי המין בין בתה ובין דייל אמרה: „לא ידוע לי שום דבר על כך. אינני נוהגת לדבר עם בתי על הנושאים האלה, וכלל לא חשבתי להגיש תלונה במישטרה. חשבתי שהדבר יעבור לבד. רק בגלל לחצים של אמי, הסבתא של ריקי, הגשתי את התלונה, והיום אני מבולבלת. יכול להיות שיותר טוב ליילדה שתהיה איתם, ואולי זה לא טוב. אני לא יודעת."

לאמה של קטינה אחרת החברה בתנועה, גירסה שונה מזו של אמה של ריקי: „אני לא מאמינה לשום דבר שכתוב בעיתונים. אני מכירה את הבת שלי. אם זה היה נכון שהם מקיימים שם יחסי־מין ומעשנים סמים, הבת שלי לא היתה נמצאת איתם. אני ביקרתי במקום כמה פעמים והתרשמתי שהם אנשים טובים שלא רוצים להזיק לאף אחד. לפי דעתי הם לא כל כך נורמליים, כי בשביל מה לעבוד לקרישנה כשיש מזוזה? אבל עיקר הסיכסוך עם בתי היה על רקע עזיבתה את בית־הספר. השבוע היא אמרה לי שהיא חושבת ללמוד באכסטרני, ואם היא תלמד הכל יהיה בסדר. אני חושבת שצריך לתת לזמן לעשות את שלו, ויהיה טוב."

מוסיקה למעריצה

„מה שכתוב בעיתונים זה שטויות, הכל נקי כאן," אמרה ניצה חיימה, אוהדת התנועה שהשתתפה בשבת האחרונה בשירה־בציבור בהיכל התנועה. „לדעתי זוהי רדיפה דתית".

עירום?

גיחך לוצאן־אנגדה, מנהיג התנועה בישראל. „כך אנחנו הולכים למיקלחת, אמר לוצאן־אנגדה, „האם זה לא מוסרי?"

התמימים והישרים

מרים זוי (26), שכנתם של חברי התנועה ברחוב הירקון, היא עקרת־בית בלונדית ואם לשלושה ילדים. בדירה שבקומת הקרקע סיפרה, כי כמה פעמים עשו בנות הקבוצה בייבי־סיטר לילדיה, ופעם אף נשארו בדירתה שלושה ימים, כאשר היה עליה לעבור ניתוח בבית־חולים. „אני סומכת עליהם עד הסוף," אמרה השכנה, „אחרת לא הייתי נותנת להם לשבת אצלי בדירה. הם נראים לי כל כך תמימים וישרים. אני בדרך כלל לא בוטחת באנשים, אבל מי שכתב את השטויות בעיתונים לא יודע על מה הוא מדבר."

כאשר הגיעו השמועות על הנעשה בהיכל לאוזניה של אורה, שהיתה חברה בתנועת הארי קרישנה והיום משרתת כחיילת בשירות־סדיר, היא מיהרה להגיע להיכל שברחוב הירקון. אורה, ירוקת־העיניים ודקת־הגיזרה, באה כדי להביע את אהדתה לחבריה בשעת צרתם.

„אני עזבתי את התנועה בגלל לחצם של ההורים והחברים ואני לא מצטערת שהלכתי לצבא," סיפרה החיילת. „אני סיימתי תיכון, אבל אישית אני לא חושבת שזה כל כך גרוע לא ללמוד. בתקופה שהייתי בתנועה, הייתי נמצאת שם יום יום ומעולם לא ראיתי שמישהו יסתובב שם בעירום. בתקופתי לא היו שם קטינים. פרט לבחורה אחת, שאמה לא התנגדה לכך. איש מאלה שאני מכירה גם לא עזב את בית־הספר בגלל התנועה, ואף חבר של התנועה לא היה עם בחורה ביחידות, כי זה אסור על פי דתם.

„את ריקי הכרתי זמן קצר. היא היתה עושה מה שכל הבחורות האחרות היו עושות. אני חושבת שהבעיה העיקרית שלה היתה שאמא שלה לא הבינה אותה. אני אישית לא הבחנתי שבינה ובין דייל יש יחסי־קירבה. היא לא דיברה איתו יותר ממה שדיברה עם האחרים."

השבוע נפגשו חברי התנועה עם חברי הכנסת יצחקי, שמסר להם כי ההצעה שלו לסדר־היום נוגעת רק להפסקת הלימודים של הקטינים. יצחקי מסר, כי לא ידוע לו דבר על יחסי־מין בתנועה, וכי הוא בטוח שההאשמות על יחסי־מין אינן נכונות, כי ידועים לו עיקרי התנועה בדבר איסור יחסי־מין לפני הנישואין. חבר־הכנסת אף מתכוון להזמין את חברי התנועה לדיון שיתקיים בכנסת, שבמסגרתו, כך הוא מאמין, תתברר האמת לאמיתה.

המישפטן זאב ברעם, שהוא ידיד ותיק של התנועה ומייעץ לחבריה לעתים בבעיות שונות, סבור כי כל הרעש שהוקם בעיתונות הוא כסערה בכוס מים. „כל אזם רשאי להתנהג לפי המוסכמות שלו ולפי ערכיו," אמר ברעם, „בתנאי שמעשיו לא יהוו פגיעה בחוק. אנחנו לא מעניינים בישראל על השקפת־עולם, ואני בטוח שהוועדה שתחקור בעניין תשאף להוציא את האמת לאור ותמצא כי חברי התנועה לא עברו על החוק."

יש משהו בשם בוגרט שנשים אינן יכולות לעמוד בפניו...!

אנו מציגים בוגרט חדש.
יש בו קורטוב של עדינות,
מעורבת בשמץ של קשיחות וחיספוס גברי.
הוא רגיש מעט, אך אינו פגיע ובוטח בעצמו.
הוא תמיד נראה כאילו
נולד בעניבתו השחורה ובמגבעתו הרכה.
כל לילה עבורו הוא פרק חדש בחיים סוערים.

יש משהו בשם BOGART הגורם לך לרטט של התרגשות בכל פעם מחדש...

בוגרט-מושג בינלאומי חדש,
לניחוח גברי מעורר-
אפטר-שייב, מי קולון,
קצף לאחר הגילוח,
דיאודורנט וסבון.

קצף לאחר גילוח
חידוש עולמי בלעדי של "בוגרט"!
אפטר-שייב ההופך לקצף
עם יציאתו מן הבקבוק
ונמוג במגע עם עור הפנים.

BOGART
PARIS
EAU DE TOILETTE
POUR HOMME
90°

BOGART
PARIS
TOILETTE
HOMME
90° 480 ml

שווק: מ. קליפר

אתה יכול לעשן בשקט-

בהנאה. כמו מליונים ברחבי העולם הנהנים
מהטעם היחיד מסוגו של קנט.
הטעם העדין והנפלא שהוא שילוב
של תערובת טבק מעולה ופילטר
"מיקרונייט" המפורסם.
הם מעשנים אותה בשקט.
גם אתה יכול לעשן בשקט.

KENT
שווה כל מחיר.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת
חולעי עץ, עש
וחרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד 2272
טל. 5-6 790114 רש מס' 481/75 עסק

קול השלום -
הקול שלך!

"רובקס"
הגיע מלאי חדש של
הצלחות הנפלאות של "רובקס"

סנפ "מורלה"
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

שידור

צל"ש

● **לרן בירון**, מפיק ובמאי אחת מתוכניות־הבידור הטובות ביותר שהופקו בטלוויזיה, ארץ טרופית יפה. היה זה מיפגן מרהיב של סאמבה, שכל מי שיש לו טלוויזיה ציבעונית בבית ובה המיתקן המבטל את ביטול הצבע, יכול היה ליהנות ממנה עוד יותר. בירון הצליח להוכיח כי אפשר להכין תוכנית־בידור פשוטה ללא התחכמויות, שרק האיכות שבה תקסים את הצופה. כדאי היה לבירון ללמוד מהצלחתו זו לגבי תוכנית אחרת שלו, עוד להיום, הדו־שבועי, שם גורר אותו **דורי בר־זאב** להתחכמויות וגסויות הפוגעות בתוכנית.

● צל"ש גם לתפאורן של ארץ טרופית יפה, **אדי בן־חרוש**, שעד לתוכנית זו היה

מפיק בירון
סאמבה בלי להיט

איש־אביזרים בטלוויזיה והיתה לו זו הופעת־בכורה כתפאורן. כדאי לראשי הטלוויזיה למצוא אביזרן אחר במקומו ולאפשר לבן־הרוש להמשיך לעצב תפאורות.

מאחרי המסך

ליבני הולך סופית

ראש־הממשלה ושר־האוצר **שימחה ארליך** מצאו להם זמן בין בעיות המשא־והמתן עם מצריים לבין ההתמוטטות הכלכלית, להחליט באופן סופי, כי מנכ"ל רשות השידור, **יצחק ליבני**, לא ימשיך בתפקידו ויסיימו בחודש פברואר הקרוב.

אל שלל השמות שהועלו עד כה כמחליפים אפשריים של ליבני, ביניהם מזכיר הממשלה **אריה נאור**, הרמטכ"ל לשעבר **מרדכי** („מוטה") **גור** והאלוף **אהרון דוידי** הועלה, ודווקא על־ידי ארליך, שם נוסף: מי שהיה מנכ"ל הוועדה לחגיגות השלושים, הפירסומאי **דויד אדמון**.

אדמון, שהתבקש להגיב על ההצעה למנותו כמנכ"ל הרשות, אמר לכתב העולם הזה: „אני מכחיש שהדבר הוצע לי, ותוכניותי לשנים הקרובות אינן כוללות זאת."

המתיחה כמעט הצליחה

שעוריית עלי כותרת פרצה לא רק בגלל מריבתם של שני כוכביה, מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** והמפיק המודח של התוכנית **חנינא אמוין**, אלא יש לה רקע קודם שהוא, לאמיתו של דבר, ההסבר למה שאירע.

ראשי מחלקת החדשות, **חיים יבין** ו־**יעקוב אחימאיר**, לוטשים מזה זמן־מה עיניהם לעבר תוכנית זו. כוונתם של יבין ואחימאיר היא לצרף את התוכנית לכמעט חצות, שתהפוך מגזין חדשות מורחב בן שעה — שלוש פעמים בשבוע.

במיסגרת כוונתם זו הם התלוננו פעמים אחדות בפני צוקרמן נגד עלי כותרת, על שהתוכנית גולשת לנושאים ולמרואיינים פוליטיים, המצויים בעצם בתחום החדשות. צוקרמן נכנע ללחץ, והורה למפיק עלי כותרת שלא להביא חברי־כנסת לראיונות בתוכניתו. עד כה נפסלו שתי תוכניות: האחת עם ח"כ **מיכה חריש** אחרי הבחירות בגבעתיים, והשנייה עם ח"כ **עזרי כרעם** לגבי סיכסוך הכשרות במלונות ירושלים. ניסיון של צוקרמן לפסול גם ראיון עם ח"כ **דני רוזוליו** נכשל, מאחר שרוזוליו הפעיל לחצים כבדים לשינוי דור הראיון עימו על איחוד שתי התנועות הקיבוציות.

לאיש לא היה ספק כי מיפגש בין ח"כ **פפח** („פסי") **גרופר** לבין מנכ"ל רכבת ישראל **צבי צפריר** אינו נושא פוליטי. היתה זו בדיוק כתבה מהסוג המבדר המתאימה לעלי כותרת, אולם צוקרמן השתמש בהחלטתו שלא לאפשר ראיונות עם ח"כים בעלי כותרת, ופסל את הראיון.

סבלנותו של חנינא אמוין פקעה, והוא פנה לחדרו של צוקרמן כדי לערער על ההחלטה. צוקרמן דיבר אליו בגסות רבה, וסירב לשמוע את הערעור. כאן עשה אמוין את טעות חייו: הוא הציע לצוקרמן לקרוא למנכ"ל הרשות **יצחק ליבני**, כדי שיפסוק בין השניים.

להזכיר לפני צוקרמן את שמו של ליבני, הרי זה כמו לנפנף בסדין מול עיניו של פר. צוקרמן איבד את עשתונותיו, ופיטר את אמוין בר־במקים. מיכתב־הפיטורין הגיע אל אמוין חמש דקות אחרי השיחה, והודפס על־ידי צוקרמן במו־ידיו.

את מקומו של אמוין תתפוס, לתקופת־ביניים, מי שהיתה רכזת המערכת של עלי כותרת, **ורד ברמן**, אשר עזבה את התוכנית לפני כחודש. לגבי העתיד, יש כמה רעיונות. האחד, ש**יהודית** („ג'ודי") **לוץ** עצמה תפיק את התוכנית. רעיון אחר הוא להחזיר את **יהין זונדון**, לפחות לתפקיד מפיק התוכנית, ואף יגיש אותה לעיתים.

אולם ייתכן כי בסופו של דבר יצליחו הצוות יבין־את־אחימאיר, ועלי כותרת תרד כליל מהמסך ותצורף לכמעט חצות.

מנכ"ל ליבני
פרישה סופית

מנהל יבין ועורך אחימאיר
המזימה להשתלטות על „עלי כותרת"

ראש־דסק שפיגלמן

כתב־כלכלי אנג'ל
מי טיקפן לסגן־השר?

מי הלשין לסגן־השר?

ישיבת הבוקר של היום השישי האחרון היתה מן הסוערות ביותר שידעה מחלקת החדשות מעודה. על הפרק עלה הדיון ב־מיסגרת מבט, שאותו ערך ראש הדסק הכלכלי **אלישע שפיגלמן**, בין סגן־שר־האוצר **יהזקאל פרימין** לבין ח"כ המערך ויושב־ראש ועדת־הכלכלה של הכנסת, **גד יעקובי**. באותו דיון השתלט יעקובי על המיקרופון ועל המצלמה, והותיר את פלומין מגמגם ואת שפיגלמן חדל־אונים.

שפיגלמן סיפר כי פלומין בא אליו בטענות, על שלדעתו היה חד־צדדי לטובת יעקובי, ואמר לו אחרי הראיון: „אפילו אחד החברים שלך במחלקה אמר לי שאתה גדי." באותו רגע הפסיק מנהל מחלקת החדשות, **חיים יבין**, את דבריו של שפיגלמן, ואמר לו: „או שתנקוב בשם שהזכיר פלומין, או שתפסיק לדבר." תשובתו של שפיגלמן: „אני אגיד לך אחר־כך."

לחברי המערכת היה ברור למי מתכוון שפיגלמן. בין הכתב הכלכלי של המחלקה **אבי אנג'ל** לבין שפיגלמן, קיים זה זמן־מה סיכסוך מיקצועי גלוי.

כאשר נכנס שפיגלמן אחרי הישיבה לחדרו של יבין, היא הודה בפניו כי סגן השר לא ציין את שם הכתב שאמר לו זאת. בשיחה מאוחרת יותר בין יבין לבין אנג'ל, יצא יבין משוכנע כי לא היה זה אנג'ל.

יבין החליט לחקור את העניין עד תומו. לדבריו, קיימת אפשרות כי פלומין שיקר כאשר אמר לשפיגלמן שאחד מחברי המערכת אמר לו זאת, וכי איש מאנשי החדשות לא היה מעז לעשות דבר כזה. פלומין עצמו הכחיש בינתיים שאמר לשפיגלמן דבר כזה.

תקרית זו רק חושפת את מצב העניינים הלקוי במחלקת החדשות, ובעיקר בדסק הכלכלי שלה.

טסלר החפטר

במיסגרת ההכנות לשידורי יום חתימת הסכם השלום בין ישראל למצריים, הוטל על עורך מבט שני, **שמעון טסלר**, להכין את התוכניות (להבדיל מהשידורים הישירים) של יום זה.

טסלר קיבל עליו את המשימה, והזמין לישיבה כשיבעה מעובדי המחלקה. איש מהם לא הופיע לישיבה. טסלר ערך ניסיון נוסף לקבוע ישיבה, ורק שלושה הופיעו.

בשקט האופייני לו הודיע טסלר ל**חיים יבין** כי הוא מתפטר מתפקידו, ויבין נטל על עצמו להכין את התוכניות יום חתימת הסכם השלום.

מי יחלק את הכרטיסים

אהה הבעיות שהתעוררו באחרונה בעניין הארוויזיון היא זו: מי יהיה אחראי על חלוקת הכרטיסים למופע הבינלאומי. הארוויזיון ייערך באולם בניני האומה בירושלים, שבו 3.000 מקומות. אולם בגלל המצלמות הרבות ייוותרו באולם בערב הארוויזיון רק 1,700 מקומות ישיבה.

בישיבת מטה הארוויזיון, שבה השתתף גם מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני**, דרש המנכ"ל כי על חלוקת הכרטיסים יופקדו יועצו המיוחד **ארי אבנר**, ואיש המחלקה הכלכלית **אהרון דורי**. לדברי־שתו זו של ליבני התנגד מפיק הארוויזיון, **אלכס גיבעדי**.

כהצעת־פשרה הקימו בסופו של דבר ועדה, שבה חברים דורי, גילעדי, **יצחק** („צחי") **שמעוני** והיועץ המישפטי של רשות השידור **נתן שהן**.

דולצ'ין נגד רז

כתב הטלוויזיה לענייני ירושלים והסוכנות היהודית, **אמיר שביב**, ביקש לשח־

כתב רז
דולצ'ין מתנגד

רר מתפקידו מאחר שהתחיל ללמוד באוניברסיטה. על שביב הוטל להיות אחד מעורכי־המישנה של כמעט חצות, ובמקומו מונה לתפקיד זה הכתב **מנשה רז**.

רז אינו שש לתפקיד, והוא מנסה לדחות את רוע הגזירה. אולם ביניתיים הובעה התנגדות לעזיבתו של שביב ולמינויו של רז. דובר הסוכנות, **יוסי הראל**, פנה בעניין זה אל יושב ראש הנהלת הסוכנות **אריה דולצ'ין**, והשניים החליטו כי אין הם מעוניינים בחילופין. דולצ'ין עומד לשלוח מיכתב למחלקת החדשות, ובו הוא מבקש למנוע את פריעתו של שביב מהתפקיד ואת מינויו של רז.

מנהל מחלקת החדשות, חיים יבין, איתן בדעתו שעל רז לבצע את התפקיד למרות התנגדותו של דולצ'ין.

כרמית גיא מתחתנת עם החבר של דינה כהנוביץ

✷ דן כנר מכחיש שהוא מתגרש ✷ החרשים־אילמים דורשים מבט "פרטי" ✷ יבין הרחיק את ניר

● הכניסה ללבנון אסורה

ביום הרביעי האחרון מסר הכתב לענייני ערבים, **אחוד יערי**, ידיעה במבט, כי גורמים ישראליים מנסים להפחית מן הקשר עם הנוצרים בלבנון (ראה עמודים 13—12). למחרת היום, הכחיש מבט את עצמו. בידיעה מטעם **עמירם ניר**, הכתב הצבאי של הטלוויזיה, נמסר כי גורמים ישראליים אינם מנסים להפחית את הקשר עם הנוצרים בלבנון.

ביום השישי אירע הפיצוץ במערכת החדשות. יערי טען, כי לא ייתכן שידיעה שלו תוכחש

מנחם יבין וכתב ניר
מיכתב הדחה מלבנון

מבלי שישאלו אותו קודם־לכן, והודיע כי בדק את הידיעה בשנית אצל מקורותיו, הידועים כמהימנים ביותר, וכי הוא עומד על אמיתותה.

בשיחת־בירור, שהתקיימה בחדרו של מנהל מחלקת החדשות, **חיים יבין**, דרש יערי כי הסיקור של כל הנוגע בלבנון יהיה בילעדי שלו, וכי לעמירם ניר לא תהיה בו דריסת־רגל. ניר, כמובן, התנגד לכך. בין השניים קיימת מזה חודשים רבים תחרות לגבי לבנון, וניר לא רצה להפסיד שטח־סיקור זה. יש לכך משמעות מדינית, כי ניר הוא כתב צבאי, הניתון ממקורות צבאיים, ואילו יערי הוא מיזרחן, שיש לו גם מקורות נוספים.

בסופו של דבר החליט יבין לגרש את ניר מלבנון. הוא הודיע, כי החליט שהמסקר הבילעדי של לבנון יהיה אהוד יערי. יערי לא הסתפק בכך ודרש לקבל את ההחלטה בכתב, כדי למנוע אי־הבנות בעתיד. יבין נעתר לדרישתו.

● העיתונאים רוצים תחזית

אגודת־העיתונאים פנתה להנהלת הטלוויזיה, ודרשה, כי תחזית מזג־האויר לא רק תוקרן מעל גבי השיקופית, אלא גם תקוריין ע"י מגיש מבט. תשובת הטלוויזיה לאגודה היתה הצעה להפנות את העיתונאים לגלי צה"ל, שם משדרים את מהדורת מבט מדי ערב, והקריין גם קורא את התחזית.

● כרמית גיא מתחתנת

חדשות טובות למעריציה של הקריינית **כרמית גיא**. כרמית בת ה־28 עומדת להינשא בשבועות הקרובים. אולם פטור בלא שערוריונת קטנה, אי־אפשר. על־ידי נישואיה עוררה עליה כרמית חמתם של ידידים רבים בטלוויזיה.

הסיפור החל כאשר נסעה אחת מעובדות־התחקיר של עלי כותרת, **דינה כהנוביץ**, לטיול בחוץ־לארץ. כהנוביץ בת ה־34 הותירה אחריה בארץ חבר אהוב, היסטוריון ומבקר סיפרותי בשם **אלי שאלתיאל**, דמות ידועה בירושלים, אלמן ואב לילד בן 8. לדיברי כהנוביץ היו היא ואלי אמורים להינשא כאשר תשוב מחו"ל. "בעיקר נקשרתי לבן של אלי, שהוא ילד נהדר," סיפרה כהנוביץ לידידותיה, ששמחו בשימחתה.

כששהתה דינה בחוץ־לארץ, פגש אלי בכרמית. כעבור ימים אחדים החליטו השניים להינשא, וכשחזרה דינה לארץ, קיבלה הלם כאשר הודיע לה אלי על חילופי הכלה.

אולם אחרי ששככו הכעס והעלבון, הצטרפה גם דינה אל ידידיה של כרמית, המברכים אותה לרגל נישואיה.

● דן כנר מכחיש גירושין

לעומת תחונתה של **כרמית גיא**, המפעימה את הטלוויזיה, מסעירה את הבניין שמועה אחרת: **דן כנר** ואשתו היפהפיה **דפנה זוב**, דיילת אל־על, עומדים להתגרש. רואת שבועות אחדים אחרי שנולדה בתם הבכירה.

דן מכחיש את השמועות האלה, אם כי הוא מודה שהן הגיעו גם אליו: "עוד לפני שהתחתנו סיפרו שאנחנו מתגרשים. זה בא בגלים. עכשיו בא עוד גל." לדן יש גם הוכחות שאין הדבר נכון: "דפנה סיימה עתה שלושה חודשי חופשת־לידה שקיבלה מאל־על, ובשבוע הבא היא נכנסת לשנת חופשה ללא תשלום. אם היא היתה מתגרשת ממני, היא היתה חוזרת לעבוד באוויר!"

דן כנר מספר כי מעולם לא היו מאושרים כמו עתה.

● מקלטונים

איש הכל־בו ברשות השידור, **נימים מיזרחי**, רב עם סמנכ"ל הרשות **שלמה עבאדי**, והחל מכנה אותו "עבאדי החלבי." עבאדי, שהוא ממוצא סורי, נעלב, וטען: "אני לא מחלב, אני מדמשק, ויש הבדל גדול" ✷✷✷ יושבת־ראש ועדת־החינוך של הכנסת ח"כ **אורה נמיר**

קריינים גיא וכנר
מתחתנת ומכחיש גירושין

נזפה קשות בעבאדי, שהשתתף עם כמה חברים נוספים של הנהלת רשות־השידור בישיבת הוועדה שלה, שדנה על רשות־השידור. אחרי שעבאדי התפרץ כמה פעמים לדבריה של נמיר, היא אמרה לו: "אני לא יודעת מי אתה בדיוק, אבל אתה חצוף. כאן זה ועדה של הכנסת, ואני רוצה שתדע בפני מי אתה עומד. אתה תדבר רק כשתקבל את רשות־הדיבור, או שאני אוציא אותך מכאן." ✷✷✷ בשבוע שעבר החלו מצלמים בטלוויזיה סרט בשם פרופסור קרין, על רדיפות יהודות רוסיה, שמביים העולה החדש מרוסיה **סטניסלב צ'פלין** על־פי תסריט של עולה חדשה אחרת **נינה ארזנר**. את הסרט מצלמים בחדר הנהלת רשות־השידור ✷✷✷ תקלה לא־נעימה אירעה ל**אלכס גילעדי**. הוא איבד את ספר־הטלפונים שלו. שבו היו מיספרי־הטלפון של כמה מאות צעירות בכל רחבי הארץ, ידידותיו של אלכס הרווק ✷✷✷ לפחות שיחת־טלפון אחת הגיעה למרכזיה של הטלוויזיה, אחרי שנודע כי גיבורי סידרת האחים עומדים להגיע לארץ. היתה זאת שיחה מאיש שהציג את עצמו כקבלן־עפר, שביקש לדעת היכן יתגוררו האחים, ושאמר: "יש לי להציע עסק גדול לחברת האמונד."

22. 11

יום רביעי

● **שאלה של זמן (5.30).** החידון מוקדש לחדרה של פעם. כאשר היו שותלים אקליפטוסים כדי לייבש את הביצות בעזרת כפות־הרגליים ולוקים בקדחת או בדלקת־רירות. החידון הוא בעיקבות סיפרו של יגאל בן נתן, החאן על הגבעה, ויובא בו סירטון ישן של נתן אכסלרוד על עבודת חלוצי חדרה. ילדי חדרה יפגינו את בקיאותם בתולדות עירם, נוסף על רכיבה על סוסים, ונירה רבינוביץ תתן את החלק האמנותי.

● **האחים (8.00).** מרי, האם, היא ג'ין אנדרסון, הולמת שוב. היא קוראת לי־ג'ין, קייט אומרה, ומזהירה אותה, כפי שעשתה פעם לי־ג'ניפר, ג'ניפר וילסון, מפני נישואין עם בנה דייוויד, רוברט צ'דוויק, ומצליחה להרגיז את הצופים. קודם־לכן מתרחשות התפתחויות מעניינות בי־פרשת המסוס האבוד מהשבוע שעבר, וג'ניפר מגיעה עם הי־תביעה במישפט התנועה שלה

מארי האמונד

הולמת שוב

לעיסקה, שלפיה היא מודה בעבירה קלה ומקבלת רק קנס, וזוכה שוב באישור אהבתו של אדוארד, פטריק או'קונול.

● **מוקד (9.30).** מה בין התוכנית מוקד לסרט גריד, המוצג עתה ברחבי הארץ? המפיק שלמה ארד מכנה את גריד "מוקד": על שום שערו של מפיק ומגיש התוכנית טוביה סער.

● **מבעד לזכוכית ה־אפלה (10.00).** סירטו של אינגמר ברגמן מ־1964, שזכה בפרס האוסקר כסרט הזר הטוב ביותר. הסרט, שהוא פרק ראשון של טרילוגיה, מתאר 24 שעות בחייה של מישפחה המתגוררת על אי בודד. האב סופר, אשר הזניח את מישפחתו למען הכתיבה ועימו חתנו, בנו ובתו הסכיזופראנית קארין. האב מגלה את מחלת

מוקד: סער
שעה 9.30

בתו, עוקב אחריה מרחוק, כסופר, ומתעד את כל שלבי מחלתה. היומן מתגלה על־ידי קארין, שקוראת אותו ומצבה מחמיר. הסופר וחתנו, בעלה של קארין, יוצאים לדיג וקארין נשארת רק עם אחיה. היא מפתה אותו, ואז מתמוטטת. השחקנים הם שחקניו הקבועים פחות־או־יותר של ברגמן.

23. 11

יום חמישי

● **משחק השבוע (8.00).** חובבי הספורט וחובבי הדברים היפים, מוזמנים לצפות בקרב־הטניס המרתק, שנערך ביום השלישי השבוע בין ביורן בורג וגרולייטים ב־איצטדיון יד־אליהו, על הסכום של 665,000 לירות. הקרב בין השניים אמור להיות מרתק, אחרי שבמישחק השבוע, ב־יום החמישי האחרון, שידרה

צפייה במקום

370 לירות

הטלוויזיה קרב אחר ביניהם שנערך באנגליה, בוימבלדון. הבאת שני הטניסאים ארצה והפרס שיקבל המנצח, מגיעות למיליון לירות — מה ש־מחייב את המארגנים, אחד הצהרונים וחברת השוקולד עלית, לדרוש ולקבל 370 לירות לכרטיס אחד לידי־אליהו.

● **מאבק על המחר (9.30).** יש המכנים את ה־תאלידומיד אסון־המאה. אלפי מישפחות, שבהן רצתה האם לשכך את כאביה בזמן ההריון ורכשה בבית־המרקחת ללא מירשם את הגלולה, הוכו ב־אסון. נולדו בהן ילדים בעלי מומים קשים. בארצות־הברית נהגו האמהות שנפגעו מהגלולה להגיש תביעות של מיליוני דולארים כנגד החברה המייצרת. ב־1962 נולד לבני הזוג היפאני ארי בנם תאקאשי, כי שהוא בעל־מום כתוצאה מנטילת התאלידומיד על־ידי אמו. בני־הזוג החליטו להעניק לבנם חיים נורמאליים ומאו־

קינג: וינפילד
שעה 10.20

שרים ככל האפשר. המצלמה עקבה במשך שנים רבות אחר בני הזוג ובנם בעל־המום ב־ניסיונות אלה, והביאה למסך סרט רגיש ומרתק.

● **מרטין לותר קינג (10.20).** השחקן המגלם את דמותו של קינג, פול וינפילד, ערך מחקר מעמיק על חייו של המנהיג הכושי הדגול לפני שהסכים לקבל את התפקיד. מפיקי סרטים והצגות חששו לתת לו תפקידים בגלל חזותו המגושמת, ועד לסידרה הטלוויזיונית הוא השתתף בסרט אחד בלבד, שלא הוקרן בארץ, איש הקול, לצידה של ססיליה טייסון המגלמת בסידרה הנוכחית את דמות אשתו. איש הקול היה הצלחה גדולה, ווינפילד היה מועמד לאוסקר. וינפילד מופיע בעיקר בהצגות בניו־יורק, ומשתדל להופיע בהצגות של שחורי־עור. בראיון לעיתונות הביע פעם מישאלה להקים תיאטרון כושי מיוחד. "תיאטרון שיתבסס על העבר המעיק וההווה המבטיח."

24. 11

יום שישי

● **סרט ערבי (6.02).** אנשי הטלוויזיה הערבית טוענים, כי בגלל הבעיות הכרוכות בהשגת סרטים ערבים המושגים, לדיבריהם, באמצעים כמעט־מחתרתיים, אין באפשרותם לדעת — עד סמוך לשעת הקרנת הסרט — איזה סרט יוקרן בכל שבוע.

● **השבוע יזמן אירועים (8.20).** בבניין הטלוויזיה לוחשים, כי היחסים הטובים בין מנהל מחלקת החדשות חיים יבין לבין עורכת השבוע יעל חן הסתיימו, וכי באחרונה נערכה ביניהם שיחה קשה, שבה התבטאה חן כלפי יבין בחריפות גדולה. יבין עצמו מכחיש זאת, וטוען: „זו רכילות שפלה. היחסים ביני לבין יעל ממשיכים להיות מצויינים." אם נערכה שיחה כזו אם לאו, לחן יש טענה מוצדקת כלפי יבין. מאחר ש־

השבוע: חן
שעה 8.20

יבין מגיש, בניתיים מזה חצי־שנה, את היומן, הרי הוא כותב את הפתיחים לכל כתבה. הפ־

יעל חן נגד

הפתיחים

תיחים של יבין גולשים לא פעם לכתבה עצמה, המהווה אחר־כך חזרה עליהם.

● **גלגלים (9.20).** הפרק הראשון יהיה ארוך במיוחד. בטלוויזיה עשו ניסיונות שונים לחתוך פרק זה לשניים, אולם מבחינת התוכן אי־אפשר היה, כיוון שהפרק מביא את הרקע לעלילה כולה, כך שגלגלים יימשך, הערב, שעה וארבעים דקות. החל מהשבוע הבא יחתכו את הפרקים המקוריים לשניים, וכל פרק ישודר יהיה בן 50 דקות בלבד. בגלל אורך הסרט, לא ישודר קונצרט ליל־השבת ומייד אחרי גלגלים ישודר הוואי חמש אפס. בפרק של השבוע משתממת גיבורת הסידרה, אריקה טרנסטן, השחקנית לי רמיק, בתו של יושב־ראש מועצת המנהלים של חברת־מכוניות גדולה ואשתו של אחד ממנהליה אדם טרנסטן, השחקן רוק הדסון. שני בניה גדלו, יש לה הכל, בעלה משקיע את כל זמנו בפיתוח דגם חדש של מכונית. היא מוצאת לה עניין בנהג מירוצים מפורסם סיר פילודנהל, השחקן ג'ון בק. כל אותה עת עוסק טרנסטן בשיכנוע אביה של אשתו, לואל באקסטר, השחקן רלף בלאמי ונשיא החברה היוב הוויטסון, טים או'קונור, לתמוך בפרוייקט החדש שלו.

25. 11

שבת

● **חידושים והמצאות (8.30).** המצאת המאה, כך נקראה לפני יותר מ־10 שנים ההמצאה שבה עירבבו בטון בגרגרי־פחם. לתירכובת זו השפעות, הנובעות מכך שהבטון הפך מוליך חשמל. בתים הנבנים מבטון זה יכולים להיות מחוממים בזול, ישר בקירות, תאונות הנגרמות מהצטברות חשמל סטאטי נמנעות, וכבישים קפואים מופשרים. ל־

מאבד'ם סרטים

מחומר כחוב

מי שאינו יכול ללא עכברים מוקדש הפרק השני, המספר על גלאי עכברים הפועל על אור אינפרא־אדום. הפרק השלישי מוקדש לעקרת־הבית — מכונת־סריגה חדשה הסוחרגת ללא מחט, והפרק האחרון מספר על שיכלול של מכ"ם היכול לפעול בכל תנאי מזג־האוויר.

● **גזר־דין מוות (שעה 10.10).** שוב סרט־מתח שעליו אין הטלוויזיה מסוגלת למסור ולו פרט אחד, מלבד שמו והעובדה שמשתתפים בו השחקנים לורנס לקינבין וניק נולט, מי שגילם את תפקיד אחיו של הסנאטור רודי ג'ורדאש בעני ועשיר חלק א', ב־אחרונה התקיימה פגישה בין דובר הרשות משה עמידב ל־בין האחראית על סרטים קנויים, מרים רוטשילד, במטרה לנסות להביא לכך שמחלקת הדובר תקבל חומר המגיע אל רוטשילד יחד עם הסרטים עצמם. סיגנון העבודה של רוטשילד הוא מן הידועים בבניין הטלוויזיה. במחלקתה כמעט שאי אפשר למצוא דבר, ופעמים רבות קרה אפילו שסרטים נעלמו ערב הקרנתם. רוטשילד, שעברה מזמן את גיל הפרישה, פשוט מאבדת פעמים רבות את החומר הפיראטי המגיע עם הסרט. וטוענת אחר־כך כי לא קיבלה אותו כלל. רוטשילד, שברשות

מוות: רוטשילד
שעה 10.10

מלגלגים על הוותק הרב שלה בעבודתה וטוענים ש„אפילו בבולדוזר אי־אפשר יהיה להוציא אותה מכיסאה." גם מתנגדת לכך שחומר־רקע יופיע בעיתונים. היא מקבלת בעניין זה תמיכה מהבוס שלה, יצחק („צחי") שמעוני, שטען לא מכבר: „כשיהיה לרשות השידור עיתון משלה, נמסור לו חומר; לעיתונים האחרים איננו חייבים דבר." גישה זו אינה מפריעה לשימעוני לתת־ראיין בכלי־התיקשורת.

26. 11

יום ראשון

● **מסע בין כוכבים (5.30).** מצ'סטה מגיע לכוכבים. מר ספוק, הידוע בעיקר בגלל אוזניו המתודות, נוחת על כוכב מורסקי־312 ושם נתקל ביצורי־ענק המתנפלים עליו. הורגים שניים מאנשי ציוותו, פוצעים אותו ומאיימים על הספינה. הסוף, כמובן, טוב. עם התפתחות העלילה מתברר כי הכוכב הוא מיתי שלה השחקן המגלם את ספוק, ליאונרד נימוי. ניתי, יליד לוס־אנג'לס, שירת בצבא האמריקאי בלהקה צבאית. כשהשתחרר עסק בעבודות שונות, ביניהן מכירת יריקות ודוורות. בסידרה מסע בין כוכבים החל לשחק לפני 14 שנה וזו הביאה לפירסומו הרב ולאמונתו ביצורי־חלל ובעצמים בלתי־מזוהים. בינתיים שיחק כבר בסרטים אחדים וכתבה, בין השאר לצידו של פיטר פאלק, כוכב קולומבו.

● **מבט שני (9.30).** הסרט הרביעי והאחרון על

סוגרים את

בתי־הסוהר

בתי־הסוהר בארץ. נראה כי לסידרה זו מגיע צל"ש בתחום העריכה. מי שהיתה מוכירת תיאטרון הבימה, תמר („תמי") גור, שערכה את הסרטים, עשתה כאן עבודה מצויינת, שהצליחה במידה מסויימת לחפות על שגיאות העורכים, המפיקים והכתבים של ארבעת הסרטים. הערב מוקדש סיור בתי־הסוהר של הטלוויזיה הישראלית לפתרונות אפשריים למצב, באמצעות פרוייקטים ניסיוניים הנערכים בארץ.

● **לו ראית מה שאני**

מבט שני: גור
שעה 9.30

ריאה (10.00). במיסגרת תיאטרון הכורסה, דראמה מבולבלת שהופקה ובויימה על־ידי קים מיקס. משבר מישפחתי עם האשה. האח הצעיר רוצה לפתוח מיספרה מישפחתית ועורך מסיבה לכבוד האירוע. למסיבה מגיעים הכוכב, המגולם על־ידי השחקן לסלי סאנדס, אשתו עמה הוא מצוי במשבר, אן קארול ובתם התינוקת. הוא רוצה להשלים, היא אינה יודעת אם היא רוצה בכך, אבל מוכנה לבלות איתו במסיבה. בינתיים פוגש הבעל הרוצה להשלים את חברה הקודם של אשתו — נושא חלוצותיה ותיסכוליה, השחקן טרוור באינסטר, והשניים חושבים על עיסקה משותפת שתבוא, כמובן, על חשבון הסיכוי לאיחוד המישפחה.

27. 11

יום שני

● **טרזן (ירדן, ערוץ 3 שעה 6.30).** שוב צוועדת התחנה הירדנית בראש. היא מתחילה בשידור סידרה של

טרזן חוזר

למסך

סירטי טרזן עם כוכבים שונים — ביניהם אם כי לא הערב, ג'וני ויימילר המפורסם. מומלץ למבוגרים, בדיוק כמו לילדים.

● **החכובות מרחוב ההפתעות (8.30).** מארחות הערב את קוני סטיוונס.

● **הקרן (ירדן, ערוץ 6 שעה 9.10).** סידרה אנגלית על אלמנה צעירה ויפה השחקנית לינט דיוונס, שירשה מבעלה את עסקיו הרבים ואת החברות והקרנות שלו. האלמנה מחליטה להתמודד עם עולם העסקים הבריטי המכופתר, ונאלצת גם להתמודד עם כמה מעובדי ידידי בעלה המנסים לחזר אחריה בגלל עושרה, יופיה ומעמדה בחברה. תוך שהיא מסתבכת מדי־פעם בהרפתקות־אהבים, ביניהן עם

חכובות: פיזי
שעה 8.30

צעיר העובד למענה, שהוא הומוסכסואל, שוחה האלמנה היטב במיגזר העיסקי ושולטת בו ביד רמה, לפחות כבעלה המנוח.

● **נער השעשועים של העולם המערבי (9.30).** סרט שהיה אמור להיות מוקרן לפני שבועות אחדים, אך נידחה בגלל השביתה. במחלקת הדובר רשות־השידור לא היו אז פרטים, והם מסרו, כי הסרט מתאר את מעלליו של פלייבוי ידוע. אולם נראה כי בכל רע יש גם טוב. השביתה הביאה לכך שהיה זמן לבדוק במה באמת מדובר בסרט, ומתברר כי אין כל קשר לפלייבוי. נער־השעשועים של העולם המערבי הוא סרט אירי המנסה להביא, בצד העלילה, גם תמונות ורגשות מחיי עם מיוחד זה. המחזה, שנכתב על־ידי ג'ון מילינגטון סינג, מתאר צעיר אירי הבורח מפני החוק אחרי שהרג את אביו. הגיבור, שאותו מגלם גארי ריימונד, זוכה באהדת התושבים העזורים לו לברוח, מפני שהכירו את אביו ואת יחסו של האב כלפיו. בין העוזרים לו גם צעירה המאוהבת בו והחולמת על נישואין עימו, אך מתפכחת באופן אכזרי כשהיא מגלה את פרצופו האמיתי.

28. 11

יום שלישי

● **סמנטה (ירדן, ערוץ 3 שעה 6.55).** סמנטה הזכורה לטוב, הקוסמת של לפני שלוש שנים בטלוויזיה הישראלית, חוזרת למסך הקטן, הפעם בירדן ובלוויית בתה.

● **חגיגה בנביעות (9.30).** כאשר נערך פסטיבל הפופ המפורסם של נביעות, שלחה לשם הטלוויזיה שני צוותים. האחד בראשותו של אורי גולדשטיין, אשר היה צריך להכין כתבה למבט וכתבה זו להשבוע יומן אירועים, השנייה בראשותו של חיים („קיימ'ל") גיל, שעליו הוטל להכין סרט שהיה צריך להיות מוקרן אז, ואף להימכר לחוץ־

נביעות: רביץ
שעה 9.30

לארץ. שני הצוותים חזרו, אולם הטכנאים סירבו להקרין את הסרטים שלהם, כיוון שחלק מהצילומים נערך אחרי שעת חצות, שעת הסנקציה של הטכנאים. הכתבות של גולדשטיין נזרקו לפח. אולם לגבי הסרט הארוך של חיים גיל החל משא־ומתן ארוך ומייגע. בסופו של דבר התקפלו הטכנאים, והסכימו לשידורו. גיל צילם את הזמרים, ריאיין את הזמרות וניסה להוש את הקהל. אחד הסיפורים מאותם שלושת ימי נביעות נגע לזמרת יהודית רביץ. רביץ היתה במצב־רוח רע בנביעות, כיוון ששם הופיעה גם מתחרתה, נורית גלרון, שזכתה בהצלחה גדולה. כשפנה אליה חיים גיל וביקש לשוחח עימה, חשבה שזהו עוד מעריץ מגדנד, ו־

הטכנאים נכנעו

למוסיקת הפופ

השיבה לו בגסות. רק אחרי שנודע לה מי הפונה ומדוע, רדפה רביץ אחרי גיל, אבל אז הוא כבר לא הסכים לדבר איתה. נוסף לגלרון ולרביץ יופיעו בסרט גם שלום חנוך, ארי אל זילבר ולהקת ברוש, הכוכב העולה דויד ברוזה, שלמה ארצי, יגאל בשן, ריצ'ר הייבנס ולהקת שמפיין, ששניהם הגיעו לנביעות במקום ג'ון באאז שביטלה את הופעתה, כשגילתה ברגע האחרון שנביעות היא לאמיתו של דבר שטח כבוש, והכוכב צביקה פיק.

● **זו גראנט (10.25).** הכוכבת של הערב היא הסיעתונאית בילי גיומן אותה מגלמת השחקנית לינדה קלסי. בילי מסקרת קרב־יריות שיגרתי בין כנופיות במזרח לוס־אנג'לס ומוצאת עצמה, כהרגלה המעצבן, מעורבת אישית.

קולנוע

סרטים

ההתקפה המוחצת

קארלוס סאורה עבר בירושלים את מיבחן האש. אחרי שסירטו קריאת העורב הובא ארצה בדחילו־וברחימו, מלווה בתשוקת כבדים אבל הצליח למשוך מיספר לא־מבוטל של צופים, מותר להביא סרטים נוספים משלו.

ובכן, הסרט הבא של סאורה שיוצג ב־קרוב הוא אנה והזאבים, סרט שעשה ה־במאי שלוש שנים לפני קריאת העורב, וש־עניינו העיקרי הוא הדגמת האיוולת המוח־לטת שבמוסד הצנזורה, באשר הוא. לא מפני שהסרט הזה מדבר ישירות על צנ־זורה (אם כי הדבר מוזכר גם הוא). אלא מפני שהצליח לעבור מתחת לאפם של „מוהלי" המישטר הפראנקיסטי; הוא אפילו ייצג את ספרד של הגנראליסימו בפסטיבל קאן, למרות שיש בו התקפה פרועה ואכז־ריח ביותר על ספרד ועל המישטר הפולי־טי שבו היתה נתונה באותו הזמן.

שלא כבסרטיו האחרים, הפעם יצא סאורה לדרך, למן הרגע הראשון להכנת הסרט, במחשבה של הטפה פוליטית שבמרכזה שלושת הגורמים העיקריים לעיצוב אורח החיים בארצו: הדת, הצבא והבורגנות ה־אמידה. „זהו הסרט המנותק ביותר מן המציאות שעשיתי," מודה סאורה. „הכל מתרחש כאן על מישור המשל."

ג'ראלדין צ'אפלין וחוזה לויו ב„אנה והזאבים"
הביקורת הריעה

סטלה מיגמרת ביפאנית

באיטליה קוראים לזה פופ למון ובספרד פולו דה למון; בגרמניה ובשוויץ זה מכונה איס אם שטיל (קרח על מקל) וב־בריטניה למון פופסיקל. בארצות־הברית קוראים לזה פשוט: להתבגר. אולם למרות השוני בשמות חוזרת התופעה על עצמה בכל מדינה ומדינה: אסקימו לימון הישר־אלי, סרטו של הבמאי בועז דוויזון, זוכה לקבלת־פנים בינלאומית חמה וחסרת תק־דים, שישום סרט ישראלי לא זכה בה קודם לכן.

בלשון המיקצועית של מפיצי הסרטים כבר זכה אסקימו לימון לכינוי סליפר. זהו כינוי המוענק לסרטים אלמוניים, שאינם מקושטים בכוכבים ידועי־שם, שאיש לא ניבא להם הצלחה מיוחדת, ההופכים בין־לילה לשוברי־קופות בינלאומיים. פחות משנה מאז הוקרן לראשונה על המסכים בישראל שבר אסקימו לימון את כל שיאי הקולנוע המקומי בארץ, הציב שיא חדש במספר הצופים שראו אותו (מיליון ו־300 אלף), כשהוא מקדים אף את מחזיקי השיי־אים הקודמים סאלח שבאתי וקזבלן. עתה הוא עומד לשבור שיא נוסף: הוא יהיה הסרט הישראלי הראשון הניצב בין להיטי הקולנוע העולמיים, שמספר הצופים שיראו אותו בעולם יעלה פי כמה על מספרם של אלה שראו אותו בארץ.

בגרמניה מוצג אסקימו לימון ב־80 ערים זה השבוע השלושים ברציפות, כשהוא מוסיף למלא אולמות. במדינות כמו שווייץ והולנד הוא הפך ללהיט קולנועי המתחרה בהצלחה עם סרטים אמריקאים כמו שיג־עון המוסיקה וגריז. בשבוע שעבר החלה הקרנתו ב־40 בתי־קולנוע בבריטניה, שם הקדיש לו „התנ"ך של תעשיית הקולנוע הבריטית", ירהון הקולנוע פילמס אנד פילמינג, את תמונת השער שלו. בשבוע הבא עומדת רשת ההפצה הצרפתית הנוד־עת גומון להפיץ אותו ב־40 בתי־קולנוע בפאריס ובערי צרפת הגדולות האחרות. תוך זמן קצר הוא ייצא אל המסכים ברחבי ארצות־הברית ואמריקה הדרומית במאות עותקים. הדים מהצלחה חובקת־עולם זו מגיעים גם מיפאן, ספרד ומאיי הודו ה־מערבית.

בכל מקום שבו מוקרן הסרט מופץ גם תקליט פס־הקול שלו, המורכב מלהיטי סוף שנות ה־50', חברת סי־בי־אס הבינלאומית מצליחה בזכותו של הסרט למכור את ה־תקליט הנושא את שמו במאות אלפי עות־קים. בימים אלה מנסה אסקימו לימון לס־לול לעצמו את הדרך גם לתחרויות היוק־רתיות של פרסי גלובוס הזהב והאוסקר בארצות־הברית.

זה קרה לכולם. אין עוד ספק: בפעם הראשונה הצליח סרט ישראלי לפרוץ אל מסכי הקולנוע הבינלאומיים. והוא עושה זאת לאור־דווקא בזכות היותו ישראלי. מפיציו ברחבי העולם אינם מציגים אותו כסרט ישראלי. ברוב המדינות שבהן הוא מוצג שונה פס הקול והשחקנים מדברים בשפת המדינה. בגרמניה צועקת סטלה ה־מיגמרת בגרמנית, באיטליה — באי־טלקית וביפאן ביפאנית. אבל ישראליותו של הסרט אינה ניתנת למחיקה. היא קופ־צת לעיני הצופים מהשלטים בעברית, ה־מופיעים ברקע צילומי הסרט, או מדגלי המדינה ותמונת הרצל המופיעים בסצנה של טכס סיום שנת הלימודים בגמנסיה. דווקא העובדה שניתן להציג את הסרט בכל מקום בעולם, כיצירה קולנועית אוני־ברסלית שכל צופה יכול להזדהות עימה, ולא־דווקא כמשהו הנושא עליו חותם של תעמולה ישראלית היא כנראה שגרמה ל־פריצת־הדרך הזאת, שתעשיית הסרטים הישראלית ייחלה לה במשך שלושים שנה.

מה סוד הצלחתו של אסקימו לימון? איך הוא מצליח למשוך אליו מיליוני צו־פים ברחבי העולם ולקצור ביקורות נלה־בות בכל מקום בו הוא מוצג?

„אני חושב שזה מפני שאסקימו לימון הוא סרט כנה ואמיתי," אומר בועז דוויד־זון. „בגלל האמינות שלו הוא יוצר הזדי־הות אצל הקהל בכל מקום. הלכתי לראות הקרנות בכל מיני מדינות. לא קרה לי פעם שמישהו — ויהיה זה המקרין או ממאטא האולם — לא יבוא אלי ויגיד: ,תשמע, דבר כזה בדיוק קרה לי כשהייתי צעיר.'"

„אולי זה כראי." „בכל מקום הקהל מקבל את הסרט בהתלהבות," אומר המפיק יורם גלובוס. „לא איכפת לאיש שהסרט

אופליה שטראלר וצחי נוי ב„אסקימו לימון"
פריצה אל המסכים הבינלאומיים

צולם בישראל. הם מזדהים עם הגיבורים מפני שהם רואים את עצמם על הבד. זאת הפעם הראשונה בהיסטוריה של סרט ה־ישראלי שאנשים ברחבי עולם עומדים בתור כדי לראות סרט ישראלי. הם מת־ייחסים אליו כאל סרט ככל הסרטים. ומה שחשוב ביותר, שבעיקבות הצלחתו התי־חילו מפיצים בכל העולם לגלות התעניינות בתעשיית הסרטים הישראלית ומבקשים לדעת אצל המפיקים המקומיים אם יש עוד סרטים מסוג זה."

„מה שמרגיז אותי," טוען בועז דוויזון, „זה הפרובינציאליות של כמה מבקרי סר־טים ישראליים. כל השגים הם צועקים: היכן הסרט הישראלי שיפרוץ את הדרך לעולם הקולנוע הבינלאומי ויכבוש את ה־עולם? כשסוף סוף קורה דבר כזה לסרט ישראלי, בא מבקר כמו יצחק בן־נר, מעקם את האף, טוען שזה סרט נורא ושאני נורא־לא־מוכשר. אז אם צריך להיות לא מוכשר כדי שחברות ההפצה הבינלאומיות יתחילו לרוץ אחריך, אולי כדאי להיות כזה."

צ'אפלין ופרנן־גומז
הצנזורה נכלמה

הסיפור — פשוט. צעירה זרה באה לש־מש אומנת בבית שבו גרים שלוש בנים מבוגרים עם אמם הישישה. בית כפרי, מנו־תק ממקום יישוב, שבו מחיצות ברורות בין אדונים למשרתים; בית שבו המסורת שולטת ביד ברזל, ואיש אינו מעז לערער על שילטון זה.

טירוף דתי. זוהי ספרד בזעיר־אנפין. בן אחד סובל מטירוף דתי מתקדם, מסתגף בתוך מערה בחצר, ומקדיש חייו לישו כאשר אינו חושק בגופה של הגערה. בן אחר מקשט את עצמו ואת הבובות שבחד־רו במדים חגיגיים, מצטעצע בפולחנים צבאיים, אם כי אין כל סכנה שייצא אי־פעם למילחמה ואין כל רמז לכך שהיה מסוגל לעמוד במיבחן כזה. ואילו הבן ה־שלישי, המעודן, הכאילו־מתורבת מבין ה־שלושה, הוא רכיכה חסרת כוח־רצון ו־יכולת־החלטה. גם שניים אלה חושקים, לפי דרכם, באומנת הנאה, ומנסים לזכות בחס־דיה — כמובן, מבלי לתת דבר מעצמם בתמורה.

אולם הדמות המפחידה והמיפלצתית מכולן היא זו של אם מישפחה, אשה מז־דקנת הסובלת מקצרת, והמגפנפת במח־לותיה ובנכותה כבשוט, שתחתיו היא מח־זיקה את כל בני הבית תחת מרותה, כ־אשר מטרתה המוצהרת ברורה: אסור ש־ישתנה משהו באורחות החיים, ביחסים בין האנשים, בצורת המחשבה ובחינוך. בצד כל אלה גדל דור צעיר, המשקיף בעיניים מאשימות על הקורה סביבו, דור ש־

מבשר את המבט הנוקב וחסר־הפשרות של הילדה אנה טורנט בקריאת העורב.

דיכוי ניבזי. לא קשה לזהות ולפרש את כוונותיו של סאורה. החנק של חברה החיה תחת מגף של רודנות, הפחד מפני שינויים, האחיזה בדימיונות־שווא כדי להשתמט מן האחריות של המציאות המיידית, ההרס העצמי והצביעות — כל אלה בוטים, ובולטים לעין. קשה להעלות על הדעת שילטון דיכוי נבזי יותר מזה של האם „הדואגת כל־כך לבניה", בדיוק כשם שקשה לתאר ריקבון משכנע יותר של הדת, הצבא והאינטליגנציה הספרדיים.

„מובן שאני מושפע מגויא ומבוניואל," מודה סאורה, כדי להסביר אותה תערובת של סרקאזם אכזרי, אנטי־קלריקליזם והתקוממות. „בכלל, אני חש שאני שואב את השראתי מן המסורת הספרדית, וחבל שהמישטר מקשה עלינו כל־כך לנצל השראה זו." אכן, מאחר שהתכוון מראש לנושא פוליטי בצורה מוצהרת כל־כך, עבד סאורה במשך שנה המיטה יחד עם התסריטאי רפאל אוקונה, כדי להכין תסריט שיאמר כל מה שהכביד על לבם, ועם זאת — להוציא מתוכו כל מילה מפורשת שהיתה יכולה להתפרש כפגיעה במישטר.

„התוצאה היא שזהו התסריט המעובד ביותר שלי," סיפר סאורה, וגם כך נאלץ המפיק שלו לעמול זמן רב עד שמצא את הכסף הדרוש להפקה. המשקיעים לא התקשו להבין את כוונותיו של סאורה, ולא שש להיכנס לעימות ישיר עם השילטון.

למרות הצנזורה. אלא שהמיבצע עבר בשלום. התסריט לא שונה, ועם בתו זוגו של הבמאי, ג'ראלדין צ'אפלין, בתפקיד הראשי של האומנת המפקירה את חייה לקן־הציפעונים המבודד, יצא הסרט לאור, הוצג בקאן, והעיתונות הבינלאומית חייכה מאוזן לאוזן: שוב סידרו את הצנזורה הספרדית. עשר שנים קודם־לכן עשה זאת בוניואל, כשהציג בשם ספרד את וירידיאנה, ואחרי התגובות שקיבל הסרט בפסטיבל, הוא נאסר להצגה בארצו. והנה, סאורה חוזר על אותו התרגיל, משחיר את פני המישטר הפראנקיסטי ללא רחמים, ומוכיח בפעם נוספת כי גם כשיש צנזורה, אפשר למצוא דרכים לומר את שרוצים לומר, כשאצירי המיספריים אינם חשים כלל בנעשה תחת אפם.

סינמטקים

היפאני שבכולם

שלושה הסינמטקים בישראל — בירושלים, בתל־אביב ובחיפה — מסתפקים בדרך כלל בשירות לטעם הצרכן ומציגים שוב ושוב אותם הסרטים שעברו, בדרך כלל אפילו בהצלחה, לפני זמן לא רב כל

במאי יאסוז'רו אוזו
החיים פשוטים

כך את בדי הקולנוע המיסחריים בישראל. זאת במקום לטרוח להרחיב את האופקים הצרים של ציבור הסרטים הישראלי הממוצע. הטענה, שהתמיכה הניתנת להם אינה מאפשרת הפלגות נועזות מדי במיבנה התוכנית, ומשום כך יש תלות מסויימת במספר הכרטיסים שהם מוכרים בכל הצגה, אולי מובנת אבל אינה משנה את העובדות היסודיות.

דווקא משום כך צריך לברך בכל פעם שהסינמטקים חורגים מן המינהג המקובל הזה. לדוגמה, כאשר הם מציגים תוכניות של סרטים גרמנים חדשים, שאין הזדמנות אחרת לראותם בישראל. דוגמות אחרות: כאשר הם מביאים תוכניות של קולנוע נסיוני משנות העשרים; כאשר הם מציגים ריכוז גדול של יצירות במאי אחד (למשל, בולוניני), שהובאו במייוחד לשם כך, או, כפי שזה קורה עתה, כאשר הם מציגים לפני הצופה הישראלי את אחד הבמאים הגדולים ביותר של הקולנוע, שעדיין מוכר כלל בארץ ואף אחד מסרטיו עוד לא הוצג כאן.

הכוונה לבמאי היפאני יאסוז'רו אוזו, ששניים מסרטיו, סתיו מאוחר וסיפור טוקיו, מגיעים לישראל הודות לשירותים הטובים של שגרירות יפאן. מאחר שמדובר בבמאי לא מוכר בישראל, כדאי להקדים ולהכין את המתעניינים. מה עוד, שכדברי מבקר הקולנוע הבריטי רובין ווד: „הצופה הפאסיבי שיילך לראות סרט של אוזו, ישתעמם עד מוות."

חיי המישפחה. אוזו, שנפטר לפני 15 שנים, נחשב היפאני ביותר באופיו מכל הבמאים הגדולים של ארץ השמש העולה. במשך שנים לא עשו היפאנים שום מאמץ כדי להביא את סרטיו אל המערב, מתוך ביטחון מוחלט שהמערב ילהוט אחרי צחצוחי החרבות של הסמוראים או האכזוטיקה של מסתרי העבר האפופים בערפל, לא יוכל כלל להבחין בערכים של יוצר, אשר ב־35 שנות יצירתי התעניין אך ורק בחיי המישפחה של היפאני בן ימינו, בפערי הדורות, בהתפוררות התא היסודי של החברה, ובאירועים הבאנליים והאפשריים ביותר של חיי היום־יום.

דונאלד ריצ'י, עיתונאי אמריקאי החי ביפאן והמהווה את מקור האינפורמציה העיקרי על הקולנוע היפאני בכלל ועל אוזו בפרט, גילה שהיפאנים נידהמו כאשר סיפור טוקיו הוצג לפני כ־20 שנה, באוניברסיטה אמריקאית כימעט בהחבא, וזכה בשבחים. האזרחים ברחוב, שמצאו כי ההגדרה המתאימה ביותר לסרטיו של אוזו היא „בעל טעם יפאני" לא הבינו כיצד יכול בן תרבות אחרת וחברה אחרת לרדת לעומקם.

החיים פשוטים. מאז התפרסמו עליו במערב מחקרים רבים. יש הרואים בו את נושא הנס של השמרנות היפאנית בעימות בין הדורות, את אמן הדיוק וההפשטה (במובן הטוב של המילה), או את מיישם תורת הזן על המסך. את הדימויים שלו משווים ל„הייקו" (חריזה יפאנית בת שלוש שורות — בראשונה חמש הברות, בשנייה שבע, ובשלישית שוב חמש), שגם סרגי אייזנשטיין הושפע מהם. ואילו מישפטו המפתח בסתיו מאוחר — „החיים יכולים להיות פשוטים, אבל בני האדם מסבכים אותם" — מתאים לא רק לסרט עצמו אלא לכל יצירתו של אוזו.

מבחינה חזותית גובל סיגנונו בסגפנות. המצלמה כימעט שאינה זזה, והיא ניצבת בדרך כלל בגובה עיניו של אדם היושב על הריצפה, כדרך היפאנים. המסך ה„ריק", כלומר צילום שאין בו אנשים אלא רק תפאורה, הוא חיזיון תדיר בסרטיו, הן משום שזו דרכו למקם את העלילה בצורה מדוייקת, והן משום שזה עוזר לצופה להיכנס לאווירה של הסצנה. וזאת מבלי להיכנס לכל התיאוריות הסבוכות שמעניקות למסך ריק פרשנויות נוספות.

מחזור החיים. כרוך מושבע שחי עם אמו, אוזו מרבה לדבר בסרטיו על הרגע הקריטי שבו צריך הצעיר לבחור בין הורה בודד לחיים עצמאיים. סתיו מאוחר הוא רק דוגמא אחת לכך. כמי שהרבה לשבת עם חבריו וללגום סאקה בבתי־הקפה של טוקיו, הוא השתמש במה שראה סביבו וסרטיו מתרחשים למעשה בין ארבעה מוקדים עיקריים: הבית, המישרד, בתי־הקפה והמיסעדות. אתרים אלה מרכיבים את החוויה של היפאני המצוי בסרטיו. אוזנו הכרויה הבטיחה שאף שורה מן הדיאלוגים בסרטיו לא תכלול צליל מזויף של מלודרמה או יומרה. כמשקיף נצחי מן הצד, נזהרה המצלמה שלו מהצצה אל תוך גרונה של דמות או אל מאחרי פרגוד הפרטיות שלה: היא נשארת תמיד במרחק בינוני מן האובייקט המצולם, קולטת את ההתנהגות החיצונית ומניחה לצופה לפרש אותה כדי להבין את ניבכי הנשמה. אין בסרטיו אהבות גדולות או טרגדיות גדולות; ואפילו לידה, נישואין או מוות, הם חלק בלתי נפרד ממחזור החיים. אולי משום כך נושאים סרטיו שמות כמו סוף האביב, תחילת הקיץ, בוקר טוב, סתיו מוקדם וכדומה.

סרטיו של אוזו מספקים ניחוח של חיים. על הצופה לפעמה את הטעם.

בלש פרטי לקינוח

בלש בגרוש (דקל, תל־אביב, ארצות־הברית) — עוד אחד מאותם תרגילי קולנוע אופנתיים, שבהם שאמרו אחרים ולהעמידו על הראש.

ניל סיימון („דירה לשניים"), שהוא מומחה ואיש מיקצוע ותיק בהעמדת דברים על ראשם, חוזר אל אותו חלק במיתולוגיה של הקולנוע, שכבר הכניס לו הרבה כסף: פולחן הבלש הפרטי ההוליוודי.

פיטר פאלק, שרבים גורסים כי דמות קולומבו שלו היא מעין קריקטורה מודרנית של האמפרי בוגארט, הופך כאן לקריקטורה של ממש. הוא מגלם את לו פקינפו, בלש פרטי, תוצאה של שילוב התכונות הבוטות והמצחיקות ביותר שבכמה מגיבוריו של בוגארט, החל בסם ספייד, ב„נץ ממאלטה" וכלה בפיליפ מארלו, ב„תרדמה הארוכה" עם ריק בליין ב„קזבלנקה" ומורגן ב„להחזיק ולאבד".

הסיפור אינו חשוב, אינו מתקבל על הדעת ואינו מעניין (זו דרכו של סיימון לומר, כנראה, שגם באותם הסרטים היו הדמויות והאווירה חשובים יותר מן הסיפור). אשר להצחקות, הן רובן בדיאלוג חשנון ומלא התפניות שסיימון

ויליאמסון ופאלק, ציטוטים ובדיחות פרטיות

כותב כבר כלאחר יד, אבל הרבה יותר מזה, הוא טמון בהשוואה שבין הקריקטורות שבסרט, למקור השראתן מלפני 35 שנים ומעלה.

אסקימו צרפתי

גזוז מנטה (אורלי, תל־אביב, צרפת) — **עוד טבילה נוסטאלגית בזיכרונות האישיים של במאית נעוריה בפאריס של תחילת שנות השישים.**

מעשה בשתי אחיות, בנות להורים גרושים, המבלות את החופשות עם האב, ואת שנת הלימודים עם האם. הסרט מתחיל בסופה של חופשה, ומסתיים בתחילתה של החופשה הבאה. הוא מתרכז, ברובו, בחוויות בית־הספר של שתי האחיות (בעיקר הצעירה), בעימותים עם המורות, ביחסים בין חברות לכיתה ובגישושים הראשונים לקראת חיי המין (המחזור הראשון, הסיפורים הבדויים על יחסים אינטימיים ועוד) — ובקווים כלליים יותר, במצב הפוליטי של אותה התקופה, שבה רגשה עדיין צרפת עם ויתורה על אלג'יריה ומישפטיהם של הגנרלים הסרבנים. בד־בבד משוחזרים העימותים עם האם, הקינאה הסמוייה לקשריה עם גבר זר והניצול המשוכלל של המרחק בין האב לאם כדי להשיג דברים שאם־לא־כן לא היו בהישג ידן.

כל זה מסופר בצורה אפיזודית, קטעים־קטעים, בלי עומק מייוחד או התעניינות של ממש בדמויות החורגות מן

תעלולי שנת הלימודים — עד לחופש הבא

המעגל הקטן של המישפחה. הדמויות השרירותיות ביותר, החד־ממדיות ביותר, הן כמובן גם המצחיקות ביותר. בסך הכל זהו סרט מאופק יותר מ„אסקימו לימון".

(המשך מעמוד 13)

ששון ענה כהלכה, ביקש הוכחות כי הפנייה מוסמכת, והציע כי שמעון ייפגש איתו אישית, אגב ביקורו הקרוב ברומא.

„לקנות קצין לבנוני"

מ' שעקבי אחרי הרפתקותיו של ה־מייג'ור האמיץ סעיד חדאד, בוודאי התרשם כי הנה לפניו פטריוט לבנוני, אשר בצר לו השליך את יהבו על ישראל, מתוך מניעים אידיאליסטיים טהורים.

ייתכן שמי שסבור כך יחשוב שנית כאשר יקרא את הקטע הבא מיומנו של שרת. הוא נרשם במאי 1955, זמן קצר לפני ששרת נאלץ לפנות את מקומו על כס ראש־הממשלה, ולהחזיר את התפקיד לבן־גוריון. באותה שעה כבר היה מגוי וגמור עם בן־גוריון וחבר־מרעיו, ובראשם הרמטכ"ל משה דיין ומנכ"ל משרד־הבי־טחון שימעון פרס, לסלק את שרת כליל מן הבמה הפוליטית. הם עשו זאת כעבור שנה.

בפגישה זו השמיע דיין הצעה פשוטה: לקנות קצין לבנוני־נוצרי כלשהו, כקוויז־לינג ישראלי לכל דבר. הדבר הוצע בלי כחל ושרק, כעיסקה צינית המזכירה מיש־טרים מסויימים.

דיין גם לא הסתיר בשיחה סודית זו למה הוא מתכוון: סיפוח כל דרום־לבנון לישראל, עד לנהר הליטני, והפיכת שאר הלבנון למדינה לבנונית־נוצרית, תחת חסות ישראלית.

מן הראוי לזכור כי בשנים ההם טענה התעמולה הערבית בלי הרף כי ישראל זוממת לספח אליה את דרום־לבנון, כדי להשתלט על מימי הליטני. טענה זו נש־מעה באוזני כל אזרחי ישראל כהשמצה מיפלצתית, פרי הדימיון המיזרחי הפרוע. עתה מסתבר כי הדבר היה הרבה יותר קרוב לאמת מכפי שידעו אף הערבים עצמם — אלא אם כן היו להם ידיעות חשאיות מן הנעשה בצמרת העליונה של ישראל.

ועל כל פנים — כל מה שהתרחש בלבנון משנת 1975 והלאה כבר משתקף בקטע זה, שנכתב 21 שנים לפני כן.

וכך רשם שרת:

יום שני, 16 במאי 1955.

אחר הצהריים ניסיון נועז, יזום מצדי, של התייעצות בין מישרד־החוץ וצה"ל, לאחר הפסקה ארוכה. ישבתי ראש. מ־מישרד־החוץ המנכ"ל, לוריא, (גידעון) רפאל, (יוסף) תקוע, נג'ר. הזמנתי גם את טדי (קולק) ואת זיאמה דיבון. מהבי־טחון — בן־גוריון, הרמטכ"ל (משה דיין), ראשי אג"מ מאיר עמית ואמ"ן יהושפט הרכבי, עם סגנו יובל נאמן, ועוד מישהו.

בסעיף הראשון — הרכש מצרפת — לא היה ויכוח רב. הכל הסכימו כי יש לקנות בצרפת מה שרק אפשר, ויש למ־נוע מכירת נשק צרפתי למצריים אם רק אפשר.

ויכוח רב נתעורר בשאלה השנייה — מה ייעשה אם תפלוש עיראק לסוריה, או אם יקום איחוד שתי הארצות בדרך אחרת.

בטרם נתן בן־גוריון תשובתו לשאלתי זו, פתח בבעיית הלבנון. חלומו מאז — להתערב בענייני לבנון ולהביא לידי הכ־רזת קהילייה נוצרית. היה לי פעם וי־כוח רב איתו בעניין זה, וניסיתי להוכיח כי המארונים הם מישענת קנה קצוץ, כי הם מפולגים בפנים, וכי אין בהם גורם שיוכל להסתכן ויוכל לשמש לנו מישען ובעל־ברית של ממש. הוא בשלו.

נוכח אפשרות של פלישה עיראקית לסוריה, התעורר בו אותו יצר מחדש. נזכר כי יש גם דרוזים בלבנון, אשר ברור משום־מה כי יתנו יד להרפתקה של לבנון נוצרית, וכן פקד לטובה את המתואלים.

הרמטכ"ל (דיין) החרה אחריו וגילה צפונות מחשבותיו המרחיקות. לדידו כל מה שדרוש הרי זה למצוא קצין, ולוא בדרגת סרן, לרכוש את לבו או לקנותו בכסף, על מנת שיסכים להכריז על עצ־מו כמושיע האוכלוסייה המארונית. או אז ייכנס צה"ל ללבנון, יכבוש את השטח הבא בחשבון ויכונן שילטון נוצרי ב־ברית עם ישראל. השטח שמדרום ללי־טני יסופח סיפוח גמור לישראל, והכל על מקומו יבוא בשלום.

אם בקול הרמטכ"ל לוא שמענו, ועשינו זאת מחר, גם מבלי לחמתין לאות מבגדאד. אבל בנסיבות הנתונות מוכן הרמטכ"ל להתאזר בסבלנות עד שתעשה ממשלת עיראק את רצוננו ותכבוש את סוריה. בן־גוריון אמנם מיחר להדגיש כי תוכניתו הוא מכוונת לפעולה אך ורק נוכח כיבוש סוריה בידי עיראק.

לא רציתי להיכנס בוויכוח נרחב ונו־קב עם בן־גוריון על התוכנית הדימיונית והרפתקנית — המפתיעה בגולמיותה ובתלישותה — בנוכחות קציניו. הסתפק־תי בהערה כי פירוש הדברים לא הת־עצמות לבנון הנוצרית, אלא מילחמת יש־ראל וסוריה, ולפי סיכוי זה יש לשקול את ההצעות. עם זה קיבלתי הצעת בן־גוריון כי תוקם חוליה משותפת של מיש־רד־החוץ וצה"ל לטיפול בענייני לבנון. לשאלתי מי יתן הוראות לחוליה זו ענה בן־גוריון כי היא צריכה לעמוד תחת „הפיקוד העליון" של ראש־הממשלה.

חוסר־הרצינות שנתגלה מצד האגף ה־צבאי של ההתייעצות בכל גישתו לענייני הארצות השכנות, וביחוד לבעייה המור־כבת ביותר של מצבה הפנימי והחיצוני של לבנון, היה פשוט מבהיל. ראית בעליל כיצד אלה שהצילו את המדינה בגבו־רתם ובחירוף־נפשם במילחמת הקוממיות, מסוגלים להמיט עליה שואה אם תותר להם הרצועה בימים כתיקונם.

„הרפתקה מטורפת"

כ עבור שבועיים התכנסה החולייה שהוקמה. יש לזכור כי זה אירע לפני 23 שנה, וכי כבר אז הוקמה בממשלת ישראל ועדה בינמישרדית, שכל מטרתה היתה לבדוק את האפשרויות של התער־בות ישראלית בלבנון, כדי להביא לבי־תורה, לסיפוח חלק ממנה לישראל ול־ביצוע מהפכה בה.

וכך רשם שרת ביומנו:

כל זה כאשר שררו בין ישראל ולבנון יחסים מצויינים, וכאשר לבנון עצמה היתה שרויה בשיזום פנימי אידיאלי, ששימש דוגמה לי־עוזם כולו.

וכך רשם שרת ביומנו:

שבת, 28 במאי 1955.

לפנות ערב שיחה עם גדעון רפאל על עניינים שוטפים, בין השאר על מה שנעשה ומה שלא נעשה כלפי לבנון, בעיקבות ההחלטה על הקמת חוליה משותפת למישרד־החוץ והביטחון.

הרמטכ"ל גורס שכירת קצין כלשהו, שיהא מוכן לשמש דחליל של מנהיג, על־מנת שצה"ל יופיע כנעזה לקריאתו „לשח־רר" את לבנון הנוצרית מעול נוגשיה ה־מוסלמים.

זו תהיה, כמובן, הרפתקה מטורפת, וטוב שהוקמה חוליה משותפת על־מנת שנוכל באמצעותה למנוע הסתבכות מסו־כנת. יש להטיל על החוליה תפקידי חקר וסקר ופעולות זהירות, במגמת עידודם של חוגים מארוניים שאינם מרכינים ראש ללחץ מוסלמי ומוכנים לחפש מיש־עון לעצמם בנו.

מן הראוי לקרוא את הפסוק האחרון פעמיים.

נאמר כאן כי שרת הצליח אמנם להדוף את ההצעות של בן־גוריון ודיין, שרצו בהתערבות מיידית בלבנון, אך לא מפני שהוא התנגד להן עקרונית, אלא מפני שהיה אדם זהיר.

לעומת זאת הסכים גם שרת שיש לע־שות פעולות־התיזרה חשאיות בלבנון, כדי להפר את השלום הפנימי בה.

מעניין שהאידיאולוגיה העומדת מאחרי הרפתקה זו היא כוזבה דתית, גם לגבי שרת. יש מיזחמה בין היהודים ו„המוסלמים", ובמיל־חמה זו נועד תפקיד ל„מארונים" — שאינם אלא כת דתית נוצרית. התסריט כולו הוא תעתוע מו־זרה בין מושגים מימי־הביניים ומדיניות מודרנית, מן הסוג הציני ביותר.

„מישענת קנה רצוץ"

ב קיץ 1956 סולק שרת ממישרד־החוץ וממשלת ישראל, ושוב לא ידע מה מתרחש וכיצד מתקדמת הקנוניה של בן־גוריון ודיין לעירעור המישטר בלבנון. בכל זאת יש רישום נוסף — ומעניין ביותר — על נושא זה ביומנו.

ערב מיבצע־סיני, דאג בן־גוריון לסלק את שרת מן השטח, כדי שלא יוכל להפ־ריע. שרת, שלא ידע דבר, נשלח לשלי־חות מדינית חסרת־שחר באסיה. בשעה שכוחות צה"ל פרצו לסיני, בתיאום עם הממשלות הקולוניאליות של בריטניה וצר־פת, היה שרת עסוק בשיחה עם ג'והאר־לאל נהרו, ראש ממשלת הודו, האיש שנחשב אז כמנהיג הגדול של כל העולם השלישי.

בשיחה זו חו"ע שוב שמו של כמיל שמעון, אז נשיא לבנון, וכיום ראש „החזית הלבנונית" — מיסי־גרת־הגג של אירגוני הימין הנוצ־רי בלבנון.

יש להניח כי כבר אז היו קיימים קש־רים חשאיים בין בן־גוריון ובין שמעון.

וכך רשם שרת:

יום שישי, 30 באוקטובר 1956.

אנו התוקפן!

...נהרו אמר (על טענות משה שרת כי אם הערבים פוחדים מישראל אדרבה, יעשו שלום ויבלמו בחוזה סכנת התפש־טותה) כי כל זה הגיוני אבל הם (הער־בים) אינם הגיוניים כלל.

הנה דווקא מנשיא לבנון, כמיל שמ־עון, נזדמן לו לשמוע את הדברים הקשים ביותר על ישראל — פחד עצום מהש־תלטותה. אמרתי כי זהו שוב אבסורד. הן מכל ארצות ערב יש ללבנון לחשוש פחות. זוהי הארץ היחידה במיזרח התי־כון שאין בה רוב מוסלמי, פרט לישראל. אנו והם יכולים להוות יחד חומה בפני השתלטות מוסלמית.

זוהי דוגמה לתיחכום המנהיגים המא־רוניים, המתיימרים להיות צאצאי הצידו־נים הקדומים, בעלי עבר מיסחרי ודיפ־לומטי רצוף של חמשת אלפים שנים ויותר.

בעודו רוקם את מזימותיו עם בן־גוריון, דאג כמיל שמעון לתקוף את ישראל ב־שצף־קצף באוזני מנהיגים זרים וגדול ה־עולם, ולהוקיע את מזימותיה.

שום דבר לא יפריע לאותו שמ־עון להצטרף מחר לקואליציה של אויבי ישראל, ואף להתקפה צבאית עליה, אם ייראה לו שהדבר משרת את האינטרסים של המימסד הפי־אודי־השמרני של ראשי החמוניות המארוניות.

כפי שמנהיגי ישראל ביקשו לנצל את ראשי המארונים כדי לשרת את מגמות הסיפוח וההתפשטות של ממשלת ישראל, כך ביקשו מנהיגי המארונים לנצל את ישראל למטרותיהם שלהם, דבר שלא הפ־ריע להם לנצל מעת לעת למטרות אלה גם את מנהיגי סוריה.

הגדרתו של שרת, שאנשים אלה הם „מישענת קנה רצוץ", מנוסחת בלשון ההמעטה.

שיא הצביעות המתחסדת

ל קורא הישראלי עלולים הגילויים האלה, שאמיתותם היא מעל לכל ספק, לגרום להלם.

מתגלים כאן מעמקים של ציניות מת־חסדת, שהאזרח התמים לא היה כלל מסוגל להעלותם על דעתם, עד שפורסם יומן זה. (אולי יימצאו כמה אזרחים שימצאו עתה לנכון, לפחות בסתר ליבם, להתנצל על המחשבות שעלו בליבם כאשר קראו, במרוצת השנים, את טענות העולם הזה על נושא זה.)

התעמולה הישראלית טענה במשך ה־שנים כי לבנון היתה אידיליה של דו־קיום מוסלמי־נוצרי, וכי אידיליה זו הופ־רה ביד גסה וברוטאלית על־ידי סוריה (או אש"ף, או „המוסלמים"). ברבבות נאו־מים ומאמרים הובא הדבר כהוכחה ניצחת לכך שאין לסמוך על הערבים, שהם בוג־דניים ומפירי־הסכם, ושאשם עם קטן ב־מרחב אינו בטוח בחייו נוכח הפראות הטבעית של הערבים.

מה יגידו עתה בעלי כל המאמרים וה־נאומים האלה — החל ביזהר („ס. יזהר") סמילנסקי וכלה באחרון הכסילים בכנסת ובעיתונות — נוכח הגילוי, כי ממשלת ישראל היא שתיכננה במשך שנים ארוכות את הריסות שלום־הבית בלבנון, פעלה לשם כך במחשכים, ובלי ספק תרמה תרומה נכבדה להשגת מטרה זו — שאת מחירה שילמו כל פלגי העם הלבנוני בטרגדיה אנושית נוראה, בנהרות של דם ובזוועות אין־ספור?

נוצריה בורחת מביירות: מיליון לבנונים הפכו פליטים

עבור ל"שרתון"
ENGLISH BLEND

היא נועדה לגברים כמוך.

"שרתון" היא סיגריה עם אישיות.
התערובת המשובחת שבה הוכנה בקפדנות
מעלי וירג'יניה מובחרים, כמיטב הסיגריות האנגליות.
אם עדיין לא ניסית-קח "שרתון" עוד היום.

"שרתון"
סיגרית וירג'יניה אמיתית
ENGLISH BLEND
באריזה חדשה!

כתבלבת הסיפרות שחושבת עצמה ממליכת סופרים ✱

אהבותיה של „אהובת הקצין הצרפתי" ✱ „שמש העמים ומאור־האנושות" מכבה את להבת השירה היהודית ✱ פיברוק „רבי המכר"*

תולעי תרבות

המשקללת

בגן־החיות של הסיפרות העיברית, ברא האל בעלי־חיים מסוגים שונים ומשונים. סוג התופס לו אחיזה בשנים האחרונות, גדל ותופח מקבוצה של עקרות־בית, ש־מרוב שיעמום העבירו את זמן בפקולטות לסיפרות, שהסמיכו אותן כ„מבינות" ב־סיפרות. גברות אלה מודעות לעובדה שהן לא תצלחנה להיות למרצות לסיפרות, דבר שמתסכל אותן, והופכן מרות־נפש. הן מוצאות לעצמן ריפוי־בעיסוק בדפים ה־סיפרותיים של העיתונות היומית שמומחי הסיפרות, המוסמכים לכך, ממעטים להש־תתף בהם.

נשים אלה חוסכות מעורכי המדורים הללו את הבושה להופיע במדורים חלקים ונטו־לי סימני־דפוס כלשהם. בתפקידן ככתב־לבות־סיפרות, הן מפתחות רפלכס מות־נה של מבליכות סופרים ומוציאות־לאור־ג של סופרים, והכל תוך ניסיון לשכך את להט תיסכוליהן. לשון כתיבתן היא בבחי־נת חיקוי עילג השאול מסיגנון כתיבתה של הדה בושם, בהצלבה עם תככיו הל־שוניים של בנימין הרישובסקי (H.B.), במהילה עם דיו הלקוחה מנחלי־האכזב המפכים למרגלות גיבעת הוונוס שלהן, בעורתה הן מטמאות בשיטחיותן ובבורו־תן את הסיפרות העיברית — ואיש אינו מתקומם.

אחת הגברות הללו זכתה באחרונה ב־כינוי „המשקללת" (מתחרז עם „המ־גמרת"), והגיעה לאחד משיאיה של מגי־פת־תרבות זו. ברשימה שפירסמה המשק־ללת במוסף־הסיפרות של אחד הצהרונים, על אודות ספר־ביכורים משעמם וחדגוני של מספר חדש — הילדה ושיבחה את הספר, כאשר מניעיה אינם אהבת מרדכי אלא שינאת המן. הרשימה מקיפה כעמוד וחצי, היקף שבכמותו לא זכו ביאליק, ברנר וברדיצ'בסקי.

המשקללת ניסחה כך את מלאכת ההלל שלה, באומרה על המחבר הצעיר: „אינו מגלה אותה וירטואוזיות לשונית שאנו מוצאים, למשל, במישפטים המוסיקאליים והמאגיים של נפתלי יבין...". והיא עושה מלאכתה קלה, מאחר שלשבח את המתים אינו מחייב, ונפתלי יבין בחייו ובמותו לא זכה להגיע לפסגות הסיפרות העיברית. ה„מישפטים המוסיקאליים והמא־גיים של נפתלי יבין..." לא הגיעו לאוזני קוראי הצהרון, והמעט הידוע להם מהסיפ־רות העיברית הוא האותיות שנעלמו מ־עיניה של המשקללת הנ"ל, פרי עטם של ס. יזהר, פינחס שדה, עמוס עוז ויצחק בן־נר, שמישפטיהם המוסיקאליים שלהם מן הסתם אינם קליטים באוזניה.

קביעות מתמיהות רבות בנוסח זו המצו־טטת לעילי, שבהן רצוף המאמר הנ"ל אין מקורן, רחמנא־ליצלן, באי־ידיעתה של אותה משקללת את מיכמני הסיפרות העיב־רית, בבורותה ובכל השאר *. מאחרי ה־קביעות הללו מסתתרת אשלייה של עוצ־מה, של כוח להמליך או להדיח סופרים. אלא שבדומה לממליכי מלכים אמיתיים, יצרה של המשקללת וסקרנותה לא באו לידי סיפוק באותיות הספר, והתעורר בה יצרה לפגוש במומלך שלה, כבשר ודם. על כן הטריחה אותו מעירו הרחוקה, וזימנה אותו לאחד מבתי־הקפה של תל־אביב. בין השאר אמרה לו המשקללת דברים בנוסח: „אם אני רק רוצה, אני יכולה מחר להוריד את יצחק בן־נר, ו(א.ב.) יהושע, ולהעלות אותך אל הפיס־גה..."

* מרוב התלהבותה לשבח את הספר האמור, התעלמה המשקללת מן העובדה שמחברו השתיל במילחמת יום־הכיפורים חייל מיצרי צמא, שנותר עוד ממילחמת ששת־הימים.

מאחר שבדומה לשאר מרעותיה אין המשקללת יוצרת של ממש, והבורא לא העניק לה תכונות המתקרבות קירבה כל־שהי ליצירתיות לשמה, נבצר ממנה לצטט עצמה ולומר דברים כגון: „כפי שכתבתי כבר בסיפורי, 'החול העשנוני'..." ו/או „אם לומר כדברים שהדגשתי בסיפורי 'אנשי עמורה'..." היא נתקפת, בסוף רשי־מתה, בגל של אפולוגטיקה תוקפנית, וקו־בעת: „ולאור כל האמור ברשימה זאת, אני יכולה לענות סוף־סוף על השאלה ששאלו אותי בגלי־צה"ל בראש־השנה — מהו האירוע הסיפרותי החשוב ביותר של תשל"ח?" והתשובה ברורה — בן־חסותה הצעיר, שאותו היא מייעדת למלכות.

מזלה האחד של הסיפרות העיברית, ש־בין נישואין לגירושין של המשקללות למיניהן גותרים מירווחים, המאפשרים ל־סיפרות לנשום לריאותיה אוויר צח. ואז, בינות לערוגותיה ממשיכים לצמוח עש־בים שוטים, חרולים ומשקללות חדשות לבקרים.

תרגום

רומן למשרתות הסיפרות

„ומה אם אני זונה, איזו רשות יש לחברה להשפילני? האם קיבלתי טובות כלשהן מידי החברה? אם אני גידול סר־טני נורא בחברה, האם אין לחפש את סיבות המחלה בריקבון־השלד? האם אי־נני בתה החוקית, לא ממזרה, אדוני?" (מתוך מיכתב ל.טיימס' (24 בפברואר, 1858). קטע ממיכתב זה, ויותר מ־100 קיט־עי שירים, פרוזה ורשומות היסטוריה, פרי־עטם של **קארל מארכס, תומס הארדי, צ'א־רלס דארווין, לורד טניסון, ג'ין אוסטין, מתיו ארנולד, ויליאם בארנס, לואיס קא־רול, מארטין גארדינר** ועוד רבים אחרים וטובים, מהווים אחת מאנתולוגיות הצי־טוט המעולות ביותר, מכיתבי המאה ה־19, שראו אי־פעם אור בעיברית, בתירגום.

חסרונה הבולט של אנתולוגיה זו מצוי בעובדה שבינות לציטוטים מצוי מילוי מי־לולי של רומן־משרתות ריקני ומשעמם* פרי עטו של מחבר האספן והמאגוס, **רבי־מכר שהוסרטו**, המנסה לעטות על עצמו בספר זה מעטה של סופר רציני ומכובד. תוך כדי ניסיון זה, איבד המחבר את כישרונו ואת יכולתו לספר סיפור־מתח פשוט, המשולל „ערכים סיפרותיים" והפך אולי התופעה הסיפרותית הריקנית ביותר במחצית השנייה של המאה העשרים.

היות שמזה חי דור סיפרותי שלם, קיימת עדה עולמית של כתבלבי סיפרות, שנבצר מהם לחדור למעמקי משמעות ה־סיפרות המודרנית, ציפו לאדם שיבוא ויקח את „הרומן החדש" לסוגיו, ויהפוך אותו דייסת־מילים פופולאריות במתכונת של רב־מכר מתקתק, שיפריח סיסמות וסי־סואציות סיפרותיות כמו היו בלונים פורחים באוויר. חלומם של כתבלבי ה־סיפרות היה למצוא רומן מודרני שיש בכוחו להעלות לחות של ריגשה אינטלק־טואלית באברים הלא־אינטלקטואלים של מבקרות ומבקרי סיפרות, ובעיקר משרתות הסיפרות. ג'ון פאולס הצליח בכך, וחיבר רומן למשרתות הסיפרות. בעזרתו הן יצ־ליחו לפתוח צוהר לעולם לא לו נועדו.

* ג'ון פאולס, „אהובת הקצין הצר־פתי". תירגום: אביבה גור, הוצאת „ספריית פועלים", 413 עמודים (כריכה רכה).

בחודשים האחרונים הפכו משרתות ה־סיפרות המקומיות את אהובת הקצין הצרפתי האירוע הסיפרותי התמוה ביותר בארץ בשנים האחרונות. גברת בשם **רחל שקלובסקי**, ברשימה שפירסמה בידיעות אחרונות תחת הכותרת המשחררת האשה כאמצעי ואיום, גלכדה כפרפר באור־החש־מל במלכודת אנתולוגיית הציטוטים שהכין פאולס למשרתות מסוגה, והיא כת־בה על הספר: „**הוא רומאן חברתי־היס־טורי, על התקופה הוויקטוריאנית, ועל ה־שינויים החברתיים והרעיוניים שהתרחשו במחצית השנייה של המאה התשע־עש־רה...**" ובכלל, מיהם **צ'ארלס דיקנס, תומאס הארדי** הסופרים, **ומארכס ואנגלס** שעשו מלאכתם בנושא תיאורי זה.

כלי הניתוח והפיענוח שבעזרתם מבארת ומפרשת גברת זו את אהובת הקצין הצר־פתי, לקוחים מהספרים האחרונים שעליהם כתבה. למשל, לצורך הבהרת פרשת כימ־עט־נישואין של „הגיבור" צ'ארלס, היא נעזרת **במאטייה דאלרי**, גיבור גיל התבונה של **פארטר**, שאותו סקרה כמה שבועות קודם לכן בהארץ. וכותבת שקלובסקי: „**נישואים אלה הם כשביל מה שהנישו־אים הם כשביל מאטייה דאלרי, גיבור 'גיל התבונה' של פארטר: קץ החירות, קץ האפשרות להגשים את כל הפוטנציאל שבך...**".

אלא שלצורך הצגת בקיאותה בסיפרות מסתחררת הגב' שקלובסקי מעמדתה, מרי־מה את סיפרו של פאולס מניבכי אותיו־תיו, וכותבת עליו את הדברים הבאים: „**המיפגש הראשון בין שרה לצ'ארלס מז־כיר, אגב, רומאן־התבגרות נודע אחר: 'דיוקנו של האמן כאדם צעיר'** * **(1916)** של ג'יימס ג'ויס...". למותר לציין, שאם זורם בדמו של אותו ג'ין פאולס דם יהו־די, ואפילו באחוז דליל, מוטב שיממש בהקדם את חוק השבות ויעלה מייד ארצה, על־מנת לעמוד במעמס ההשוואה עם ג'ויס, שמרעיפה עליו הגברת שקלובסקי. בארצו שלו, איש לא הניח על ראשו המתולתל כתר זה.

את רשימתה מסיימת הגב' שקלובסקי ב־קביעה ה„מאד־מאד־סיפרותית", והיא: „**חינו של הספר תלוי במידה רבה בקורא ובמידת הרגישות שלו לסיגנון, לאילוז־יות, למישחקי־הלשון וכו' — עד כי אפ־שר לומר כי הספר מתממש רק בעזרת שיתוף־פעולה עירני מצד הקורא. פאולס מזמין את הקורא למישחק אינטלינגנטי ומתוחכם והצלחתו — היקרתית ולא הקופתית' — של הספר תלוייה בקיומ־של קורא אינטליגנטי ומתוחכם...**" במילים אחרות, אם שקלובסקי היתה כותבת בי־קורת אמנות על ונוס ממילו, הרי: חינו של הפסל תלוי במידה רבה במתבונן ובמידת הרגישות שלו לסיגנון, לאילוז־יות, למישחקי־האבן וכו' — עד כי אפשר לומר שהפסל מתממש רק בעזרת שיתוף־פעולה עירני מצד המתבונן...".

עמיתה של הגב' שקלובסקי, הגב' לאה דובב, סקרה ספר זה במעריב, והבהירה לקוראיה שבניגוד לקודמתה שקראה את סארטר וג'ויס, היא קראה באחרונה את **דורים לסינג**, דבר שלא מנע בעדה לפזר על הספר דייסה של מילים, המסתכמות בקביעה: „**בשלעצמי, ספורני כי אמת היא שפאולס איננו טולסטוי; אבל לעומת זאת, בתור פאולס הוא עומד בהחלט בזכות עצמו, וזכות זו איננה פעוטה...**" מקום מכובד בעדת האחאפריות המקומיות תופסת

* הגב' שקלובסקי מדגישה את „דיוקנו של האמן כאדם צעיר" ולא „כאיש צעיר", בתרגומו המקובל של שם הספר לעיברית, ומתעלמת מכך ששם הספר שהיא סוקרת צריך להיות, בעיברית: „אשת הקצין הצרפתי".

משקללת דוחפת סופר לצמרת
„אם אני רק רוצה, אני יכולה להוריד את בן־נר ו"

הגב' רינה ליטווין, שחרגה הפעם ממינ־הגה, הלא היא כתיבת הקדמות מבומבמות לספרים שהיא מתרגמת, והיא פירסמה ב־הארץ רשימה עמוסה ציטוטים, המעידים על אהבתה העמוקה לאהובת הקצין הצר־פתי.

נרעש פחות מגברות אלה היה המבקר הנרי אונגר, שכתב בדבר בין השאר על סיפרו של פאולס: **„במקום להיות אלו־הים — הוא משחק בלהיות אלוהים: בדור שבו אין אלוהים — זה כל מה שיש. ובדור שבו תוחלת החיים של תהילה סיפרותית מונה חמש שנים כלבד, העזות אלה בנוגע לתהילתו של פאולס מספי־קות...".** אך מאחר שברומן גרוע עסקי־גן, הרצוף ציטוטים מעולים שבמעולים, שהביך וריגש את האינטלקט של הכות־בות, מן הראוי לסיים עבורן רשימה זו באחד מציטוטי הספר, בזו הלשון:

"Carmina Priapea XLIV / Velle Quid Hanc Dicas, Quamvis Sim Lingeus, Hastam, / Oscula Dat Me-do Si Qua Puella Mihi? Augure Non Opus Est: 'In Me' Mihi Credite, Dixit / 'Utetur Veris Viribus Hasta Rudis."(*)

חייו האחרונה, לשפיטתם ולהשמדתם של סופרי האידיש בברית־המועצות, תוך עקי־רת נידבך מרכזי מכותל המזרח של התר־בות היהודית בגולה. בפעלו זה השלים סטאלין מלאכת השמדת תרבות בה החל אדולף היטלר, עשרים שנה קודם לכן.

בימים אלה, ראתה אור אנתולוגיה מתור־גמת משירת סופרי האידיש בברית־המוע־צות **, באנתולוגיה כינס עורכה **מרדכי סבר**, משיריהם של 13 משוררים שיצרו בתקופת המהפיכה ומלחמת־העולם השניה,

פרץ מארקיש
אה, רוסיה הבוערת בראש הר

בצירוף מבוא, המגלה טפח מעולם תר־בותי זה שילידי הארץ, שהעיברית היא שפת אמם, אינם מודעים לו כלל. בין המשוררים ששיריהם מכונסים באנתולוג־יה זו בולטים **דאר ניסתד**, שנפטר במחנה־ריכוז סטאליניסטי ב־1950, **לייב קיטשקו ופרץ מארקיש** שהוצאו להורג ב־1952, ועוד משוררים — קורבנות הצדק של סטא־לין.

קולות מן הדממה הוא, כאמור, אוצר של תרבות, אוצר בלום שראוי לו שיימצא בכל מדף־ספרים של חובב שירה, ויש בכוח השירים הכנוסים בו לגלות מן האנמיות האידיאולוגית הקיימת בשירת מרבית ה־משוררים הישראלים הכותבים שירה בימים אלה. יעיד על כך שירו של פרץ מארקיש באנתולוגיה מודרנית.

אנתולוגיה מודרנית

פרץ מארקיש

שיר

מי עוד כמוני כה נירדף בין גבול לגבול ?
על כל צעד יארבו לי בנוסי.
נו, סחבוני כבר אל הגרדום, סחבו,
אני אזרח רוסי !...

גבולות ים־השחור וויסלה אסבב !
אל נא עם פנסיכם לרצד ;
אין עמי דרכון. אצלי בלב
כוכב אדום לוחט !...

מסביבכם, שומרים נוקשים, אשוט
בראש מורם, פרוע ומדובלל ;
נקטה נפשי בעניבת־קישוט,
עת עניבת־תליה רומזת מעל...

בכל הארצות תנוע דמות־פני
בדרום — לבי, ראשי — בצפון־תבל ;
נו, קחוני משרתים קרחים, חפשו בתוך כלי,
העין האחת — כליה, ושתיהן — בגב !...

הה, רוסיה הבוערת בראש־חר,
קבל עולם כולו בא יום־דינך !
את מוכנה ומזומנה כבר לקבל הגזר,
ואני משוררך הנע־ונד, עימך !...

עברית: **מרדכי סבר**

שירה

סטאלינגרדום

מסורת האגדה היהודית מספרת, כי סמוך למותו חבש המלך הורדוס אחדים מזיקני יהודה בבית־האסורים ביריחו, וציווה ל־הורגם ביום מותו כדי שיהא העם מתאבל עליהם, ולא יביע שימחה על מות המלך השנוא. הדימיון בין אגדה זו, לתקופת חייו האחרונה של הרודן הרוסי, שכונה **„שמש העמים, מאור האנושות, זיו האר־מת ואבי העמים" יוסף ויסראנוביץ נור־נאשווילי סטאלין שהקדיש את תקופת**

---

* האל פריפאוס הוא המדבר: פסלי־עץ קטנים שלו, זקופי־פין, שנועדו להפחיד את הגנבים כמו גם להביא פריון, היו חזון נפרץ בבוסתנים הרומאיים, רוצה הייתי לדעת מדוע מנשקת הנערה את החזיק הזאת שלי, אף־על־פי שאני עשוי־עץ? אינך חייב להיות בעל ראייה צלולה כדי לפענח זאת. נקווה, חושבת היא, שהגברים יש־תמשו בחזיק הזאת עליי — ובאכזריות.

בחטף

תרבות הבורות בטלוויזיה * מיהו המשורר רוברט פוזן? * סופרי־הצללים של האח"ם * הצניעות של פרופ' שלום

● במחלקת החדשות של הטלוויזיה הישראלית מצויים דסקים לנושאים שונים, וביניהם גם דסק לתרבות שבראשו ניצב „איש התרבות" של הטלוויזיה, הכתב **עמוס ארכז** — וכל קשר בינו לבין תרבות מיקרי בהחלט. לפני כחודש ימים דיווח הדסק שבראשותו על יריד־הספרים הבינלאומי בפרנקפורט, בקריינות כתבת־לוויין. בדיברי ההקשר שליוו את הסירטון נאמר, כי בהצלחה גדולה ביריד זוכה סיפרו החדש של הסופר הגרמני **זיגפריד לאנדס**. והכוונה היתה, מן הסתם, לסיפרו החדש של **זיגפריד לנץ** מוזיאון המולדת. בכתבה אחרת, שאותה ערך והגיש עמוס ארבל עצמו, על הסרטת מחזהו של **אפרים גוטהולד לסינג**, נתן החכם הדגיש ארבל, שבין שאר הדמויות המופיעות במחזה המצולם עבור הטלוויזיה הגרמנית לקראת מלאות 200 שנים למותו של לסינג (נולד ב־1729 ומת ב־1781), בלטה „דמותו של סאלאדין". מיהו סאלאדין? אין הוא אלא הסולטאן **סאלח א־דין**, ש־תרגום שמו לגרמנית סאלאדין ● העי־תונאי **עמוס איזן**, ברשימתו „לחיות עם (משה) דיין חי את התנ"ך" כותב, בין ה־שאר: „למי התכוון **רוברט פוזן** כשכתב („אחרי הפלת המטוס הלובי") לפני שש שנים בקירוב — „תולעי גרם אצבעותי / הן מחטטות ועד ועוד / בקיברי קדומים. / לאורך קירות ביתי / רומזים חלולים, דוממים / ארונות בריתי. / אברי מתחפר עוד ועוד / במחילותיהן הלחות של ה־נשים. / את הגברים קוראת עיני / ה־קרועה נוראת הוד. / אמרי־פי מתחלפים / כי בתחבולות אעשה מלחמותי / אך שפ־תותי חתומות / גוזרות עליכם דין אמת..."... שורות השיר מביאות את ה־תשובה לשאלתו של אילון למי התכוון רוברט פוזן, אך מותירות את הנעלם: מיהו רוברט פוזן? התשובה ידועה רק למתי־מעט. רוברט פוזן אינו אלא עורכו של אילון... **גרשום שוקן**, המפרסם לעיתים רחוקות שירים תחת פסבדונים זה. באותה רשימה מגלה עמוס אילון מיהם „סופרי הצללים" שחיברו את סיפריהם של מנהיגים שונים בישראל, והוא כותב: **„גולדה מאיר** תרמה בקושי שורה ל־זיכרונותיה, הם נכתבו ע"י גברת **רינה סמואל** מרחובות, שחיברה גם את קשת לוחמים של **יגאל אלון**. חלק הגון מסיפרו של **אבא אבן** עמי כתב ניל קוסודי, מעורכי קומנטארי בניו־יורק. **משה פרלמן** כותב את ספריו של **טדי קולק**. אך אין כימעט ספק ש**משה דיין** כתב בעצמו את הספר הקצר הזה (לחיות עם התנ"ך), שהוא תדיר חינני ופעמים נאיווי..." ● בפגישה שנערכה באחד מבתי־המלון בירושלים, בין קבוצת סופרים ירושלמיים לבין משתתפי סמינר של הג'וֹאיש סוסייאטי פאבליקיישן, הציגו המשתתפים הישראלים ברוב רהב את רשימות הספרים שחיברו. כאשר הגיע תורו של פרופ' **גרשום שלום**, חוקר המיסטיקה הנודע, הוא הציג עצמו במילים: „אני פרופסור שלום. אני קורא. בדרך־כלל, דברים שאף אחד אחר אינו קורא..." ● אתיקה חסרת־תקדים הפגין באחרונה עורך־המוסף של על המשמר **א.ב. יפה**, שחיבר רשימה אחרי פגישת עסקני ועורכי סיפרות עם הסופר האמריקאי **ג'ון אפדייק**. בהערה לרשימתו כתב יפה: „בשעת השיחה עם אפדייק לא היתה בידי אפשרות להקליט את תשובותיו, ואף לא לרשום אותן. בשל האופי המיכתמי של דבריו, שקשה מאד למסור אותם בנאמנות בלא מכשירי־עזר, הסתייעתי בניסוח כמה מישפטים מתשובותיו של אפדייק לשאלות זהות, בראיונות שנערכו באמריקה ואשר הובאו בסיפרו (1976) Picked-Up..." Pieces." ● בפליטת־פה מצערת נכשלה ח"כ **שולמית אלוני** בראיון עם **גדעון לב־ארי**, שבו הזכירה ברשימת נשים פוליטיקאיות את השם **רוזה ליכטנשטיין(!)** מן הסתם התבלבלה חברת־הכנסת והתכוונה, במקום השחקנית הוותיקה, למהפכנית **רוזה לוכסמבורג**.

מי מריבה

הונאת־מכר

במדור זה לפני שבועות אחדים (העולם הזה 2147), נקבע שרשימת רבי־המכר ש־ערך ומשדר עובד גלי צה"ל, **דניאל פהן־שניא**, ומפרסם בו־זמנית בידיעות אחרונות, אינה מייצגת את מיספרי המכירה הרי־אליים של הספר העיברי בארץ. אי־לכך, גלי צה"ל משרתים אובייקטיווית את תעשיית־הספר העיברי, ומזיקים לו בשד־רם רשימות מסולפות של רבי־מכר.

אחרי פירסום זה התקשר כהן־שגיא אל כותב שורות אלה, וציין כי רשימת רבי־המכר שלו נקבעת על־סמך רישום ב־15 חנויות ספרים — 5 חנויות בכל אחת מ־שלושת הערים הגדולות *, שלפיהן הוא קובע את רשימתו. המידע שמסר, מצדיק ומחזק את הביקורת שהועלתה במדור זה. כותב שורות אלה פנה לדויד נוימן, דובר הלישכה המרכזית לסטאטיסטיקה בירו־שלים, אשר הבהיר, שמידגם ייצוגי לבדי־קת כמות מכירת הספרים בישראל, חייב להקיף חתך מלא של החברה הישראלית, על־פי מרכיביה ורבדיה השונים, דבר ש־רשימת רבי־המכר של גלי צה"ל אינה עושה. במקביל, מסר דובר הלישכה המר־כזית לסטאטיסטיקה חוברת נתונים ומיס־פרים, המנתחת את התלגלות הוצאת ומכי־רת הספרים בישראל ואת נושאי הספרים. חוברת המעמידה במסקנותיה את רשימת רבי־המכר של גלי צה"ל באור מגוחך ובלתי־מדוייק, אם לנקוט לשון המעטה.

שיטת ריכוז המידע שלפיה נוהג כהן־שגיא, משולה לעריכת מידגם־חיזוי להר־כב הכוחות בכנסת הבאה, על־פי קלפיות־מידגם שתמוקמנה בשכונות רחביה בירו־שלים, ברמת־אביב, בתל־אביב, ובהדר ב־חיפה. תוצאות מידגם כזה יהיו הונאה ותו־לא.

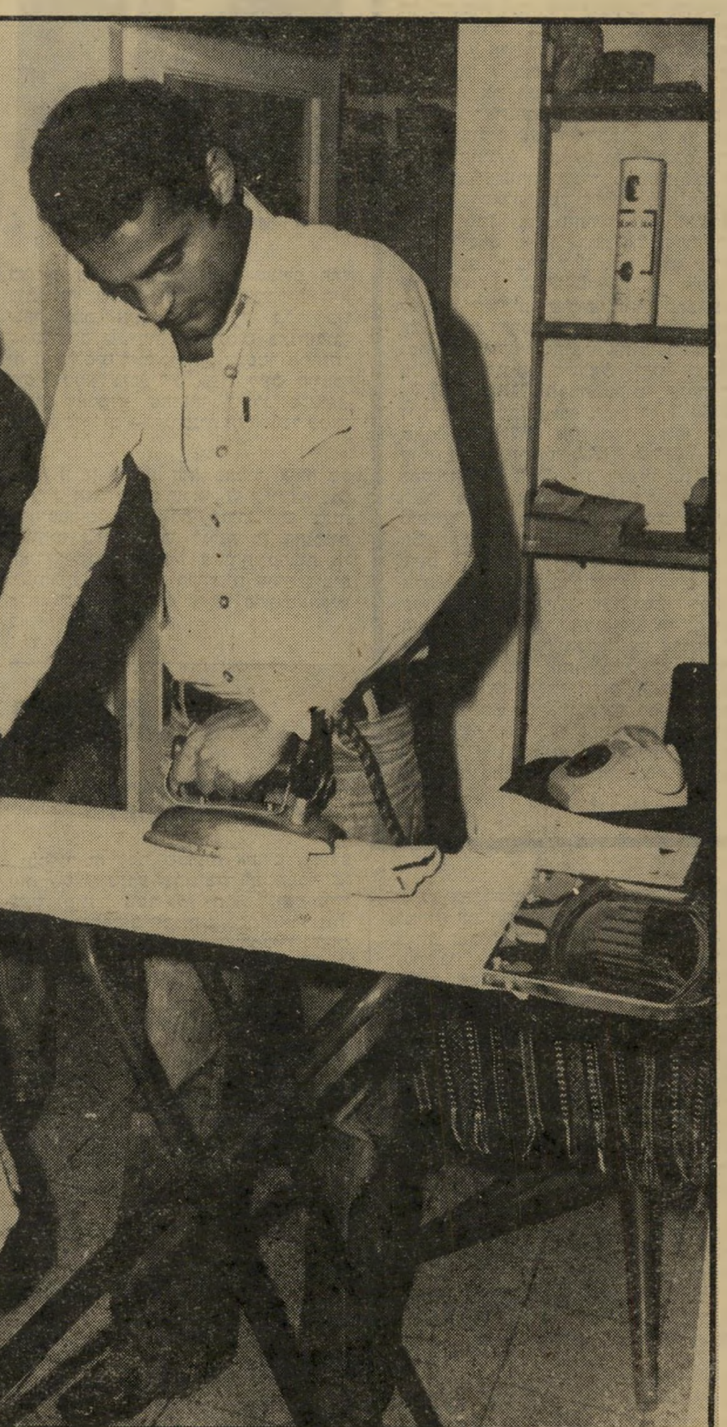
כהן־שגיא טען בפני כותב שורות אלה, שרשימת רבי־המכר שלו עשוייה על־פי מתכונת רבי־המכר שעורכים השבועון טיים וגופים אמריקאיים אחרים. גם טיעון זה בהונאה יסודו. מאחר ששיטת הפצת ה־ספרים ומכירתם בארצות־הברית שונה לח־לוטין מזו הרווחת בארץ. בארצות־הברית מופצים ספרים בעזרת מחשב. לדוגמה: באחרונה הגיע סיפרו של ג'יימס מיצ'נר, צ'ספיק, לראש רשימת רבי־המכר בארצות־הברית... יום אחד לפני שהוחל בהפצת הספר! הסיבה: בניגוד לשיטה הישרא־לית, בארצות־הברית ספרים אינם נמ־כרים בקומיסיון לחנויות דרך מפיצי־ספרים, והחנויות רוכשות את הספרים בעזרת הזמנות־מחשב היישר מבתי־ההו־צאה. המידע בדבר מיקומו של ספר מסויים ברשימת רבי־המכר, מבוסס על סיכומי הזמנות המחשב של חנויות הס־פרים ברחבי המדינה כולה.

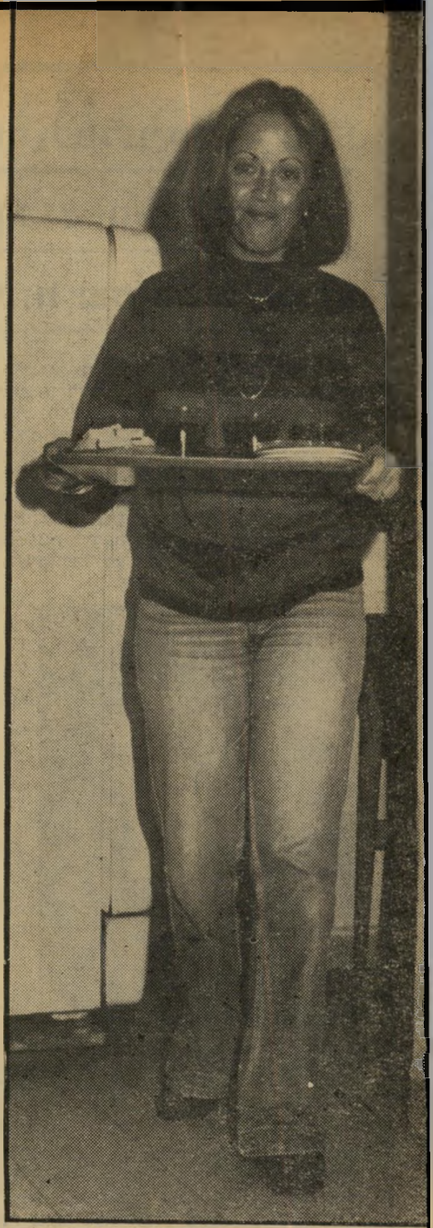
ראייה נוספת להונאת הציבור, ושירות אינטרסים מוגבלים של מו"לים שספריהם מיועדים לקהל מוגבל ברשימה הצה"לית של רבי־המכר, מצויה בעובדה שסיפרי סדרות טלוויזיה כפולדארק, והאחים הגמ־כרות לעיתים בעשרות אלפי עותקים ב־עיירות־פיתוח, וסדרות של סיפרי־מתח ושל ספרים רומנטיים, נפקד מקומם ברשימת רבי־המכר הצה"לית.

מאת בן עמר

יותר ויותר צעירים וצעירות מעדיפים לגור ביחד באותה דירה כשכנים - בלי יחסים אינטימיים

לגור יחד בלי רומנטיקה

בצוותא אורה מגישה כיבוד לאורחים שלה ושל אבי, בעל־הדירה. „כיבוד לאורחים אנחנו קו־נים במשותף," סיפרה שותפתו לדירה.

הזרים מופקים כפיהם: „לאן הגענו?" השכנים זוקפים אוזניים מ־בעד לדלתות הסגורות. הידידים מתקשים להאמין. הידידות מקנאות.

אט־אט הופכת התופעה של שכירת־דירות על־ידי בחור ובחורה שאין ביניהם כל קשר רומנטי, לדבר מקובל בנוף הישראלי. יותר מודרני היום ששניים מבני המין הנגדי יגורו בדירה אחת, כשכל אחד מהם מנהל למעשה את חייו הפרטיים ללא התע־ערבותו של האחר. לכל אחד חדר משלו, חברים משלו וחברות משלו. כל אחד ועי־סוקיו הוא.

אבי לוי (27), שחרחר יפה־תואר, התלבט קשות אם לוותר על הפרטיות ולהכניס שו־תפה לדירת הרווקים שלו במיזרח ת"א.

„אני מטורף על סדר ונקיון," סיפר אבי. „תמיד שמעתי ששותפים לא מסתדרים בי־ניהם ושתמיד יש בעיות ומריבות. אני גר בדירה הזאת כבר ארבע שנים. כימעט ולא הייתי אוכל כאן. היתה לי עוזרת שמנקה פעם בשבוע, ולא ראיתי כל צורך להכניס בחורה לדירה. שמעתי מהרבה חברי־ה־גרים עם בחורות שהן החברות שלהם, כי יש להם הרבה בעיות. גם כשיש לי ידידה קבועה אני אף פעם לא מעוניין שהיא תגור אתי בדירה. כי אם אני לא חושב להתחתן, אז למה שסתם נתקשר, ואחר־כך הכל יתפוצץ. היא תצטרך לחפש דירה אחרת, ו־שנינו ניפגע מהעניין.

„כשאורה הגיעה לדירה שאלתי אותה קודם אם היא נקייה ומסודרת. לקחתי אותה לחודש נסיון, בגלל שהחברים המשותפים שלנו הפצירו בי לנסות אותה. ניסיתי, ו־ראיתי שהיא עומדת בתנאים, זאת אומרת מסודרת ויודעת לשמור על הבית כמו שאני רגיל."

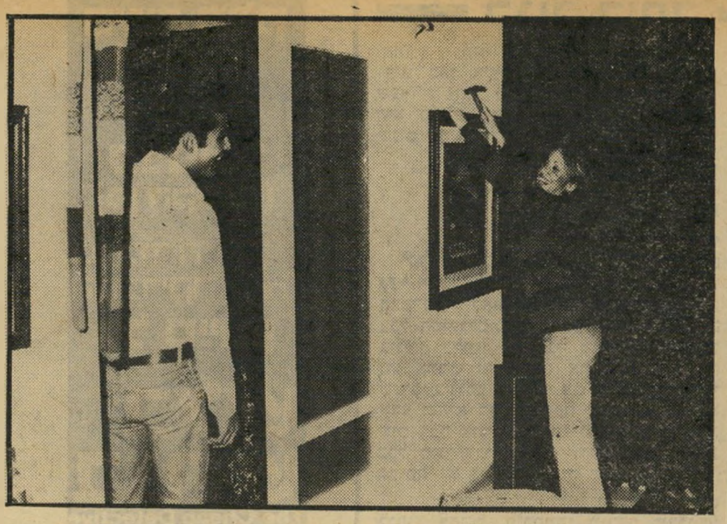
אורה חובב ואבי גרים ביחד כבר חצי שנה. הם חגיגו להבנה מלאת.

בדירה יש שלושה חדרים ולכל אחד מהם חדר משלו. הסאלון משותף לשניהם.

אבי עובד יום־יום, עד שעה מאוחרת, בדירתם של אבי ואורה חי כל אחד את חייו. לכל אחד חדר משלו, בו הוא שומר על הפרטיות. לכל אחד חברים וחברות

כל אחד לעצמו

משלו וכל אחד שקוע בעיסוקיו הוא. בתמונה נראה אבי מגהץ חולצה, כשאורה מחבוננת בו, כשהוא שקוע בעבודתו, בעוד היא ממתינה לטלפון מחבר. השניים הגיעו להבנה מושלמת.

סאלון משותף

— חדרים נפרדים. לפעמים אבי ואורה רבים. למשל, כשאבי רוצה לכבס לישון, ולאורה מתחשק לתלות תמונה בסאלון, או כשלאבי יש אורחים מרעישים ואורה צריכה לקום מוקדם לטיסה.

שרות לחדר

כשאורה יושבת עם החבר בחדרה ויש לה טלפון, דופק אבי בדלת, נכנס, ועושה לה שרות עד החדר. אורה גומלת בארוחת־בוקר — לו ולחברות הישנות לפעמים בחדרו, וכך הם חיים.

בייצור מיסגרות בסטודיו פרטי ברחוב מצדה בתל־אביב. ואילו אורה (26), בלונדית מלאת־גוף וחייכנית, היא דיילת בחברת התעופה היוונית אולימפיק, כך שאין הם נמצאים זמן רב זה בחברתו של זה. כל אחד מכין את ארוחותיו שלו. כל אחד עורך את קניותיו בניפרד. קפה ועוגות וכיבוד לאורחים, וכן מיצרכים לניקוי הדירה הם קונים ביחד. הריהוט שבדירה שייך לאבי. אולם הוא מרשה לאורה להשתמש במערכת הסטריאופונית שלו. כל אחד מהם מקבל את אורחיו בסאלון.

שניהם מנקים את הדירה פעם אחת בשבוע, ביום השישי. אבי מנקה את החדר שלו ואת הסאלון וההול, ואילו אורה מנקה את החדר שלה, את המיטבח והשירותים.

כשאבי מכבס במכונת־הכביסה האוטומטית, תולה אורה את הכביסה, וכשבאים אורחים משותפים הם מתחלקים — פעם מכינה אורה את הכיבוד ופעם אבי.

״העיקר — שיהיה בן־אדם״

״הידידים שלי חושדים שיש ביני ובין אבי משהו. אבל זה תמיד כך, בהתחלה. אחר־כך גם הידידות של אבי וגם הידידים שלי רואים באמת מה טיב היחסים שבינינו ומבינים שאין כל דבר מוזר בכך, שאנחנו גרים באותה הדירה. למרות שלמעשה אין לנו שום דבר משותף, פרט ליחסים של שני אנשים שהגורל זימן לדירה אחת.״

בסאלון הקטן שבדירה מעבירים אורה ואבי את הזמן כשהם לבד, אבל זה קורה רק לעתים רחוקות. קירות הסאלון מכוסים תמונות־שמן, מהאוסף הפרטי של אבי. על הריצפה כיסוי מיטה משוק הפישפשים שביפו. בפינה, באר קטן של משקאות, ועל הריצפה כיסוי מיטה משוק הפישפשים של־השירותים וחדרי־השינה מבחיקים מנקיון. המקרר מסודר למופת.

״הרבה חברים אוהבים לבוא לכאן,״ סיפר אבי בגאווה. ״מה שמצחיק אותי, כשאני שומע על דירות אחרות, זה שאנשים רבים ביניהם מי ינקה היום, ומסתכסכים על הפרטיות. אצלנו אין דבר כזה. כל אחד מנקה כשהוא מרגיש שצריך לנקות, ומבחינת הפרטיות אין אצלנו ביכלל בעיות. אם אני רוצה, למשל, להיות לבד עם בחורה, מספיק לי להסתכל על אורה והיא כבר תבין. אנחנו מסתובבים בבית חופשי עם תחתונים, ולאף אחד זה לא מזיז. זה אותו הדבר כאילו היינו שני בחורים או שתי בחורות. הגענו להבנה מלאה ואין בינינו כל קשר מיני, כי כל אחד הוא פשוט לא הטיפוס של השני, אז מה כל כך קשה להבין?

״אחרי הנסיון שלי עם אורה, אם ישאלו אותי עם מי אני מעדיף לגור — עם בחורה או עם בחורה — עדיף, לדעתי, עם בחורה. אורה מכינה לי לפעמים ארוחת־בוקר, כשישנות אצלי חברות. אבל למעשה לא חשוב מינו של השותף, העיקר שיהיה בן־אדם.״

״אחרי נסיונות קודמים, של מגורים עם בחורות, הייתי מעדיפה היום לגור עם בחור,״ סיפרה אורה, ״כי עם בחור אין את כל הבעיות הקטנות של ריב, על חברים ועל שטויות. אני חושבת שצורת החיים שלנו היא מאד בריאה. חשוב שלא יתפתח קשר רומנטי בין שני בני הזוג, כי אז הכל יתפוצץ.״

בדירה קצת יותר צנועה, ברחוב אורשישקין בתל־אביב, גרים איציק בניטה

כל זוג לחוד

זהבה ויהודה אוכלים לפעמים ביחד, ולפעמים כל אחד מבשל לעצמו (מימין). את האורחים הם מקבלים ביחד בסאלון, אבל כשיהודה רוצה להיות לבד עם חברתו הוא משאיר את זהבה וחברה בסאלון ועובר לחדרו (משמאל). זהבה ויהודה אינם רבים, בדרך כלל. אולם לפעמים הם מתווכחים על תשלומים ועל ענייני נקיון.

לגור ביחד

(המשך מעמוד 51)

וליזה כהן. איציק (27) הוא דייל באל־על. שערו השחור מתולתל ולבושו ספורטיבי. הוא תושב נוף־ים לשעבר, וכבר ארבע שנים שהוא מתגורר בדירות שכורות.

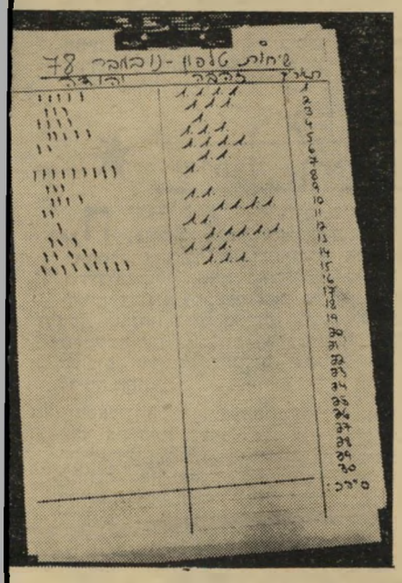
„היא היתה שונה מכולן"

„אף פעם לא היה לי עיקרון עם מי לגור," סיפר איציק, „או ש־הצטרפתי לאחרים, או שהצטרפו אלי. בכל המיקרים שגרתי עם בחורות לא היה בינינו כלום, כי אני מראש הולך על זה, אחרת זה יהרוס את השותפות. מה שטוב בשותפות שלי עם ליזה, זה שאני יודע שהיא רק השותפה שלי לדירה, ולא שום דבר אחר. וכך אני יכול לסמוך עליה בכל מיני דברים, ואני יודע שכשאני בא הביתה יש לי את הפינה שלי.

„גרתי פה עם שני בחורים שהיו צריכים לנסוע לחו"ל. פירסמתי מודעה שדרושה בחורה, והחלטנו לעשות צחוק מהעניין. הטלפונים התחילו ב־7 בבוקר ונמשכו עד שעות הלילה המאוחרות. עשינו לבחו־רות ועדת־קבלה. ישבנו ליד שולחן והזמנו את כולן בבוקר. התור היה מהדירה ועד חדר־המדרגות והחצר. הקריטריונים שלנו היו — צורה, התנהגות, הופעה. כתבנו על הנייר את הציונים. עשר הראשונית היו פרחות. בשעה שתיים ניכנסה ליזה. היא היתה שונה מכולן. ניראתה הגונה ומסו־דרת. לבסוף בחרנו בה, ואני לא מתחרט."

ליזה כהן (22), שחרחורת קטנת־קומה, משרתת בצבא הקבע ליד תל־אביב. „כש־גרתי עם בחורות הייתי יותר חופשיה," סיפרה ליזה, „הייתי מסתובבת בלי בגדים בבית. אבל כשיש בחור זה שונה. משתדלים יותר לשמור על צניעות בלבוש. אבל, לעומת זאת, עם בחור יש יותר ביטחון. הוא מסדר את כל הדברים הטכניים בבית. אנחנו חיים כמו מישפחה — החברים שלי הם החברים שלו פרט, כמובן, לחב־רים האינטימיים. לפעמים אנחנו אוכלים ביחד, בשבתות. אני בדרך כלל מבשלת, אבל גם הוא עוזר לפעמים. אני משתדלת לגרום לו לנקות את הבית, אבל בחורים לא אוהבים לנקות וקשה לאלץ אותם לע־שות זאת. כל אחד מאתנו נותן סכום כ־קף להוצאות הבית, ואין בינינו מריבות. פרט לחשבון הטלפון והנקיון."

„פעם גרתי עם בחורה שממש היה קשה איתה," סיפר איציק, „היא היתה טיפוס של בתולה מתחסדת, והיתה צורחת כש־הייתי מביא לכאן בחורות, והיתה עושה לי את המוות. אחד היתרונות שאני מוצא בלגור עם ליזה, זה שאילו היו גרים כאן שני בחורים היה הבית מלא ערימות של זבל, אבל ליזה היא ממש נכס. היא מנקה. ולפעמים אופה עוגות. דבר אחד אני לא אוהב, וזה להיות הכומר המוודה של ה־בחורות. לכן אני שוקל אפשרות שבפעם הבאה אגור עם בחור, כי כבר נמאס לי

הטלפון ליהודה ולזהבה תוכניות עבודה לכל דבר — כל אחד רושם את שיחות הטל־פון, הקניות ותורנות־הניקיון בבית.

פיטר פלק
(קולומבו)
לואים
פלטשר
(קן הקוקיה)
בקומדיה
המבריקה מאת
ניל סיימון
בלש בגרוש
The Cheap Detective

שבוע 2
„דקל" תל־אביב
9.30 — 7.15
פרסום נולן

בכורה ארצית
תל־אביב „אורלי"
גבעתיים „הדר"
בקרוב: ירושלים „הבירה" באר־שבע „חן" חיפה „רון"

„רובקס"
תגיע בקרוב תרש של תצוגות הנפלאות של „רובקס"

כלי־נגינה
גיטרות — אקורדיונים
פסנתרים — אורגנים
מיתרים — חלקים
* השאלה
* תיקונים
* מכירה
א. גינצבורג אלנבי 48 תיא
פתח רח' גאולה, טל. 03-57773

תן טרמפ לחייל

סמם „מורלה"
קיים רק קטגוג אחד של „מורלה", היזהרו מחיקויים!

לייעץ לבחורות מה ללבוש ועם מי לצאת, ואם הבחור הזה נחמד או לא.

„יש לי חבר, קיבוצניק, שגר עם שתי בחורות והוא כל הזמן נמצא ביניהן. הוא דייל וכל פעם שהוא חוזר מטיסה הן רוצות שיפתור להן את הבעיות עם החברים ועם הקינאה, ושיתקן דברים בבית. זה נורא. אני מכיר גם כמה בחורות שהתחילו לגור עם בחורים בשביל להתחתן. ובאמת התחתנו בסוף.״

״לא רק מיטה ומין״

א לם זא כל המיקרים של מגורי בחור ובחורה בדירות שכורות עוברים בקלות. לפעמים מערימים ההורים קשיים, כמו במיקרה של קליאו, שהיא ג׳ינג׳ית אכזוטית, בעלת גיזרה משגעת ועיניים גדולות וירוקות. הוריה התנגדו בתוקף למגוריה עם בחור, ואביה אף חלה כתוצאה מסירובה להפסיק את השותפות בדירה עם בחור.

„הורי לא היו מסוגלים להבין, מבחינת הסטטוס החברתי, איך אני גרה עם בחור בדירה שכורה ולא בדירה שקניתי להם. אבי חלה מזה, ואמי החרימה אותי. את עופר, שאיתו גרתי עד לפני חודש, הכרתי דרך ידידה משותפת. שנינו חיפשנו דירה, ושנינו הגענו דרך אותה ידידה אל אותה דירה.״

„אני העדפתי לגור עם בחורה מסיבות של נוחות,״ סיפר עופר אבידן (25), גבה קומה ובעל תיספורת צבאית קצרה. „נראה לי שכשיש בית צריך שתהיה גם אשה. זה היה טבעי שלא יהיה בינינו שום דבר, כי היתה לי חברה באותה התקופה. שנינו קנינו הכל בשותפות מלאה, קליאו והחברה שלי היו החברות הכי טובות. לקליאו היו החברים שלה, וכשרצה אחד מאתנו פרטיות, הוא קיבל אותה. זו הסיבה שרציתי לגור עם מישהי שלא יהיה בינינו שום דבר, כדי שלא נהיה מוגבלים.

„היו לנו שלושה חדרים. לפעמים היינו מבלים ביחד. לעיתים רחוקות היינו יוצאים לסרט או להצגה. היינו מבשלים ומנקים וקונים — הכל ביחד. החברה שלי חשדה בהתחלה שיש בינינו משהו, אבל אחרי שראתה את אופי־החיים בבית האמינה לי. וכמו שאמרתי, הן נהפכו לחברות טובות.

„היה לנו חשבון־הוצאות משותף, ופעם בשבועיים ישבנו ועשינו חשבונות. גם חשבון המכולת היה משותף וגם הטלפון. לפעמים היינו יוצאים יחד לקניות. לא היה מקרר לשני אנשים. הכל היה משותף, כמו בעל ואשה. אם היו לנו אהבות מיוחדות בנישאי מזון ומשקיבית אז כל אחד היה קונה לחוד את השיגעונות שלו.״

בניגוד לאבי ולאורה, שאצלם הצניעות לא משחקת תפקיד וכל אחד מרגיש חופשי להסתובב בבית בלבוש מינימאלי, הרי שעופר וקליאו שומרים צניעות בלבוש. הריני לנו שלושה חדרים. לפעמים היינו מבלים ביחד. לעיתים רחוקות היינו יוצאים לסרט או להצגה. היינו מבשלים ומנקים וקונים — הכל ביחד. החברה שלי חשדה בהתחלה שיש בינינו משהו, אבל אחרי שראתה את אופי־החיים בבית האמינה לי. וכמו שאמרתי, הן נהפכו לחברות טובות.

„היה לנו חשבון־הוצאות משותף, ופעם בשבועיים ישבנו ועשינו חשבונות. גם חשבון המכולת היה משותף וגם הטלפון. לפעמים היינו יוצאים יחד לקניות. לא היה מקרר לשני אנשים. הכל היה משותף, כמו בעל ואשה. אם היו לנו אהבות מיוחדות בנישאי מזון ומשקיבית אז כל אחד היה קונה לחוד את השיגעונות שלו.״

בניגוד לאבי ולאורה, שאצלם הצניעות לא משחקת תפקיד וכל אחד מרגיש חופשי להסתובב בבית בלבוש מינימאלי, הרי שעופר וקליאו שומרים צניעות בלבוש. הריו של עופר היו מבקרים בדירה ומביאים מטעמים. והבעיה היתה רק מצד הוריה של קליאו.

סיפרה קליאו: „לאט־לאט התחילו הורי לקבל את העובדה שגבר ואשה זה לא רק מיטה ומין. אבי הסכים לבסוף והחל לקבל את העובדה ולהאמין, שמה שאני עושה זה מוסרי בהחלט. הרומן ביני ובין עופר הסתיים בגלל מחלתו של אבי. אני נאלצתי לחזור הביתה, וחבל לי מאד. אם לגור בדירה שכורה, אעדיף בחור על בחורה, כי בחור משרה ביטחון, מתקן דברים, עוזר להזיז חפצים כבדים. בקיצור, יש הרגשה שיש גבר בבית. חבל שזה הסתיים.״

״החיים שלנו חופשיים״

ד ירתם של יהודה בוחבוט וזהבה אילוז יכולה להוות מקור קינאה לזוגות נשואים לא מעטים. הדירה בת שלושה חדרים, בצפון תל־אביב, אינה שונה מדירת זוג־נשואי פרט, כמובן, לחדרי־השינה הנפרדים.

בדירה שוררת אווירה של חמימות ביתית. האורחים מוזמנים לסאלון קטן, שבו יש שתי ספות, מכשיר טלוויזיה, סלסלת עיתונים, רדיו ושולחן קטן. בעלי הדירה מכינים קפה ומגישים עוגות. זהבה, מזכירה בחברה, ויהודה, סטודנט לחשבונאות, אוכלים לפעמים בצוותא. זהבה מבשלת את המאכלים החמים ויהודה מכין סלטים, צ׳יפס וחביתות. הוא מדיח את הכלים ומנקה את המיטבח הגדול, אשר כולל מקרר חדיש, תנור אפייה וכיריים. יש בדירה אפילו מכונת־כביסה, שכל אחד מפעיל אותה לפי הצורך. זהבה אחראית על נקיון הדירה ויהודה עוזר לה לפעמים. הוא אחראי על התיקונים. את המיצרכים הם קונים לחוד.

בערבים הם משחקים שש־בש, או רואים טלוויזיה. את האורחים הם מקבלים בדרך כלל ביחד, בסאלון. „כל מי שנכנס שואל תיכף מה היחסים בינינו״, סיפר יהודה. „אני כבר רגיל לשאלות האלה ומסביר. אם הם לא מאמינים, שלא יאמינו: זהו המצב.״

„אני כבר רגילה לגור עם בחורים,״ סיפרה זהבה. „עדיף לי לגור עם בחור, כי למרות שהוא לא מסודר, יש ביטחון, שתמיד כשיקרו פנצ׳רים בבית יהיה על מי לסמוך. עכשיו יהודה מתכונן לעבור לעיר אחרת וכבר פירסמתי מודעה, בנוסח ,דרוש בחור׳, הקריטריונים שלי, שיהיה מסודר ונקי, שתהיה לו צורה, שלא יהיה סתם זרוק, שידע לשמור על השקט ולא להשתולל, שיהיה חכם, כלומר שיהיה עם מי לדבר, ושלא יהיה נודניק.״

„היא תמיד מבלבלת לי את הראש על הנקיון,״ התאונן יהודה. „אבל בסך הכל נעים לגור עם בחורה. היא והחברה שלי הן חברות טובות, לפעמים הן יושבות ומדברות ומשאירות אותי לבד.״

„אין שום דבר!

„התמונה אשר בה אנחנו נראים כמו זוג בירח הדבש, משקפת בדיוק את ההיפך מהיחסים שלנו. אנחנו רק שותפים לדירה שבה אנו מתגוררים.״

ביניהן,״ חוזרים ומדגישים איציק בניסה וליזה כהן, הגרים יחד בדירה שכורה כבר חצי שנה. כשאין ביניהם שום קשר ואנחנו לא מתכוונים להתחתן. אבי חלה מזה, ואמי החרימה אותי. את עופר, שאיתו גרתי עד לפני חודש, הכרתי דרך ידידה משותפת. שנינו חיפשנו דירה, ושנינו הגענו דרך אותה ידידה אל אותה דירה.״

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

מרפא בהיפנוזה
ילמדך
להשתחרר ממתח
ולהתגבר על בעיות גופניות ונפשיות
טלפון 03-737634

״רובקס״
חגיע מזאי חדש של הצלחות
הנפלאות של „רובקס״

דרכי אדם

איש הצללים

„המעבדה היא פרנסתי, אך העזים שבו אני חי הוא עזים הצללים...״

עלטה. היבהוב של נר. מאחרי הנר פיסת בד לבנה. לפתע מתמלא הנייר בחיים, חיות שונות ומשונות מפזזות על המסך הקטן. חיות קטנות ופזיזות, חיות עבות ומגושמות, חיות מימי־קדם.

החיות יוצאות אחת אחת מתוך המסך, ומפנות מקומן לצמחי־מדבר פראיים, ושוב משתנה התמונה. הפעם נראים מיבנים מפורסמים — פגודה, מיגדל־אייפל, והנה מגיחות הדמויות של אנוור אל־סאדאת גמאל עבד־אל נאצר, יוסיף סטאלין, שארל דה־גול, גולדה מאיר, דויד בן־גוריון.

הדמות האחרונה מזדקפת למלוא קומתה, ומזנקת מלפני המסך. האור נדלק, ולתשואות הקהל מחווה קידה איש אפור־שיער, שחום־עור, בעל שפמפם קטן, שתחתיו נחבא חיוך, עיניים מרצדות במשובה ובענווה.

בני הדור הישן מכירים את התיאור. אך החדשים לא ידעו את האשף, שהקסים בעולמו, עולם הצללים, את ישראל של שנות החמישים. אלברט אלמוזנינו, איש הצלליות הידוע, כמעט ואינו מופיע היום. בביתו הקטן שבראשון־לציון הוא מעדיף לטפח את אשתו ושני ילדיו. לעסוק בפיסול ובציור. לעתים רחוקות הוא נעתר להפצרותיהם של אמרגנים ומופיע שוב.

אלמוזנינו נולד ב־1923 במוגאדור שבמרוקו. כבר בהיותו נער היה מכעיס את בני־משפחתו בחקותו קולות של חיות ובני משפחה, ומצחיק את חבריו הילדים בציירו על הקירות דמויות משעשעות.

משפחת הרבנים האדוקה, שבה גדל אלברט, ראתה בדבר שעשוע חולף. אולם אלברט חשב אחרת. הנער החולמני והכחוש היה משתמש בכל הזדמנות כדי להפעיל מחדש את קסמיו.

„זה אצלי בדם״. סיפר אלברט: „במרוקו עבדתי בעבודות שונות, בהגהלת חשבונות, במזכירות, אבל תמיד ציירתי. „יש לי דוד, שהיה צייר ועושה מלאכות עדינות, ואני הייתי הזנב שלו. גדלתי בביתו של סבי עם אחי ואחותי.

„הסבא היה רב העיר, והרבה אנשים היו באים אלינו. אני מסורתי עד היום. זה אצלי בדם, ואני חושב שהמסורת היא חלק גדול מההשראה שלי.״

בגיל 26 עלה אלברט ארצה והתגייס לצנחנים. אחרי הצבא למד ציור, והשתלם בהוראה. לפרנסתו עסק בשירטוט ובציור טכני, ובגיל 30 עבר לעבוד במכון וייצמן כלבורנט, שם הוא עובד עד היום.

„העבודה היא לגבי פרנסה, והציור והפיסול הם אהבת חיי. אבל אי־אפשר לאכול לחם מהציורים,״ נאנח אלברט. „במכון וייצמן אני עובד במחלקת ההורמונים. בעיקר אני עוסק בניתוחי חיות, בניסויים כימיים שונים, במבחנות. גם מהעבודה יש לי השראה. הנה.״ הוא מצביע בגאווה על פסל של חולדות העשוי מאבן בניין. „צריך משהו מיוחד.״

„אף ארוך או זקן״. דירתו הצנועה של אלברט בראשון מלאה תמונות ופסלים מעשי ידיו. אשתו הנאה נכנסת לחדר בשקט, מניחה צלחת פירות על השולחן ונעלמת. בחדר השני מתאמן בנו אלחנן בגיטרה. אלחנן, שלא כאביו, בחר בלימוד פיסיקה באוניברסיטת תל־אביב. ואילו הבת אחות השניה לומדת רפואה.

„כשהם היו ילדים, היו באים לכל ההופעות שלי,״ נזכר אלברט. „התחלתי בדבר באופן מיקצועי לפני עשרים שנה.

„הייתי בתיאטרון־הבובות של דוקטור לוי. הייתי מפעיל בובות ומשחק, תמיד מאחרי הקלעים. לכן, אני חושב, התאהבתי בצלליות. אף אחד לא רואה אותי. אני תמיד נמצא מאחרי המסך.

„יום אחד עשיתי הצגה קטנה של צלליות בתחרות של חובבים. האנשים התחילו לבוא אלי ואמרו לי: 'בוא נחתים אותך על חוזה'. צחקתי והלכתי. בכל מיני הזדמנויות הייתי מופיע בין החברים, אבל אף פעם לא חשבתי להפוך את זה למיקצוע.

„פעם היתה בעיתון מודעה על תחרות חובבים בטלוויזיה האמריקאית של אד סאליוון. שיכנעו אותי ללכת. אחרי ההופעה חרשתי קצת ארצות־הברית. הופעתי באירופה, ובארצות־הברית יצא לאור ספר שבו אני מסביר את הצלליות שלי, כיצד אני עושה אותם. הופעתי הרבה גם בארץ.

„כשאני רוצה ליצור דמות חדשה,״ הסביר אלברט, „אני משרטט אותה קודם כקאריקטורה.״ בדברו הוא משרטט חישקל דמויות פוליטיות אחדות על פיסנייר. „אחר־כך אני חושב אם אפשר לעשות מן הדמות צללית. לא מכל אחד אפשר. צריך שיהיה לו משהו מיוחד בפנים, למשל אף ארוך, או זקן ושפם. אחרכך אני מפשט את הקאריקטורה לקווים פשוטים, כי האצבעות הן רכות ועגולות, ואין להן קווים חדים. ולבסוף אני עורך ניסויים על המסך, עד שהדמות מושלמת.״

„קופץ כל הזמן״. „כמו שכל יהודי מדבר עם הידיים גם אני עושה את זה,״ סיפר אלברט. „אצל כל אדם הידיים הן המאריך של הלב. כך אני מאמין. אני חושב שלידיים יש הרבה רגש.

„כל דבר שקשור בשימושיות דוחה אותי. אני לא מסוגל, למשל, לפסל קערה. בציורים שלי, בעיקר ציורי־שמן וריסושים, אני לא אוהב להיכנס לפרטים. גם בראיה אני רואה רק את הכלל ולא את הפרט, ואני חושב שזה מושפע מהצלליות שאני עושה. גם בצלליות רואים רק את החיצוני.״

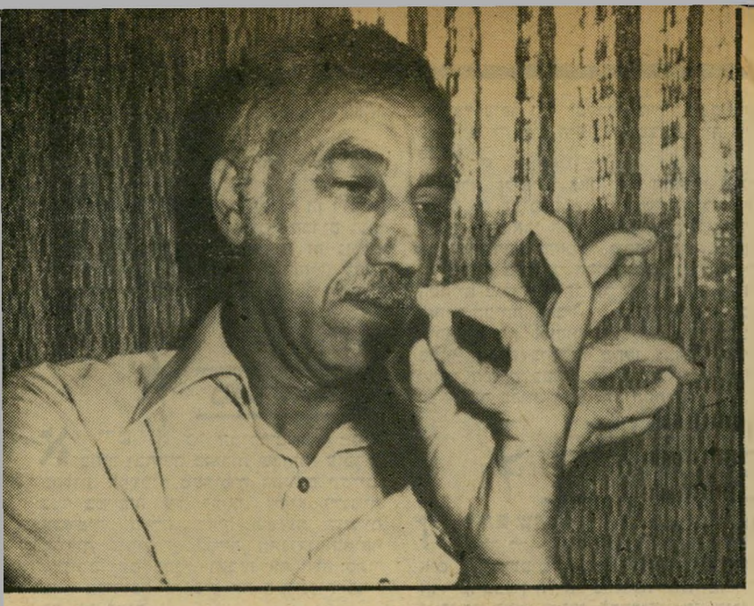
כיום אין לו הרבה זמן לצייר או לפסל, אבל לפעמים, בימי שבת, הוא הולך אל החדר הקטן, הסמוך למקום מגוריו. שם הוא מרגיש יותר נוח, יש לו כל הדרוש — מיכחולים, בדים, ניירות, כלים לפיסול, זרקורים ומסך קטן להתאמן עליו.

„יש לי בחדר־העבודה שני ארגזים מלאים תמונות, רישומים בפסטל וטוש, ציורי־עירום, ציורי נוף.

„הרבה אומרים לי — 'לך תעשה תערוכה', אבל אין לי ראש לכל הבלגן הזה. צריך להתרוצץ הרבה בשביל זה, צריך לדחוף במרפקים, אבל אני אוהב שקט.

„יש לי ביקורת קשה מאד על עצמי. אני אוהב להיות הראשון בכל דבר. יש הרבה אנשים המפסלים והמציירים, אבל אין הרבה אנשים שעושים צלליות.

„אני אוהב גם לצאת לרקוד הרבה. אוהב פנטומימה. אם לא הייתי ביישן,״ הוא מגחך, „הייתי נהפך לשחקן.״

יוצר־צללים אלמוזנינו
„הייתי הזנב שלו...״

הצלליות של אלמוזנינו: גמאל עבד־אל־נאצר, דויד בן־גוריון, אבא אבן
„האצבעות הן רכות ועדינות, ואין להן קווים חדים...״

שני חמידים
ארגזים מלאים ציורי עירום ונוף

פרסום א. מל.

הבת שלנו אפילו לא חשדה...

...וכשחזרה מהטירונות, הפתענו אותה במערכת סטריאו חדשה.

לרותי שלנו יש צפורים בראש ומוסיקה בנשמה.
מגיל 15 היא חולמת על מערכת סטריאו.
לפני כמה שנים אמרתי לבעלי: "כשרותי תגמור את התיכון, נעשה לה הפתעה".
רותי אפילו לא חשדה. כל חודש שמנו בצד סכום כסף קטן שגדל וגדל וגדל ממש בלי שנרגיש.
ממש בלי שרותי תרגיש. כשהיא חזרה מהטירונות הפתענו אותה במערכת סטריאו.
רותי שלנו (הבת הבכורה) השתוללה משמחה כמו ילדה קטנה.

חסכון בתשלומים בבנק לאומי טוב בשביל להפתיע את הבת.
בעצם טוב בשביל הרבה דברים.

חסוך בלי להתאמץ בבנק לאומי

בנק לאומי

רחל מרחלת על כל השולם

עם נהג במדים לקאזינו

ליזיקה שגיא
מי הרוויח ? מי הפסיד ?

עד כמה שידעתי, רק באמריקה קיימת התופעה שקאזינו מכובד, שמחשיב את עצמו, משלם את הוצאות הנסיעה והשהייה של אנשים שבאים ומשחקים בו ומשאירים שם את מיטב כספם במקום.

קחו, למשל, את הדודה שלי מאוקלהומה. היא מבקרת שלוש פעמים בשנה ב־לאס־וגאס ומשאירה שם את ירושת בתה היחידה, וכל זה רק ממישחקי־מזל, כי היא פשוט חולת־הימורים. בעלי הקאזינו החכמים קלטו אותה כבר לפני שנים, וממנגנים לה את הטיסה והמלון, העיקר שתשב ותשחק — ותפסיד.

והנה, אופנת אמריקה הגדולה הגיעה גם לאירופה. הסיפור, לפניכם:

מי לא מכיר את **ליזיקה שגיא**, הקוסמטיקאית התל־אביבית, שעם שערה האדמדם ועודף מישקלה, פלוס אישיות משגעת, מדליקה את כל מי שאיתו היא נפגשת? אז אחרי שקיבלתם בערך תמונה, תבינו למה ומדוע הזמין הקאזינו באתונה אותה ואת בעלה, איש הביטוח **עמי שגיא**, לשחק ולהנות.

אין אפס. אספו שני אלה חמישה זוגות חברים, החדירו בכולם את שיגעון המישחק וההימורים — מה שכמובן לא היה קשה — ונסעו להם למסע הימורים ב־אירופה.

הם ביקרו בניצה, בקאן, בלונדון, במונטה־קרלו ובאתונה, ואחרי שחוסר שעות־השינה הביס אותם, חזרו ארצה, יגעים אך מרוצים מאד.

מה בדיוק מצב הכיס שלהם כרגע לא ברור, כי אנשים לא מרבים להרחיב בעניין הזה, אבל בואו נקווה בשבילם שההפסדים לא היו קשים מדי.

עמי וליזיקה חגגו בניכר את יום ניסואיהם המיי־יודע־כמה, והתנהגו כזוג בירח־דבש לכל דבר. ממה ששמעתי ממנה, מכוניות נהגות בידי נהגים במדים קיבלו אותם בכל מקום שאליו הגיע המטוס של הזוגות העליזים, על חשבון בתי־הקזינו כמובן. מה זה רע? וכמו שסבתא נונה היתה אומרת: When you've got money you can travel.

אשת דור־הסילון

האשה הזאת, שלא יושבת רגע אחד בשקט ונמצאת בכל מקום. כוונתי, כמובן, **למירי זיכרוני**.

והפעם היא נסעה דווקא לאיראן. כן, כן, באמצע כל המהומות והפרעות, מצאה את עצמה הגברת זיכרוני הנכבדה בטהראן, וכל זה ביגלל תערוכה, כמובן. כי למי שעדיין לא יודע, להווי ידוע שהבחורה עוסקת באמנות, ולדעתה גם האיראנים זכאים לקצת תרבות ואמנות.

אמרה ועשתה, וירדה איראנה עם עבודות וציורים.

אלא מה? לצערה כי רב, נפל יום פתיחת התערוכה דווקא ביום־ההולדת של השאה ויצאה הוראה חד־משמעית שאסור לאף בנאדם להסתובב ברחובות ו/או לצאת מהבתים. אתם כבר יכולים לתאר לעצמכם את ערב הפתיחה.

אבל מירי הנמרצת איננה מהמתייאשות בקלות. למחרת היום ניגשה לתחנת־הרדיו, ואחרי דין־ודברים הצליחה, כרגיל, לקבל כל מה שרצתה.

בכמה מילים באנגלית הסבירה לכל בני טהראן שהיא באה בעצם בשבילם, וזה שלשאה יש יום־הולדת, או שבארצם יש מהומות, לא מעניין אותה בכלל. אז מי שרוצה, בבקשה, זה הזמן לבוא לראות אמנות, תארו לעצמכם מה כבר הלך שם.

אחרי ההצלחה הגדולה מייד ארזה את עצמה, חזרה ארצה לשלוש שעות, אמרה שלום לבנה **שרון**, לבתה **טיבי** ולבעלה **אמנון**, ומייד חזרה לנמל־התעופה, וכיאה לגיי־סט המריאה עם בגין באותו מטוס לניו־יורק.

כמובן, בזכות קירבתה לטוס היא גם קיבלה שירות של אח"מים.

כיום, מי שרוצה לפגוש אותה יכול לעשות זאת בניו־יורק, שם היא חוקרת שווקים לתערוכות נוספות. אני חושבת שישראל פשוט התכווצה עליה.

מירי זיכרוני (עם בתה טיבי)
יום־הולדת לשאה

חתונה בצל החומות

תסמכו על **שרה ברוכין**, אמה המיידחדת־במינה של הזמרת **נאווה ברוכין**, שתחתן את בתה הנאווה בסיגנון מיידחד. האמא הזאת, רק שתדעו לכם, היא המזכירה של הברון **אדמונד דה־רוטשיל**ד, אז אתם יכולים כבר לתאר לעצמכם מה היה שם.

אבל קודם כל נתעכב על מיקומה של החתונה. היא נערכה בבית־כנסת, אבל לא אחד כזה רגיל ושאבלוני, אלא בבית־הכנסת היהודי בעיר העתיקה, דבר שהפך שיא המודה בזמן האחרון. כל זוג שמחשיב את עצמו עורך את חתונתו בבית־הכנסת היהודי בעיר העתיקה, בצל החומות.

ובאמת, מי לא היה שם ומה לא ראו שם? כוונתי בעיקר ללבוש ולתכשיטים. יום מאושר היה זה לבני הזוג הטריים **יונתן זוין** ונאווה, לשעבר־ברוכין.

כזכור, הכירו השניים זה את זה בעת בילוי חופשת־שמש באילת, ומאז נדלקו ולא נפרדו עוד.

שומעים אומנם דיבורים על כך שהם עוזבים את הארץ לטובת לונדון, עיר־מגוריו של יונתן, אבל לשמועות אלה עדיין לא הגיע אישור רישמי.

אי־אפשר בלי

שרה אדי
חזרה למעוז

מה לעשות ששני אלה פשוט לא יכולים לחיות זה בלי זה? נכון, קורים דברים כאלה, ואצלם זה חזק במיוחד. אי אפשר עם, ואי־אפשר בלי. אבל אפשר ואפשר להשתגע. אותי, בכל אופן, הם הציליחו כבר לבלבל.

כוונתי ל**שרה אדי**, הדוגמנית הוותיקה ובעלת המיפעל המצליח לקונפקציה ולי־אהבת חייה, הלא הוא איש־המס **דני כעזו** אומנם סיפרתי לכם לא מזמן שזהו זה, שהרומן הגיע לסיומו וששרה עברה לדירת הפנטהאוז המשגעת שלה בשיכון ל', ושממרומי האימפריה הפרטית שלה התחילה לנהל לעצמה את החיים בלי דני מעון.

וכבר נדלקו עיניהם של כל המחזרים ששנים לא היה להם שום צ'אנס, וכבר חיכיתי בציפייה לבשר לכם על רומנים חדשים שהם מנהלים להם כל אחד בניפרד, אבל ראה זה פלא, הכל בסדר. וסיפור שהיה התל כולו דווקא בחו"ל. נסעה לה שרה עם אחיה, **איציק ברכי** ללונדון, לערוך קניות לחורף ולהכיר את אופנת 79', והכל הלך כשורה. איציק חזר לו לארץ, ושרה החליטה שהיא ממשיכה בטיול אירופאי קצרצר.

לא עברו ימים אחדים, והיא צילצלה לדני שיבוא ויפגוש אותה ביוון, בהרים. אתם כבר יכולים לתאר לעצמכם שלהרבה שיכנועים היא לא נזקקה. ברגע שדני שמע את קולה ואת בקשתה הוא ארז לו מיזוודונת ולקח איתו את איציק, האח. למה בדיוק אני לא יודעת, אבל איציק הוא לא אחד כזה שיגיד לא לנסיעות בעולם, ועוד במייוחד אם יש במקום קאזינו.

כי מי שלא יודע, זה הזמן שיתעדכן. איציק ברבי הוא ממש חולה־הימורים. לשימחת הישראלים שמכירים ויודעים, הגיעו שני הגברים הללו לאתונה ויחד עם שרה הפכו השלישייה היפה ביותר באי. הם ניקרו לכולם את העיניים, והרו או להם מה זה ירח־דבש אמיתי אחרי מריבה ופירוד.

אז שלא תבואו עוד פעם לספר לי שהפעם זה הסוף הסופי בין שרה ודני. אני פשוט לא אאמין לכם. אצלם, רבותי, זה סיפור לחיים.

לך ולכוכבת להקת אבבא יכולה להיות הנאה משותפת...

...טלויזיה של נשיונל.

לדעת להקת אבבא, להקת הפופ המצליחה ביותר מאז החיפושיות, יש רק טלויזיה ניידת אחת בעולם כולו המבטיחה תמונה חדה באמת וצליל עשיר וצלול. נשיונל.
אחרי הכל, כשמסיירים בכל רחבי העולם מוכרחים טלויזיה ניידת שאפשר לסמוך עליה בכל מקום ובכל מצב...

12 דגמים של טלויזיות צבעוניות ושחור לבן
גם אתה יכול להינות מטלויזיה מעולה, בעלת קליטה טובה ותמונה חדה. אם רק תשמע בקול אבבא ותרכוש לעצמך טלויזיה של נשיונל.
המגוון העצום של טלויזיות צבעוניות ושחור לבן של נשיונל, מבטיח לך, כי הבחירה תהיה קלה.

שמע בקול אבבא... קנה נשיונל.

National

צעד קדימה אל המחר.

National Panasonic and Technics are the brandnames of Matsushita Electric

ועוד נקודה לזכות צמר החסידה.

מגוון סוגי צמר

העונה, ישנה סיבה נוספת להילוכה הגא של החסידה: 30 סוגי צמר-המגוון הצבעוני והרחב ביותר בארץ המקנה לחסידה בטחון שגם כאן בישראל תוכלי להשיג כל סוג צמר שתחפצי: לתינוקך- סיב עדין ורך. לילדייך-סיב עמיד בפני בלאי מהיר. לך ולבעלך-סיב איכותי בעל מראה אופנתי וכובש..

החסידה רגישה גם לעונות השנה, לכן היא מציעה לך חוט דק לקיץ, חוט בעל אופי צמרי לעונת המעבר וחוט עבה לחורף.

ועוד ביטוי למגוון סוגי הצמר-הרכב החוט עצמו! חוט על טהרת הצמר בעל איכות גבוהה במיוחד. חוט מעורב מצמר וסיב סינטטי שמקנה חום וקל לטיפול. וחוט מסיב סינטטי המצטיין בנוחיות הנוח.

כן תמוצאי סוגי צמר לסריגת יד: במסרגה אחת, במסרגה קרושה ובמסרגות עבות וכן צמרים למכונת סריגה ביתית, לשטיחים, לתמונות קיר, לריקמות ילדים, לכריות ועוד.

בהיכנסך לאחת מהחנויות שמציעות את צמר החסידה לקבלת יעוץ והדרכה, זכרי כי לא רק בזכות מגוון סוגי הצמר הגביהה החסידה עוף. זו נקודה אחת בלבד מני רבות לזכות צמר החסידה.

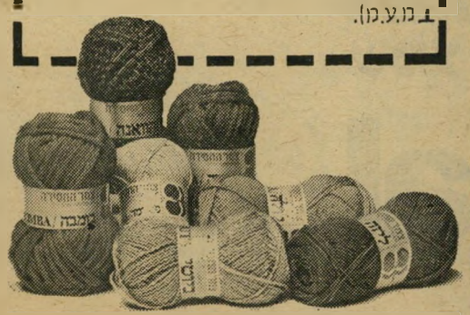

כעת, גם רישמי לפנייך שאת חוברת הסריגה החדשה של צמר החסידה, הכוללת אוסף מרהיב של דגמים אופנתיים לסתיו ולחורף, מלווה הוראות סריגה, תוכלי להשיג בחנויות הצמר, בחנויות הספרים ובקיוסקים, או באמצעות הדואר ע"י משלוח התלוש.

צמר החסידה

מקבוצת מפעלי אדרת

לכבוד
צמר החסידה
ת.ד. 29178 ת"א
נא שילחו לי את חוברת הסריגה החדשה.
שמי
כתובתי
רצ"ב המחאה על סך -.19 ל"י (כולל דמי משלוח ט.ע.מ).

כל החוטים מוליכים לצמר החסידה

הופיעה! חוברת הסריגה הצבעונית לשנת 1978/79

רחל מרחלת על כל העולם

נשואין עכשיו

שלום אחר"כך

אם יהיה לבסוף שלום בארצנו אינני יודעת, אולי פשוט ביגלל שקשה לי להאמין שאחרי כל השנים של מילחמות ובצורות, פתאום ביום בהיר אחד ניסע לקאהיר לסייל ויהיה כבר טוב. אבל הזמן ידבר בעד עצמו.

בכל אופן המאבק למען השלום מביא איתו גם תוצאות־לוואי חיוביות, וכוונתי לנישואיה של **תלמה אליגון** לבחיר־לבה **יורם רוז**. שניהם נמנים עם חברי גרעין הפעילים המרכזי של תנועת שלום עכשיו בתל־אביב ושם, ממש בין כל הפעילויות הפוליטיות, הכירו.

השמועות אפילו יודעות לספר על לילה מסויים אחד, שבו אחרי ישיבה ממושכת מאלה שנערכו בביתה של תלמה ברמת־אביב, היה יורם עייף מכדי לנהוג לביתו. הוא נשאר ללון שם כידיד, קם בבוקר כחבר — וכיום הוא בעל לכל דבר.

השניים ממשיכים להתגורר בדירתה של תלמה ונראים כנהנים בהחלט ממצב העניינים. אז שלום אולי כן ואולי לא, אבל אלה אמרו ביניהם את המילה האחרונה שלהם.

חכשיט

וחכשיטאית

סוף־סוף, אחרי תקופה ארוכה של ניסיונות וכישלונות, הביאה **ציונה טוכטרמן** בן זכר לעולם, בשעה טובה. בשבוע שעבר התרחש הנס שהפך את האבא שלו האדם המאושר בעולם. **דני פדני**, בנו של התכשיטן **פדו פדני**

התרגש לא מעט

עקב השימחה שנפלה עליו.

דני, הצעיר מציונה בכשבע שנים, כבר הספיק כמעט להתייאש. השניים נשואים כבר כמה שנים, ואחרי הפלות טיבעיות אחדות סוף־סוף יש שימחה ואורה בבית התכשיטאי והבוטיקאית הבלונדית היפה, שכזכור היתה נשואה בעבר לבני טוכטרמן וממנו יש לה בן שהוא כבר כבן 15.

האם המאושרת לא הרשתה לעצמה מנוחה יתירה וביזבוז זמן, וכבר למחרת הברית עמדה לה מאחרי הדלפק בבוטיק שלה, ומכרה לבנות תל־אביב הבזבזניות את מיטב התוצרת העצמית שלה.

אליס חזרה מארץ הפלאות

אליס בן־סימון
ממבוגר לצעיר

לפני כחודשיים ימים סיפרתי לכם על האופנאית **אליס בן־סימון**, שעזבה אותנו לסובת איטליה ולסובתו של **אלברט פוצ'י**, היהלומן המתבגר שנשא אותה לאשה. כבר אז אמרתי, שלדעתי לא יעברו ימים רבים והיא תחזור אלינו. כי אחת מצליחה כמוה, שעלתה על הסוס בארץ, אין לה סיבה יותר טובה מהאהבה לעזוב כשהיא עדיין בצמרת.

כיום אני יכולה כבר לתת לעצמי שתי נקודות, ולהכתיר את עצמי כנביאה בדורי. כן כן, רבותי, אלברט נשאר לו מיותם שם באיטליה שלו, כי אליס חזרה אלינו עם גט מבריק חדש בידיה הענוגות.

מה בדיוק לא הלך שם אינני יודעת, אבל דבר אחד ברור בהחלט: נשבר לה מהאיטלקים ומהגיל היותר מבוגר, כי היא בת 26, כולה מלאת חיים יפהפיה מיניאטורית, עליזה וכישרונית. אז באמת מה היה לה לחפש שם? כיום היא מסתובבת בתל־אביב, לבושה במיטב האופנה פרי עיצובה, שכרה לעצמה דירה בת חמישה חדרים בצפון תל־אביב, לקחה לה סוכנת חדשה ופתחה גם בית־מלאכה קטן.

הכל חזר על מקומו כמקודם. היא שבה ותפסה את מקומה כאן בכל מה שקשור לאופנה.

ממה ששמעתי, יש לה לאליס כבר רומן חדש, ומי שרואה אותה מסתובבת בעיניים מבריקות, יכול לשייך את האושר הפתאומי הזה ל**סוכן־ביטוח** צעיר ורענן.

כי היא, רבותי, גמרה עם המתבגרים. את שמו של סוכן־הביטוח אי־אפשר היה להוציא ממנה בעד כל הון שבעולם, והדבר היחידי שהיתה מוכנה לספר הוא שהבחור בן 28, כך שההפרש בינו לבין בעלה־לשעבר נכבד, וזה משמעותי בהחלט.

עד לחידושים נוספים בחייה של הדינאמית הזאת, נתאזר בסבלנות.

עם יחסים

אישיים

מערכת היחסים בין הזמר **מיקי גבריאיב** לבין הזמרת **קורין אלאל** החלה מביזנס גרידא, הווי אומר הוא כתב, היא שרה, הוא עזר היא התארגנה, וכו'.

אבל כיום השניים עברו לגור יחדיו, ולא סתם מתגוררים באותה הדירה, לא זלא. להיפך, ניכרים אצלם ניצנים רציניים מאד של רומן טרי ישר לקראת החורף.

זהו עד כאן, ולשאר נמתין כשיהיו חידושים — אם יהיו.

קצת אנונימי

למה בדיוק הסיפור הזה אנונימי לא־כל־כך ברור לי, פשוט ביגלל שאין לי די הוכחות שבעל ובעלת השימחה המשותפת עזבו כבר את הארץ. והסיפור שלפניכם הוא ממקור ראשון בדירוג השפיונים המהימנים שלי.

כל זמן שהמדוברים בעניין אינם כאן, לא אנקוב שמות, אבל אני מבטיחה לעשות זאת ברגע שאדבר איתם אישית.

אז ככה. המדובר ב**אמן** מבוגר, נחמד ועליז, שאימץ את **חברתו הדוגמנית**, הצעירה ממנו בכמה וכמה שנים טובות, הכניס אותה לביתו ואפילו נתן לה את שמו כמתנה — לא, חס־וחלילה, תמורת הטבעת המוקדשת, אלא סתם ככה. הצעירה, שהיא כאמור דוגמנית במיקצועה, נהנתה מהמצב ואפילו הצליחה לא רע בארץ, עד שלפני כשבוע שמעתי ושוב, שמועתי הוא האחראי לרכילות הנ"ל, שהקטנה העלימה כספים.

היא פשוט חטכה וחטכה, והעלימה עוד קצת ועוד קצת, עד שהיה לה די, ובוקר אחד קמה ועשתה ויברח לגבר הטוב־לב שלה. ממה ששמעתי היא ממש גרמה לו עולל, גם בדיפיציט בחשבון־הבנק שלו וגם בלב, שנשאר מיותם. הבחורה לא התמהמהה, היא ידעה בדיוק לאן היא נוסעת ואל מי, ומה היא רוצה בחיים.

משמועות ששמעתי הסתבר שהיא בפאריס, אצל **ישראלי אחר**, ידוע לא פחות ועשיר הרבה יותר, בעל קשרים בכל העולם.

כיום, מי שרוצה לראות אותה צריך לעשות זאת דווקא בפאריס, שם היא מתכוונת להתחיל בקאריירה חדשה לגמרי.

הגבר, לעומתה, אומנם לא נסע אחריה לפאריס, אבל לחו"ל הוא בכל־זאת נסע. לאמריקה. פשוט, מטעמי עבודה. הוא מתכונן לפעול בקרוב בניו־יורק, וסידור העניין לוקח זמן ותיכנון מראש.

מי יודע, אולי יש אפילו סיכוי שבדרכו חזרה ארצה יעצור בפאריס, ליישב סופית את בעייתו הפרטית.

ועוד תרשו לי לספר לכם על הגבר הנ"ל, שכנראה התגבר על עניין הדוגמנית הצעירה שלו די מהר, כיוון שהוא נראה מסתובב במקומות הבידור היפים בעיר, כשעל זרועו תלוייה **נחמדה אחת** המוכרת היטב, שגם את שמה, לצערי, לא אוכל לתת.

סבלנות, רבותי, בסוף אני הרי מספרת לכם הכל בפרטי־פרטים, רק שאלה כבר יגיעו אלי.

עדינה העדינה

תרשו לי לתת הפעם את הצל"ש לאשת־איש צעירה וחכמה מאין־כמוה, וכוונתי ל**עדינה**, אשתו הצעירה של הזמר **אריה מוסקונה**. לבחורה הזאת יש הרבה שכל והיגיון בריא.

וסיפור שהיה החל מזה שמדי ערב אני רואה את אריה מוסקונה מסתובב לו עם כוסית ביד במועדון אכסקלוסיווי בתל־אביב, תמיד סימפטי, אבל תמיד לבד, לשאלתי החוזרת ונשנית מה העניינים,

אריה ועדינה מוסקונה
אשה אידיאלית

איפה האשה הטרייה וכו', קיבלתי סוף־סוף תשובה עם הסבר.

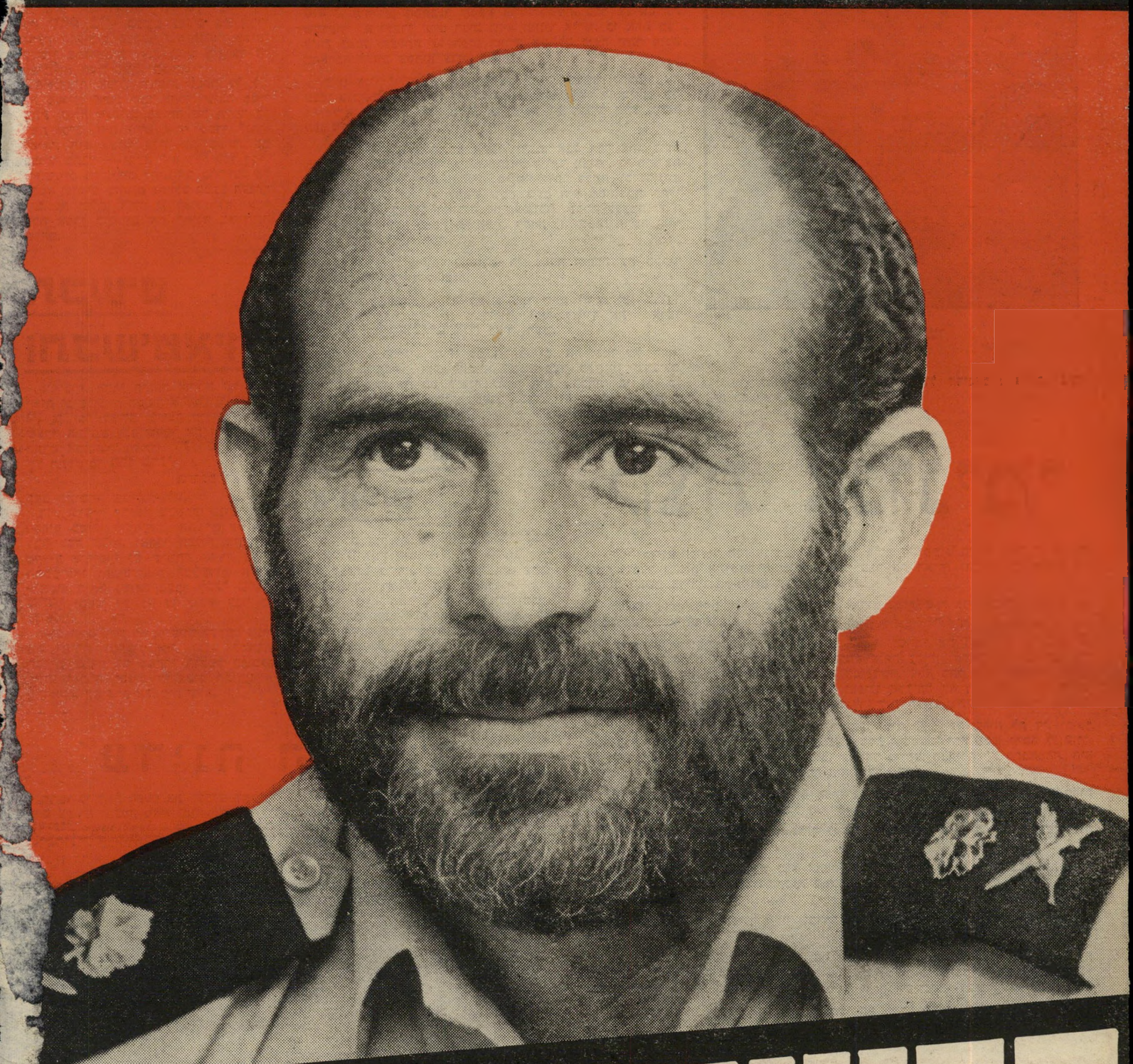
ובכן, העניין הוא בזה שאריה, שמופיע בהצגה בני בום בזמן האחרון, מסיים את ההופעה בסביבות שעת חצות. בשעה זאת עדינה כבר ישנה במילא. יש הסכם ג'נטלמני במישפחת מוסקונה הצעירה. אריה מבלה לו על דרינק קליל עד שהעייפות משתלטת עליו ואז הוא חוזר הביתה, ועדינה הנבונה לא מגבילה ולא קובלת ולא עושה סצנות. ואם תשאלו אותי, מגיעות לה שתי נקודות, ואולי אפילו רצוי שהיא תפתח קורס מזורז לנשים אחרות, שעושות את המוות לבעלים הם עובדים מאוחר.

אבל זה עדיין לא סוף הסיפור. באחד מימי השבוע שעבר, במהלך ההצגה, נפל אריה מוסקונה מאחרי הקלעים ושבר את זרועו השמאלית, יצא מההלם הראשוני תוך שניות, עלה על הבמה והמשיך להופיע כאילו כלום לא קרה, תוך ייסורים. מייד אחרי ההצגה צילצל הביתה, העיר את אשתו הנאווה, נפגש איתה במקום על כוסית עם רומא־תורן, שצילם ושם גבס, ועל הגבס הרשום כתבה עדינה לאריה שלה הקדשה עם אהבה מקרב לב.

כ"ב חשון תש"ט, 22.11.78 שנה 43 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2151

העולם הזה

כל הפרטים על

פרשת ברקאי